

ISIS

GLASILO ZDRAVNIŠKE ZBORNICE SLOVENIJE
Strokovna revija ISIS / Leto XVII. / številka 11 / 1. november 2008

**PARTNERSTVO ZDRAVNIKOV
IN DIREKTORJEV
ZDRAVSTVENIH ZAVODOV
JE KORISTNO IN UČINKOVITO.**

Izr. prof. dr. Mitja Košnik, dr. med.

Spoštovani kolegi, člani Zdravniške zbornice Slovenije

Nekajkrat sem že doživel začudenje, kako to, da direktor zdravstvene ustanove postane funkcionar Zbornice. Češ, da so direktorji na drugem interesnem bregu kot zdravniki, interesi zdravnikov pa ravno nasprotni interesom direktorjev zdravstvenih ustanov. Pa je to res?

Poslanstvo, vizija, strategija in poslovna filozofija

Kaj si pravzaprav želi direktor bolnišnice in kaj si želi zdravnik? Prepričan sem, da si oba želita učinkovit sistem zdravstvenega varstva, ki bo zadovoljil potrebe tako bolnika kot zdravstvenih delavcev. In posledično njune osebne interese. Od tu naprej ni več težko sprejeti hkratne identitete zdravnika, funkcionarja Zbornice in zdravstvenega menedžerja. Vse tri identitete združujejo enotno poslanstvo, zato mi ni treba delati treh različnih stvari, temveč eno samo. Vzpostavljati pogoje za učinkovito in primerno nagrajeno delo zdravnikov. »Učinkovito« je namenoma zapisano na prvem mestu. Učinkovito delo namreč prinaša tudi zadovoljstvo. Kaj pa strategija in poslovna filozofija? Zoprno je, če vložimo veliko energije, da naredimo stvari, ki jih sploh ni bilo treba narediti. Dobra organizacija dela je zato polovica poti do cilja. S podrobnostmi se ukvarjamo le toliko, kolikor je nujno. Energijo raje usmerjamo v iskanje sistemskih rešitev.

Želje in pričakovanja

Če želimo delati v korist članov Zbornice, moramo vedeti, kaj članstvo od Zbornice pričakuje.

Toda razlikovati moramo med željami in potrebami članstva. Seveda bi bilo lepo, če bi se letos v zdravstvenem sistemu pojavilo 1000 novih zdravnikov, če bi nam bilo treba pol manj dežurati in bi se nam ob tem povečali prihodki. Toda vseh želja ni mogoče uresničiti. Tisto, na kar se moramo osredotočiti, so upravičena pričakovanja članov. Toda tudi najbolj upravičena pričakovanja se ne bodo izpolnila sama od sebe. Tudi ne vsa naenkrat. In tudi rešitev ne bo namesto nas iskal in naredil nihče. Dobra lastnost pričakovanj je, da lahko nanje tudi vplivamo. Ker to vemo, smo že začeli z aktivnostmi obveščanja državljanov, kako deluje zdravstveni sistem in kakšne so poti do zdravja in zdravljenja pri nas. Naša publikacija *Vaši zdravniki in zobozdravniki* je zato že na poti do pacientov in političnih odločevalcev.

Partnerstvo

Na komunikacijskih delavnicah učijo, da je koristno in učinkovito, če sogovornike obravnavaš kot partnerje in ne kot nasprotnike. Vsak dogovor terja tudi upoštevanje interesov drugih. Konflikti so koristni, vendar ne kot orodje za prepiranje, ampak kot gonilo za razrešitev nesoglasij. Tako želimo komunicirati tudi s partnerji, ki predstavljajo sistem zdravstvene dejavnosti. Z Ministrstvom za zdravje, Zavodom za zdravstveno zavarovanje, Združenjem zdravstvenih zavodov, laično javnostjo...

V odnosih s partnerji bomo proaktivni in konstruktivni. Najlažje je zgolj opozarjati na probleme in kritizirati rešitve, ki jih predlagajo ali naredijo drugi. Nekoliko težje je ponuditi ustrezne rešitve. Toda ne za našo Zbornico. ZZS se je zato že vključila v izdelavo mreže zdravstvene dejavnosti. Nekatere stroke so mrežo že utemeljile in predlagale. Proaktivno bomo sodelovali pri izdelavi kriterijev za korektno evidentiranje in vrednotenje zdravstvenih storitev ter pri vzpostavitvi standardov količine in kakovosti našega dela.

Standardizacija

Težko je biti zadovoljen, če ne veš, kaj se od tebe pričakuje. Standardizacija pomeni dogovor, koliko je še dovolj dobro. Nekaj izzivov: stroškovna učinkovitost specialistične in bolnišnične zdravstvene dejavnosti, specializacija zdravstvenih ustanov in medsebojno povezovanje na strokovnih in tržnih osnovah, kakovost (standardizacija) dela v specialistični dejavnosti (npr. spodbujanje nacionalnih smernic in nacionalnih kliničnih poti), organiziranje in spodbujanje domačih in mednarodnih raziskovalnih dejavnosti o organizaciji dela v zdravstvu. H kakovosti in standardizaciji sodi tudi sistem primerjanja med ustanovami in zdravniki, na primer objavljane kazalnikov kakovosti organizacije dela in izidov zdravstvenih storitev.

Komunikacija

Nesmiselno je vložiti veliko energije, da bi postorili stvari, ki jih je naredil že nekdo pred nami. Odmakniti se je treba od stališča, da je bistveno veliko delati in se truditi. Bolniki pričakujejo dobro zdravstveno obravnavo. Če bolnika takoj optimalno in dobro obravnavamo, s tem sebi, kolegom in bolniku prihranimo čas in energijo. Da bi to dosegli, moramo med seboj komunicirati. Zbornica želi učvrstiti in standardizirati sodelovanje med ravnmi zdravstvene oskrbe, za to pa je potrebno postaviti komunikacijske kanale in pravila. Formalizirati bi bilo treba učinkovitejše metode obravnave, npr. učinkovito napotovanje, timsko obravnavo bolnikov, hospitalizacijo bolnika na domu, sodelovanje z drugimi poklici v zdravstvu (medicinske sestre, farmacevti, fizioterapevti...) in se pri tem jasno dogovoriti o delitvi pristojnosti in prevzemanju odgovornosti.

Naj bo torej Zbornica krivec za neizpolnjene želje zdravnikov in zobozdravnikov ali orodje za doseganje izpolnitev pričakovanj zdravnikov in zobozdravnikov?

Se kdaj vprašamo: »Kdo naj izpolni moja pričakovanja? Zbornica ali jaz ob podpori Zbornice?«

Od Zbornice lahko pričakujemo, da nam bo pomagala izpolniti lastna pričakovanja. Pri tem lahko računate tudi na Mateja Andoljška, Marka Bitenca, Vojka Kaniča, Rajka Kendo, Igorja Korena, Božidarja Krofliča, Martino Tomori, Tončko Završnik in name (mitja.kosnik@klinika-golnik.si).

Saj res, kaj pa želje? Za izpolnitev želja bomo prihodnji mesec lahko prosili tri dobre može...

Mitja Košnik

Ilustracija: Dragan Arrigler
Logotip: Radovan Jenko

uvodnik	Mitja Košnik	• Odbor za bolnišnično in specialistično dejavnost	3
stanovsko aktualno	Gordana Kalan Živčec	• Kako smo organizirali delo?	9
	Gordana Kalan Živčec	• Dr. Zlatko Fras - novi predsednik UEMS	10
	Tonka Poplas Susič	• V pomoč zdravnikom v osnovnem zdravstvu	12
	Damjana Pondelek	• Da, tudi vaša zdravstvena ustanova potrebuje učinkovite odnose z javnostmi	14
novice			15
intervju	Marjan Kordaš	• Kratek intervju: Judita Mandelc Kunčič	22
aktualno v stroki	Janez Tomažič	• Kako ravnati s sovražnim, nesramnim in odklonilnim bolnikom	27
	Darija Strah	• Nova progestagenska tabletko z nizkim tveganjem za zaplete	28
forum	Berta Jereb	• Ubogo naše zdravstvo	30
zanimivo	Mercedes Lovrečič, Barbara Lovrečič	• Narkoterorizem	32
	Srečko Košuta	• Medicinci 1. in 2. letnika, vpisani na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani v šolskem letu 1938/39 in 1939/40	36
	Franc Štolfa	• Z glasbo sta se zapisala	38
delo Zbornice		• Aktualne teme, ki jih je obravnaval izvršilni odbor v mesecu septembru	40
mediji o nas		• Mediji o nas od maja do oktobra	42
koledar strokovnih srečanj			47
programi strokovnih srečanj			63
strokovna srečanja	Života Lovrenov, Marjan Rus	• Nekaj utrinkov s kongresa Evropske zveze medicine v zavarovalništvu in socialnem zavarovanju	90

14

28

V dobrobit zdravnika in bolnika

	Miriam Petrun Ulaga, Jasna Müller	• Srečanje slovenskih anesteziologov veteranov	91
	Boštjan Lovšin	• 30. Alpe-Adria srečanje perinatalne medicine in 22. Alpe-Adria perinatalni kongres	92
	Matevž J. Kržan, David Gosar	• Tretja šola praktične epileptologije	94
	Vesna Tlaker Žunter	• Tečaj dermoskopije v Mariboru	96
	Marko Drešček	• Sestanek evropskega sveta delovne skupine Vasco da Gama	97
	Pavle Košorok	• Svetovni kongres enterostomalnih terapevtov	98
	Milan Čižman	• Evropski dan antibiotikov	100
tako mislimo	Jasna Čuk Rupnik	• O zdraviliščih za otroke – z nekaj razmisleka	102
	Zlata Remškar	• Utrinki iz zdravniške prakse: O »starih« zdravnikovih	104
recenzija	France Urlep	• Bolnišnica Golnik	106
nove publikacije	Luka Pintar	• Naš otrok	107
s knjižne police	Marjan Kordaš	• Coco Dias ali Zlata vrata	108
zdravniki v prostem času	Karolina Godina	• Po Baragovih stopinjah na ameriških tleh ...	109
	Zlata Remškar	• Spoznanje	112
	Dušan Sket	• Pogovori z Bogom	112
	Franci Bečan	• Krivda	113
	Zvonka Zupanič Slavec	• Sončne slike v bolniške sobe Univerzitetnega kliničnega centra	114
personalia			115
	Barbara Lesničar	• In memoriam - Barbara Kolarič, dr. dent. med.	115
	Gordana Kalan Živčec	• In memoriam - Edita Stok, dr. med.	116
misli in mnenja uredništva	Matjaž Zwitter	• Kamni ravnotežja	118

36

98

Impressum

LETO XVII, ŠT. 11, 1. november 2008

natisnjeno 8500 izvodov,
datum tiska: dan pred izidom
UDK 61(497.12)(060.55)

UDK 06.055:61(497.12)

ISSN 1318-0193 CODEN: ISISF9

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

PUBLISHED BY

Zdravniška zbornica Slovenije
The Medical Chamber of Slovenia
Dalmatinova 10, p. p. 1630,
1001 Ljubljana

W: <http://www.zdravniskazbornica.si>

T: 01/30 72 100, F: 01/30 72 109

E: isis@zzs-mcs.si

Transakcijski račun: 02014-0014268276

PREDSEDNICA

prim. asist. Gordana Kalan Živčec, dr. med.

UREDNIŠTVO • EDITORIAL OFFICE

Dalmatinova 10, p. p. 1630,

1001 Ljubljana

W: <http://www.zdravniskazbornica.si>

Isis online: ISSN 1581-1611

T: 01/30 72 152, F: 01/30 72 109

E: isis@zzs-mcs.si

ODGOVORNI IN GLAVNI UREDNIK

EDITOR-IN-CHIEF AND RESPONSIBLE

EDITOR

prof. dr. Eldar M. Gadžijev, dr. med.

E: egadzijev@onko-i.si

T: 01/587 98 97

UREDNIKA • EDITOR

Elizabeta Bobnar Najžer, prof. sl., ur.

E: eb.najzer@zzs-mcs.si

UREDNIŠKI ODBOR

EDITORIAL BOARD

prim. asist. mag. Martin Bigec, dr. med.

doc. dr. Vojko Flis, dr. med.

prof. dr. Anton Grad, dr. med.

prof. dr. Alojz Ihan, dr. med.

prof. dr. Boris Klun, dr. med.

akad. prof. dr. Marjan Kordaš, dr. med.

prof. dr. Črt Marinček, dr. med.

asist. mag. Marko Pokorn, dr. med.

asist. dr. Danica Rotar Pavlič, dr. med.

prof. dr. Jože Trontelj, dr. med.

prof. dr. David B. Vodusek, dr. med.

prof. dr. Vito Vrbič, dr. dent. med.

prof. dr. Matjaž Zwitter, dr. med.

TAJNICI UREDNIŠTVA • SECRETARY

Marija Cimperman

Slavka Sterle

LEKTORICA • REVISION

Marta Brečko Vrhovnik, univ. dipl. slov.

OBLIKOVANJE • DESIGN

za ATELIER IM • Katja Žljajah, u. d. i. a.

RAČUNALNIŠKA POSTAVITEV

IN PRIPRAVA ZA TISK • DTP

Camera d. o. o.

Knezov stradon 94, Ljubljana

T: 01/420 12 00

TRŽENJE • MARKETING

Atelier IM d. o. o.,

Breg 22, Ljubljana

T: 01/24 11 930

F: 01/24 11 939

E: atelier-im@siol.net

TISK • PRINTED BY

Tiskarna Povše, Povšetova 36 a,

Ljubljana, T: 01/230 15 42

Vse pravice pridržane, ponatis celote ali posamezni delov je dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Lastnik blagovne znamke: Zdravniška zbornica Slovenije, Dalmatinova 10, 1000 Ljubljana

Navodila avtorjem

Rok oddaje vseh prispevkov za objavo v reviji Isis je do 10. v mesecu (prejeto v uredništvu) za naslednji mesec. Članke lahko pošljete po pošti na naslov uredništva, po faksu ali po elektronski pošti. Članke oddajate v elektronski obliki (zgoščenka, e-pošta). Dolžina člankov je omejena na največ 30.000 znakov - štetje brez presledkov (velikosti 12 pp, oblika pisave times new roman). Lahko priložite fotografije, diapozitive ali digitalne fotografije.

Za objavo so primerne digitalne fotografije, velike vsaj 1500 x 1200 točk (pixels), to je okoli 2 milijona točk. Ločljivost najmanj 300 dpi.

Ker izbrane prispevek honoriramo, priložite svoj polni naslov stalnega bivališča, davčno številko, davčno izpustavo, popolno številko transakcijskega računa in ime banke.

Prispevki v rubriki »strokovna srečanja«

Dolžina prispevkov je omejena na največ dve strani v reviji Isis, objavljena je lahko le ena fotografija, ki se vsteva v skupno dolžino. To pomeni, da ima prispevek brez slike lahko največ 10.000 znakov - štetje brez presledkov (velikosti 12 pp, oblika pisave times new roman). Prispevek s sliko ima lahko največ 9.000 znakov - štetje brez presledkov (velikosti 12 pp, oblika pisave times new roman). Vsako poročilo iz tujine mora obvezno vsebovati kratek zaključek, kaj pomeni srečanje za stroko v Sloveniji: ali in kje oziroma kako je mogoče izsledke prenesti v slovenski prostor. V primeru, da je slovenska stroka v svetovnem vrhu, je treba v zaključku na kratko povzeti njeno vlogo v ustreznem merilu. Prispevkov, ki ne bodo upoštevali zgoraj navedenih navodil, uredništvo ne bo objavilo oziroma bo avtorje posililo za dopolnitve.

Navodila o navajanju pokroviteljev

Na koncu prispevka so lahko navedena imena farmacevtskih podjetij, delovnih organizacij, matičnih delovnih organizacij, kjer ste zaposleni, društev, združenj in ostalih pravnih ter fizičnih oseb, ki so po vašem mnenju kakorkoli prispevale k nastanku prispevka. Uredništvo si pridržuje pravico, da bo imena objavljalo v enotni obliki.

Izjava uredništva

Članki izražajo stališča avtorjev in ne nujno tudi organizacij, v katerih so zaposleni, ali uredništva Izide.

Letna naročnina

Letna naročnina za nečlane (naročnike) je 49,20 EUR, za naročnike v tujini 98,40 EUR, posamezna številka za nečlane stane 4,10 EUR. Davek na dodano vrednost je vračunan v ceni ter se ga obračunava in plačuje po 8,5-odstotni stopnji. Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

GLASILO ZDRAVNIŠKE ZBORNICE SLOVENIJE
Strokovna revija ISIS / Leto XVII. / številka 11 / 1. november 2008

Sodelovali

Dragan Arrigler, Klick, Ljubljana • Franci Bečan, dr. med., ZD Kranj • Izr. prof. dr. Milan Čižman, dr. med., Univerzitetni klinični center Ljubljana, Klinika za infekcijske bolezni in vročinska stanja • Jasna Čuk Rupnik, dr. med., ZD Logatec • Asist. Marko Drešček, dr. med., specializant v celjski regiji • Mag. Karolina Godina, dr. med., upokojena zdravnica, Celje • David Gosar, Liga proti epilepsiji Slovenije • Prof. dr. Berta Jereb, dr. med., upokojena zdravnica • Prim. asist. Gordana Kalan Živčec, dr. med., Zdravniška zbornica Slovenije • Prof. dr. Boris Klun, dr. med., upokojeni zdravnik • Prim. prof. dr. Marko Kolšek, dr. med., Katedra za družinsko medicino, Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani • Akad. prof. dr. Marjan Kordaš, dr. med., upokojeni zdravnik, Ljubljana • Izr. prof. dr. Mitja Košnik, dr. med., Zdravniška zbornica Slovenije • Doc. dr. Pavle Košorok, dr. med., Iatros, d.o.o. • Prim. Srečko Košuta, dr. med., Ljubljana • Mag. Matevž J. Kržan, dr. med., Liga proti epilepsiji Slovenije • Barbara Lesničar, dr. dent. med., ZD dr. Adolfa Drolca Maribor • Asist. mag. Mercedes Lovrečič, dr. med., Inštitut za varovanje zdravja RS • Mag. Barbara Lovrečič, dr. med., Zavod za zdravstveno varstvo Ko-

per • Života Lovrenov, dr. med., ZZZS • Boštjan Lovšin, dr. med., Splošna bolnišnica Izola, Ginekološko-porodniški oddelek • Jasna Müller • Prim. prof. dr. Miriam Petrun Ulaga, dr. med., upokojena zdravnica • Prim. Luka Pintar, dr. med., upokojeni zdravnik, Ljubljana • Damjana Pondelek, Urednica, odnosi z javnostmi, d.o.o. • Asist. dr. Tonka Poplas Susič, dr. med., Zdravniška zbornica Slovenije • Dr. Zlata Remškar, dr. med., Bolnišnica Golnik, Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo • Marjan Rus, dr. med., ZPIZ, OE Ljubljana • Prof. dr. Dušan Sket, dr. med., upokojeni zdravnik • Darija Strah, dr. med., ZD Domžale • Prim. mag. Marjana Šalehar, dr. med., ZD Ljubljana • Prim. Franc Štolfa, dr. dent. med., upokojeni zobozdravnik, Celje • Vesna Tlaker Žunter, dr. med., Univerzitetni klinični center Ljubljana, Dermatovenerološka klinika • Prof. dr. Janez Tomažič, dr. med., Univerzitetni klinični center Ljubljana, Klinika za infekcijske bolezni in vročinska stanja • Prim. mag. France Urlep, dr. med., upokojeni zdravnik, Gornji Grad • Doc. dr. Zvonka Zupanič Slavec, dr. med., Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani • Izr. prof. dr. Matjaž Zwitter, dr. med., Onkološki inštitut Ljubljana

Kako smo organizirali delo?

Gordana Kalan Živčec

V strokovnih krogih velja splošno pravilo, da kar je bilo raziskovano, a ne publicirano, ostane samo sebi namen in ne prinaša nobene dodane vrednosti za zainteresirano strokovno javnost.

Zelo podobno pravilo velja tudi na vseh drugih področjih dela. Če opravljeno delo ni tudi evidentirano, ni pričakovati, da bo opaženo. Posameznik, ki mu je bilo to delo namenjeno, bo sicer zadovoljen, a to, glede na vloženo energijo, običajno ni ustrezno oz. je takšen končni učinek neproporcionalen našim prizadevanjem.

Ker želimo dobro obveščati članstvo o svojem delu, nameravamo tekoče poročati o opravljenih nalogah.

8. in 9. septembra smo imeli v Postojni »strateški« sestanek vseh predsednikov odborov, povabili pa smo tudi urednika revije Isis in predsednika komisije za specializacije. Usmeritve, ki smo jih začrtali, že dajejo rezultate usklajenega delovanja.

Dogovorili smo se, da bo Isis resnično stanovsko glasilo, ki bo obveščalo članstvo o delu Zbornice. Ob tem bomo ponudili tudi nekaj kulturnega in umetniškega doživetja, za katero je v vsakdanjem življenju tako malo časa. Forum v Isisu bo še naprej namenjen aktivnim razpravam članstva, vendar brez »obračunavanja« med zdravniškimi organizacijami in med člani. Menimo namreč, da je zdravništvo sposobno argumentiranega in kulturnega dialoga, četudi člani nimamo o vsem enakega mnenja. Druga novost je bilten, ki smo ga začeli pošiljati članom, ki so sporočili svoje elektronske naslove. Ker želimo doseči tudi tiste, ki tega še niso storili ali pa ne uporabljajo elektronske pošte, bomo zapis iz biltena objavili tudi v Isisu. Skrčili bomo tudi rumene strani in jih umestili na spletno stran Zbornice. Modre strani bodo prinašale aktualno informacijo, dodatne vsebine pa boste našli na zbornični spletni strani. Dobrodošle so tudi vaše pobude o stanovskemu glasilu po meri članstva.

V tem mesecu bi morala z delom končati tudi komisija za pripravo normativov pri Ministrstvu za zdravje. Člani komisije za sekundarno in terciarno raven poročajo, da so oblikovali dokument, ki je sedaj pripravljen za

razpravo. Četudi sem bila v komisijo primarne ravni imenovana kot zdravnica, sem kot predsednica Zbornice pridobila priložnost, da povežem vse stroke primarne ravni in pripravim celovit dokument, za katerega so gradivo pripravili RSK-ji pediatrije, ginekologije in družinske medicine ter odbor za zobozdravstvo pri Zbornici. Na žalost moram sporočiti, da se je v komisiji za primarno raven močno zataknilo. Ponovno je namreč prisotna težnja, da se strokovne kriterije podredi politično-financijskim. Upam, da bo do izida tega prispevka prevladala modrost pri članih, zdravnikih, ki bodo presodili, da edina ustrezna rešitev temelji na strokovnih temeljih. Zdravniki za obravnavo bolnikov potrebujemo čas, ki ga od nas upravičeno pričakujejo tudi bolniki. Lahko v nekem prehodnem obdobju delamo z višjo intenzivnostjo in opravimo večjo količino dela, ne more pa to postati standard, ki bo osnova za vsa nadaljnja načrtovanja zdravstvenega sistema.

Ker želimo dobro upravljati Zbornico in odgovorno ravnati s članskim denarjem, smo se udeležili seminarja, ki je namenjen tudi članom nadzornih odborov. Na enem mestu smo imeli priložnost nadgraditi znanje

s področja prava in ekonomike, ki ga bomo uporabili za skrbno in gospodarno odločanje o članskih prispevkih. Obenem smo povabili pet predstavnikov finančnega sektorja, da nam svetujejo, kako eventualno oplemeniti finančna sredstva članstva, dokler jih še ne potrebujemo za velike projekte, kot je Domus Medica. Glede na nemirnost finančnih tokov se bomo odločili za varne, četudi morda konzervativne poteze.

Pridobili smo še dodatne informacije za kakovostno odločanje o projektu Domus Medica. Ker si iskreno želimo organiziranega odločanja vseh stanovskih organizacij, bomo imeli konec meseca sestanek Koordinacije stanovskih organizacij, kjer bomo posredovali vse do sedaj pridobljene informacije in skupaj zasnovali nadaljnjo strategijo.

Ves mesec smo odgovarjali na vsa vprašanja Ministrstva za javno upravo in Ministrstva za zdravje v zvezi s pripravo različnih pravilnikov in uredb. Na žalost ugotavljamo, da so naše pripombe le minimalno upoštewane. Poseben paradoks je Uredba o poslovanju z uporabniki v javnem zdravstvu. Javno je bila predstavljena kot novost pri naročanju. Očitno se ni nihče potrudil ugotoviti, da je naročanje že dolgo

standard dela v slovenski medicini. Novo je le to, da je ta standard sedaj urejen z vladno uredbo. Upam pa, da bo uredba predstavljala strokovni izziv podjetjem, ki razvijajo računalniške aplikacije, da bodo hitro poiskala rešitev, ki bo omogočala tudi enostavno naročanje.

Veliko časa smo posvetili tudi spremembi Pravilnika o specializacijah. Novela zakona o zdravniški službi je ukinila sekundarijat in pripraviti je treba čim bolj učinkovit in mehak prehod iz pripravništva v specializacijo. Kljub našim prizadevanjem, da bi bil ta prehod neprekinjen, se bojim, da to ne bo vedno mogoče. Zato apeliram na vodstva zdravstvenih zavodov, da ob sedanjem pomanjkanju zdravnikov v svojih sistemizacijah predvidijo tudi delovni mesti »sobni zdravnik« oz. »zdravnik s strokovnim izpitom«, kar bo mladim zdravnikom do

nastopa specializacije omogočilo neposredno nadaljevanje zdravniškega dela pod nadzorom starejšega kolega. Finančna sredstva ob tem ne bi smela biti problem, ker gre za skupino zdravnikov, ki bodo po šestletnem rednem študiju in šestmesečnem pripravništvu prejeli več kot skromno plačilo.

Na povabilo slovenskih kolegov iz Trsta sva se s prof. Mitjo Košnikom udeležila sestanka z rektorjem njihove univerze, dekanom medicinske fakultete in odgovornim finančnikom tržaške regije. Pogovor je potekal v prijetnem in prijateljskem vzdušju. Dogovorili smo se, da olajšamo izmenjavo specializantov med obema državama. Četudi je naš glavni motiv pridobiti slovenske zdravnike iz zamejstva za delo v Sloveniji, bomo aktivno sodelovali pri pripravi vseh dokumentov za tiste, ki bi želeli

svoje znanje ali delo nadgraditi v sosednji državi. Biti zdravnik je svoboda, tudi poklicna, in prej ko bo družba to spoznala, prej bomo zdravniki vzpostavili položaj, ki si ga zaslužimo na podlagi dolžine in zahtevnosti študija ter odgovornosti in strokovne zahtevnosti, ki jo nosimo pri opravljanju svojega poklica.

Naporno delo so prežemali tudi zelo čustveni in prijetni trenutki. Če izpostavim le enega, je to podelitev priznanj ob zaključku specializacije. Podelitve so se udeležili vsi družinski člani mladih specialistov. Imeli smo izjemno priložnost srečati tudi najmlajše, ki so pomagali svojim mamam in očkom, da dosežejo specialistični (zobozdravniški) naziv. Mnogi so bili še prav majhni, vendar so bili neizmerno pridni in pokazali so, kako zelo so ponosni na svoje starše – zdravnike in zobozdravnike. ■

Dr. Zlatko Fras – novi predsednik UEMS

Evropsko združenje zdravnikov specialistov (UEMS) je na svojem jesenskem srečanju, ki je potekalo oktobra 2008 v Københavnu, izvolilo novega predsednika za obdobje od 2009 do 2011. V največje veselje nam je sporočiti, da je to dr. Zlatko Fras, dr. med., ki tako nadaljuje svoj predsedniški mandat.

Za funkcijo predsednika je poleg dr. Zlatka Frasa kandidiral še dr. Jorg-Andreas Ruggerberg, predstavnik Nemčije, ki pa ni dobil toliko podpore kot dr. Zlatko Fras. To gre pripisati predvsem dejstvu, da je dr. Zlatko Fras v zadnjem triletnem obdobju odlično vodil UEMS. Njegove zasluge se kažejo predvsem v utrditvi ugleda, dejavnosti in moči UEMS-a, v pripravi strategije in akcijskega načrta za nadaljnje delo, v izdelavi številnih dokumentov, ki predstavljajo evropske smernice, ter v modrem in premišljenem vodenju te organizacije.

UEMS ima jasno določene cilje in področja

delovanja. **Poslanstvo UEMS-a je vzdrževati in razvijati celoten spekter strokovnih interesov evropskih specialistov, s posebnim poudarkom na zagotavljanju največje možne kakovosti izvajanja zdravstvene oskrbe v korist vseh evropskih državljanov.**

Cilji UEMS-a so:

1. izvajati optimalno, kakovostno in varno zdravstveno oskrbo za vse prebivalce Evropske unije;
2. vzdrževati in razvijati strokovno avtonomijo evropskih zdravnikov specialistov;
3. proučevati, pospeševati in usklajevati dostopnost kakovostnega usposabljanja zdravnikov specialistov;
4. promovirati prost pretok zdravnikov specialistov znotraj držav EU;
5. zastopati zdravnike specialiste in aktivno sodelovati v telesih EU, povezanih z medicinsko stroko.

UEMS zastopa interese vseh zdravnikov specialistov držav Evropske unije, konkretno 1,4 milijona zdravnikov, ki so v Svetu UEMS-a zastopani preko predstavnikov svojih nacionalnih zdravniških organizacij. Poleg 30 polnopravnih članic je v UEMS-u še pet pridruženih članic. Posamezne stroke združujejo svoje

interese v sekcijah in komisijah, ki jih nato preko predstavnikov določenih skupin sekcij in komisij predlagajo Svetu UEMS-a v sprejemanje.

Vsekakor je to velik dosežek in priznanje tako dr. Zlatku Frasu kot Sloveniji in slovenskemu zdravništvu, ki s svojo kakovostjo omogoča izvrstnim posameznikom poseči v sam vrh evropskega zdravništva. Čestitamo! ■

Prim. asist. Gordana Kalan Živčec, dr. med. predsednica Zdravniške zbornice Slovenije

Obvestilo uredništva

Elektronska pošta

Zaradi nezanesljivega elektronskega omrežja obveščamo avtorje, da bomo vsa sporočila, ki jih bomo prejeli, potrdili s povratno pošto. V kolikor od nas ne prejmete potrdila o prejeti elektronski pošti, vljudno prosimo, da nas pokličete ali ponovno pošljete prispevek.

Uredništvo

V pomoč zdravnikom v osnovnem zdravstvu

Odbor za osnovno zdravstvo je na predlog številnih pobudnikov iz vrst različnih inštitucij in posameznikov ter zaradi izkazanih potreb v praksi s pomočjo pravne službe Zdravniške zbornice Slovenije pripravil obrazce, ki nam služijo, kadar:

- bolnik želi, da posredujemo medicinsko dokumentacijo,
 - obstaja sum, da bolnik ni zmožen upravljati motornega vozila,
 - obstaja sum, da je bil poškodovanec udeležen v prometni nesreči in
 - obstaja sum, da gre za kaznivo dejanje.
- V obrazcih je povzeta pravna podlaga, ki

omogoča in zahteva ukrepe, ki jih moramo izvajati v skladu z zakonodajo.

Obrazci bodo prosto dostopni na spletni strani Zdravniške zbornice Slovenije. ■

*Predsednica odbora za osnovno zdravstvo
Asist. dr. Tonka Poplas Susič, dr. med.*

OBVESTILO O SUMU NEZMOŽNOSTI ZA UPRAVLJANJE MOTORNIH VOZIL

Na podlagi 184. člena Zakona o varnosti cestnega prometa (Uradni list RS, št. 56/08, uradno prečiščeno besedilo) podajam pristojni upravni enoti utemeljen sum, da:

Ime in priimek: _____, roj. _____

Naslov: _____ Pošta: _____

zaradi zdravstvenih težav ni zmožen voziti motornih vozil.

Datum: _____ Zdravnik: _____ Izvajalec: _____

OBVESTILO O SUMU, DA JE BIL POŠKODOVANEC UDELEŽEN V PROMETNI NESREČI

Na podlagi 136. člena Zakona o varnosti cestnega prometa (Uradni list RS, št. 56/08, uradno prečiščeno besedilo) podajam pristojni policijski postaji obvestilo o sprejemu poškodovanca:

Ime in priimek: _____, roj. _____

Naslov: _____ Pošta: _____

saj obstaja sum, da je bil poškodovan v prometni nesreči.

Kraj in čas prometne nesreče: _____

Datum: _____ Zdravnik: _____ Izvajalec: _____

POSREDOVANJE MEDICINSKE DOKUMENTACIJE

na podlagi 41. člena Zakona o pacientovih pravicah (Uradni list RS, št. 15/08), Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo) in Pravilnika o zaračunavanju stroškov pri izvrševanju pravice posameznika do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki (Uradni list RS, št. 85/07) in Pravilnika o zdravniški tarifi (Uradni list RS, št. 54/95 s spremembami)

podpisani _____ želim, da se medicinska dokumentacija v obliki:

- fotokopiranega zdravstvenega kartona,
- fotokopiranih specialističnih izvidov,
- zdravniškega potrdila o mojem zdravstvenem stanju,
- drugo: _____

posreduje naslovniku:

Ime in priimek: _____

Naslov: _____ Pošta: _____

Podpis: _____ Dne: _____

Plačnik fotokopij in/ali zdravniškega potrdila je naročnik zelene dokumentacije.

SPOROČILO O SUMU KAZNIVEGA DEJANJA

Na podlagi 145. člena Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/07 – uradno prečiščeno besedilo, in 68/08) pristojni policijski postaji sporočam sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje _____

nad _____ (ime, priimek, naslov (p)oškodovanca/-ke).

Obrazložitev:

Datum: _____ Zdravnik: _____ Izvajalec: _____

Da, tudi vaša zdravstvena ustanova potrebuje učinkovite odnose z javnostmi

Damjana Pondelek*

Zdravstvena ustanova, ki odnosom s svojimi ključnimi javnostmi ne posveča zadostne pozornosti v »času miru«, bo v trenutkih, ki terjajo krizno komuniciranje, bistveno bolj ranljiva.

Organizacije in posamezniki vsak dan komuniciramo z različnimi javnostmi, saj je komuniciranje pogoj za uspešno sobivanje, delovanje, razvoj. Še posebej pozorno komuniciramo s tistimi javnostmi, ki so za nas pomembne. Podobno, kot so za posameznika ključni družina, sosedi, prijatelji, sodelavci, so za zdravstveno ustanovo ključne javnosti zaposleni, pacienti, mediji, lokalna skupnost, politični odločevalci... Vse te javnosti imajo različne interese, potrebe in cilje, ki jih bodo nedvomno poskušale tudi uveljaviti. Zdravstvena ustanova brez strategije na področju odnosov z javnostmi je zato izjemno ranljiva in samo vprašanje časa je, kdaj se bo znašla v težavah in v navzkrižju interesov, na katere ni pripravljena. Dodatna težava je, da je krizne dogodke mogoče učinkovito upravljati le, če smo poprej zgradili partnerske odnose, če smo znali proaktivno komunicirati v »času miru« in dodobra spoznali tudi ustroj in logiko delovanja za nas pomembnih javnosti. V praksi, tj. v trenutkih, ko so zdravstvene organizacije sredi težav, se prepogosto izkaže, da ni komunikacijskih temeljev, ki so pomembni za uspešno reševanje zapleta. Ko nastopijo težave, ki od zdravstvene ustanove terjajo takojšnjo reakcijo, namreč ni časa za razmišljanje o tem, kdo si bo upal stopiti pred kamere, katere medije bi sploh poklicali (če niso že pred vrati), kdo in kako bo slabo novico povedal zaposlenim, kaj povedati bolnikom in svojcem... Samo predstavljamo si lahko, kako je bilo pri srcu tistim zdravnikom, ki so že doživeli izjemne zaplete zdravljenja in posledično izjemne medijske in druge javne pritiske, na katere ne sami in ne njihovi delodajalci niso bili

Medijska pozornost novinarski konferenci Koordinacije zdravniških organizacij. Na fotografiji (z leve) Konrad Kuštrin, dr. med., predsednik Sindikata zdravnikov in zobozdravnikov Fides, prim. asist. Gordana Kalan Živčec, dr. med., predsednica Zdravniške zbornice Slovenije, in prof. dr. Pavel Poredoš, dr. med., predsednik Slovenskega zdravniškega društva. Novinarji so v ospredju. S premišljenim in proaktivnim medijskim komuniciranjem zdravništvo utrjuje svoj položaj in ugled.

pripravljani. Nedopustno je, da v takšnih trenutkih zdravnik pred kamerami, mikrofoni, radovednimi novinarji in prizadetimi svojci ostane sam. Na takšne trenutke, ki se lahko že jutri zgodijo tudi vam, mora biti zdravstvena ustanova dobro pripravljena in prizadetemu zdravniku in sebi zagotoviti ustrezno komunikacijsko podporo. Zdravstvena ustanova mora zato pravočasno vzpostaviti sistem komuniciranja, ki bo omogočal proaktivno komuniciranje in hiter in učinkovit odziv, ko bo potrebna takojšnja reakcija.

Komuniciranja v zdravstvu ne prepuščajmo naključju ♦

Odnosi z javnostmi v zdravstvu so stroka, veščina in znanost. Ponujajo sistematičen proces urejenega dolgoročnega komuniciranja zdravstvene ustanove in njenih ključnih javnosti. Seveda moramo pred tem dodobra spoznati njihove interese, potrebe in logiko delovanja. Šele, ko so ključne javnosti zdravstvene ustanove identificirane, definirane in segmentirane, ko razumemo njihove vrednote,

potrebe, skrbi in pričakovanja, lahko začnemo razvijati komunikacijske strategije in programe, ki bodo omogočili, da z vsako izmed ključnih javnosti učinkovito spregovorimo v njenem jeziku v trenutku, ko je to pomembno za zdravstveno ustanovo. Da bi komunikacijska sporočila dosegla svoj namen, moramo upoštevati tudi heterogenost znotraj posamezne skupine. Celo, ko vodstvo nagovarja izključno zdravnike, nima opravka z enotno skupino, ki bi jo prežemale enotne vrednote, cilji in skrbi, pač pa s posamezniki, ki zdravstveno ustanovo podpirajo ali pa tudi ne, ki imajo različne želje glede poklicne poti, ki so dosegli različne specializacije in napredovanja, ki jih razdvajajo generacijske, ekonomske in svetovnonazorske razlike... Komuniciranje, ki raznolikosti med posamezniki ne upošteva in ne priznava, je že vnaprej obsojeno na neuspeh. Kot je na neuspeh obsojeno sleherni komuniciranje, ki ni sistematično in proaktivno, ki ne upošteva pravil stroke odnosov z javnostmi ter strategije in specifik zdravstvene ustanove. Slednja ima, za razliko od drugih organizacij, praviloma opraviti tudi z »neprostovoljno« javnostjo – z bolniki (in njihovimi svojci), ki se proti svoji volji soočajo s tegobami bolezni. Pogosteje kot na drugih področjih se zato v zdravstvu

pojavlja tudi potreba po kriznem komuniciranju, saj se lahko vsak trenutek zgodijo krizne situacije v povezavi z zdravstvenimi storitvami (nezadovoljstvo s potekom in izidom zdravljenja, z odnosom do pacienta, z organizacijo dela v zdravstveni ustanovi...), pogoste pa so tudi krizne situacije, ki zadevajo vodenje in upravljanje zdravstvene ustanove, so posledica naravnih in drugih naključnih nesreč ali drugih nepredvidljivih dogodkov.

Po izkušnji vodenja odnosov z javnostmi v gospodarski družbi, v vladi, v nevladni organizaciji in zdravstvu lahko iz prve roke povem, da je upravljanje odnosov z javnostmi v zdravstvu zagotovo najbolj kompleksno, zahtevno in intenzivno in od svetovalca za odnose z javnostmi terja ustrezno formalno izobrazbo (novinarstvo, komunikologija ali odnosi z javnostmi), odlično poznavanje stroke ter dolgoletne izkušnje na področju komuniciranja z zaposlenimi, z mediji, s pacienti, s strokovnimi javnostmi, z lokalnimi skupnostmi, z vladnimi in političnimi javnostmi ter vsemi drugimi javnostmi, ki so ključne za posamezno zdravstveno ustanovo. Strokovnjak za odnose z javnostmi mora biti pronicljiv komunikacijski svetovalec vodstvu in zaposlenim, dober upravljevalec vsebin in dogodkov in prvi

zagovornik zdravstvene ustanove v mirnih in burnih časih. Samo v tem primeru bo mogoče zagotoviti ustrezno komunikacijsko podporo zdravstveni ustanovi.

Odnosi z javnostmi - gradnik zaupanja in ugleda ◆

Odnosi z javnostmi so preveč dragocen gradnik zaupanja v zdravstveno organizacijo, da bi komuniciranje lahko prepuščali naključju. Z načrtovanjem in izvajanjem strategije odnosov z javnostmi bo zdravstvena ustanova uspešneje komunicirala s ključnimi javnostmi, se bolje odzivala na njihove potrebe, hkrati pa učinkoviteje in bolj dejavno upravljala s svojim ugledom. ■

* *Damjana Pondelek je direktorica podjetja Urednica, odnosi z javnostmi, d.o.o., specializiranega za odnose z javnostmi v zdravstvu.*

Potrebujete nasvet? www.urednica.si // urednica@t-2.net // 041 773 540

Urednica.

Ureja odnose, komunikacije, publikacije...

NOVICE

Obvestilo avtorjem

Uredništvo revije Isis sporoča, da je rok za oddajo prispevkov za številko januar 2009 petek, 5. december 2008.

Sporočilo v steklenici

Katedra za družinsko medicino od leta 2003 vodi in izvaja nacionalni projekt »Sporočilo v steklenici«, ki je namenjen zmanjševanju škode zaradi pitja alkohola. V okviru tega projekta smo pripravili novo spletno stran www.nalijem.si. Na njej poleg strokovnih informacij o alkoholu, podatkov o projektu, predstavitvi aktivnosti, ki potekajo v okviru projekta, ponujamo tudi anonimni vprašalnik za samooceno pitja. Kdor izpolni vprašalnik, dobi povratno sporočilo v

skladu s svojimi odgovori.

Vabimo vas, da spodbudite svoje paciente, da obišejo spletno stran www.nalijem.si, izpolnijo ponujeni anonimni vprašalnik in vam na vpogled morda prinesejo dobljeno povratno sporočilo. ■

*Vodja projekta Sporočilo v steklenici
Prim. prof. dr. Marko Kolšek
Katedra za družinsko medicino
Medicinska fakulteta v Ljubljani*

Hrvaška: 120-letnica rojstva prof. Andrije Štamparja

Precejšnji del septembrske številke Liječnicke novine je posvečen delu prof. Andrije Štamparja, ki je zapustil močan pečat v socialni medicini nekdanje Jugoslavije, ustanovitelja »domov zdravja« po Hrvaški, kar je bilo za tedanji čas in razmere velik dosežek, pomembne Škole narodnog zdravlja v Zagrebu, kjer so se izobraževali tudi številni slovenski zdravniki, in v določeni meri tudi ustanovitelja Svetovne zdravstvene organizacije.

Vredno je danes obuditi spomin na nekatere njegove teze, ki jih je postavil že leta 1910, ko je bil star 22 let.

Dolžni smo skrbeti za svoje zdravje.

Tobak je poživilo, ki omamlja ... in je zato človekov sovražnik.

Če bi imel Beograd enako smrtnost in zbolewnost kot London, bi umrlo 413 ljudi manj, prihranilo bi se 280.480 bolniških dni in 501.080 (avstrijskih) kron.

Mnogi učenjaki trdijo, da so otroci slabi in kratkega življenja, ker jih matere ne hranijo s svojim rodnim mlekom.

Medicina se ne sme ukvarjati samo z bol-

niki, pravzaprav se mora ukvarjati predvsem z zdravimi.

Ob mnogih dolžnostih, ki jih v življenju imamo, obstaja še ena, sveta. Biti zdrav.

Zveni zelo sodobno, tudi po skoraj sto letih. ■

Vir: Liječnicke novine, september 2008

Boris Klun

Hrvaška: Zdravniki pred sodiščem

Če me spomin ne vara, pričujoča revija ni nikoli objavljala razsodb rednih sodišč, tokrat pa in extenso poroča o petih primerih, iz obdobja dveh let.

Zaradi podkupnine je bil obsojen (s še nepravnomočno sodbo) kardiokirurg na devet let zopora, ki pa jih očitno ne bo odsedel, saj ima dvojno državljanstvo in se je umaknil v Sarajevo.

Zdravnik, ki je bil pred tem že trikrat obsojen zaradi podkupovanja, spolne zlorabe otroka in opustitve nudenja zdravniške pomoči, je bil obsojen (nepravnomočno) na eno leto zopora zaradi spolnega nasilja nad mladoletnikom.

Proti dvema zdravnikoma je na sodišču v Osijeku vložena obtožnica, ker sta, skupaj s sodelavci iz nezdravniških vrst, izdajala potrdila, s katerimi so si invalidi zadnje vojne lahko povečali odstotek invalidnine ali pridobili status vojnega invalida.

Pred občinskim sodiščem v Križevcih sta bili obsojeni na pogojno kazen zdravnica in medicinska sestra. Prva na enajst mesecev zopora v trajanju treh let, medicinska sestra pa na enoletni zapor, prav tako v trajanju treh let, obe zaradi opustitve nudenja nujne medicinske pomoči deklici, ki je kasneje umrla v astmatičnem napadu. Tožilstvo je napovedalo pritožbo.

Kirurgja je na ponovnem sojenju Občinsko sodišče v Varaždinu obsodilo na pogojno kazen deset mesecev zopora zaradi nevestnega zdravljenja, ker je napačno ocenil vbode z nožem, zaradi katerih je bolnik kasneje izkrvavel. ■

Vir: Liječnicke novine, september 2008

Boris Klun

Avstrija: Urologija v Innsbrucku: Študije brez privolitve

Na innsbruški kliniki se je spet pojavilo vznemirjenja zaradi nedovoljenih študij. Tako naj bi med leti 2004 in 2006 otroke, deloma pa tudi odrasle, na otroški urologiji zdravili z »dolgoletno preskušeni in priporočenimi« metodami. Zdravili naj bi z zdravilom, katerega uporaba v Avstriji ni dovoljena – vrh tega brez dovoljenja Etične komisije in brez vednosti zdravniškega vodstva. Zdravniški direktor Tirolske deželne bolnišniške ustanove (Tiroler Landeskrankenanstalt, TILAK), univ. prof. Wolfgang Buchberger, navaja, da je pri tem šlo za zdravljenje malformacij zunanjega spolovila, varic v območju semenskega voda ter za različne operacijske tehnike na sečevodu ter za zdravljenje previsoke lege testisov. V vseh navedenih primerih bi bilo nujno dovoljenje Etične komisije. Staršem pacientov ni bilo sporočeno, da se bodo anamneze in dekurzusi uporabili za študijske namene. ■

Vir: Österreichische Ärztezeitung št. 18, 25. september 2008

Marjan Kordaš

Avstrija - Štajerska: Zavestno zdravi

Pod naslovom »Zavestno zdravi« (*Bewusst gesund*) gre za novo sodelovanje med Zdravniško zbornico Štajerske ter ORF-Radio Steiermark. Začenši s septembrom tega leta naj bi tako na avstrijskem Štajerskem poskrbeli za novo zavest o zdravju. Primerno poslušalcem bodo tako pripravili najrazličnejšo tematiko s področja zdravja, s težiščem na zdravstveni preventivi. Vsak mesec bo imel svoje težišče. V septembru se glasi: »Zdrav otrok – zdrava šola«. ■

Vir: Österreichische Ärztezeitung št. 18, 25. september 2008

Marjan Kordaš

Avstrija: Medicinska univerza Dunaj:

Računalniški spodrseljaj pri zaključnem izpitu

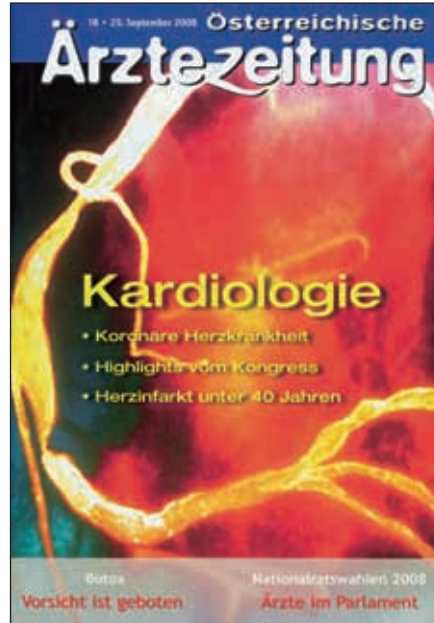
Na temelju zahteve neke študentke so na Medicinski univerzi Dunaj (Medizinische Universität Wien, MUW) pri pregledu testnih rezultatov ugotovili, da je 16 kandidatov zaključni izpit opravilo, pa četudi jim je bilo pred tem sporočeno, da izpita niso opravili. V začetku julija se je k zaključnemu izpitu prijavilo 410 kandidatov. V začetku avgusta so bili rezultati izpita objavljeni: 93 študentov izpita ni opravilo. Po podatkih MUW je bilo 16 kandidatov napačno ocenjenih zaradi napake v programu. ■

Vir: Österreichische Ärztezeitung št. 18, 25. september 2008
Marjan Kordaš

Nemčija: Zdravniki dobijo za 2,5 milijarde EUR več

Po večmesečnem sporu so si nemški zdravniki kljub odporu zavarovalnic izborili zvišanje svojih honorarjev za približno 10 odstotkov. »Gre za najvišje povečanje nagrad odkar obstoji zdravniška samouprava,« je ugotovil Andreas Köhler, predsednik Združenja zdravstvenih zavarovalnic (Kassenärztliche Vereinigung). Meni, da je tako izpolnjeno bistvo zahteve (Kernforderung): ločenost honorarjev za družinske zdravnike ter specialiste, nobenega zmanjšanja honorarjev za zdravnike in psihoterapevte v starih vzeznih deželah. Za vzhodne zvezne dežele velja 80 odstotkov ravni, ki velja za zahodne zvezne dežele. Pohvala prihaja tudi iz Ministrstva za zdravje; bolnišnični zdravniki bodo tako dobili ne le izračunljiv, temveč tudi pravičen in transparenten sistem honorarjev. ■

Vir: Österreichische Ärztezeitung št. 18, 25. september 2008
Marjan Kordaš

Avstrija: Prof. dr. E. Pratt (Inštitut za medicinsko antropologijo in bioetiko, Dunaj):

Kaj (koliko) sme zdravnik zaslužiti?

Po podatkih raziskave ICEI (International Central Europe Institute) so avstrijski zdravniki v letu 2006 v povprečju zaslužili 95.974 EUR na leto. Preračunano na 14 (sic! op. prev.) mesečnih plač je to – brez davkov – 5855 EUR na mesec. Vsekakor je to 4,5-krat več kot je povprečni mesečni dohodek v Avstriji. V povprečju zaslužijo nemški zdravniki 37 odstotkov, švicarski za 28 odstotkov več kot njihovi avstrijski kolegi.

Nekateri torej zaslužijo kar precej. Druge pa to jezi: Mar se tu ne bogati nekdo na račun sočlovekove stiske? Vprašanje je v Avstriji pereče nenazadnje tudi zato, ker postaja zdravstvena oskrba vse dražja. Kako zmanjšati stroške, ne da bi okrnili kakovost?

Temeljno vprašanje se glasi: Kakšna je socialno pravična nagrada za zdravnikovo storitev?

Nemški zdravstveni ekonomist M. Arnold prikaže problem z naslednjim primerom:

»Nekemu sicer zdravemu pacientu se pri ribji pojedini zaleti, tako da se mu v žrelu (Schlund) zatakne velika ribja kost. To ga spravi v najhujšo stisko. Pripeljejo ga k zdravniku, ki mu s pinceto uspe kost hitro izvleči. Na pacientovo vprašanje, kakšna naj bo zdravnikova nagrada, mu slednji odgovori: **Dajte mi polovico tistega zneska, ki ste mi ga namenili takrat, ko je kost še tičala v vašem žrelu.**«

Zdravnik je pacientu pomagal, ne da bi postavil kak (pred)pogoj. Njegovo zdravniško delo ni odvisno od tega, koliko lahko pacient za to plača. Na drugi strani pa pacient samoumevno domneva, da je zdravnikovo storitev treba plačati. In tudi takrat, ko storitev plača zavarovalnica, se ozdravljeni pacienti neredko zahvalijo z darili.

V Avstriji je zdravstveni sistem mešanica med svobodnim tržiščem ter področjem z uravnavanimi (geregelt) cenami in storitvami. V uravnavanem področju gre za pogajanja med zastopstvom zdravništva ter zavarovalnicami. Če pogodbeni stranki soglašata, lahko domnevamo, da je rezultat etično neproblematičen. Ob tem je nepomembno, da ta sistem kršijo tako nekateri pacienti kot zdravniki. Prvi sistem zlorablajo, drugi pa bogatijo; oboje je kaznivo, samo po sebi pa to sistema ne naredi nepravilnega. Vrhunski dohodki zdravnikov nastajajo na področju svobodnega tržišča. Seveda mora takšen zdravnik nuditi nekaj posebnega, sicer ne bi zdržal strokovne tekme. Predpogoj za etičnost delovanja na svobodnem tržišču je, da ni nihče prisiljen iskati medicinske pomoči na tem tržišču, ne da bi mu bila na voljo enako kakovostna storitev tudi v področju z uravnavanimi cenami. V razmerah, kot veljajo v Avstriji, ni mogoče zahtevati, da bi posamezniku onemogočili luksuzno zdravljenje pri luksuznem zdravniku. Tako kot ni mogoče nekemu prepovedati luksuznega potovanja okoli sveta.

Svobodna družba ravna pametno, če zdravnikom omogoči dober zaslužek. Le tako lahko ohranijo svojo neodvisnost ter le tako lahko pravilno zastopajo pacientove interese. Kaj nastane, če zdravniške plače padejo na raven revščine, smo lahko še pred 20 leti opazovali v nekdanjih državah vzhodnega bloka: zdravstveni sistem je v kakovosti zelo popustil.

Avstrijski mešani sistem je moder sistem zato, ker skrbi tudi za dobro nagrajevanje zdravnikov. ■

Vir: Österreichische Ärztezeitung št. 18, 25. september 2008
Marjan Kordaš

41. srečanje slovenskih in hrvaških upokojenih zdravnikov: ogled Plečnikove Ljubljane

Marjana Šalehar

Po ustaljeni navadi se pomladno srečanje dogaja v Sloveniji. Tako smo se ponovno zbrali v Ljubljani 22. maja letos. Na Kongresnem trgu smo pričakali goste: nova predsednica Sekcije upokojenih zdravnikov SZD mag. Božena Skalicky Kuhelj, organizacijski odbor srečanja in Narcisa Deskovič, prof., ki je prevzela strokovno vodstvo ogleda.

Dobrodošlica v gostilni Bachus na Kongresnem trgu v Ljubljani, z leve proti desni: Dragutin Kremsir, dr. med., predsednik HDUL-HLZ, mag. Božena Skalicky Kuhelj, dr. med., predsednica Slovenske sekcije upokojenih zdravnikov – SZD, Narcisa Deskovič, prof., umetnostna zgodovinarica. Tretja univerza v Ljubljani.

Zbralo se nas je več kot sto. Zagrebčane je vodil dr. Dragutin Kremsir, Karlovcane prim. Rudolf Muhvič. Naša predsednica jim je izrekla dobrodošlico in vse povabila na okrepčilo v Bachus. Pogumno smo zakoračili po parku Zvezda in se znašli pred obloženimi mizami, kjer so nas poleg slastnih prigrizkov pričakale brošure o Plečnikovi Ljubljani in vrstni red ogledov. Zavladalo je staro prijateljsko vzdušje,

izmenjava novic, spomini na Betko in izrazi sožalja. Razumljivo, da je tako, saj se večina naših članov družijo že od leta 1985.

Park Zvezda je Plečnik sam načrtoval in uredil. Po Vegovi ulici, mimo ljubljanske univerze in glasbene šole, pred katero se nahajajo doprsni kipi vodilnih glasbenikov do Narodne in univerzitetne knjižnice, pred katero so upodobljeni naši veliki jezikoslovci. Vegova ulica velja za vzor ulične ureditve, saj je veliki arhitekt in urbanist na tem mestu združil arhitekturne, parkovne in spominske elemente v celoto. Ulica se zaključuje s trgom Francoske revolucije, kjer se nahaja spomenik Ilirskim provincam z Ljubljano kot glavnim mestom. Nato smo vstopili v knjižnico, ki sodi med pomembnejša Plečnikova dela. Prvi osnutek je nastal v tridesetih letih XX. stoletja. Z gradnjo je pričel leta 1936, dograjena je bila 1941. Skozi mogočen vhod smo se po stopnišču iz temnega podpeškega marmorja povzpeli iz »teme neznanja v svetlobo učenosti«. Tistega dne je bilo ravno odprtje razstave ob 500-letnici rojstva Primoža Trubarja. Prijazni kustosi so nam predstavili zgodovino knjižnice, ki je tesno povezana s slovensko kulturo. Z orokavičenimi rokami so iz šatulj jemali največje dragocenosti, ki jih imajo shranjene v depojih in vzbujajo strahospoštovanje. Naj naštejemo samo najpomembnejše: Stiški rokopis, najstarejši v slovenskem jeziku, spovedni obrazec iz 14. st. v sočni dolenjščini, navodila s področja zdravstva, mala velikonočna pesmarica (faksimile) in Dalmatinova Biblija. Pokazali so nam še inkunabule z umetelno iluminiranimi velikimi začetnicami. Do sedaj besede inkunabula nisem povezala s »cunna« – zibka. Občudovali smo srednjeveški glagolski kodeks z izredno lepo pisavo. Zanimivo je, da je Hrvaška uporabljala slovansko bogoslužje vse do začetka 20. stoletja. Videli smo tudi glagolski Breviar iz Zoisove knjižnice, Bosanski kodeks v bizantinsko-beneškem slogu iz Kopitarjeve zbirke (»monstrum scientiarium« sta ga z občudovanjem imenovala brata Grimm). Slišati je bilo občudujoče vzdihne, ko so nam pokazali prvo izdajo Prešernovega Krsta pri Savici. Matija Čop je bil seveda prvi bibliotekar

nastajajoče knjižnice. Srce pa nam je resnično zaigralo ob delu Marka Gerbca, ki je na 70 primerih opisal sindrom atrioventrikularnega bloka, Gerbezius, Morgagni, Adam-Stokes. Gerbec je upodobljen med 40 velikimi znanstveniki na steni stare medicinske fakultete v Padovi. Nato so nas odpeljali v Veliko čitalnico, nekateri smo obujali spomine na čase, ko smo tukaj študirali, tako neverjetno mladi kot njeni sedanji obiskovalci. Prevzeti od veličastnosti prostora in veličine ustvarjalcev smo prišli na žarko pomladno sonce in krenili v Križanke.

Tedaj že osemdesetletni arhitekt je opravil prenovo Križank, nekdanjega samostana Nemškega križarskega reda od 1952 do 1956. Levo od vhoda pritegne pogled majhen slavolok nad starimi kipi, imenovanimi Učenost in Napredek. Na glavni fasadi vzbujajo radovednost motivi grafitov, posneti po starorimskih nagrobnih ploščah, delfini nosijo ljudi na kopno. Pojavljajo se tudi zmaji, prebivalci barij in močvirji. Aluzija na Ljubljansko barje in zmaja v ljubljanskem grbu. Same križevniške cerkve, ki je imenitno delo baročnega arhitekta Dominika Rossija, se ni dotikal. Uredil je mali samostanski vrt kot lapidarij. Njegova mojstrska roka se kaže v ureditvi notranjega dvorišča, kjer se zvečer stene izgubljajo v igri luči. Zakaj se imenuje »peklensko«, naj presodi vsakdo sam. Pot nas je nato vodila v nekdanje trnovsko predmestje. Preko Trnovskega mostu, ki je redka umetnina s piramidami, brezami in kipom Janeza Krstnika, smo se napatili v Plečnikovo skromno domovanje. Hiša je nastala na osnovah stare predmestne hiške v letih od 1921 do 1930. Po Plečnikovi smrti leta 1957 jo je podedoval njegov nečak Karel Matkovič in poklonil mestu Ljubljana. Od 1972 domuje v njej Ljubljanski arhitekturni muzej.

S tremi avtobusi smo se popeljali na Plačnikove Žale »Vrt vseh svetih« (1938–1940). Občudovali smo »poslovitvene« vežice ob starem ljubljanskem pokopališču pri sv. Križu. Z veličastnim portalom, ki simbolično ločuje mesto živih od mesta mrtvih, in raznolikimi vežicami, ki jih ločuje rastlinje, je podaril človekovo edinstvenost tudi smrti. Naši predstavniki so se odšli poklonit spomenu dr.

Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani, razstava ob 500-letnici Trubarjevega rojstva: Olga Blejec, dr. med., prim. Bogdan Leskovic, dr. med., Nuša Kansky, dr. med., Silvestra Škerlj, dr. med.

Elizabete Vrančič, nekateri pa smo poiskali Plečnikov grob. Pravokotni blok iz belega marmorja, na njem natančno vklesana ime in priimek, datum rojstva in smrti. Načrt je napravil sam. Poleg njega je malo višji spomenik anatomu Janezu Plečniku, njegovemu bratu, in družini Matkovič, jo je osnovala njegova sestra. Preprostost in skromnost v nasprotju z monumentalnimi grobnicami, ki jih je ustvaril za nekatere vidnejše ljubljanske meščanske družine. Plečnikove Žale izražajo njegov pretanjen čut za poslednje človekove stvari. Ljubljani je dal slovesen obredni prostor, ki vliva tolažbo in upanje.

Odšli smo proti Črni vasi, obiskat cerkev sv. Mihaela na Barju. Obiskovalca pritegne stopnišče s prečno postavljeno ladjo in zvonik v osi stopnišča. Zvonik je dostopen po zunanjih stopnicah. Je povečana oblika značilnega, avtohtonega slovenskega zvonika na preslico. Cerkev je zgrajena na pilotih iz okoliškega drevja, zaradi barjanskih tal se pogreza in poka. Notranjščina cerkve je pravo razkošje preprostosti. Lesena konstrukcija sloni na 12 valjastih stebrih, ki simbolizirajo 12 apostolov. Stebri so betonske kanalizacijske cevi, ki so pobarvane s slovenskimi narodnimi vzorci. Ves ostali material so našli na barju, kamen je iz bližnje Podpeči. Gradili so domači obrtniki. Dekorativne elemente je prispeval Plečnik, svojo stensko uro, gong, lestence, sestavljene iz mlinčkov za turško kavo. Dekor cerkve je poln simbolike. Zanimiva je razporeditev cerkvenih

klopi, ki so vse v isti razdalji od oltarja. V vsem tem se izraža Plečnikov socialni čut. Prijazni župnik, g. France Gorjup, nam je povedal še veliko zanimivosti o zgodovini cerkve in župnije. Gradili so jo od leta 1937 do 1940. Naš zadnji obisk je bil namenjen gostišču Livada. Prijazno so nas sprejeli in dobro nahranili. Predsednica naše sekcije Božena Skalicky

Kuhelj nas je pozvala, da se vsi udeležimo ponovnih srečanj, saj smo odločeni nadaljevati tradicijo. Z minuto molka smo počastili spomin Elizabete Vrančič, ki je preminula tik pred koncem svojega 5. mandata. V imenu gostov sta pozdravila Dragutin Kremsir in Rudolf Muhvič, ki sta se prijazno spomnila naše Betke in izrekla sožalje in upanje, da bomo nadaljevali s srečanji. Predsednik nadzornega odbora Niko Sadnikar je obujal lepe spomine na druženja s hrvaškimi kolegi in na lepote Slovenije ter Hrvaške. Sledilo je obdarovanje z lepimi knjižnimi darili. Slovenci smo podarili Plečnikove sakralne rekvizite, »Monštrance« in »Kelihi«, gostje so podarili knjigo »Hrvatska povijest, kultura i umjetnička baština« in Zbornik Svijetlo, časopis za kulturo, umjetnost i društvena zbivanja. Karlovac 2008.

Člani organizacijskega odbora smo prijeli spominska priznanja in zbornik »Liječnici u trećoj dobi«, ki so ga izdali Društvo upokojenih zdravnikov, Hrvatska zdravniška zbornica in Center za gerontologijo mesta Zagreb.

Ali bo prihodnje pomlad zopet na vrsti Ljubljana? Plečnikova Ljubljana je po zasnovi, obsegu in kakovosti izvedbe svetovni urbanistični in arhitekturni fenomen. Ogljedali smo si pomemben, vendar manjši del. Ob slovesu so udeleženci menili, da je bilo srečanje odlično organizirano. Nova predsednica je odlično opravila izpit in ji iskreno čestitamo. Gospe Narcisi Deskovič, ki nas je tako zanesljivo vodila skozi svet Plečnikovih mojstrov, pa izrekamo zahvalo in priznanje.

Družabno srečanje v gostišču Livada ob Ljubljani. Od leve proti desni: Nikolaj Sadnikar, dr. med., mag. Božena Skalicky Kuhelj, dr. med., prim. Rudolf Muhvič, dr. med., Dragutin Kremsir, dr. med., ga. Nedeljka Kremsir, prim. mag. Marjana Šalehar, dr. med.

Kratek intervju: Judita Mandelc Kunčič

Marjan Kordaš

Judita Mandelc je diplomiral leta 1982 na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Specializacijo iz anesteziologije je opravila leta 1992. Trenutno je predstojnica Oddelka za anesteziologijo in reanimacijo Bolnišnice Jesenice.

Ko sva se srečala, ste bili zelo vznemirjeni. Menim, da bi bilo tudi za bralce naše revije koristno, če bi jim - kar obširno, prosim - opisali vzrok.

Verjetno sva se srečala ravno takrat, ko je bila »stvar vroča«. Te stvari se dogajajo skoraj vsak dan, nekatere se uredijo, nekatere pa »zvozenijo«! To, o čemer sva govorila, pa je težava, ki sem jo izkusila že v prvih letih svojega zdravniškega poklica in mene in moje kolege pesti še danes. Na papirju se zdi, da sistem deluje, v vsakdanjem življenju pa se hitro ugotovi nasprotno: **sistem ne deluje.**

Gre za spremstvo hudo bolnega ali poškodovanega bolnika, ki je zaradi narave bolezni ali poškodbe mehansko ventiliran, torej tudi intubiran in nujno potrebuje zdravljenje ali operativni poseg v Kliničnem centru v Ljubljani. Tak bolnik potrebuje spremstvo zdravnika, ki obvlada zdravljenje kritično bolnega oziroma je njegovo rutinsko delo zagotavljanje dihalne poti, prilagajanje mehanske ventilacije in vzdrževanje cirkulacije z vazoaktivnimi zdravili. Vsi vemo, da to znajo anesteziologi, zdravniki intenzivnih enot, zdravniki predbolnišničnih enot, nujne medicinske pomoči in zdravniki HNMP (helikopterska nujna medicinska pomoč).

V vsakdanji praksi kritično bolnega spremljajo omenjeni zdravniki. Torej, sistem je postavljen! Ali tudi deluje – **da, če je transport v delovnem času** (ko so v službi vsi anesteziologi in intenzivisti) in **v času dnevnih svetlobe** in **v lepem vremenu** (pogoj za helikopterski prevoz).

Kaj pa sredi noči, ali pa sredi meglene zimske nedelje? V naši bolnišnici je dežuren le en anesteziolog in bolnišnice ne sme zapustiti. Tedaj je na voljo le prepričevanje, celo prerekanje, moledovanje in na koncu improvizacija. In to sočasno, ko je treba skrbeti za življenjske funkcije bolnika, naročati preiskave, pregledati rezultate diagnostike, ordinirati terapijo, naročati transfuzijo in odčitavati navzkrižne reakcije vzorca prejemnika in dajalca krvi, izvajati invazivne posege (intubacija, centralni venski kanali...), hkrati pa še organizirati prevoz in opraviti administrativna dela. Improvizacija spremstva kritično bolnega gre tako, da je treba **telefonirati kolegom anesteziologom in imeti srečo, da kdo od njih lahko pride od doma** in prevzame bodisi transport ali pa dežurno službo. Pripravljenost v naši bolnišnici ni organizirana; to je strošek za bolnišnico in zelo naporno za anesteziologe, kajti le kdo bi zmoget biti šestkrat dežuren in še šestkrat v pripravljenosti vsak mesec. Zgodi se, da mora bolnika spremljati drugi dežurni kirurg, ki je mlad specializant in nikakor še ne more obvladati mehanske ventilacije, zato se take dolžnosti opravičeno brani. Hkrati ostane v bolnišnici okrnjena kirurška ekipa, ko eden od kirurgov odide v Ljubljano.

Obračajva tako ali drugače, pa vendar je bil ta dogodek le t. i. vrh ledene gore. Vzroki so skriti. Jih je mogoče identificirati?

Moje osebno mnenje je, da se s temi težavami sreča zelo malo ljudi,

Judita Mandelc Kunčič, dr. med., spec. anest., predstojnica oddelka za anesteziologijo in reanimacijo, SB Jesenice

predvsem pa se z njimi v realnosti ne soočijo ljudje, ki so na ministrstvu in na ZZZS zadolženi, da odločajo o organizaciji, načrtovanju, o sredstvih in plačevanju storitev za medicinske prevoze bolnikov s terena ali pa med bolnišnicami. Res je tudi, da je takih prevozov malo, kar nas lahko le veseli, kadar pa so, **gre za življenje.**

V teh dneh se veliko govori o pacientovih pravicah. Prav bi bilo, da ljudem v Sloveniji povemo, **da je njihova pravica**, da so v primeru hude poškodbe ali bolezni, ki jo lahko pozdravijo le v Kliničnem centru v Ljubljani, tja prepeljani **pravočasno in na pravi način**. Ljudje vedo in se pritožujejo, če je zdravnik neprijazen, če ure dolgo čakajo pred ambulantno, če se zgodi strokovna napaka, ne vedo pa, da bo v najbolj kritičnih trenutkih, ko je borba za življenje, le-ta odvisna tudi od entuziazma in moralnih načel ljudi, ki so neposredno vpleteni v dogodek, in na koncu še od lepega vremena.

Prav pa bi bilo, da je nujen transport s strani državnih struktur, ki so za to zadolžene, organiziran in zagotovljen vsakomur in ob vsakem času (seveda v poseljenih delih naše države, drugače pa je v gorah in nepreloženih področjih), **bodisi s helikopterjem ali pa reševalnim vozilom**. Člani sekcije za urgentno medicino in vsi, ki so pri HENMP (helikopterska enota nujne medicinske pomoči) in pri ekipi sekundarnih helikopterskih prevozov odraslih in otrok, imajo verjetno zakladnico izkušenj in predlogov, kako bi bil transport lahko optimalno organiziran.

V najinem takratnem pogovoru je bilo najbolj protislovno to, da takrat niste bili le vznemirjeni, temveč da se je hkrati videlo in slišalo, kako

radi imate svoj poklic. Kako razumeti to protislovje?

Če ima človek rad svoje delo, si želi, da bi odpravil napake, ki jih opazi, in izboljšal stvari na vseh ravneh: strokovni, organizacijski, izobraževalni... V anesteziologiji, reanimatologiji in intenzivni medicini je na teh področjih še ogromno dela in nemalo izzivov za mlade zdravnike, ki bi se odločili za našo specializacijo.

Svoj poklic imam zelo rada in ga ne bi zamenjala. Nikoli mi ni žal, da sem anesteziologinja, na to sem ponosna. Pri svojem delu se nikoli ne dolgočasim. Anesteziologija, reanimacija in intenzivna medicina, vse to je »patofiziologija na pladnju«. Vse se lahko dogaja zelo hitro in pred našimi očmi.

Anesteziologija je mlada veda samo na papirju. Njeno osnovno področje je lajšanje bolečine. Vemo, da si človek na različne načine lajša bolečino že od pradavnine.

Menim, da za nas vse velja značilen začarani krog, ki je lahko ali rešen ali poguben: človek oblikuje svoje delo in delo oblikuje človeka. Kako Vi oblikujete svoje delo in kako slednje oblikuje Vas?

Anesteziologija, njena področja in delo v intenzivnih oddelkih in operacijskih sobah zagotovo vplivajo na človeka, na njegov pogled na življenje, medicino, bolezen, preživetje in tudi smrt. Zavedanje, da neposredno skrbiš za bolnikove življenjske funkcije, zahteva odgovornost in tudi nepopustljivost pri uveljavljanju strokovnih zahtev. »V živo« občutimo, kaj pomeni »boriti se za življenje, za zdravje«. Zato smo še toliko bolj previdni in vedno poudarjamo, da je preventiva in pravočasno ukrepanje najboljši in najdragocenejši zdravilo. Pa tudi najcenejše, čeprav ekonomske številke tega ne kažejo.

Pred dobrim letom sem za bralce naše revije naredil povzetek intervjuja s predstojnico KO za torakalno in hiperbarično kirurgijo na Kirurški kliniki v Gradcu, ki ima štiri otroke. Pri zadnjem otroku je operirala že dober mesec po porodu. Ker ste tudi Vi predstojnica, vidim tudi pri Vas mnogo vzporednic. Ali jih lahko opišete?

Žal mi je za kolegico, da je ravnala tako. Prepričana sem, da obstaja verjetnost, da je škodovala otroku, sebi in svoji družini, posredno pa tudi družbi. Roditi otroka je po mojem mnenju najlepše doživetje, za družbo kot celoto pa je vsak otrok nova stopnička v njenem razvoju in obstoju. Vesela sem, da smo glede porodniškega dopusta in pomembnosti sožitja matere z otrokom v najnežnejšem obdobju življenja v naši družbi in pravnem sistemu daleč pred zahodnjaškimi pravili, in prav je, da tako tudi ostane.

Meni je družina na prvem mestu, vendar se vsem ostalim stvarim, ki stojijo v vrsti za njo, ni treba odreči, poklicu ki ga ima človek rad, pa sploh ne.

Intervju s to kirurginjo je bil objavljen pod naslovom *Če nogomet igram z moškimi...* Zdi se mi, da je »igra nogometa« vodilna misel - da igra ženska v moškem timu. Kdo se prilagaja in kdo postavlja pravila igre? Ali tudi pri nas ter pri Vas obstoji te vrste »igra nogometa«?

Paternalizem je v naši družbi prisoten, o tem ni dvoma. Lahko se tako obnaša moški ali ženska, odvisno od osebnosti, položaja in okolja. Nekateri ne znajo ravnati drugače kot paternalistično, nekateri pa si paternalizma nad sabo želijo, ker imajo takrat občutek, da se s tem znebijo odgovornosti.

Po 25 letih službe seveda v svojem okolju vidim in prepoznam paternalizem, vendar ga nekako ne občutim. Imam srečo, da sem zrasla v okolju, kjer te lastnosti ni bilo. Osnovno vodilo je bilo, da se odločaš sam, da za to odgovarjaš in da se za »svojo prav« boriš in ga na primeren način tudi uveljaviš.

Sicer pa je v operacijskih sobah več žensk kot moških. Strokovne

naloge, delovne dolžnosti posameznika v delovni skupini so popolnoma jasne in znane in nimajo s spolom nobene zveze. Niso vsi moški pogumni in niso vse ženske plahe. Če si upamo priznati resnico, vemo, da so sposobnosti, lepota, zdravje, različne značajske lastnosti zelo neenakomerno porazdeljene med vse osebe človeške vrste in s stigmatiziranjem kogar koli povzročamo samo škodo.

Stavim, da noben zdravnik ne bi svojega intervjuja naslovil tako. Komentar?

Mislite zdravnika moškega spola? Ali bi uporabil tak naslov ali ne, je odvisno od njegovega značaja, morda od njegove odkritosrčnosti? Večina kirurgov je moškega spola in zdi se mi, da ves čas med sabo igrajo nogomet. Opaziti je precej paternalizma med njimi samimi. Zdi se mi, da jih najbolj pesti neodkritost, kar pa je splošni problem v medsebojnih odnosih.

Svoje delo v medicini ste začeli kot splošna zdravnica. Kje? Ali Vas je te vrste začetek kakorkoli zaznamoval? Ali je človeška reva v domači oz. bolniški postelji ista, enaka, različna? Ali bi začetniku v današnjem času svetovali ali odsvetovali pot, po kateri ste šli Vi?

Po končanem »stažu«, to je enoletnem pripravništvu, ni bilo službe. Pa so me osebne zveze po treh mesecih čakanja pripeljale v Bohinj, bistriško dolino v bližino Črtomirovega Ajdovskega gradu. Imeli so dva starejša zdravnika, tretjega pa so iskali; vendar, ženske pa ne bi vzeli. Zakaj ne? Ne vem točno, niso povedali. Tega jim seveda nisem štel v zlo. Reagirane ljudi je v veliki meri rezultat miselnosti, ki ima svoje korenine v preteklosti. Strokovno delo je edini način, da se taka miselnost spremeni.

Bolezen je za človeka huda stvar v bolnišnici ali v domači postelji. Če bolečine niso hude, je prav gotovo lepše biti doma. Pač pa je prava reva ob domači postelji zdravnik. Sam z dvema rokama, rivaročijem in baterijo! Brez laboratorija, brez meritev se je treba odločiti: zdraviti doma, kar tako malo na pamet, ali poslati v bolnišnico, kjer vsak dan posebej povedo, da imajo vse postelje zasedene.

Danes so organizacijske (zdravnika spremlja medicinski tehnik) in tehnične možnosti mnogo boljše, ker imamo prenosne laboratorijske aparate za osnovne preiskave, EKG, defibrilator, prenosne naprave za ventilacijo... Kljub temu bi mladim zdravnikom svetovala, da se vsaj kakšno leto »prekalijo« v splošni bolnišnici, v urgentni ali sprejemni ambulanti, kjer bodo lahko dobili prepotrebne izkušnje. Obvezno pripravništvo iz anesteziologije traja 14 dni. To je premalo. Mnogi pripravniki to hitro ugotovijo in pridejo k nam še v izbirnem delu pripravništva.

Tole vprašanje sem postavil že večkrat: Zamislite si da znate čarati. Koga ali kaj bi začarali, da bi lahko delali tako, da bi izpolnili samo sebe?

Pričarala bi več anesteziologov. Tako bi lahko pokrili vsa področja anesteziologije, vključno z zdravljenjem bolečine in perioperativno medicino, ki bi jih strokovno vodili in s tem koristili bolnikom. Razbremenili bi tudi kolege, ki sta jim omenjeni področji postali obrobni in jih strokovno in organizacijsko obremenjujeta.

Tudi moje zadnje vprašanje sem postavil že večkrat: Kakšno je Vaše sporočilo - ki ste v pravem pomenu besede narejena zdravnica - svojim kolegom?

Da je mozaik popoln, morajo biti v njem vsi kamenčki. Obseg medicinskega znanja je tolikšen, da je za zdravljenje bolnika pogosto potrebno znanje različnih vej naše stroke, torej timska obravnava. V timu pa smo za končni uspeh pomembni prav vsi.

Kako ravnati s sovražnim, nesramnim in odklonilnim bolnikom

Janez Tomažič

Najpogosteje je ob soočenju s takim bolnikom naša prva reakcija presenečenje in jeza, povezana z mislijo, da bi se bolniku izognili, kolikor je to mogoče.

Če je bolnik poleg sovražnosti še odklonilen, navadno najprej pomislimo: Naj podpiše, da ne želi naše pomoči, in gre.

Vendar mora biti zdravnik dovolj razsoden in prilagodljiv, da se izogne začetnemu sporu ter prepiru in poskuša ustvariti primerno ozračje za sodelovanje, kljub bolnikovemu nasprotovanju. Postopoma se naučimo, da ni pomembno, kaj čutimo do takega bolnika, ampak kako se obnašamo do njega. Vedno se moramo vprašati, kaj je v ozadju in kakšna je bolnikova (osebna) zgodba. Pogosto se taki bolniki ne zavedajo svojega čustvenega stanja, razen morda tega, da so jezni. Zdravnikova naloga je, da oceni, v kakšni meri bolnikovi strahovi, zaskrbljenost in drugi neprijetni občutki (poleg sovražnosti) povzročajo njegovo napadalnost. Zdravnik se mora hitro odzvati in omiliti začetno neprijetno ozračje. Zelo pomembno je, da se ne odzove napačno, kot na primer: »Sem dr. T, vi ste hudo bolni in ni varno, da zapuščate bolnico.« ali »Gospod bolnik, bojim se, da se ne morem pogovarjati z vami, če grozite in imate nemogoče zahteve.« ali »Oprostite, ugotoviti moramo, kako je z vašimi pljuči, srcem... itd.«

Taki naši odzivi so tvegani, ker navadno bolnika še bolj razburijo. Zdravnik ni prepoznal, da bolnikova napadalnost ni naravnana osebno. To je bolnikov način reagiranja v nevarnih okoliščinah. Ne gre za reakcijo na določenega zdravnika. Izkušeni zdravnik se ne razjezi, se ne odzove na bolnikovo jezo, temveč se odzove na bolnikov prikriti strah. Zdravnik mora pokazati in ne razlagati, učiti ali predavati, da bo bolniku pomagal in ga zdravil. Ključni so trije začetni pristopi: rokovanje, predstavitev in stol.

Zdravnik naj prijazno stopi do bolnikove postelje, mu ponudi roko, se predstavi, mu pokaže bolnišnično izkaznico in reče: »Sem dr. T, ali dovolite, da se usedem, da se bova pogovorila?«

S takim načinom dosežemo tri koristne stvari: izkažemo spoštovanje do bolnikovih občutij, poudarimo, da bo potrebno sodelovanje med obema stranema, in dovolimo bolniku, da vsaj nekoliko nadzoruje odnos do zdravnika.

V naslednjem koraku moramo dati bolniku priložnost, da pove svojo zgodbo in svoj pogled na okoliščine, s čimer vzpodbudimo še tesnejše sodelovanje. Bolnika ne smemo opozarjati na resnost bolezni, izpostavljati naše odgovornosti in naše pristojnosti.

Dr. T npr. reče: »Torej, bili ste v baru s prijatelji, ko se je pojavila bolečina v prsnem košu. Kako se sedaj počutite?«

S tem smo na prijaznejši način vprašali bolnika: »Kaj vas je pripeljalo v bolnišnico?« Izognili smo se vprašanju (Kaj vas je pripeljalo v bolnišnico?), ki so ga bolniku že do prihoda k nam večkrat postavili (npr. osebni zdravnik, sprejemni zdravnik). Izpostavimo bolnikove težave in ne naše avtoritete. »Kmečka pamet« je v tem trenutku pomembnejša od stroke.

Za par minut moramo pozabiti, da je naše delo zdravljenje bolnikov, pogovor mora potekati o čemer koli, razen o postopku zdravljenja, da bolnika sprostimo. Prisluhujemo, kaj nam bo povedal, načnemo nove teme, pri tem pa smo pazljivi, da se izogibamo »sovražnemu« tonu in temam. Zdravniki pogosto mislimo, da ne utegnemo in ne znamo razkriti takih bolnikovih težav. Pogosto gre le za nekaj minut, pa lahko že izvemo vse o bolnikovih dejavnostih, sorodnikih, sosedih itd... Na primer o partnerju, kako on sprejema bolnikove težave. Ali je bližnji sorodnik in prijatelj imel slabo izkušnjo z zdravniki. Skušamo ugotoviti vzrok za bolnikovo sovražno obnašanje. Za delavni, namesto sovražni, dialog smo bolniku dali priložnost, da je sam povedal, kaj se dogaja, opisal svoj pogled na okoliščine in svoja občutja. Tako nismo izgubili začetnega sodelovanja in zaupanja. Ko začutimo, da se je ozračje nekoliko »ohladilo«, lažje načnemo problematično temo. Vrnemo se na pogovor o bolnikovih zdravstvenih problemih.

Dr. T: »Lahko bi bilo veliko slabše. Kaže, da se boste izvlekli, vendar bi bilo dobro, da sodelujete. Vam lahko razložim najin načrt?«

Vrnemo se na zdravstveno področje, kot sta diagnostika in zdravljenje. Bolnika prosimo za dovoljenje, ali mu lahko razložimo nadaljnje sodelovanje. Splošno pravilo je, da raje uporabljamo izraze, kot sta »midva, najin«, kot »jaz, vi«, in da se o načrtu obravnave raje pogajava, kot da ga sami diktiramo.

Pri t.i. »težkih bolnikih« je vedno nevarnost, da jih ne obravnavamo kot »prave bolnike« glede potrebe po izkazani skrbi za njihovo bolezen in ustreznem zdravljenju. Zavedati pa se moramo, da so med tovrstnimi osebami z motnjami obnašanja lahko tudi bolniki z nevarnimi duševnimi boleznimi, ki jih moramo prepoznati in potrebujejo primerno psihiatrično zdravljenje.

Kot drugih kliničnih izkušenj, se moramo naučiti tudi obvladovanja »sovražnih« bolnikov. Potreben je socialno-moralen pristop. Najtežje se je naučiti, da bolnikove sovražnosti ne jemljemo osebno. Tako bomo lažje in uspešneje zdravili številne jezne, nesramne in sovražno razpoložene bolnike. Seveda pa to ni recept za vse! Raznolikost »težkih« bolnikov je brezmejna, zato morajo biti različni tudi naši odzivi. V takih primerih pa je verjetno pomembno, da zdravnik skuša vsaj za trenutek pogledati skozi bolnikove oči, saj bo tako lažje spremenil brezizhodne okoliščine v bolj strpno in plodno sodelovanje. ■

Literatura:

1. Kahn MW. Understanding and engaging the hostile patient. *Mayo Clin Proc* 2007; 82: 1532-4.
2. Koekkoek B, van Meijel B, Hutschemaekers G. »Difficult patients« in mental health care: a review. *Psychiatr Serv* 2006; 57: 795-802.
3. Groves JE. Taking care of the hateful patient. *N Engl J Med* 1978; 298: 883-7.

Nova progestagenska tabletko z nizkim tveganjem za zaplete

Darija Strah

Po priporočilih IMAP (International Planned Parenthood Federation) naj bi imela posamezna država v svojem programu načrtovanja družine vsaj eno kontracepcijsko sredstvo z le progestagensko sestavo za doječe ženske in ženske, katerim kombinirane hormonske kontracepcije ne smemo predpisovati.

V Sloveniji je kombinirana hormonska kontracepcijska tabletko (KOK) na voljo že od leta 1964. Kljub širokim možnostim in resnično sodobnim oblikam zaščite pred neželjeno nosečnostjo hormonska zaščita z estrogenom in progestagenom predstavlja določena tveganja in lahko pripelje do resnih zapletov. Zato smo ginekologi veseli pomembne novosti v izbiri kontracepcije. Na ljubljanskem gradu so nam 24. septembra 2008 prof. dr. Christian Egarter, doc. dr. Bojana Pinter in Lucija Vrabčič Dežman, dr. med., predstavili novo, sodobno hormonsko kontracepcijsko tabletko, ki vsebuje le progestagen.

Rodnost v Sloveniji narašča in zadnji podatki kažejo, da se na 1000 žensk rodi 38 živorojenih otrok. Zaradi učinkovite in dostopne možnosti za zaščito pred neželjeno zanositvijo, stalnega izobraževanja ljudi in vse kontracepcije, ki jo je moč dobiti na recept, beležimo znaten upad umetne prekinitve nosečnosti, približno 11 posegov na 1000 žensk. Ta podatek, ki kaže kazalce kakovostnega dela, nas trenutno uvršča v sam vrh evropskih držav pri preprečevanju splavnosti. Podrobna razvrstitev žensk, ki umetno prekinjejo nosečnost, nam pokaže, katere so najbolj ogrožene in torej prve, na katere moramo biti zelo pozorni pri svetovanju in predpisovanju zanesljive in učinkovite kontracepcije. V starostni skupini med 25. in 35. letom je stopnja splavljanja višja, kar 17 na 1000 žensk. Po 35. letu upade na približno 7 na 1000 žensk. Prvo in drugo leto po porodu beležimo 3- do 4-krat več splavov kot v splošni populaciji, tudi do 38 na 1000 žensk. Ravno slednje so najbolj ogrožene, da se soočijo z neželjeno zanositvijo.

Novo progestagensko zaščito, dogovorno jo bomo ginekologi poimenovali POK (progestagenska oralna kontracepcija) predstavlja tabletko, ki vsebuje 75 mikrogramov hormona dezogestrela in laktozo. Na splošno progestagenske tabletko, ki jih v svetu poznamo pod bolj priljubljenim imenom mini pilule, delujejo nekoliko drugače kot klasične kombinirane hormonske tabletko (KOK). POK so manj učinkovite, saj delujejo predvsem na zgostitev maternične sluzi s preprečitvijo zanositve in slabše zavirajo ovulacijo. Nova tabletko z dezogestrelom se od vseh dosedanjih progestagenskih tabletko močno razlikuje prav v visoki učinkovitosti preprečevanja neželene zanositve. Uspešno, kar v 99 odstotkih, zavira ovulacijo z znižanjem estradiola v telesu do ravni, ki ustreza zgodnji folikularni fazi. Ovulacija je preprečena že v prvem ciklusu jemanja, po prenehanju jemanja se ovulacija pojavi približno 17. dan. Tabletko s svojim delovanjem poveča viskoznosti cervikalne sluzi. Pearllov indeks tabletko z dezogestrelom je primerljiv s Pearllovim indeksom za ostale KOK. Učinkovitost je primerljiva z vsemi ostalimi kombiniranimi hormonskimi tabletkami (KOK) pod pogojem, da uporabnica resno, zanesljivo in odgovorno jemlje tabletko po navodilu zdravnika. Način jemanja je drugačen: uporabnica jemlje eno tabletko dnevno neprekinjeno, torej vsak dan, ne glede na krvavitve. Časovno

Doc. Bojana Pinter nam je predstavila zadnje podatke o zmanjšani stopnji umetnih prekinitvev nosečnosti v Sloveniji, ki odraža uspešno delo ginekologov in porodničarjev.

varno okno pozabljenih tabletko je 12 ur. V primeru pozabljenih tabletko se mora dodatno zaščiti naslednjih sedem dni z drugimi sredstvi, POK pa neprekinjeno jemlje naprej.

Tabletko ima zanemarljiv učinek na strjevanje krvi, maščobe in holesterol v krvi ali presnovo ogljikovih hidratov, ohranja rodnost, z lahkoto se prekinja, ovulacija nastopi že dva tedna po prekinitvi jemanja.

Novo tabletko je predvsem dobrodošla novost za vse ženske takoj po porodu in med dojenjem. Tabletko lahko začnemo jemati že tri tedne po porodu. Dokazano ne spreminja količine mleka, ki znaša dnevno povprečno 800 ml. Ne vpliva na sestavo, vonj ali okus mleka puerpere in torej nima nobenega vpliva na morebitno manjšo rast ali slabši razvoj otroka. Laktacijska amenoreja je zanesljiva metoda v prvih šestih mesecih pod pogojem, da mati doji polno in da nima menstruacije. Polno dojenje pomeni dnevni obroki podojev v razmaku štiri ure in nočni obroki v razmaku ne več kot šest ur. Le takrat govorimo o dobri zanesljivosti dojenja kot obliki kontracepcije. Možnost zanositve znaša 3 odstotke. Po šestih mesecih po porodu je dovoljena uporaba vseh ostalih tabletko kljub dojenju, saj je takrat v telesu že dovolj lastnega estrogena, ki ga s tabletko vneseni enaki hormon ne spreminja in tako ni več pomembnega vpliva na dojenje.

Takoj po porodu lahko svetujemo tudi druge oblike zaščite, kot je navaden bakren maternični vložek, hormonski maternični vložek štiri tedne post partum ali aplikacija depo injekcije progestagena tri tedne post partum v obliki depo medroksiprogesteron acetata s ponavljanjem vsakih 90 dni. Dostopnost do slednje oblike je v Sloveniji možna, vendar manj pogosta predvsem v ginekoloških ambulantah zunaj bolnišnic, zato je prav nova tabletko zelo uspešno nadomestilo in samostojna

novost namesto injekcije. Ostale oblike zaščite po porodu so kondom, spermicidi ali diafragma. Strokovno priporočilo za ponovno nosečnost ostaja nespremenjeno: svetujemo vsaj leto in pol do dve leti med posameznimi nosečnostmi, če mamica rodi otroka s carskim rezom, je priporočilo o dveletnem premoru in uporaba zanesljive kontracepcije nujna, da se izognemo nepotrebnim resnim zapletom, ki lahko nastanejo prav zaradi pogostih nosečnosti.

Nova progestagenska tabletko je zelo primerna tudi pri tistih ženskah, pri katerih moramo biti zaradi dejavnikov tveganja ali škodljivih razvad previdni oziroma kombiniranih tabletk (KOK) ne smemo predpisati, ter za ženske, ki želijo, da je zdravstveno tveganje ob hormonski kontracepciji čim manjše (npr. po 40. letu starosti).

Glede na zaplete in sopojava ob jemanju hormonske kontracepcije so uvedene štiri kategorije primernosti za rabo kontracepcije (SZO in FFPRHC).

Zaradi obsežnosti bolezni in patoloških stanj so tako kategorije kot razvrstitve bolezni natančno opredeljene in opisane na spletni strani Združenja ginekologov in porodničarjev: na spletnem naslovu: <http://www.obgyn-si.org> najdemo predlog smernic za uporabo tako KOK kot POK.

Dejavniki tveganja, ko KOK ne smemo predpisati (kategorija 4 – uporaba kontracepcijske metode predstavlja nesprejemljivo zdravstveno tveganje), POK pa lahko postane zdravilo izbire (kategorija 2 – koristi uporabe kontracepcije so na splošno večje od teoretičnih ali dokazanih tveganj) so:

- dojenje ob manj kot šestih tednih post partum,
- prevelika telesna teža (BMI preko 30),
- slabo urejen krvni tlak ob nezdravljeni arterijski hipertenziji več kot 160/95 mm Hg,

- kajenje več kot 15 cigaret na dan ob starosti nad 35 let,
 - migrenski glavoboli z avro ali če se le-ta pojavi ob jemanju KOK,
 - anamneza možganske kapi,
 - prebolela VTE (vključno z globoko vensko trombozo ali pljučno tromboembolijo),
 - anamneza ishemične srčne bolezni, prebolel srčni infarkt ali bolezni zaklopk z zapleti,
 - trombofije oziroma znane trombogene mutacije.
- Stranski učinki progestagenske tabletko so:
- možne so vmesne, neredne, pičle krvavitve, »spottingi«, ki lahko trajajo različno dolgo, včasih celo nekaj tednov, opisane so kar pri 50 odstotkih žensk, ki jemljejo POK. Pri eni tretjini nastopijo polimenoreje, v 20 odstotkih beležijo oligo- ali amenorejo,
 - pojav aknavosti in mastne kože,
 - spremembe razpoloženja, zmanjšan libido,
 - občutek slabosti,
 - glavobol,
 - občutljivost prsi.

V priporočilih IMAP (International Planned Parenthood Federation) iz leta 2002 je svetovano, da ima posamezna država v svojem programu načrtovanja družine vsaj eno kontracepcijsko sredstvo z le progestagensko hormonsko sestavino za doječe ženske in ženske, katerim KOK ne smemo predpisovati. Tako smo tudi v Sloveniji dobili zanesljivo in pomembno kontracepcijo, ki je že razvrščena na pozitivno listo predpisovanja zdravil.

Predstavitev je potekala pod okriljem farmacevtske družbe Schering-Plough.

Pripis uredništva: Članek ne izraža nujno mnenja uredništva in Zdravniške zbornice Slovenije. ■

Ubogo naše zdravstvo

Berta Jereb

V časopisu Delo že kar nekaj let beremo o pretečem sesutju zdravstva. Pred več kot desetimi leti so pisali, da je zdravstvo »tik pred razsutjem« in tako pišejo še danes. Zakaj se zdravstvo kljub vsemu, kar se mu očita, ni že davno sesulo? Pa ne, da ga držijo pokonci zdravniki, medicinske sestre in drugi številni zdravstveni delavci? Tisti, ki že leta berejo na svoj račun zmerljivke, še zlasti takrat, ko javno povedo, da bi bilo prav, če bi bili za svoje delo primerno plačani. Nadura marsikaterega delavca je bolje plačana kot nadura zdravnika, na primer specialista kirurga. In kljub temu, kolikokrat beremo kaj dobrega o tem, kar ti v nadurah naredijo koristnega in dobrega za bolnike?

Menda je razen »bogov v belem« za slabosti zdravstva kriv tudi »sistem«.

Skrb naših novinarjev za dobro bolnikov je gotovo dobrodošla. Zdi pa se, da včasih udari tudi mimo, ali preko mere. Ko se je pisalo o težavah novega Onkološkega inštituta, je bila bivša Šentpeterska vojašnica preimenovana v konjušnico. Kar pa nikoli ni bila in vendar ljudje le niso bili nikoli konji, ali pač? Tistim, ki tako pišejo, niso poznana dejstva o tej stavbi, zato težko verjamem, da so se kdaj zanimali za tista leta, ki so bila v bivši vojašnici najuspešnejša leta v razvoju slovenske onkologije. Ali ne bi kakšna dobra beseda o tem bila bolj v tolažbo težkemu bolniku kot pisanje, da je bila za onkološke bolnike vsa desetletja na razpolago konjušnica? Kar pa niti res ni. Desetletja je bila naša onkologija v svetovnem vrhu, sedaj, ko bolnike selijo v stekleno palačo, pa žal ne več na vseh področjih. Za to, da bo onkologija zopet v svetovnem vrhu kot nekdanj, bodo morali poskrbeti naši dobri zdravniki, medicinske sestre in ostali zdravstveni delavci, saj so zdravstvo ljudje. To vendar ve vsak človek, če je zdrav, in še bolj, če je bolan.

Pa še ena medijska zgodba: o kači na nevrološki kliniki, ki je postala že tudi jara kača. Grda, a povsem nedolžna kača, ki lovi miši, nastopa na ekranu že desetletje. Take popularnosti je deležen malokateri slovenski državljan. Pa kača je vsaj resnična, a vendar, kateremu bolniku je v tolažbo, ko izve, da leži v »hiralnici«, kjer je stanovala kača. Ali je tista kača v steklenici edina ali jih imajo še, zakaj jih ne polovijo več? Nevrološka klinika je bila univerzitetna klinika desetletja in je to še vedno, zakaj jo predstavljajo kot hiralnico? Seveda stvar še daleč ni zabavna. Ali je res takšno informiranje v dobro bolnika, v dobro našega zdravstva? Ali ni v takem poročanju, čeprav morda z dobrim namenom, le nekoliko preveč zlobe?

Zdravstvo je v glavnem to, kar lahko zdravstveno osebje nudi bolnikom v pomoč, pa tudi zdravim ljudem, da ne bi zboleli. »Sistem« naj bi to omogočal, organiziral in olajšal. Če bi se nekoč ta sistem res sesul, kot nam napovedujejo, bi še vedno ostali bolniki, zdravniki in ostali zdravstveni delavci, ki bi še vedno znali in zmogli delati isto kot prej in bolniki bi gotovo našli pot do njih, morda tudi obratno. Sesutje sistema bi bila morda politična katastrofa, zdravstvena pa najbrž ne. Mislim torej, da nas ne le neupravičeno, ampak tudi po nepotrebnem plašijo. Delala sem v različnih »sistemih« zdravstva in lahko rečem, da je na vsakem nekaj dobrega in slabega. Ameriški je drag in ima preveč kapacitet, nima pa čakalnih dob. Švedski je tudi drag, vsem dostopen, ima pa čakalne

dobe, podobne našim. Slovenski je cenejši zaradi slabih plač (čeprav so stavbe in oprema dražje), dostopen vsem in ima čakalne dobe. Morda niti ni najslabši. Zakaj naj bi se prav v zadnjih letih sesuval, pa bi res rada vedela, do sedaj tega še nihče ni uspel zadovoljivo pojasniti. In če bi se res sesul? Sposobni kot smo, znamo na mah vzpostaviti boljšega. In bolniki naj se ne bojijo praznih groženj s »sesutjem« sistema zdravstva! To zdravstvo je že marsikaj preživelo. Da bi le naše gradbeništvo in gospodarstvo nasploh tako dostojno delovalo!

Eden glavnih vzrokov za sedanje »sesutje« sistema naj bi bilo koncesionarstvo zdravnikov. Ti koncesionarji delajo isto kot prej, njihovo delo plača ista zavarovalnica, le svoje delo si organizirajo sami. To je dalo dobre rezultate in bolniki so v glavnem bolj zadovoljni. Česar pa zavarovalnica ne plača, mora seveda plačati bolnik. Tudi za te bolnike bi lahko plačala zavarovalnica, če bi imela denar. Tega pa ji država ne odobri, ker bi bilo preveč prizadeto gospodarstvo. Je torej bolje, da tisti, ki ima denar, plača sam, ali da mu to plača zavarovalnica z zvišano prispevno stopnjo in ogrožanjem našega cvetočega gospodarstva? Odločitev je politična, s »sesutjem zdravstva« pa nima nobene zveze.

To pa, da koncesionarji včasih ne naročajo dragih diagnostičnih preiskav, kar se tudi sliši kot očitek koncesionarstvu, je po mojih izkušnjah vsaj tolikokrat v bolnikov prid kot ne. Kadar je stvar resna, je namreč čas za bolnika več vreden kot denar. In ravno čas se z večkrat nepotrebnimi preiskavami nepovratno izgublja. In spet: to z obstojem sistema nima blage zveze.

Še najbolj resna grožnja obstoju našega sistema zdravstva je grozeče pomanjkanje zdravnikov in medicinskih sester. Slabo plačani, večinoma preobremenjeni morajo poslušati in brati, da so pohlepni, leni in neodgovorni, ne da bi se mogli primerno braniti. Ni čuda, da jih take razmere odvrta od poklica. K sreči se mladi še vedno vpisujejo na medicinsko fakulteto, morda tudi v upanju, da bodo lahko delali v boljšem vzdušju.

Morda bi se spodobilo, da bi nehali z grozečim sesutjem našega zdravstva plašiti naše bolnike, ki že itak tako ali tako nosijo težko breme boleznin in negotovosti. ■

Narkoterorizem

Mercedes Lovrečič, Barbara Lovrečič

Uvod ◆

Prepovedane droge nikoli ne predstavljajo le notranjega problema posamezne države. Posel z drogami je dobičkonosen, upravljajo ga mednarodne kriminalne združbe. Ko govorimo o prepovedanih drogah, pomislimo na uporabnike drog, mikrokriminal in organizirani kriminal, manj pogosto pa na mednarodne teroristične organizacije. Teroristične aktivnosti in napadi potekajo tudi v državah v miru in so nepredvidljivi, prizadenejo lahko civilno prebivalstvo in turiste. Globalizacija nobeni državi ni prihranila problematike prepovedanih drog, še več – razmahnila je razsežnost problema. Najbolj so prizadete manj razvite in revnejše države, kjer potekajo oboroženi spopadi in imajo dolgo tradicijo pridelovanja rastlinskega vira prepovedanih drog (opij, koka, kanabis) ter nestabilno, neučinkovito pravno ureditev. Najbolj medijsko odmevne so posledice terorističnih napadov, še posebej, če so izvedene v državah v miru. Taka novica hitro obkroži svet, informacije so pretresljive, novice tragične. Posledice ne prizadenejo samo posameznika in njegove družine, temveč lahko prizadenejo celotno mesto, regijo, državo. Smrtne žrtve, morebitni preživeli hudo poškodovani, uničena in razdejana infrastruktura. Spomnimo se terorističnega napada 11. septembra 2001 v ZDA, ki je močno pretresel svetovno javnost. Ta tragični dogodek je najbolj zaznamoval svet in pripomogel k osvetlitvi problematike financiranja terorističnih skupin iz virov nezakonite trgovine s prepovedanimi drogami. Teroristični napadi na Baliu, v Madridu, Londonu, Sharm El Sheikhu pa so že jasno pokazali, da tudi turisti in Evropejci niso več imuni in varni.

Narkoterorizem: kratka zgodovina izraza ◆

Zametke definicije narkoterorizma nekateri poznavalci najdejo v literaturi iz 50. let prejšnjega stoletja, ki se nanaša na vpliv Kitajske na proizvodnjo drog. Izraz narkoterorizem naj bi prvič uporabil (leta 1983) predsednik Peruja Belaunda Terry, ko je z njim označeval njihovo takratno nacionalno problematiko, t. j. teroristične napade na nacionalne policijske enote, ki so se borile proti trgovini z drogami. Leta 1986 naj bi nekdanji predsednik ZDA Ronald Regan uporabil ta izraz, ko je govoril o nezakoniti mednarodni trgovini s prepovedanimi drogami in terorizmu med zavezniki Sovjetske zveze, Kubo in Nikaragvo.

Ameriška DEA (Drug Enforcement Administration) je kasneje razlagala, da sta boj proti terorizmu in boj proti prepovedanim drogom medsebojno povezana. Izraz je takrat opredeljeval izvajanje terorističnih aktivnosti posameznih skupin, ki so bile posredno ali neposredno vpletene v gojenje, pridelavo, transport ali distribucijo prepovedanih drog. Narkoteroristične skupine so bile tiste, ki so financirale svoje teroristične aktivnosti iz nezakonite trgovine s prepovedanimi drogami. Narkoterorizem se je kasneje nanašal tudi na bližje povezave in skupne cilje med organizatorji nezakonite trgovine in terorističnimi skupinami. Definicija je bila preohlapna, še posebej, ker imajo trgovci s prepovedanimi drogami in teroristične skupine lahko skupne cilje, ki pa so samo kratkoročni.

Sam pomen izraza narkoterorizem je danes še bolj kontroverzen. Še najbolj enostavno in obširno definicijo zajema oxfordski slovar (1999), ki ga razlaga kot terorizem v povezavi s trgovino s prepovedanimi drogami. Podobno cambriški slovar (2008) opredeljuje termin narkoterorizem kot nasilna kriminalna dejanja, povezana z nezakonito trgovino s prepovedanimi drogami. Gre bolj za koncept kot pa za natančno definicijo. V originalnem kontekstu gre za poskus vpliva nezakonitih trgovcev s prepovedano drogo na državno politiko ali družbo s pomočjo nasilja, ustrahovanja, oviranja pravosodja (administracije s sistematičnimi postopki, npr. korupcija) ali z uporabo nasilja.

Najbolj poznane države narkoterorizma ◆

Afganistan je pojmovan kot epicenter izvora narkoterorizma; sooča se s posledicami dvajsetletne vojne, ekonomske in politične dezintegracije, opustošenja, ki so ga zapustili talibi. Z vidika preživetja ni težko razumeti, kaj pomeni pridelava opija, ki ga pridelujejo v skoraj vseh od 32 provinc. Nezakonita trgovina z opijem predstavlja polovico bruto družbenega prihodka. Po uradnih podatkih Združenih narodov je trenutno Afganistan glavni svetovni vir opija, saj oskrbuje več kot 95 odstotkov nezakonitega svetovnega trga s heroinom. Pod talibani (1999) naj bi se pridelava opija v Afganistanu močno razmahnila in ni naključje, da sta Al Kaida in Osama bin Laden našla zatočišče prav tu.

Po ocenah naj bi Al Kaida v letu 2003 pridobila 150 milijonov ameriških dolarjev iz nezakonite trgovine s heroinom in kanabisom. Hkrati naj ne bi bilo zanesljivega dokaza o vpletenosti Osame bin Ladena, ker naj bi njegova organizacija prejela največ financ z donacijami islamskih »dobrotnikov« in bogatih Perzijcev. Tudi poročilo ameriške komisije, ki je proučevala teroristični napad 11. septembra, ni potrdilo povezave med nezakonito trgovino z drogami in napadom. Nezakonita trgovina z opijem in razmah nezakonite trgovine s prekursorji za pridelavo heroina sta dokazana, teroristične aktivnosti tudi, manjkali naj bi trdni dokazi o povezavah in financiranju. Nekateri menijo, da je pomanjkanje trdnih dokazov možno razlagati na več načinov. Bolj kot za financiranje terorizma iz nezakonite trgovine z opijem gre za organiziranje kriminalne združbe, ki želi vplivati na politiko s terorističnimi aktivnostmi. Al Kaida se je z leti le postopno vključevala v nezakonito trgovino z drogami, po padcu talibanov in njihove obdavčitve opija. Talibane je financirala prav Al Kaida. Pred 11. septembrom 2001 je bil največji strošek Al Kaide podpora talibanom. Al Kaida se ne vključuje v ekonomijo heroina že v fazi pridelovanja, saj kmetje, ki mak pridelujejo, zaslužijo najmanj, po lestvici navzgor pa najboljše služijo trgovci; tu naj bi se vključevala Al Kaida. Številni dokazi govorijo o močni vpletenosti Al Kaide v nezakonito trgovino z drogami (zasegi ribiških čolnov z drogo in posadko Al Kaidinih mož v arabskih vodah, hišne preiskave in zasegi satelitskih telefonov s klici števil, povezanih z osumljenimi teroristi v Turčiji, na Balkanu). Pri dokazovanju povezav se zapleta ob dejstvu, da sta tako ZDA (CIA) kot Pakistan s svojimi obveščevalnimi službami v preteklosti tukaj tesno spremljala, vedela, če ne tudi sodelovala z nezakonito trgovino s prepovedanimi drogami.

Kolumbija je znana po nezakoniti trgovini s kokainom, a je tudi tista, ki zalaga ZDA s heroinom (pokriva 70 odstotkov povpraševanja). Kokain je druga najpogostejša prepovedana droga, s katero se, takoj za kanabisom, na svetu največ trguje. Glavni vir kokaina za svetovno tržišče predstavlja Kolumbija, pokriva okrog 80 odstotkov svetovnega povpraševanja po kokainu. FARC se financira iz nezakonite trgovine s kokainom in heroinom, s preprodajo drog zasluži med 200 in 400 milijonov ameriških dolarjev na leto.

Za lažje razumevanje je treba pokukati v zgodovino in značilnosti te države. Andi so znani kot rodovitno območje za pridelavo rastline koka. Gre za rastlinsko kulturo, ki jo je v nekaterih območjih dovoljeno gojiti in tradicija se prenaša iz roda v rod. Še dandanes domorodci žvečijo zmes suhih listov in manjše količine pepela, da iztisnejo aktivne principe, ki se s slino topijo in jih sproti počasi požirajo. Ta navada je bila priljubljena že med Inki. Skratka, tradicija pridelave koke je prisotna in globoko ukoreninjena, kulturološko in družbeno sprejemljiva, žvečenje listov koke pa obvezen del šamanskih obredov. Tako so bili med pridelovalci rastlinskih kultur zmeraj prisotni tudi pridelovalci rastline koka in mnogim to predstavlja edini vir zaslužka in preživetja. Kolumbija je hkrati najbolj politično nasilna država na svetu, v povprečju se zgodi vsaj en umor na teden med politično aktivnimi osebami. Umorjenih je bilo več kot 600.000 oseb; veliko sodnikov, policistov, novinarjev, vojakov, ker so zgolj zavrnil podkupnino kartelov, ki nadzorujejo drogo. Teroristi prizadenejo tudi lokalno prebivalstvo, ki živi v bližini njihovih logističnih baz. Beleži se porast skrajnega fizičnega nasilja, napadov, mučenja, umorov, kar je povzročilo množično migracijo in ustvarila veliko število beguncev. Pet milijonov oseb je zapustilo državo, tri milijone jih je prebežalo na urbana, manj kmetijska področja iz strahu za svoje življenje.

V Kolumbiji sta najbolj znani teroristični paravojaški skupini »Revolucionarna oborožena sila Kolumbije« (Fuerza Armadas Revolucionarias de Colombia – FARC) in »Nacionalna osvobodilna vojska« (Ejercito de Liberación Nacional – ELN). FARC prisili lokalno prebivalstvo k pridelovanju koke, ustrahuje in mori lokalne prebivalce v primeru neplačevanja davkov od drog, ELN pa davke pobira.

Ali v Sloveniji obstaja narkoterorizem? ◆

Slovenija je s tega vidika relativno varna država. V Sloveniji narkoterorizem ni prisoten: ni skupin, ki bi delovale teroristično, in ni informacij, da bi organizirane kriminalne združbe izkupiček iz naslova nezakonite trgovine z drogo investirale v teroristične aktivnosti in organizacije. Kljub temu pa Slovenija geostrateško leži na »balkanski poti«, ki ima

pomembno vlogo pri mednarodnem tihotapljenju drog. Balkanska pot je pot heroina, ki iz Afganistana, po tranzitu skozi Pakistan, Iran in Turčijo, potuje po južni in severni veji. Južna veja poteka skozi Grčijo, Makedonijo, Albanijo, Italijo, Srbijo, Črno goro, Bosno in Hercegovino; severna veja poteka skozi Bolgarijo, Romunijo, Madžarsko, Avstrijo, Nemčijo in Nizozemsko. To pomeni, da je tranzit drog čez Slovenijo realnost, prav tako je Slovenija s svojimi uporabniki drog tudi ciljna država drog.

Glede organiziranih kriminalnih združb, gledano z geografskega stališča, ki so najbližje Sloveniji, velja omeniti tiste na zahodnem Balkanu. Kriminalne združbe z zahodnega Balkana sodelujejo pri svojih dejavnostih s tistimi, ki delujejo v Turčiji, Italiji ter drugod. »Kurdsko delavska stranka« (PKK) je ena največjih nacionalističnih terorističnih organizacij. Deluje v Turčiji in Evropi, ima več kot 15.000 borcev, urijo se v Libanonu, podpira jih Sirija in Iran. Preko Slovenije so heroin poskusili tihotapati v Španijo, a zaradi zasega na Hrvaškem je bila PKK ob izkupiček.

Zaključek ◆

Problematika prepovedanih drog v svetu je kompleksna, zajeda se v vse pore družbe in jo prizadene v zdravstvenem, socialnem, ekonomskem in pravnem smislu. V primerih narkoterorizma je najslabša možnost nesposobnost ali nemoč ukrepanja, ki je lahko posledica zunanjih okoliščin in stanja v državi. V takih primerih je tudi prebivalstvo nemočno in včasih je edini način preživetja priključitev teroristom. Nasilje se vse bolj stopnjuje do ekstremnih oblik, ki postanejo del vsakdana. V primeru Kolumbije je po dolgih letih občutkov nemoči in vdanosti v usodo prišlo do konkretnih sprememb. Nedotakljivi so postali občutljivi in onesposobljeni. Nato se je zgodil precedens brez primere, ko so kolumbijske oblasti izročile ZDA 14 zapornikov, vodij paravojaških sil, odgovornih za izvoz kokaina iz Kolumbije v ZDA. Zgodilo se je nekaj, kar ima močno simbolno sporočilo. Seveda je treba ukrepati tudi znotraj države. Tudi osvoboditev dolgoletnih talcev iz krempljev zloglasne FARC, četudi z ukano, je prav tako precedens brez primere.

Boj proti terorizmu in boj proti nezakoniti trgovini z drogami sta pomembna ukrepa za zmanjševanje ponudbe prepovedanih drog in zagotavljanje varnosti vseh nas. Mednarodno sodelovanje in usklajeno delovanje sta pri tem ključnega pomena. Politična volja za reševanje problemov in podpora pa velikokrat predstavljata nov zagon za konkretne ukrepe. Pri vsem tem ne gre zanemariti dejstva, da je preventivno delovanje tudi na tem področju bistvenega pomena.

Literatura na voljo pri avtoricah. ■

Obvestilo

Po sestankih izvršilnega odbora ZZS in po mnenju vodstva Zdravniške zbornice Slovenije ter uredniškega odbora revije Isis je bilo sklenjeno, da se v prihodnje večji del koledarja in programov strokovnih srečanj prenese v elektronsko obliko.

V prehodnem obdobju bomo v reviji Isis objavljali koledar in programe za naslednje tri mesece, celoten koledar in programi pa bodo objavljeni na spletni strani Zbornice.

Uredništvo

Medicinci 1. in 2. letnika, vpisani na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani

v šolskem letu 1938/39 in 1939/40, ki smo se udeležili ekskurzije na Golnik

Srečko Košuta

Kdo nas prepozna?

Sredi julija 2008 sem dobil anonimno pismo, v katerem je bila edina vsebina tu objavljena fotografija brez kakršnega koli pripisa. Presenečenje se je sprevrglo v zadovoljstvo, ko sem uganil, da smo na sliki medicinci, bruci iz leta 1938, kajti spoznal sem Majdo Mazovec desno v drugi vrsti v beli bluzi s črnim metuljčkom. Potem sem začel iskati sebe. Našel sem tam blizu Svetozarja Kalčiča Jeleno Mulaček, Grozdano Bregant, nato levo od Kalčiča še Stojana Franka in končno desno nad Jeleno še sebe s še bujnimi kostanjevimi lasmi. Moral sem se nekajkrat prepričati, da sem to res jaz. Navedeni smo desno zgoraj. Pa sem našel še na levi strani v predzadnji vrsti s poudarjeno kravato Viktorja Bankota pod Drobničem in ob Žargiju. Med učitelji sem najprej spoznal dr. Milana Cundra z brki v civilni obleki (asistenta na anatomskem inštitutu pri prof. Janezu Plečniku), nato kirurga prof. Božidarja Lavriča.

Večina naštetih je že pokojnih. In kdo mi je poslal to fotografijo, je še dober čas ostala uganka. Prišlo mi je na misel, da bom še živeče, ki sem jih prepoznal, po telefonu vprašal, ali so tudi oni dobili anonimno fotografijo. Najprej sem se odločil za Majdo Mazovec. Ničesar ni vedela o tem in me je povabila, naj prinesem sliko, da bova skupaj spoznala še koga, potem ko se bo vrnila z vikenda v Bohinju. Poklical sem še Jeleno Mulaček Mahkota in ta se mi je izdala, da mi je ona poslala fotografijo. Mislila je, da bom na pisemski ovojnici spoznal njeno pisavo. »Ko sva z možem Stankom

brskala po starih slikah, sem našla to fotografijo,« je rekla.

Na vsakega od prepoznanih me vežejo lepi spomini. Prebujajo se mi doživetja iz časa pred drugo svetovno vojno. Morda se kakšne zanimive podrobnosti spomnite tudi vi.

Skupaj z Jeleno Mulaček Mahkota sva spoznala več sošolcev. Ne morem na fotografiji, kjer smo bili nekateri zelo drugačni in imajo nekateri še delno pokrite obraze, navajati vseh prepoznanih po vrsti. V prvi vrsti od leve je prvi medicinec Pakič iz Kočevja, v beli bluzi sta Liljana Dobrič in Milena Jeruc. Sicer so v prvi vrsti naši učitelji s fakultete in naši gostitelji, zdravniki z Golnika. Tako je v beli halji prvi z leve ftiziolog primarij Karlin. Sledi Marta Gostič in ob dr. Milanu Cundru Marija Jeras. Na sredini v prvi vrsti je prof. Robert Neubauer, šef zdravnik Inštituta za pljučno tuberkulozo Golnik, zraven v civilni obleki je kirurg prof. Božidar Lavrič in v beli halji ftiziolog prim. Tomaž Furlan. Desni zgornji kot fotografije sem v glavnem že opisal. Sta pa tam še s košatimi lasmi in brki Lojze Švagan in Saša Cvahte. Tisti, ki jih je spoznala Jelena, so še: Stanko Plevnik, Ele Sluga, Danica Pogačar, Ujčičeva, Lija Pregelj, Muskova, Samo Vrtačnik, Vid Grošel, Colarič, Koršič in Polde Hladnik. Čisto na vrhu v zadnji vrsti skrajno levo je Ludvik Kovač (Lajči), skrajno desno pa Jože Verlič.

Morda boste prepoznali še koga in obnovili spomin na skupna doživetja iz mladih let. Jelena, hvala za fotografijo. ■

Z glasbo sta se zapisala

Franc Štolfa

Zgodba družine Ipavec, zlasti Benjamina in Gustava, zdravnikov in glasbenikov, se je začela leta 1805, ko se je v Šentjur iz Bele krajine preselil ranocelnik Franc Ipavec. V zakonu s Katarino Schwieghofer, odlično pianistko in harfistko, se jima je rodilo devet otrok. Trije so zgodaj umrli. Benjamin in Gustav sta se rodila kot osmi oz. deveti. Letos mineva 100 let od njune smrti. Z glasbo sta se zapisala v srca Slovencev. Zlasti ponosni so nanju v rojstnem kraju Šentjurju. Kot je ob odprtju razstave o delu in življenju skladateljev in zdravnikov dejal župan Šentjurja, tudi zdravnik, mag. Štefan Tisel: »Z glasbo smo se postavili ob bok ostalim evropskim narodom. Družina Ipavec je zapustila v Šentjurju neizbrisen pečat. Vedeti je treba, da je bila kultura tista, ki je skozi stoletja, ko še nismo imeli svoje države, povezovala slovenski narod, ga bodrila, mu vlivala upanje in mu dajala moč.«

Benjamin Ipavec (1829–1908) je šel po očetovih stopinjah. Medicino je študiral na Dunaju in v Gradcu. Z bratom Gustavom sta bila prava zanimivost študentske družbe. V svoji sobi sta improvizirala koncerte za prijatelje in znance z univerze. Po promociji za doktorja vsega zdravilstva se je naselil v Gradcu in tam kot primarij vodil oddelek otroške bolnišnice sv. Ane. Kot skladatelj nam je zapustil veliko pomembnih glasbenih del in velja za osrednjo skladateljsko osebnost na Slovenskem ob koncu 19. stoletja. Napisal je vrsto domoljubnih pesmi, štiri obsežne kantate in prvo slovensko opero Tičnik. Največkrat izvedeno instrumentalno delo je Serenada za godalni orkester. Pisal je celo plesno glasbo. S samospeli si je prislužil vzdevek »slovenski Schubert«.

pesmi Franceta Prešerna, Antona Aškerc, Otona Župančiča, Josipa Murna Aleksandrova, Cvetka Golarja in drugih.

Poročen je bil s Celjanko Ano Vokaunovo. Zakon je bil, čeprav brez otrok, srečen. Posvojil je sina svojega brata Gustava. Svoji ženi je posvetil svoje najpomembnejše delo Teharski plemiči, ki velja za prvo slovensko zgodovinsko opero. Izvedena je bila leta 1892 v novem ljubljanskem Deželnem gledališču z velikim uspehom.

Do poletja se je dobro počutil in se rad vračal v rodni Šentjur. Po smrti svojega brata je prenehal skladati. Umrli je štiri mesece kasneje, 20. decembra 1908 v Gradcu.

Gustav Ipavec (1831–1908) se je rodil kot deveti in zadnji otrok.

Rodil se je 15. avgusta 1831. Tudi on se je posvetil medicini. Po končanem študiju se je vrnil v Šentjur in nadaljeval očetovo zdravniško prakso. Inteligenco so predstavljali župnik, kaplan, učitelj in zdravnik. Premožnih je bilo nekaj obrtnikov, trgovcev in gostilničarjev. Sicer so bili prebivalci siromašni kmetje. S prihodom Južne železnice se je krajanom odprl nov svet, vendar so ljudje malo potovali. Gustav Ipavec se je izuril v zdravljenju boleznih oči. S soprogo Karolino Amon iz Laškega sta postavila nasproti rojstne hiše prostorno vilo, ki jo je potreboval za svojo veliko družino in tudi za opravljanje poklica. Gostil je svetovno znana skladateljja Johannes Brahms in Wilhelm Kienzl ml.

Leta 1869 je bil izvoljen za župana občine Sv. Jurij in to ostal skoraj trideset let. V času njegovega županovanja je Šentjur postal trdnjava slovenstva. Ustanovil je mešani pevski zbor, z bratom Benjaminom in Dragotinom Ferdinandom Ripšlom je izdal Pesmarico za kratek čas, bil je mentor Prvega avstrijskega damskega kvarteta. Poleg pesmi iz železnega repertoarja pevskih zborov (Vse mine, Slovenec sem, Slovenska dežela, Planinska roža) je napisal tudi klavirsko skladbo Kadrilja (četvorka) in kantato Kdo je mar. Njegova je zasluga, da je Šentjur dobil deželno kmetijsko šolo in štirirazredno ljudsko šolo, ki še danes vzbuja občudovanje.

Svojo zadnjo pesem je napisal leta 1907.

Velik slovenski rodoljub, zdravnik, skladatelj in župan Gustav Ipavec je umrl 20. avgusta 1908. Na zadnjo pot so ga pospremili mnogi Šentjurčani in Celjani.

Razstavo je pripravil Pokrajinski muzej iz Celja pod vodstvom gospe Darje Pirkmajer, v sodelovanju s Knjižnico Šentjur in gospo Tatjano Oset ter Občino Šentjur.

Aktualne teme, ki jih je obravnaval izvršilni odbor v mesecu septembru

Povzetek zapisnika 4. seje izvršilnega odbora ZZS (8. 9. in 9. 9. 2008, Postojna)

Informacijska varnostna politika ZZS

Izvršilni odbor se je seznanil z informacijsko varnostno politiko ZZS in jo tudi sprejel. Želimo uvesti takšno politiko, ki bi informacijski sistem ZZS varovala pred nedovoljenim dostopom do storitev ali spremembo informacij. Krovna varnostna politika zagotavlja nemoteno delovanje Zbornice kot upravljalca podatkov v elektronski obliki in preprečevanje varnostnih incidentov.

Kakovost v zdravstvu

Zdravniška zbornica še naprej podpira izvajanje projekta Kakovost v zdravstvu Slovenije, ki sicer na Zbornici poteka že osem let. Izvršilni odbor ZZS meni, da je treba pripraviti kratko poročilo o tem, kakšen vpliv na izboljšanje kakovosti je imel ta projekt, ter raziskati, katera združenja, organizacije se že ukvarjajo s tem področjem, saj želimo poenotiti dejavnosti na področju kakovosti.

Volitve predsednika UEMS

Dr. Zlatko Fras, dr. med., je uspešno vodil UEMS v obdobju 2005-2008, zato je izvršilni odbor Zbornice sklenil, da ga predlaga za predsednika UEMS za obdobje 2008-2011.

Evidentiranje v čakalne vrste

Zbornica je predlagala moratorij na 15. člen Zakona o pacientovih pravicah, ki tudi za primarno raven, z izjemo splošne medicine in pediatrije, predvideva vodenje čakalne vrste. Odbor za zobozdravstvo naj pritegne Združenje zdravstvenih zavodov za oblikovanje novega predloga.

Povzetek zapisnika 5. seje izvršilnega odbora ZZS (28. 9. 2008, Ljubljana)

Nadgradnja spletnega mesta ZZS

Izvršilni odbor Zbornice je sprejel okvirni načrt za nadgradnjo spletnega mesta ZZS in imenoval projektno skupino, ki mu bo posredovala informacije. Nadgradnja spletnega mesta naj bi obsegala vzpostavitev intraneta, ažuriranje spletne strani, izvedbo spletnih mest članov (člani bodo obveščeni pred objavo podatkov) ter ZZS »on-line network«.

Imenovanje članov v skupino za pogajanja za področni dogovor (PD) in splošni dogovor (SD)

Izvršilni odbor je bil sklepčen glede predloga o spremembi načina pogajanj ter predloga o novi sestavi pogajalske skupine. Sklenjeno je bilo, da se sestavi manjša pogajalska skupina, v katero se vključi tudi predsednica Zbornice.

Pogajalska skupina za PD in SD

Vodja pogajanj za SD: prim. asist. Gordana Kalan Živčec, dr. med. (namestnik asist. Dean Klančič, dr. med.)

Ostali člani: mag. Jana Wahl, dr. med.; izr. prof. dr. Mitja Košnik, dr. med.; Mirjam Kovačič Čadež, dr. dent. med.

Vodja pogajanj za PD: Damijan Gazvoda, dr. med. (namestnik asist. Dean Klančič, dr. med.)

Ostali člani: prim. asist. mag. Gojmir Žorž, dr. med.; Rok Lokar, dr. med.; Tihomir Pešič, dr. med.; Peter Kobolt, dr. dent. med.

Svetovalna skupina (predloge še sprejemamo):

Dragica Kosec, dr. med.; Jernej Završnik, dr. med.; Anita Friškovec, dr. med.; Ksenija Ljubojević Džaferović, dr. med.; Urška Gašper Oblak, dr. med.; Matjaž Recelj, dr. dent. med.; Sabina Markoli, dr. dent. med.; Diana Terlevič Dabič, dr. dent. med.; Breda Teržan Grozdanov, dr. dent. med.; Gordan Čok, dr. dent. med.; Saša Savič, dr. dent. med.; Nika Sokolič, univ. dipl. ekon.

Na sestanku partnerjev za sprejem splošnega dogovora je bilo sprejeto, da bo pogajanja za Splošni dogovor za pogodbeno leto 2009 vodila Zdravniška zbornica Slovenije. Prvi sestanek bo 17. 11. 2008, zadnji rok za predloge partnerjev pa je 10. 11. 2008. Članstvu predlagamo, da čimprej pošlje svoje predloge za spremembo SD in PD ge. Niki Sokolič (nika.sokolic@zss-mcs.si).

Oddelek za odnose z javnostmi ZZS

Mediji o nas od maja do oktobra

Spoštovani člani Zdravniške zbornice Slovenije,

pred vami je pregled dogajanja na Zbornici za obdobje maj–oktober ter kako so bile posamezne aktivnosti Zbornice sprejete v javnosti. Želimo namreč, da ste dobro obveščeni o dogajanju, ki se nanaša na zdravnike in zobozdravnike. Obenem bomo veseli tudi vseh vaših pobud, kako zdravništvo in zobozdravništvo še tesneje povezati s ciljem krepitev našega stanu. Enotni smo namreč močnejši.

Z odličnim spoštovanjem,
prim. asist. Gordana Kalan Živčec, dr. med.,
predsednica Zdravniške zbornice Slovenije

ZZS: Krepitev in združevanje zdravniškega stanu

Predsednica Zdravniške zbornice Gordana Kalan Živčec se je takoj na začetku mandata zavzela za približevanje zdravniških organizacij in združevanje zdravniškega stanu, kar bo okrepilo glas in interese (zobo)zdravnikov. V tem sklopu je že dobro desetletje aktualna ideja o Domus Medica; pod njegovo streho naj bi se združile vse zdravniške organizacije (Zbornica, Zdravniško društvo, Fides). Vodstvo Zbornice že išče najustreznejšo lokacijo. Projekt bodo financirali iz doslej prihranjenih sredstev Zdravniške zbornice.

Delo: Gordana Živčec-Kalan nova predsednica zdravniške zbornice (21. 5. 2008)

»Pod mojim vodstvom si bo zbornica prizadevala za čim bolj celovito sodelovanje vseh treh zdravniških organizacij, za krepitev in zaščito ugleda stanu«, pravi predsednica.

ZZS: Forum laične javnosti

Pomembna programska novost Zbornice, predstavljena v maju, je forum laične javnosti, znotraj katerega bodo potekale javne razprave o položaju in prihodnosti delovanja zdravstvenega sistema ter kakovostni oskrbi bolnikov.

Dnevnik: Zdravniki z novim vodstvom v novo hišo (23. 5. 2008)

»Forum laične javnosti je potreben in je rezultat družbenega razvoja. Prek njega bomo skušali prebivalcem dati ustrezne informacije, do katerih bomo prišli ob soočanju stroke, možnostih države in potreb državljanov in državljanov,« je povedala predsednica Zbornice Gordana Kalan Živčec.

ZZS: Izobraževanje zdravnikov

Konec maja so mediji obširno poročali o primerih domnevne koruptivnosti, povezane z zdravniškim izobraževanjem. Na obtožbe, ki mečejo slabo luč na zdravništvo, se je odzvala koordinacija zdravniških organizacij. Slednje so si edine, da je takšno izobraževanje glavni pogoj za vzdrževanje kakovosti zdravstvenih storitev, potrebno pa je uvesti spremembe, da bi financiranje izobraževanja zdravstvenih delavcev potekalo transparentno in zakonito.

Dnevnik: Želje so raztegljive kot harmonika (28. 5. 2008)

Predsednica Zdravniške zbornice Gordana Kalan Živčec pravi, da bo zaradi sprememb zakonodaje potrebno poiskati nasvet davčnih strokovnjakov, kako financiranje izobraževanja urediti na način, da se »popolnoma odstrani sum o kakršnih koli nepravilnostih.« Meni tudi, da bi bilo potrebno v slovenski prostor prenesti primere dobrih praks, nadgraditi nadzor nad financiranjem izobraževanja, pa tudi država bi končno morala »definirati, kaj je prav in kaj ne.«

Mag: »Politične injekcije« (28. 5. 2008)

V maju so na političnem in zdravstvenem področju nastala trenja o predlogu resolucije o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2008–2013. Opozicija trdi, da bo zdravstvena resolucija povzročila večjo privatizacijo zdravstva in razgradnjo javnega zdravstva, povečevanje javnih sredstev pa kršenje pravic. Ministrstvo za zdravje pa temu nasprotuje in zatrjuje, da bo resolucija le olajšala dostop do storitev in ne bo okrnila pravic, niti dajala

prednosti zasebnikom in bogatim. Mnogo strokovnjakov je nezadovoljnih, ker niso bili bolj vključeni v njeno pripravo, in menijo, da je potreben dodaten čas za pripravo in sprejetje resolucije.

O resoluciji je mnenje in pomisleke Zdravniške zbornice podala predsednica Gordana Kalan Živčec: »Že prva analiza kaže, da ni bil k sodelovanju pri pripravi dokumenta povabljen nihče od strokovnjakov in da niso bile upoštevane pripombe razširjenega strokovnega kolegija za pediatrijo. Prav tako ni bila upoštevana skoraj nobena pripomba glede zobozdravstva. V resoluciji so napačna že izhodišča, da je premalo zobozdravnikov – teh je dovolj, ni pa dovolj plačanih programov za storitve. Če je bila resolucija zasnovana na napačnih predpostavkah, ne more biti realen temelj za nadgradnjo zdravstvenega sistema.«

ZZS: Ministrstvo za zdravje RS še vedno ne odgovarja na vloge, povezane z opravljanjem zasebne zdravstvene dejavnosti

V juniju je Zdravniška zbornica ponovno opozorila na predolgo čakanje na soglasja ministrstva za zdravje za opravljanje zasebne zdravniške dejavnosti. Zdravniki, ki so vložili vloge za soglasje h koncesiji, že mesece zamačkajo na odziv ministrice. Zbornica je pozvala ministrstvo, naj nemudoma odpravi neupravičene in neopravičljive zaostanke. Predsednica Zbornice se je javno odzvala tudi na novo vsebino koncesionarskih pogodb in soglasij.

Dnevnik: »Ministrica za zdravje povzročila škodo zdravnikom in bolnikom« (4. 6. 2008)

Predsednica Zdravniške zbornice se je odzvala na sklep ministrice Zofije Mazej Kukovič o koncesionarskih pogodbah. Trdi, da je ministrica s tem, ko ni podpisala dovoljenja za opravljanje zobozdravstvene dejavnosti in koncesije za zobozdravnico ortodontko, povzročila škodo zdravnikom in predvsem bolnikom, ki jim je onemogočen dostop do zdravstvenih storitev in je njihovo zdravljenje prekinjeno.

ZZS: Informativni plakat - Pravica do zobozdravstvenih storitev ♦

V juniju je Zdravniška zbornica pripravila informativni plakat o pravicah do zobozdravstvenih storitev, saj izkušnje zobozdravnikov kažejo, da pacienti niso seznanjeni z dejanskim obsegom pravic, ki izhajajo iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Plakat bolnikom sporoča, da obvezno zdravstveno zavarovanje ne zagotavlja uporabe najboljših materialov, postopkov in zdravljenja po najvišjih strokovnih dognanjih. Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije opozarja, da je plakat zavajajoč, ker naj bi šlo za »demagogijo in utemeljevanje samoplačništva«. Trdijo, da so materiali, ki jih priznavamo kot standardne, najmodernejši in brez pomanjkljivosti. Zbornica je trditve zavoda argumentirano zavrnila; plakatu ni bila dokazana nobena nepravilnost. Skoraj v vseh slovenskih medijih (Dnevnik, Delo, Večer, Radio Slovenija itd.) so se pojavile polemike o informativnem plakatu.

Primorske novice: »V izogib presenečenju« (24. 6. 2008)

Predsednica Zdravniške zbornice Gordana Kalan Živčec pravi, »da se v zobozdravstvu, praktično ni več mogoče izogniti doplačilom. To dejstvo vznemirja številne paciente, ko, soočeni z zdravljenjem ali potrebo po stomatološki protetiki, zgroženi ugotavljajo, da niso upravičeni do uporabe najboljših materialov, postopkov in zdravljenja.« Zato se je zbornica upravičeno odločila, da bo paciente obvestila o njihovih zobozdravstvenih pravicah.

Mag: »Za zlom sistema ni potrebna stavka, dovolj je, da se spoštuje zakon« (30. 7. 2008) ♦

Prve avgustovske dni je medijski prostor razburkal veliki intervju v tedniku Mag s predsednico Zbornice prim. asist. Gordano Kalan Živčec, dr. med. Predstavljamo nekaj izsekov iz odmevnega intervjuja:

O delovnem času zdravnikov:

Predsednica: »Če bi delali po zakonu, enako kot drugi javni uslužbenci, že na polovici meseca opravimo vse delovne ure, z zagotavljanjem štiriindvajseturnega zdravstvenega varstva. Če ministrica govori, da sistem deluje, je to zelo neodgovorno. Zanaša se, da bo še deloval. Kaj pa, če se zlomi? Saj ni treba, da stavkamo, za zlom je dovolj, da se spoštuje zakon o delovnem

času, če zdravnik ne da soglasja za podaljšan delovni čas.«

O manjšem zanimanju za študij medicine in klinično delo:

Predsednica: »Manjše zanimanje za študij je očitno. Mladi izbirajo poklice, ki prinašajo večji zaslužek, krajše obremenitve. Za zdravniški poklic se odločajo samo ljudje, ki res želijo delati z bolniki. Status v družbi je tako primerljiv z drugimi poklici, da to ni več motivacija. Mnogi, ki končajo fakulteto, se zaradi obremenitev ne odločijo za klinično delo. Zamisli se, ko si pri petintridesetih letih na začetku kariere, sošolci z gimnazije pa so te prehiteli in si ustvariti položaj, o katerem lahko samo sanjaš.«

O ugledu zdravnikov v družbi:

Predsednica: »Današnja družba večinoma utemeljuje ugled na materialnih vrednotah, in zdravniki nismo bogati. Če se meri po tem, koliko lahko naredimo dobrega, pa smo še vedno zelo ugledni.«

ZZS: Zdravniški servis Zbornice – odgovor na pomanjkanje zdravnikov ♦

V prvih avgustovskih dneh so mediji z zanimanjem poročali o zdravniškem servisu, sistemu vodenja evidenc o povpraševanju in ponudbi za nadomeščanje med zdravniki za delo preko polnega delovnega časa, ki ga je vzpostavila Zbornica. Novinarji so se pri poročanju osredotočili zlasti na ceno, ki jo je za nadomeščanje rednega dela in dežurstev priporočila Zbornica.

Delo: Desetkrat višja cena zdravniške nadure (1. 8. 2008)

»Trg je te cene že sprejel in potrdil«, je zatrdila predsednica zbornice Gordana Kalan Živčec. »Za zagotavljanje 24-urne dežurne službe prejmejo zavodi denar za večje število zdravnikov, kakor jih imajo, in jim denar ostane. Cena je bila doslej stvar dogovarjanja, osebnih poznanstev, zdaj pa jo hoče zbornica poenotiti.«

ZZS: Koncesionarji so del javne zdravstvene mreže in pomembno prispevajo k temu, da lahko zdravstveni domovi ostajajo osnova zdravstvenega varstva ♦

Odgovorili smo na politično motivirane navedbe glede koncesij in koncesionarjev, ki

jih je v avgustu širilo Gibanje za ohranitev in izboljšanje javnega zdravstva.

Radio Slovenija (5. 8. 2008):

Zdravniška zbornica poudarja, da so koncesionarji del javne zdravstvene mreže in da pomembno prispevajo k temu, da lahko zdravstveni domovi ostajajo osnova zdravstvenega varstva. Trdi tudi, da se socialna pravičnost in dostopnost do zdravstvenih storitev z uvajanjem koncesionarskega dela nista zmanjšali. Zbornica tudi poudarja, da se je v odmaknjenih krajih s podelitvami koncesij povečala dostopnost do zdravstvenih storitev. Delež koncesionarjev v Sloveniji pa je s 25 odstotki med najnižjimi v Evropi.

ZZS: Primer Klehr ♦

Javno smo predstavili razpoložljive informacije o Walterju Nikolausu Klehru, ki je obravnaval bolnike z rakavimi obolenji, med njimi tudi precej slovenskih bolnikov. Bolnike, ki so iskali pomoč pri Klehru, smo ob tem povabili, da nam pošljejo dokumentacijo, ki jo bomo posredovali zdravniški zbornici pokrajine Salzburg, katere član je Walter Nikolaus Klehr. Doslej smo na podlagi omenjenega povabila prejeli že dve popolni dokumentaciji.

Slovenske novice: Zdravil je raka, ozdravil nikogar (30. 8. 2008)

»Kot izhaja iz pojasnila avstrijske zbornice, je bil Klehr od leta 2000 registriran pri avstrijski zdravniški zbornici kot samozaposleni specialist za dermatovenerologijo. Leta 2003 ga je disciplinsko telo avstrijske zbornice začasno suspendiralo zaradi suma kršenja profesionalnega dela. Drugega junija 2006 je bil začasni suspenz razveljavljen in spet je pridobil dovoljenje za delo v zdravstveni dejavnosti v Avstriji. V vsem tem obdobju je bilo proti njemu sproženih več kazenskih in disciplinskih postopkov pred rednimi sodišči, ki še niso končani,« so sporočili z naše zbornice.

ZZS: Zobozdravniki finančno oškodovani ♦

Dnevnik: Nezadovoljni tudi zobozdravniki (19. 9. 2008)

Odbor za zobozdravstvo Zdravniške zbornice Slovenije je opozoril, da je pri novih plačah prišlo do finančnega oškodovanja zobozdravnikov. Kot so zapisali, bi morali pri uvrstitvah zobozdravnikov v plačne razrede upoštevati posebne pogoje njihovega dela (med drugim zaradi invazivne diagnostike in terapije), kljub temu pa javni zavodi pri razvrščanju teh posebnih pogojev niso upoštevali. Kot nam je povedala predsednica odbora Sabina Markoli, zobozdravnikom sve-

tujejo, da naj k takšni uvrstitvi v plačne razrede podajo ugovore.

ZZS: Podpis koncesij na primarni ravni bi bil politično modra poteza ◆

Večer in Slovenska tiskovna agencija (20. 9. 2008)

Ministrica za zdravje Zofija Mazej Kukovič bi s takojšnjim podpisom koncesij na primarni ravni izkazala politično modrost, saj bi pacientom omogočila takojšnjo dostopnost do zdravstvenih storitev, kar bi zagotovili z novimi koncesionarji, sporočajo iz Zdravniške zbornice Slovenije. V zbornici kot problematično ocenjujejo, da ministrica vse do volitev ni podpisala soglasij za koncesije na primarni ravni. Po mnenju zbornice je to povsem preprosto opravilo, ki bi ga moralo ministrstvo skladno z zakonskimi obveznostmi realizirati že pred meseci. Zaradi nepodpisa soglasij bodo po mnenju zdravniške zbornice oškodovani zlasti bolniki, zato bi bilo po mnenju zbornice smiselno, da Zavod za zdravstveno zavarovanje ponovi razpis za programe, ki se sicer izteka danes, so zapisali.

Radio Slovenija: Kaj od nove vlade pričakujejo zdravniki (22. 9. 2008) ◆

Predsednica Zdravniške zbornice Slovenije Gordana Kalan Živčec pričakuje sodelovanje in partnerski odnos z novo vlado. »In predvsem partnerski odnos oblasti do nosilcev zdravstvenega delovanja, to je zdravnikov in zobozdravnikov. Dokler zdravstvo vodita politika in finance, strokovnost pa pristane šele na tretjem mestu, je to škodljivo tako za bolnike, kakor tudi za izvajalce.«

Mreža delovnih mest v zdravstvu ◆

29. 9. 2008: Zbornica je javnosti in političnim odločevalcem pojasnila, da bodo mrežo zdravniških in zobozdravniških delovnih mest predvidoma do konca leta pripravili odbori in sekcije posameznih strok ob tesni podpori strokovnih služb Zdravniške zbornice Slovenije, saj se na politiko ni mogoče zanašati:

»Mrežo delovnih mest v zdravstvu zdravniki čakamo že desetletja; doslej jo je obljubila še vsaka vlada. Zato smo se na Zdravniški

zbornici odločili, da se opremo na lastno strokovno znanje ter pripravimo mrežo, ki bo izhajala iz potreb državljanov in bo temeljila na strokovnih kriterijih in jo bodo nosilci zdravstvene dejavnosti lahko tudi udeležili. Tako pripravljeno mrežo bomo ponudili Ministrstvu za zdravje.«

E-list specializanta ◆

30. 9. 2008 smo javnosti predstavili E-list specializanta, ki omogoča lažje in preglednejše vpisovanje podatkov ter boljši pregled nad opravljenim usposabljanjem tako specializantom kot njihovim mentorjem in koordinatorjem. Ta edinstveni in tehnološko dovršen način spremljanja specializantov, ki nadomešča dosedanje tiskane izvode Lista zdravnika specializanta, je pomemben dosežek Zdravniške zbornice Slovenije, naših strokovnih služb in strokovnih sodelavcev. Centralni sistem zbiranja podatkov predstavlja višjo kakovost v izobraževalnem procesu in bo koristna podlaga pri načrtovanju specializacij in polnjenju mreže zdravniških delovnih mest v prihodnje.

Povabilo k aktivnemu sodelovanju državljanov v forumu laične javnosti ◆

30. 9. 2008 smo državljane seznanili, da je Zdravniška zbornica Slovenije vzpostavila vse potrebno za začetek aktivnega delovanja foruma laične javnosti, znotraj katerega bodo potekale javne razprave o položaju in prihodnosti delovanja zdravstvenega sistema in kakovostni oskrbi bolnikov. Forum laične javnosti želi postati stično mesto partnerskega odnosa državljan - zdravnik, ki temelji na medsebojni zaupnosti in iskrenosti. Državljanom želimo ponuditi celovito obravnavo pri vseh akutnih in kroničnih stanjih ter zagotoviti kontinuirano zdravstveno oskrbo v psihološkem, socialnem, kulturnem in eksistencialnem okviru.

Za stalno članstvo v forumu laične javnosti lahko kandidirajo posamezniki, ki niso aktivno vključeni v politično delovanje oz. društveno dogajanje. Zdravniška zbornica Slovenije si namreč prizadeva zagotoviti neodvisno telo, ki bo s tehtnimi argumenti usmerjalo javne razprave, vezane na kakovostno oskrbo bolnikov in zdravstveni sistem.

Studio ob sedemnajstih – Vedno bolj prazna zdravstvena blagajna ◆

30. 9. 2008 je predsednica ZZS prim. asist. Gordana Kalan Živčec sodelovala v radijski oddaji Studio ob sedemnajstih (1. program Radia Slovenija). Gosta oddaje sta bila tudi Samo Fakin, generalni direktor Zavoda za zdravstveno zavarovanje, in Darja Vižintin, direktorica Združenja zdravstvenih zavodov.

Ob razpravi o višanju plač v zdravstvu je predsednica poudarila, da so plače zdravnikov v zadnjih petih letih padle tudi do 30 odstotkov, zato ni mogoče govoriti o pomembnem zvišanju. Ob uskladitvi plač ni posebnega zadovoljstva ne med zdravniki ne med zobozdravniki. Tudi današnje plače namreč ne odražajo dejanske obremenitve in odgovornosti zdravnikov. Odločno je protestirala tudi proti navedbam ZZS, da bodo uskladitve zdravniških plač okrnile zdravstveno oskrbo bolnikov in njihove pravice ter tovrstne navedbe označila kot neumestne.

Pobuda Zbornice za nadgradnjo zakonskih rešitev glede pravice do nadomestila plače v času začasne zadržanosti z dela zaradi bolezni ◆

Zdravniška zbornica je 1. 10. 2008 ob nizu medijskih vprašanj, vezanih na pravice do nadomestila plače v času začasne zadržanosti z dela zaradi bolezni, podala javno pobudo za nadgraditev dosedanje zakonske rešitve v smeri umestitve uveljavljanja pravice do nadomestila plače zaradi začasne zadržanosti z dela izven samega procesa zdravljenja in rehabilitacije. Smiselno bi bilo namreč, da bi uveljavljanje pravice do nadomestila plače zaradi bolezni do treh dni potekalo na ravni delavec - delodajalec, odsotnosti, daljše od treh dni, pa na ravni bolnik - imenovani zdravnik ZZS ali specialist medicine dela, prometa in športa, ki bi strokovno in od primera do primera presojal, v kateri fazi zdravljenja lahko bolnik ponovno prevzema posamične delovne obveznosti.

Nova uredba o poslovanju z uporabniki v zdravstvu ◆

V začetku oktobra se je Zbornica ponovno odzvala na novo uredbo o poslovanju z uporabniki v zdravstvu in s tem v zvezi odgovorila na precej novinarskih vprašanj, med drugim tudi za Delo, Televizijo Slovenija, Val 202 in Gorenjski glas.

Delo: Nova uredba o poslovanju z uporabniki v zdravstvu (2. 10. 2008)

Gordana Kalan Živčec: »Na Zdravniški zbornici Slovenije smo dali pripombe k uredbi o poslovanju z uporabniki v javnem zdravstvu in v njih opozorili, da izvajalci niso pripravljeni na način naročanja, kot je zapisan v njej. Prav tako nismo soglašali z izvedbo naročanja, ker nalaga zdravnikom in zobozdravnikom dodatne naloge, ki bi jih lahko opravil ustrežno usposobljen nezdravniški kader. V uredbi zapisani način naročanja bo še skrajšal čas za oskrbo bolnikov, ki je že zdaj bistveno prekratek. V zdravstvu delujejo utečeni sistemi dobrih praks naročanja, ki jih niso nikjer v uredbi niti omenili. Posebej pa bi opozorili še na nemogočo situacijo pri zobozdravnikih in ginekologih, ker zapisani način naročanja v praksi ni izvedljiv,« je na vprašanje Dela odgovorila predsednica zdravniške zbornice. Poudarila je, da naročanje pri zdravnikih in zobozdravnikih ni nič novega. »Novost je le, da se to področje zdaj ureja z uredbo, ki ni upoštevala dejanskega stanja, je neživiljenjska in neizvedljiva v zapisani vsebini. Po podatkih s terena je pred dobrim letom naročalo več kot 75 odstotkov zdravnikov na osnovni ravni. Ta delež se je v zadnjem letu še povečal,« je opozorila Gordana Kalan Živčec.

Dnevnik TV Slovenija, 2. 10. 2008 (odlomek)

Novinarica: Čakanje več ur, vsakdanji prizor. Nič več. Pri splošnem zdravniku ali pediatru bi na pregled lahko čakali največ 20 minut. Na Kliničnem centru pri specialistu največ eno uro. Tako uredba. In še, osebni zdravnik bi vam pomagal izbrati specialista.

Zofija Mazej Kukovič (ministrica za zdravje): Stara mama tudi ne zna pogledat na internet. In preprosto gre za pomoč za odgovorno, celovito obravnavo pacienta.

Breda Štivan Bonča: Nesprejemljivo za zdravnike.

Dejan Klančič, ZZS: Na pacienta je na razpologo 7,5 minut v ambulantah splošne družinske medicine, kar pomeni, da tega časa ni in ga preprosto brez ustreznega dodatnega kadrovskega ojačanja sistema ne bo.

Breda Štivan Bonča: Dodatno delo, če bo mogoče naročanje po elektronski pošti ali s sklici na telefonski odzivnik. Na oboje bi v ordinaciji morali odgovoriti v enem dnevu.

Sabina Markoli, ZZS: Jaz si ne predstavljam, da bi asistentka zjutraj, ko pride v ordinacijo, odgovorila na vse klice iz avtomatskega odzivnika ali pa na vso elektronsko pošto.

Gorenjski glas: Nova uredba o poslovanju z uporabniki v zdravstvu (6. 10. 2008)

Gordana Kalan Živčec: »Naročanje pri zdravnikih in zobozdravnikih ni nič novega. Novost je le, da se to področje zdaj ureja z uredbo, ki ni upoštevala dejanskega stanja, je neživiljenjska in neizvedljiva v zapisani vsebini. Po podatkih s terena je pred dobrim letom naročalo več kot 75 odstotkov zdravnikov na osnovni ravni. Ta delež se je

v zadnjem letu še povečal,« je opozorila Gordana Kalan Živčec. Predsednica meni, da je čakanje na pregled povezano še s tem, da zdravniki delajo na različnih deloviščih, npr. nujna medicinska pomoč, ki je absolutna prioriteta v oskrbi, ali pa je bolnik prišel na pregled nenaročen.

Val 202, 7. 10. 2008

Predsednica Zbornice Gordana Kalan Živčec je za oddajo Vroči stol na Valu 202 predstavila pozitivne in negativne strani nove uredbe o poslovanju z uporabniki v zdravstvu. Meni, da je dobra stran uredbe v tem, da omogoča črpanje evropskih sredstev in je priložnost za nadgradnjo dosedanjih operacijskih sistemov. O slabih straneh uredbe pa pove, da gre »za predimenzionirano administrativno urejanje področja, ki že poteka«, torej za nepotreben nivo uredbe.

Aneks št. 3 ◆

Zdravniška zbornica Slovenije je partnerjem za sprejem Splošnega dogovora predlagala Aneks št. 3 k Splošnemu dogovoru 2008, ki bi omogočil, da Zavod za zdravstveno zavarovanje objavi še en razpis za nove izvajalce. Omenjeni ponovni razpis je namenjen predvsem tistim izvajalcem, ki se niso uspeli prijaviti na 1. letošnji razpis Zavoda ali so bili zavrženi, ker jim Ministrstvo za zdravje ni izdalo dovoljenja za opravljanje dejavnosti ali soglasja h koncesiji. O predlaganem Aneksu št. 3 bodo partnerji odločali v novembru 2008. ■

Sporočite svoj e-naslov – in si zagotovite redno prejemanje aktualnih informacij

Spoštovana članica, spoštovani član

Zdravniška zbornica vzpostavlja sodobne načine obveščanja svojih članov po elektronski pošti. Redno bi vam želeli pošiljati obvestila o aktivnostih v Zbornici in informacije, ki bi bile zanimive za člane (borza delovnih mest, ugodnosti za člane, sprejetje pomembnih zakonskih ali podzakonskih dokumentov ...).

Vljudno vas prosimo, da posredujete svoj e-poštni naslov, saj boste s tem pridobili možnost ažurnega prejemanja pomembnih informacij o stanovskih in drugih aktualnih novicah.

Vabimo vas, da svoj e-naslov sporočite na: e-naslov: cecilija.dolhar@zss-mcs.si, telefon: 01 30 72 122

■
Za vaše sodelovanje se vam najlepše zahvaljujem.
Prim. asist. Gordana Kalan Živčec, predsednica Zdravniške zbornice Slovenije

PRIJAVNICA

ENOTNA PRIJAVNICA ZA UDELEŽBO NA ZDRAVNIŠKIH SREČANJIH, OBJAVLJENIH V IZIDI (velja tudi fotokopirana prijavnica)

prijavljam se za udeležbo
(ustrezno obkrožite oziroma dopišite)

prosim, pošljite informacije

drugo _____

srečanje

udeleženec/udeleženka

ime in priimek

naslov stalnega bivališča

Izjava - davčni zavezanec (obkroži)

da

ne

davčna številka:

IZPOLNITI, ČE UDELEŽENEC NI PLAČNIK

PLAČNIK JE BOLNIŠNICA, ZAVOD ALI KDO DRUG

Plačnik udeležbe - kotizacije

Naziv plačnika

Točen naslov sedeža plačnika

Telefon

Faks

E-pošta

Kontaktna oseba

Izjava - davčni zavezanec (obkroži)

da

ne

davčna številka:

IZPOLNITI SAMO ZA TISTA STROKOVNA SREČANJA, KI JIH ŽELITE UVELJAVLJATI ZA PODALJŠANJE LICENCE

Kraj rojstva

Datum rojstva

Naziv delovne organizacije

Delovno mesto

Želim sodelovati:

kot predavatelj (predavanje, poster, drugo)

kot udeleženec

na praktičnem usposabljanju

Prosim informacije o možnostih nočitve

da

ne

Kotizacijo za srečanje bom poravnal/a

s položnico

ob prijavi

datum

podpis

NOVEMBER 2008

TEMA

VSEBINA

		***	št. kandidatov	
LJUBLJANA Klinični oddelek za mentalno zdravje, Zaloška 29	9. UVODNI ŠTUDIJ IZ SKUPINSKE ANALITIČNE PSIHOTERAPIJE	8 ali več kandidatov	študij obsega predavanja o teoretičnih, kliničnih in organizacijskih vidikih skupine, seminarje in izkustvene skupine. Uvodni študij traja dva semestra. Potekal bo ob sredah popoldan s pričetkom po 14. uri in bo izpeljan v primeru, če bo prijavljenih 8 ali več kandidatov	
5. ob 19.00				
LJUBLJANA Velika dvorana Slovenske filharmonije	TRETJI KONCERT ŠTUDENTOV MEDICINSKE FAKULTETE podroben program • Isis 11/2008	***	koncert študentov medicine za vse ljubitelje glasbe	
6.–7. ob 9.00				
LJUBLJANA Grand hotel Union	SPREMENIMO DIABETES podroben program • Isis 10/2008	ni omejeno	mednarodna konferenca in razstava je namenjena zdravnikom, medicinskim sestram, farmacevtom in ostalim, ki se srečujejo s problematiko diabetesa	
6.–8.				
ROGAŠKA SLATINA	XXII. REPUBLIŠKI STROKOVNI SEMINAR DRUŠTVA ZOBOZDRAVSTVENIH DELAVCEV SLOVENIJE podroben program • Isis 10/2008	***	strokovni seminar	
6.–8. ob 15.30				
PORTOROŽ Grand hotel Bernardin, Kongresni center St . Bernardin	50. TAVČARJEVI DNEVI podroben program • Isis 10/2008	***	strokovno srečanje za zdravnike	
7. ob 9.00				
MARIBOR Univerzitetni klinični center, kirurška stolpnica, 16. nadstropje	4. MARIBORSKO ORTOPEDSKO SREČANJE: KOLENO V ORTOPEDIJI podroben program • Isis 7/2008	ni omejeno	podiplomsko usposabljanje + učne delavnice so namenjeni specialistom in specializantom družinske medicine, specializantom ortopedije, kirurgije, sekundarijem in študentom ter fizioterapevtom	
7.–8. ob 9.00				
LJUBLJANA Onkološki inštitut Ljubljana, Zaloška 2, City Hotel Ljubljana, Dalmatinova ulica 15	KONFERENCA O MELANOMU: OD PREVENTIVE DO ZDRAVLJENJA podroben program • Isis 10/2008	100	konferenca z delavnicami je namenjena specialistom in specializantom dermatologije, plastične in splošne kirurgije, internistične onkologije, radioterapije in splošne medicine	
8. ob 8.00				
LJUBLJANA Univerzitetni klinični center, Dermatovenerološka klinika, predavalnica	FLEBOLOŠKA ŠOLA – 2. STOPNJA podroben program • Isis 10/2008	***	šola	

ORGANIZATOR

NASLOV

K. TOČKE

za prijave, kontaktne osebe, tel., faks

kotizacija

Slovensko društvo za skupinsko analizo, Inštitut za skupinsko analizo Ljubljana, Psihiatrična klinika Ljubljana, Evropska mreža za izobraževanje iz skupinske analize (EGATIN), Inštitut za skupinsko analizo London (IGA)	prijave: Klinični oddelek za mentalno zdravje, ga. Andreja Grom, Zaloška 29, 1000 Ljubljana, T: 01 58 74 900, E: andreja.grom@psih-klinika.si. Prijave sprejemamo do 20. 10. 2008. Po pošti boste prejeli vabilo na razgovor.	šolnina znaša 1720 EUR (DDV vključen), plačana v štirih obrokih, v enkratnem znesku pa 1510 EUR (DDV vključen)	***
študentje Medicinske fakultete v Ljubljani v sodelovanju s Kulturno-umetniškim društvom Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani in Medicinske fakultete dr. Lojz Kraigher, umetniški vodja: Polona Maver, pomoč pri organizaciji: Andrej Babnik	***	vstop prost	***
Zavod za izobraževanje o diabetesu, Vlasta Gjura Kaloper, dr. med.	prijave in informacije: Zavod za izobraževanje o diabetesu, T: 01 542 50 04 (tajništvo), E: diabetes.institute@siol.net, W: www.diabetes.si	glej program	11
Društvo zobozdravstvenih delavcev Slovenije	informacije: ga. Martina Kajzer, T: 01 300 21 10	200,00 EUR za zobozdravnike, 150,00 EUR za ostale zdravstvene delavce (zobotehniko, med. sestre, rtg. in ustne higienike)	***
Univerza v Ljubljani, Medicinska fakulteta – Katedra za interno medicino	prijava: Katedra za interno medicino, Medicinska fakulteta v Ljubljani, Zaloška 7, 1000 Ljubljana. Prijava bo možna tudi na recepciji srečanja v hotelu Bernardin	glej program	***
UKC Maribor, Ortopedski oddelek, asist. Matjaž Vogrin, dr. med.	prijave: ga. Alenka Pintarič, tajništvo Ortopedskega oddelka, UKC Maribor, informacije: ga. Alenka Pintarič, T: 02 321 14 32, Gregor Rečnik, dr. med., E: gregorrečnik@yahoo.com	100 EUR, za specializante in fizioterapevte 50 EUR	5,5
Onkološki inštitut Ljubljana, dr. Janja Ocvirk, dr. med.	prijave: Auditoria, Tržaška 286 D, W: www.melanoma-slovenia.org/prevention-treatment/, informacije: Maša Pentek, T: 01 244 56 78	200 EUR	11
Dermatovenerološka klinika, Klinični center Ljubljana	Informacije in prijave: ga. Verica Petrovič, tajnica Dermatovenerološke klinike KC, Zaloška 2, 1000 Ljubljana, T: +386 1 522 42 80, F: +386 1 522 43 33, E: verica.petrovic@kclj.si	glej program	8

NOVEMBER 2008

TEMA

VSEBINA

13.–14.		št. kandidatov	
BRDO PRI KRANJU	VIII. MEDNARODNA ZNANSTVENA KONFERENCA »GLOBALNA VARNOST 2008« podroben program • Isis 5/2008	***	konferenca je namenjena strokovnjakom tehničnega varstva v delovnem okolju (varnostnim inženirjem, organizatorjem dela), specialistom medicine dela, prometa in športa, strokovnjakom invalidskih in zdravniških komisij, inšpektorjem za delo, okolje, promet, družinskim zdravnikom, drugim javnozdravstvenim delavcem ter ostali zainteresirani javnosti.
13.–15. ob 8.00, 15.–17. januar 2009, 12.–14. marec 2009			
DOBRNA Terme Dobrna	90-URNI TEČAJ V TREH DELIH: TEČAJ IZ LAKTACIJE ZA OPRAVLJANJE IZPITA MEDNARODNI POOBLAŠČENI SVETOVALEC ZA LAKTACIJO IBCLC (INTERNATIONAL BOARD CERTIFIED LACTATION CONSULTANT) podroben program • Isis 10/2008	50	tečaj in učna delavnica sta namenjena zdravnikom in medicinskim sestram, ki spodbujajo, podpirajo in promovirajo dojenje
13.–15. ob 13.00			
VERŽEJ (BANOVCI)	25. UČNE DELAVNICE ZA MENTORJE DRUŽINSKE MEDICINE: SAMOZDRAVLJENJE	35	strokovno izobraževanje za zdravnike družinske medicine, specializante družinske medicine, druge zdravnike v osnovnem zdravstvu in mentorje družinske medicine
14.–15.			
BRDO PRI KRANJU Kongresni center	OKUŽBE DIHAL podroben program • Isis 10/2008	200	strokovno srečanje, namenjeno vsem zdravnikom, mikrobiologom, zdravstvenim in laboratorijskim tehnikom
14.–15. ob 9.00			
PTUJ Hotel Primus	KONSENZ O SLOVENSKI MENOPAVALNI MEDICINI podroben program • Isis 5/2008	ni omejeno	simpozij je namenjen specialistom, specializantom ginekologije in porodništva, družinske medicine, interne medicine, endokrinologije, urologije, psihiatrije
14.–15. ob 16.00			
MARIBOR Hotel Habakuk	V. DERMATOLOŠKI DNEVI V MARIBORU	100	strokovno srečanje je namenjeno dermatologom in drugim zdravnikom
14.–15.			
LJUBLJANA Onkološki inštitut, predavalnica v stavbi C	4. DAN INTERNISTIČNE ONKOLOGIJE Z MEDNARODNO UDELEŽBO: TARČNA ZDRAVILA V ONKOLOGIJI podroben program • Isis 10/2008	100	strokovno izobraževanje za specializante internistične onkologije, specializante interne medicine in vse zdravnike, ki se pri svojem delu srečujejo z bolniki z malignomi
14.–15. ob 8.00			
	XII. IZOBRAŽEVALNI SEMINAR ZA ZDRAVNIKE »KRITIČNO BOLAN IN POŠKODOVAN OTROK - RAZPOZNAVA, ZDRAVLJENJE IN PREVOZ« S TEČAJEM PEDIATRIČNE REANIMACIJE PO NAČELIH EVROPSKEGA SVETA ZA REANIMACIJO podroben program • Isis 8-9/2008	***	izobraževalni seminar za zdravnike

ORGANIZATOR

NASLOV

K. TOČKE

	za prijave, kontaktne osebe, tel., faks	kotizacija	
ZVD Zavod za varstvo pri delu, d.d., Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu RS in Planet GV ob sodelovanju Zbornice varnosti in zdravja pri delu in Zveze društev varnostnih inženirjev ter Združenja medicine dela, prometa in športa	informacije in prijave: Planet GV, Einspielerjeva ulica 6, Ljubljana, T: 01 309 44 46, 01 309 44 44, F: 01 309 44 45, E: izobrazevanje@planetgv.si ali preko spletnega naslova: www.planetgv.si oziroma ZVD Zavod za varstvo pri delu, T: 01 585 51 02, E: info@zvd.si	***	v postopku
Društvo svetovalcev za laktacijo in dojenje Slovenije in Nacionalni odbor za spodbujanje dojenja UNICEF Slovenija, Cvetka Skale, dipl. med. sestra, IBCLC	prijave: Društvo svetovalcev za laktacijo in dojenje Slovenije, Slomškov trg 4, 3000 Celje, informacije: ga. Cvetka Skale, T: 051 317 878, E: cveta.skale@email.si	390 EUR (DDV vključen)	20
Združenje zdravnikov družinske medicine – SZD, asist. Irena Vatovec Progar, dr. med., prof. Janko Kersnik, dr. med., vodje delavnic: doc.dr. Marija Petek Šter, dr. med., asist. dr. Mateja Bulc, dr. med., asist. mag. Davorina Petek, asist. dr. Danica Rotar Pavlič, lokalna organizatorica: Erika Zelko, dr. med.	prijave: Ana Artnak, Medicinska fakulteta, Katedra za družinsko medicino, Poljanski nasip 58, p.p. 2218, 1104 Ljubljana, T: 01 438 69 15, F: 01 438 69 10, E: kdrmed@mf.uni-lj.si W: http://www.drmed.org/novica.php?id=9506	kotizacije ni	***
Sekcija za klinično mikrobiologijo in bolnišnične okužbe SZD, ZZV Kranj in Bolnišnica Golnik, KO za pljučne bolezni in alergijo	informacije: ga. Irena Dolhar, KO za pljučne bolezni in alergijo, Golnik 36, 4204 Golnik, T: 04 256 91 11, F: 04 256 91 17, E: irena.dolhar@klinika-golnik.si, W: www.klinika-golnik.si	120 EUR	6
Slovensko menopavzno društvo, prof. dr. Helena Meden Vrtovec	prijave: E: kompas.bonami@siol.net, damir.franic@guest.arnes.si, informacije: ga. Erna Marinc Gobec, asist. dr. Damir Frančić, dr. med., T: 03 819 02 21, F: 03 819 02 22	150 EUR, za upokojene zdravnike in študente medicine kotizacije ni	***
Oddelek za kožne in spolne bolezni UKC Maribor in Zdr. dermat., doc. dr. Jovan Miljković	prijave: Oddelek za kožne in spolne bolezni UKC Maribor, Ljubljanska 5, Maribor, ga. Brigita Giber, T: 02 321 27 05	kotizacije ni	v postopku
Sekcija za internistično onkologijo SZD in sektor za internistično onkologijo, Onkološki inštitut Ljubljana, asist. mag. Erika Matos, dr. med., E: ematos@onko-i.si	prijave: F: 01 587 93 05, informacije: E: asodnik@onko-i.si	***	8,5
Klinični oddelek za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo, Kirurška klinika, Univerzitetni klinični center Ljubljana	prijave: Klinični oddelek za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo, Tajništvo, Kirurška klinika, Univerzitetni klinični center Ljubljana, Zaloška 7, 1525 Ljubljana, T: 01 522 81 97, 522 33 49, 522 48 29, F: 01 430 17 14, E: karmen.boh@kclj.si, informacije: doc. dr. Janez Primožič, dr. med., svetnik, tajnica Karmen Boh, viš. upr. del., Klinični oddelek za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo, Univerzitetni klinični center Ljubljana, Zaloška 7, 1525 Ljubljana, T: 01 522 81 97, 522 33 49, 522 48 29, E: karmen.boh@kclj.si	***	v postopku

NOVEMBER 2008

TEMA

VSEBINA

14.-16. ob 9.00

št. kandidatov

LJUBLJANA
Fakulteta za šport

MEDICINSKI VIDIKI ŠPORTA MLADIH

ni omejeno

kongres je namenjen pediatrom in zdravnikom splošne in šolske medicine

19. ob 14.00

CELJE
Splošna bolnišnica,
predavalnica

**JESENSKI SESTANEK ZDRUŽENJA ZA
PATOLOGIJO IN SODNO MEDICINO**

ni omejeno

strokovno srečanje je namenjeno patologom, sodnim medicincem

[podrobno srečanje](#) • Isis 11/2008

20.–22.

KRANJSKA GORA
Hotel Lek

**OSNOVE KLINIČNE ALERGOLOGIJE IN
ASTME, POUK BOLNIKA Z ASTMO, VODENJE
BOLNIKA S KOPB**

25

namen delavnice je sinhronizacija osebnega zdravnika in specialista pri obravnavi bolnika z alergijsko boleznijo in astmo. Delavnica je namenjena predvsem zdravnikom splošne/družinske medicine, vabljeni tudi specializanti in sekundarji ter specialisti drugih strok (dermatologi, otorinolaringologi, internisti, pediatri)

[podroben program](#) • Isis 11/2008

20.–22.

SLOVENJ GRADEC

SIMPOZIJ IN DELAVNICE »KILE 2008«

simpozij in delavnice s satelitskim tečajem hernioplastike po metodi Shouldice

[podroben program](#) • Isis 10/2008

21. ob 9.00

MARIBOR
Hotel Betnava

**METASTATSKI KOLOREKTALNI RAK:
STANDARDI IN NOVOSTI**

120

učna delavnica je namenjena specializantom in specialistom družinske medicine, onkologije, splošne kirurgije, specializantom in specialistom internistom gastroenterologom, študentom medicine, študentom fakultete za zdravstvene vede

[podroben program](#) • Isis 7/2008

21.–22.

LJUBLJANA
Univerzitetni klinični center

**XXVI. PODDIPLOMSKA ŠOLA SLADKORNA
BOLEZEN TIPA 2**

30

podiplomska šola je namenjena zdravnikom družinske medicine, sekundarijem, specializantom interne medicine

[podroben program](#) • Isis 10/2008

21.–22. ob 9.00

MARIBOR
Hotel Habakuk, dvorana
Minařik

**2. MEDNARODNA KONFERENCA NOGOMET
IN MEDICINA – NOGOMED 2008**

150

strokovno srečanje za zdravnike vseh specialnosti, fizioterapevte, maserje, športnike, športne funkcionarje itn.

[podroben program](#) • Isis 11/2008

22. ob 9.00

LJUBLJANA
dvorana KRKE, d.d.,
Dunajska cesta 54–56

**19. OBČNI ZBOR ZDRUŽENJA ZASEBNIH
ZDRAVNIKOV IN ZOBOZDRAVNIKOV
SLOVENIJE**

od 100 do 120

občni zbor za člane Strokovnega združenja zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov Slovenije

[podroben program](#) • Isis 11/2008

ORGANIZATOR

NASLOV

K. TOČKE

	za prijave, kontaktne osebe, tel., faks	kotizacija	
Fakulteta za šport, Katedra za medicino športa, doc. dr. Edvin Dervišević, dr. med.	prijave: Gortanova 22, 1000 Ljubljana, informacije: Vedran Hadžić, dr. med., ali Nanika Vogrinc, T: 01 520 78 28, 520 78 29, 520 78 04, F: 01 520 77 30, E: vedrin.hadzic@guest.arnes.si, W: www.youthsport2008.si	150	***
Združenje za patologijo in sodno medicino, Izidor Kern	informacije: Izidor Kern, T: 04 256 94 15, E: izidor.kern@klinika-golnik.si, Simona Šramek Zatlner, T: 03 321 32 28	kotizacije ni	v postopku
Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo, Golnik	informacije in prijave: ga. Irena Dolhar, Bolnišnica Golnik – Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo, 4204 Golnik, T: 04 25 69 111, F: 04 25 69 117, E: irena.dolhar@klinika-golnik.si	250 EUR (vključuje zbornik, potrdilo o udeležbi, opravljanje zaključnega izpita, prehrano, animacijo)	v postopku
Herniološko združenje Slovenije in Splošna bolnišnica Slovenj Gradec	informacije: W: www.kile.si	***	v postopku
UKC Maribor, Kirurška klinika, Onkološki inštitut Ljubljana, prim. doc. dr. Stojan Potrč, dr. med., in dr. Janja Ocvirk, dr. med.	informacije in prijave: ga. Silva Škrlec, viš. uprav. del., tajništvo Oddelka za abdominalno kirurgijo, Kirurška klinika, UKC Maribor, Ljubljanska 5, 2000 Maribor, E: abdom.kir@ukc-mb.si, T: +386 2 321 13 01, F: +386 2 321 12 57	50 (vključuje DDV), za študente kotizacije ni	***
Klinični oddelek za endokrinologijo, diabetes in bolezni presnove, Interna klinika, Univerzitetni klinični center Ljubljana, prim. Franc Mrevlje, dr. med.	informacije: prim. Franc Mrevlje, dr. med., T: 01 522 31 36, E: franc.mrevlje@kclj.si	kotizacije ni	16
Univerzitetni klinični center Maribor, Nogometna zveza Slovenije, doc. dr. Anton Crnjac, dr. med., Matjaž Vogrin, dr. med.	ga. Katja Pušnik, PR plus, d.o.o., Glavni trg 19 a, 2000 Maribor, T: 02 234 25 35, F: 02 234 25 36	280 EUR (brez DDV), za upokojene zdravnike in specializante 140 EUR (brez DDV), za študente kotizacije ni	***
Strokovno združenje zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov Slovenije, predsednik združenja asist. Dean Klančič, dr. med.	prijave niso potrebne, informacije: tajništvo Združenja, T: 01 433 85 35, F: 01 439 76 00	kotizacije ni	***

NOVEMBER 2008

TEMA

VSEBINA

25.–29. ob 9.00

št. kandidatov

MARIBOR

Oddelek za reproduktivno medicino in ginekološko endokrinologijo, Klinika za ginekologijo in perinatologijo, UKC Maribor

OSNOVNI PODIPLOMSKI TEČAJ IZ ASISTIRANE HUMANE REPRODUKCIJE, KLINIČNI IN LABORATORIJSKI VIDIKI

podroben program • Isis 10/2008

25

učna delavnica je namenjena zdravnikom ginekologom, biologom embriologom, področje reproduktivne medicine

27. ob 9.00

LJUBLJANA

Hotel Garni, Miklošičeva 9, Ljubljana

SEMINAR O MEDICINSKI DOKUMENTACIJI

podroben program • Isis 11/2008

ni omejeno

seminar je namenjen zdravnikom kot vsebinskim tvorcem in hkrati uporabnikom zdravstvene dokumentacije, drugim zdravstvenim delavcem, ki zdravstveno dokumentacijo uporabljajo ali z njo delajo (administracija), predstavnikom zdravstvenega zavarovanja

27.–28.

PORTOROŽ

Hotel Bernardin

XVII. STROKOVNI SESTANEK SEKCIJE ZA ARTERIJSKO HIPERTENZIJO

ni omejeno

novosti pri obravnavi in zdravljenju arterijske hipertenzije, sestanek je namenjen specializantom in specialistom družinske medicine, interne medicine in nevrologije, sekundarijem in študentom medicine

27.–29.

LJUBLJANA

Hotel Mons

7. SLOVENSKI OFTALMOLOŠKI KONGRES Z MEDNARODNO UDELEŽBO, 30. SIMPOZIJ OFTALMOLOGOV SLOVENIJE IN HRVAŠKE, 31. MEDNARODNI KONGRES OFTALMOLOGOV ZDRUŽENJA ALPE-JADRAN

kongres z mednarodno udeležbo

27.–30. ob 15.00

NOVO MESTO

Hotel Krka, Novi trg 1, Novo mesto

ŠOLA INTENZIVNE MEDICINE - 4. LETNIK

podroben program • Isis 11/2008

45

podiplomska šola je namenjena zdravnikom, ki delajo na intenzivnih oddelkih

28. ob 9.00

MARIBOR

Kongresni center Habakuk

NAŠIH PRVIH 3000 OTROK

podroben program • Isis 10/2008

strokovno srečanje ob jubilejih: 25 let Laboratorija za reproduktivno biologijo v Mariboru, 20 let od prvega poroda otroka, spočetega z metodo OBMP v Mariboru. Srečanje je namenjeno zdravnikom, ginekologom, biologom, embriologom, medicinskim sestram, področje reproduktivne medicine

28.–29. ob 9.00

MARIBOR

Kongresni center Habakuk, Pohorska ul. 59

5. MARIBORSKI KONGRES DRUŽINSKE MEDICINE

podroben program • Isis 10/2008

250

kongres za zdravnike splošne/družinske medicine, zdravnike MDPŠ, zaposlene v ZK in IK, ter medicinske sestre

28.–29. ob 8.00

CELJE

predavalnica Splošne bolnišnice Celje

CELJSKO SREČANJE 2008 Z MEDNARODNO UDELEŽBO

podroben program • Isis 10/2008

100

učna delavnica iz ginekološke citologije in kolposkopije in učenje medicine je namenjena ginekologom, citologom in zdravnikom, ki se ukvarjajo s poučevanjem medicine

ORGANIZATOR

NASLOV

K. TOČKE

za prijave, kontaktne osebe, tel., faks

kotizacija

Slovensko društvo za reproduktivno medicino in Oddelek za reproduktivno medicino in ginekološko endokrinologijo Klinike za ginekologijo in perinatologijo, UKC Maribor, prof. dr. Veljko Vlasisavljevič, dr. med.	prijave: UKC Maribor, Oddelek za reproduktivno medicino – Pisarna OBMP, Ljubljanska ul. 5, 2000 Maribor, informacije: Suzana Knuplež, T: +386 2 321 24 60, F: +386 2 331 23 93, E: suzana.knuplez@ukc-mb.si	200 EUR (DDV zajet v ceno)	***
ODIN, d.o.o., Stegne 21, Ljubljana, Janez Juvan	prijave: ODIN, d.o.o., Stegne 21, Ljubljana, info@odin.si, informacije: Janez Juvan, T: 01 511 31 60, F: 01 519 71 26, E: info@odin.si	161,40 EUR	v postopku
Sekcija za arterijsko hipertenzijo SZD, asist. mag. Jana Brguljan Hitij, dr. med.	prijave: REZA, d.o.o., Ljubljanska 24, Domžale, T: 041 696 446, E: reza@reza.si, informacije: Alenka Strnad, T: 041 696 446, asist. mag. Jana Brguljan Hitij, dr. med., T: 01 522 54 95	80 EUR + DDV, za študente in upokoence kotizacije ni	***
Združenje oftalmologov Slovenije, Očesna klinika, Univerzitetni klinični center Ljubljana	informacije in prijava: W: www.zos2008.si, prof. dr. Marko Hawlina, Očesna klinika UKC Ljubljana, E: marko.hawlina@mf.uni-lj.si	***	***
doc. dr. Andrej Pernat, dr. med., predsednik organizacijskega odbora	prijave in informacije: ga. Simona Rojs, Klinika za infekcijske bolezni in vročinska stanja, UKC Ljubljana, Japljeva 2, 1525 Ljubljana, W: www.szim.si, T: 01 522 21 10, F: 01 522 24 56, E: simona.rojs@kclj.si, E: andrej.pernat@mf.uni-lj.si	370 EUR	***
Oddelek za reproduktivno medicino in ginekološko endokrinologijo Klinike za ginekologijo in perinatologijo UKC Maribor, prof. dr. Veljko Vlasisavljevič, dr. med.	prijave: UKC Maribor, Oddelek za reproduktivno medicino (pisarna OBMP), Ljubljanska ul. 5, 2000 Maribor, informacije: ga. Suzana Knuplež, T: 00 386 2 321 24 60, F: 00 386 2 331 23 93, E: suzana.knuplez@ukc-mb.si	kotizacije ni	***
Združenje zdravnikov družinske medicine Slovenskega zdravniškega društva, Katedra za družinsko medicino Medicinske fakultete v Ljubljani, Katedra za družinsko medicino Medicinske fakultete v Mariboru, Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor, Zavod za razvoj družinske medicine, prim. asist. Ksenija Tušek Bunc, dr. med., prof. dr. Janko Kersnik, dr. med., asist. Suzana Kert, dr. med., Majda Masten, dr. med., Jerica Furek, admin. teh.	prijave in informacije: ga. Jerica Furek, Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor, Ul. talcev 5, 2000 Maribor, T: 02 22 86 364, E: jerica.furek@zd-mb.si	200 EUR (DDV ni vključen)	12
Splošna bolnišnica Celje, prim. asist. dr. Alenka Repše Fokter	prijave: Suzana Prezelj, Splošna bolnišnica Celje, Oblakova 5, 3000 Celje, informacije: Suzana Prezelj, prim. asist. dr. Alenka Repše Fokter, E: suzna.prezelj@guest.arnes.si, E: alenka.repse-fokter@guest.arnes.si, T: 03 423 30 12, F: 03 423 36 66	150 EUR, nakažete jo na EZR št.: 01100-6030276827	11

NOVEMBER 2008

TEMA

VSEBINA

28.–29. ob 14.00

št. kandidatov

PORTOROŽ
Hotel Metropol

REDNO LETNO SREČANJE SEKCIJE ZA
PREVENTIVNO MEDICINO

strokovno srečanje za vse zdravnike in zdravstvene sodelavce z
obravnavo aktualnih tem na področju javnega zdravja

28.–29.

**MORAVSKE
TOPLICE**

SIMPOZIJ O DISPNEJI

strokovno srečanje za specialiste in specializante pulmologije,
interne medicine, družinske medicine, psihiatrije, študente
medicine in vse, ki vas tema zanima

[podroben program](#) • Isis 11/2008

29.

LJUBLJANA

10. STROKOVNI SEMINAR IN XIII.
ČELEŠNIKOVI DNEVI: SODOBNI
DIAGNOSTIČNI POSTOPKI IN TEHNIKE

600

strokovni izobraževalni seminar za zobozdravnike in zdravnike z
mednarodno udeležbo

[podroben program](#) • Isis 11/2008

DECEMBER 2008

3. ob 9.00

LJUBLJANA

Medicinska fakulteta,
Korytkova 2

18. SPOMINSKO SREČANJE AKADEMIKA
JANEZA MILČINSKEGA »IZVEDENSTVO 2008«
Z NASLOVOM »DELAVNICA – IZVEDENSTVO V
TEORIJI IN PRAKSI«

simpozij je namenjen vsem zdravnikom - izvedencem in
kandidatom za izvedence, pravnikom, policiji, državnemu tožilstvu,
pravosodju

[podroben program](#) • Isis 11/2008

4. ob 10.00

LAŠKO

Kulturni center

NASPROTUJOČA SI MNENJA O DOJENJU

ni omejeno

mednarodno strokovno srečanje je namenjeno pediatrom

[podroben program](#) • Isis 11/2008

4.–5. ob 8.30

LJUBLJANA

Medicinska fakulteta
Univerze v Ljubljani,
Korytkova 2, 1000
Ljubljana

XXXIX. MEMORIALNI SESTANEK PROFESORJA
JANEZA PLEČNIKA Z MEDNARODNIM
SIMPOZIJEM »TUMORJI DEBELEGA ČREVEESA
IN DANKE«

400

Cilj simpozija je prikazati sodobne poglede na patogenezo,
diagnostiko, terapijo in zgodnje odkrivanje tumorjev debelega
črevesa in danke, ki so v Sloveniji zaradi naraščajoče incidence
velik zdravstveni problem. Simpozij je namenjen zdravnikom
splošne prakse, klinikom, patologom, onkologom, študentom
medicine

[podroben program](#) • Isis 10/2008

5. ob 9.00

LJUBLJANA

Grand hotel Union, Srebrni
salon

NEVRODEGENERATIVNE BOLEZNI

ni omejeno

redno strokovno srečanje Sekcije za otroško nevrologijo SZD je
namenjeno pediatrom, otroškim nevrologom, psihologom

[podroben program](#) • Isis 10/2008

5. ob 19.00

LJUBLJANA

Velika dvorana Slovenske
filharmonije

39. KONCERT ZDRAVNIKOV OB XXXIX.
MEMORIALNEM SESTANKU PROFESORJA
JANEZA PLEČNIKA

koncert zdravnikov

[podroben program](#) • Isis 11/2008

ORGANIZATOR

NASLOV

K. TOČKE

	za prijave, kontaktne osebe, tel., faks	kotizacija	
Sekcija za preventivno medicino, prim. doc. dr. Alenka Kraigher, dr. med.	prijave: IVZ RS, Sektija za preventivno medicino, Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana, informacije: ga. Valerija Marenče, T: 01 244 14 10	kotizacije ni	***
Združenje pnevmologov Slovenije	prijave in informacije: E: irena.dolhar@klinika-golnik.si	kotizacije ni	v postopku
Združenje za maksilofacialno in oralno kirurgijo Slovenije, doc. dr. Andrej Kansky, dr. dent. med., Združenje za maksilofacialno in oralno kirurgijo Slovenije	***	***	v postopku
Inštitut za sodno medicino Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani pod pokroviteljstvom dekana MF prof. dr. Dušana Šuputa v sodelovanju z Združenjem izvedencev medicinske stroke SZD	prijave: Inštitut za sodno medicino, Korytkova 2, 1000 Ljubljana, T: 01 543 72 00, F: 01 524 38 64, E: joze.balazic@mf.uni-lj.si, do 1. decembra 2008	kotizacije ni	***
Nacionalni odbor za spodbujanje dojenja, UNICEF Slovenija, Vesna Savnik, dipl. org. del.	prijave: Vesna Savnik, UNICEF Slovenija, Pavšičeva 1, 1000 Ljubljana, informacije: Vesna Savnik, Zlata Felc, Borut Bratanič, T: 01 583 80 79, 01 522 83 58, E: vesna.savnik@unicef.si	50 EUR	v postopku
Univerza v Ljubljani, Medicinska fakulteta, Inštitut za patologijo, prof. dr. Nina Gale, dr. med., prof. dr. Anton Cerar, dr. med.	prijave: Medicinska fakulteta, Inštitut za patologijo, Korytkova 2, 1000 Ljubljana, informacije: prof. dr. Anton Cerar, dr. med., T: 543 71 26, F: 543 71 04, E: anton.cerar@mf.uni-lj.si, E: vlasta.krfogec@mf.uni-lj.si	kotizacije ni	***
Sekcija za otroško nevrologijo SZD, prof. dr. David Neubauer, dr. med.	prijave: UKC, Pediatrična klinika, Vrazov trg 1, 1525 Ljubljana (Sektija), prof. dr. David Neubauer, dr. med.	kotizacije ni	***
Kulturno-umetniško društvo Univerzitetnega kliničnega centra in Medicinske fakultete dr. Lojz Kraigher, Inštitut za anatomijo, Inštitut za histologijo in embriologijo, Inštitut za patologijo, Inštitut za sodno medicino Medicinske fakultete v Ljubljani	***	vstop prost	***

DECEMBER 2008

TEMA

VSEBINA

5.–6. ob 13.00

št. kandidatov

LJUBLJANA

Cankarjev dom

STROKOVNI SIMPOZIJ OB 30-LETNICI
DELOVANJA SPLOŠNE NUJNE MEDICINSKE
POMOČI V LJUBLJANI[podroben program](#) • Isis 10/2008simpozij 600,
učne delavnice
160simpozij je namenjen zdravnikom, medicinskim sestram in
zdravstvenim tehnikom, ki se pri svojem delu srečujejo z nujnimi
stanji

5.–6 ob 15.00

ŠMARJEŠKE
TOPLICEUČNA DELAVNICA MIGRENE IN
NEVROPATSKE BOLEČINE[podroben program](#) • Isis 10/2008

45

učna delavnica

6. ob 9.00

LJUBLJANA

Predavalnica Kliničnega
inštituta za antonijo,
Korytkova 2SODOBNA PARODONTOLOGIJA ZA
ZOBOZDRAVNIKE – enodnevna delavnica na
modelih

delavnica je namenjena vsem zobozdravnikom, ki želijo razširiti
svoje strokovno znanje in veščine s področja parodontološke
terapije glede na nekirurški pristop

12.

VELENJE

Hotel Paka

ZGODOVINA MEDICINE - 10. PINTARJEVI
DNEVI

strokovno srečanje s področja zgodovine medicine

12.–13. ob 9.00

LJUBLJANA

Poslovna stavba Smelt,
Dunajska c. 160

KRONIČNI GLAVOBOL

[podroben program](#) • Isis 8-9/2008

do 300

strokovno srečanje je namenjeno zdravnikom družinske in splošne
medicine, nevrologom, psihiatrom, algologom, psihologom,
farmacevtom in vsem, ki želijo izpopolniti svoje znanje na
področju obravnave bolnikov z glavobolom ali izvedeti več o tem
najpogostejšem simptomu

12.–13. ob 9.00

TERME ZREČE

25. UČNE DELAVNICE ZA MENTORJE
DRUŽINSKE MEDICINE: SAMOZDRAVLJENJE

35

strokovno izobraževanje za zdravnike družinske medicine,
specializante družinske medicine, druge zdravnike v osnovnem
zdravstvu in mentorje družinske medicine

13.–14. ob 9.00

POSTOJNA

Srednja šola za gozdarstvo

VIII. DRŽAVNO PRVENSTVO ZA ZDRAVNIKE
IN STOMATOLOGE V STRELJANJU S
STANDARDNO ZRAČNO PUŠKO IN PIŠTOLO S
SEMINARJEM O POŠKODBAH V ŠPORTU[podroben program](#) • Isis 11/2008

ni omejeno

državno prvenstvo v streljanju za zdravnike in stomatologe

19. ob 8.00

LJUBLJANA

Univerzitetni klinični center,
predavalnica 1PRVA DELAVNICA IZ INVAZIVNE KARDIALNE
ELEKTROFIZIOLOGIJE V LJUBLJANI - AV
NODALNA KROŽEČA TAHIKARDIJA IN
SIDROM WOLFF-PARKINSON-WHITE Z ŽIVO
PREDSTAVITVIJO PRIMEROV[podroben program](#) • Isis 11/2008

150

strokovna delavnica je namenjena aritmologom, kardiologom,
internistom, specialistom interne medicine

ORGANIZATOR

NASLOV

K. TOČKE

za prijave, kontaktne osebe, tel., faks

kotizacija

Zdravstveni dom Ljubljana, Splošna nujna medicinska pomoč, Renata Rajapakse, dr. med.	prijave: E: snmp@zd-lj.si, informacije: Silva Mahnič, dms, Renata Rajapakse, dr. med., T: 01 522 43 13, F: 01 433 20 85	zdravniki 130 EUR, medicinske sestre 110 EUR, člani SZUM 110 EUR, sekundariji 60 EUR, učne delavnice 60 EUR	v postopku
Sekcija za glavobol - Združenje nevrologov SZD, Slovensko združenje za zdravljenje bolečine, Združenje družinske medicine SZD	prijave: T: 01 52 11 400, E: milka.karadza@pfizer.com, Pfizer, Podružnica za svetovanje s področja farmacevtske dejavnosti, Letališka cesta 3c, 1000 Ljubljana, Slovenija	kotizacije ni	7
Akademija za zobozdravniško prakso	prijave: Babit, d. o. o., Kolezijska 25, 1000 Ljubljana, E: info@babit.si, informacije: T: 01 283 23 73, ga. Nuša	do 31. oktobra 280 EUR (DDV vključen), od 1. novembra dalje 300 EUR (DDV vključen)	***
Inštitut za zgodovino medicine Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani, Znanstveno društvo za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije, Zdravstveni dom Velenje, Občina Velenje in Premogovnik Velenje	informacije: E: france.urlep@guest.arnes.si	kotizacije ni	***
Sekcija za glavobol – Združenje nevrologov – Slovensko zdravniško društvo, Klinični oddelek za vaskularno nevrologijo in intenzivno nevrološko terapijo, Nevrološka klinika – Univerzitetni klinični center, Društvo za preprečevanje možganskih in žilnih bolezni, prim. doc. dr. Bojana Žvan, dr. med.	informacije: www.glavobol.com, prijave: Društvo za preprečevanje možganskih in žilnih bolezni, Mala ulica 8, 1000 Ljubljana, ga. Andreja Merčun, T: 05 901 12 34, F: 01 430 23 14, E: mzb@glavobol.com	75 EUR, za študente in specializante nevrologije v okviru rednega izobraževanja – Continuum, kotizacije ni	***
Združenje zdravnikov družinske medicine – SZD, asist. Irena Vatovec Progar, dr. med., prof. Janko Kersnik, dr. med., vodje delavnic: doc. dr. Marija Petek Šter, asist. dr. Mateja Bulc, asist. mag. Davorina Petek, asist. dr. Danica Rotar Pavlič. Lokalna organizatorica: prim. asist. Jana Govc Eržen, dr. med.	prijave: Ana Artnak, Medicinska fakulteta, Katedra za družinsko medicino, Poljanski nasip 58, p.p. 2218, 1104 Ljubljana, T: 01 438 69 15, F: 01 438 69 10, E: kdrmed@mf.uni-lj.si, W: http://www.drmed.org/novica.php?id=9506	kotizacije ni	***
Strelska sekcija zdravniškega in stomatološkega športnega društva Medicus	prijave in informacije: Branko Košir, T: 041 444 972, E: branko.kosir@siol.net. Prijave sprejemamo do 7. 12. 2008	20 EUR, 10 EUR za člane Medicusa na TRR: 02014-0089618943, sklic na 3333	***
UKC Ljubljana, KO za kardiologijo in Društvo za napredek kardiologije, doc. dr. Matjaž Šinkovec, dr. med.	prijave: UKC Ljubljana, KO za kardiologijo, tajništvo, Zaloška 7, 1000 Ljubljana, informacije: ga. Irena Orel, T: 01 522 28 44, F: 01 522 28 28, E: irena.orel@kclj.si	kotizacije ni	v postopku

JANUAR 2009

TEMA

VSEBINA

9.–10. ob 9.00

št. kandidatov

LJUBLJANA

25. UČNE DELAVNICE ZA MENTORJE
DRUŽINSKE MEDICINE: SAMOZDRAVLJENJE

35

strokovno izobraževanje za zdravnike družinske medicine,
specializante družinske medicine, druge zdravnike v osnovnem
zdravstvu in mentorje družinske medicine

16. ob 9.00

LJUBLJANA

Šmartinska cesta 152,
Kongresna dvorana
Mercurius, BTC CityVODENJE BOLNIKA Z RAKOM V OSNOVNEM
ZDRAVSTVENEM VARSTVU

150

konferenca je namenjena zdravnikom družinske medicine,
algologom, imenovanim zdravnikom, onkologom, patronažnim
medicinskim sestram

29.–30. ob 9.00

MARIBOR

Univerzitetni klinični
center, velika predavalnica,
16. nadstropje kirurške
stolpnice

SIMPOZIJ O OČESNIH POŠKODBAH

ni omejeno

strokovno srečanje je namenjeno oftalmologom in vsem ostalim
zdravnikom, ki jih ta tema zanima

30.–31.

ŠMARJEŠKE
TOPLICE

III. SLOVENSKA ŠOLA EHOKARDIOGRAFIJE

omejeno –
do zasedbe
prostih mestučna delavnica za specializante in specialiste interne medicine,
kardiologe, anesteziologe in pediatre[podroben program](#) • Isis 11/2008

FEBRUAR 2009

13.–14. ob 9.00

STRUNJAN

25. UČNE DELAVNICE ZA MENTORJE
DRUŽINSKE MEDICINE: SAMOZDRAVLJENJE

35

strokovno izobraževanje za zdravnike družinske medicine,
specializante družinske medicine, druge zdravnike v osnovnem
zdravstvu in mentorje družinske medicine

13.–14. ob 9.00.

MARIBOR

Univerzitetni klinični
center, velika predavalnica,
16. nadstropje kirurške
stolpniceMIKROKIRURGIJA V OFTALMOLOGIJI –
OSNOVE MIKROKIRURŠKE TEHNIKE IN
PRAKTIKUM

do 30

učna delavnica za specializante in mlajše specialiste oftalmologije

ORGANIZATOR	NASLOV	K. TOČKE
za prijave, kontaktne osebe, tel., faks		kotizacija
Združenje zdravnikov družinske medicine – SZD, asist. Irena Vatovec Progar, dr. med., prof. Janko Kersnik, dr. med., vodje delavnice: doc. dr. Marija Petek Šter, asist. dr. Mateja Bulc, asist. mag. Davorina Petek, asist. dr. Danica Rotar Pavlič. Lokalni organizator: asist. Dean Klančič, dr. med.	prijave: Ana Artnak, Medicinska fakulteta, Katedra za družinsko medicino, Poljanski nasip 58, p.p. 2218, 1104 Ljubljana, T: 01 438 69 15, F: 01 438 69 10, E: kdrmed@mf.uni-lj.si, W: http://www.drmed.org/novica.php?id=9506	kotizacije ni ***
Združenje zdravnikov družinske medicine, Zavod za razvoj družinske medicine, Katedra za družinsko medicino MF v Ljubljani, Katedra za družinsko medicino MF v Mariboru, European forum for primary health, asist. dr. Danica Rotar Pavlič, dr. med.	prijave: ga. Barbara Toplek, Zavod za razvoj družinske medicine, Poljanski nasip 58, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, E: barbara.toplek@mf.uni-lj.si ali info@zrdm-idfm.si, T: 01 438 69 13, F: 01 438 69 10	120 EUR (DDV vključen) za plačila do vključno 15. decembra 2008, 150 EUR (DDV vključen) za plačila po 15. decembru 2008 ***
Oddelek za očne bolezni UKC, Katedra za oftalmologijo, Medicinska fakulteta Maribor, International Society of Ocular Trauma, prof. dr. Dušica Pahor, dr. med.	prijave: Oddelek za očne bolezni UKC Maribor, Ljubljanska 5, informacije: ga. Majda Jurkovič, T: +386 2 321 16 30, F: +386 2 331 23 93, E: info.ofta@ukc-mb.si	kotizacije ni ***
Združenje kardiologov Slovenije, Delovna skupina za ehokardiografijo	informacije: prim. Janez Tasič, dr. med. T: 03 543 44 21, E: janez.tasic@zd-celje.si, prijave: ga. Saša Radelj, tajništvo Združenja kardiologov Slovenije, Ul. stare pravde 6, 1000 Ljubljana, T: 01 434 21 00, F: 01 434 21 01, E: sasa.radelj@kclj.si	400 EUR (DDV je vključen), na TRR: NLB d. d., Ljubljana, 02222-0018629680, s pripisom »Sola ehokardiografije« in navedbo priimka udeleženca ***
Združenje zdravnikov družinske medicine – SZD, asist. Irena Vatovec Progar, dr. med., prof. Janko Kersnik, dr. med., vodje delavnice: doc. dr. Marija Petek Šter, asist. dr. Mateja Bulc, asist. mag. Davorina Petek, asist. dr. Danica Rotar Pavlič. Lokalna organizatorica: Ljubica Kolander, dr. med.	prijave: Ana Artnak, Medicinska fakulteta, Katedra za družinsko medicino, Poljanski nasip 58, p.p. 2218, 1104 Ljubljana, T: 01 438 69 15, F: 01 438 69 10, E: kdrmed@mf.uni-lj.si, W: http://www.drmed.org/novica.php?id=9506	kotizacije ni ***
Oddelek za očne bolezni UKC Maribor, Katedra za oftalmologijo MF Maribor, prof. dr. Dušica Pahor, dr. med.	prijave: ga. Majda Jurkovič, Oddelek za očne bolezni, tajništvo, UKC Maribor, Ljubljanska 5, 2000 Maribor, T: 02 321 16 30, F: 02 331 23 93, E: info.ofta@ukc-mb.si	150 EUR ***

OBRAZEC

UREDNIŠTVU REVIE ISIS
Dalmatinova 10
p.p. 1630
1001 Ljubljana

fax: 01/30 72 109

V reviji Isis želimo objaviti priloženo obvestilo o strokovni prireditvi.

Prvo obvestilo želimo objaviti v _____ številki Izide.

Ustrezni program strokovnega srečanja naj bo objavljen v _____ številki Izide.

Za objavo podatkov v Koledarju strokovnih prireditev pošiljamo naslednje podatke:

Datum prireditve	Začetek, ura
Kraj	
Prostor, kjer bo prireditev	
Naslov strokovnega srečanja	
Število poslušalcev	(če je določeno) _____ (neomejeno)
Vsebina in vrsta strokovne prireditve (podiplomski seminar, posvet, učna delavnica ...)	
Komu je namenjena (vsem zdravnikom, zdravnikom v osnovnem zdravstvu, kirurgom, internistom ...)	
Organizator (Medicinska fakulteta, klinika, sekcija Zdravniškega društva ...)	
Predstavniki ali strokovni vodja	
Naslov za pošiljanje prijav	
Informacije, kontaktne osebe	
Njihove tel. številke in št. faksa	
Višina kotizacije	
Brezplačna kotizacija	DA NE za upokojene zdravnike, študente, _____

PROGRAMI

TRETJI KONCERT ŠTUDENTOV MEDICINSKE FAKULTETE

organizatorji •
Študentje Medicinske fakultete v Ljubljani v
sodelovanju s Kulturno-umetniškim društvom
Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani in
Medicinske fakultete dr. Lojz Kraigher

LJUBLJANA,
Velika dvorana Slovenske filharmonije
5. november 2008 ob 19. uri

■ SPORED:

5. novembra 2008 ob 19. uri

1. Dan ljubezni (T. Hrušovar, D. Velkaverh; arr.
M. Kališnik)

M. Masser: The Greatest Love of All
Zbor študentov medicine COR
Zborovodkinja: Mateja Kališnik

2. L. van Beethoven: Sonata op. 27 št. 2, Presto
Agitato
Mateja Lasič – klavir

3. A. Rubinstein: Melodija
Aleš Mario Krivič – violončelo
Tanisa Brandner – klavir

4. S. Rahmaninov: Preludij v cis-molu, op. 2 št. 3
Rok Bertot – klavir

5. P. Maurice: Tableaux de Provence (Per ma
mie, La Bohemien)
Andreja Saje – saksofon
Barbara Robnik – klavir

6. A. Piazzolla: Invierno Porteno
Andrej Gubenšek – violina
Janko Tomišek – harmonika
Jure Knez – kitara
Klemen Dovč – kontrabas
Polona Maver – klavir

7. J. Brahms: Madžarski ples št. 4
*Neven Franjič – klavir (gost z Medicinske
fakultete v Rijeki)*

8. J. Alain: Litanies, AWW 100
Barbara Mazej – orgle

Odmor

9. F. Chopin: Scherzo op. 31 v b-molu
Polona Maver – klavir

10. B. Bartok: Romunski plesi

Jan Štangelj – violončelo
Laura Papič – klavir

11. Oči čornije (ruska narodna)
Barbara in Bernarda Ravnić – kitarski duo
(gostji z Medicinske fakultete na Reki)

12. L. van Beethoven: Sonata op. 14,
»Pathétique«; Grave
Andrej Babnik – klavir

13. Prodajalka vijolic
(Jose Padilla, arr. Klemen Dovč)
Petra Trobec – vokal
Andrej Gubenšek – violina
Jan Štangelj – violončelo
Marko Saje – klarinet
Klemen Dovč – harmonika

14. P. Collins/P. Bailey/N. East
(arr. P. Lavender): Easy Lover
C. Mangione (arr. V. Lopez): Children of
Sanchez
J. Garland (arr. G. Miller): In the Mood
Big Band Medicinske fakultete
Dirigent: Mitja Dragolič

Umetniški vodja: Polona Maver
Pomoč pri organizaciji: Andrej Babnik

50. TAVČARJEVI DNEVI

organizator •
Univerza v Ljubljani
Medicinska fakulteta – Katedra za interno medicino

PORTOROŽ, Grand hotel Bernardin,
Kongresni center St. Bernardin
6.–8. november 2008

■ STROKOVNI PROGRAM:

Četrtek, 6. novembra 2008

15.30 Svečano odprtje

16.00 **Memorialno predavanje**
Predsedujoči: Pavel Poredoš
Jože Trontelj: **O ciljih medicine nekoč
in danes**

16.30 **Kolorektalni karcinom**
Moderatorja: Saša Markovič, Borut
Štabuc
• Borut Štabuc, Samo Plut: Primarna
in sekundarna preventiva raka

debelega črevesa in danke
• Aljaž Repše, Lojze Šmid, David
Drobne: Stopnje nujnosti, priprava in
napotitev bolnika na kolonoskopijo
• Rado Janša, Anja Brodnjak: Novosti
v zdravljenju raka debelega črevesa
in danke

17.30 Odmor

18.00 Satelitski simpozij

Petek, 7. novembra 2008

8.30 **Algoritmni prepoznavanja in
zdravljenja notranjih bolezni I**
Moderatorja: Andrej Bren, Janez
Preželj

- Janko Kovač: Hiperkalemija
- Miha Arnot: Hipokalemija
- Miša Pfeifer: Hipopituitarizem

9.30 **Alergija**
Moderatorja: Mitja Košnik, Mihaela
Zidarn

- Sabina Škrat: Alergijski rinitis: ali
res povzročata astmo?
- Mihaela Zidarn: Anafilaksija:
uporaba adrenalina iz
avtoinjektorjev
- Mitja Košnik: Sublingvalna
imunoterapija

10.30 Odmor

11.00 **Ateroskleroza – bolezen z več
obrazi (posebnosti in skupne
značilnosti)**
Moderatorja: Matija Kozak, Mirta Koželj
• Igor Kranjec: Koronarna bolezen
• Bojana Žvan: Možgansko-žilna
bolezen
• Aleš Blinc: Periferne arterijske žilne
bolezni
• Zlatko Fras: Ateroskleroza v več
žilnih povirjih

12.15 **Pogovori s strokovnjaki I**
• Martin Možina: Polifarmacija –
polipragmazija
• Pavel Poredoš: Farmakoeconomika
• Stanislav Šuško: Klinična
pomembnost in statistična
signifikanca: Kako razumeti študije
zdravljenja pljučnih bolezni?

13.45 Odmor za kosilo

15.00 **Presaditev organov in tkiv z vidika
oskrbe internista in zdravnika v
osnovnem zdravstvu**
Moderatorja: Peter Černelč, Aljoša
Kandus

- Peter Černelč: Pomen presaditev organov in tkiv pri nas in v svetu
- Jože Pretnar: Alogenska presaditev krvotvornih matičnih celic
- Samo Zver: Avtologna presaditev krvotvornih matičnih celic
- Damjan Kovač: Presaditev ledvic
- Matjaž Hafner: Presaditev jeter
- Bojan Vrtovec: Presaditev srca
- Matjaž Turel: Presaditev pljuč

16.30 Odmor

17.00 **Satelitski simpozij glavnega sponzorja**
(Merck, Sharp & Dohme, inovativna zdravila)

20.00 Svečana večerja in družabno srečanje

Sobota, 8. novembra 2008

8.30 Prikaz zanimivih kliničnih primerov

9.30 **Uporaba in vrednotenje pogosto nekaterih laboratorijskih preiskav – kdaj in zakaj?**

Moderatorja: Zlatko Fras, Pavel Poredoš

- Simona Kržišnik Zorman, Katarina Lenart: Troponin
- Irena Keber, Borut Jug, Joško Osredkar: Natriuretični peptid (BNP)
- Matija Kozak, Mojca Stegnar: D-dimer

10.45 Odmor

11.15 **Algoritmi prepoznavanja in zdravljenja notranjih bolezni II**
Moderatorja: Peter Rakovec, Dušan Štajer

- Hugon Možina: Nezavest
- Matija Cevc: Hipertigliceridemija
- Matjaž Koželj: Obstipacija

12.30 **Pogovori s strokovnjaki II**

- Franc Šifrer: Novosti pri zdravljenju s kisikom
- Tomaž Kocjan: Insuficienca nadledvičnih žlez
- Marko Medvešček: Glikemija in ogroženost bolnikov s sladkorno boleznijo

14.00 Kosilo in zaključek srečanja

Ves čas strokovnega sestanka bo potekal tudi prikaz zanimivih kliničnih primerov na plakatih.

Organizacijski odbor: Pavel Poredoš (predsednik), Mojca Baraga, Urška Bregar, Matija Cevc, Barbara Eržen, Zlatko Fras, Bernarda Hrovat, Mateja Kaja Ježovnik, Borut

Jug, Matija Kozak, Barbara Krevcl, Gregor Tratar, Nina Vene

Programski odbor: Zlatko Fras (predsednik), Peter Černelč, Mitja Košnik, Pavel Poredoš, Borut Štabuc

Prijava: Katedra za interno medicino, Medicinska fakulteta v Ljubljani, Zaloška 7, 1000 Ljubljana. Prijava bo možna tudi na recepciji srečanja v hotelu Bernardin.

Kotizacija vključuje udeležbo na strokovnem programu, zbornik in druge materiale, prigrizke in svečano večerjo s plesom in plačilo potrdila Zdravniške zbornice o priznanju kreditnih točk za stalno podiplomsko izobraževanje. Prosimo, da na prijavnici navedete vse podatke, ki so predvideni, saj jih potrebujemo za izstavitve računa. Po prejemu prijavnice vam bomo poslali račun za plačilo kotizacije. Kotizacija za prijavo do 31. oktobra 2008 znaša 240 EUR (z vključenim DDV), po tem datumu in v primeru prijave na recepciji strokovnega srečanja znaša kotizacija 300 EUR (z vključenim DDV).

Kotizacija za specializante in mlade raziskovalce ob prijavi do 31. oktobra 2008 znaša 120 EUR (z vključenim DDV), po tem datumu in na recepciji strokovnega srečanja znaša kotizacija 160 EUR (z vključenim DDV).

Študenti 5. in 6. letnika medicinske fakultete ter upokoženci so oproščeni kotizacije, če se prijavi najkasneje do 31. oktobra 2008. V kolikor se prijavi po tem datumu ali na recepciji strokovnega srečanja, znaša prijavina 25 EUR. S prijavo je omogočen vstop na strokovni del srečanja in okrepljena odmorih, ne vključuje pa zbornika, kosila in svečane večerje.

Namestitev v hotelu ni vključena v kotizacijo. Vsak udeleženec si sam rezervira namestitev v hotelu na naslov: Hoteli Bernardin, Obala 2, 6320 Portorož.

Glavni sponzor: Merck Sharp & Dohme, inovativna zdravila, d.o.o., Ljubljana

XXII. REPUBLIŠKI STROKOVNI SEMINAR ROGAŠKA 2008

organizator •
Društvo zobozdravstvenih delavcev Slovenije

ROGAŠKA SLATINA

6.–8. november 2008

PROGRAM:

Četrtek, 6. novembra 2008

- 16.00 Prihod in prijava udeležencev
17.00 Odprtje
17.15 Ljubo Marion: Delne fiksno protetične obnove zob – razlike v pristopih
17.45 Ksenija Rener Sitar: Predstavitve mednarodnega protokola »raziskovalni diagnostični kriteriji za temporomandibularne motnje«
18.05 Razprava

Petek, 7. novembra 2008

- 9.30 Alenka Pavlič: Ocena dejavnikov tveganja za razvoj kariesa v zobnih fisurah
10.00 Janja Jan: Direktno kritje zobne pulpe
10.30 Odmor
11.00 Lidija Nemeth: Obnova odontoblastov po preparaciji in jedkanju kavitete
11.20 Razprava
12.00 Kosilo
15.00 Maja Ovsenik, J. Primožič, J. Volk: Sodobni pogledi na diagnostiko enostranskega funkcionalnega križnega griza (EFKG)
15.30 Uroš Skalarič: Preživetje koreninsko in parodontalno zdravljenih zob ter zobnih vsadkov
16.00 Boris Gašpirc: Hipertrofija dlesni
16.20 Odmor
17.00 XIV. spominsko predavanje prof. dr. J. Ranta: Prof. dr. Barry Sessle, Kanada: Orofacial pain: mechanisms and their clinical correlates?
18.00 Razprava
20.00 Skupna večerja

Sobota, 8. novembra 2008

- 10.00 Milan Kuhar: Načrtovanje snemno protetične oskrbe na implantatih
10.30 Rok Zupančič: Protetična oskrba parodontalno oslabljenih zob
10.50 Razprava
11.20 Zaključek

MEDNARODNA KONFERENCA O MELANOMU »OD PREVENTIVE DO ZDRAVLJENJA«

organizator •
Onkološki inštitut Ljubljana

LJUBLJANA,
Onkološki inštitut, predavalnica, stavba C,
Zaloška 2, in
City Hotel Ljubljana, Dalmatinova ulica 15
7.–8. november 2008

PROGRAM:

Petek, 7. novembra 2008

Onkološki inštitut Ljubljana

- 9.00 Registracija udeležencev
10.00–12.00 **Delavnice paralelno**
- I. Bartenjev, M. Rogelj: Dermatoskopija pri zgodnjem odkrivanju melanoma
 - M. Hočevar: Kirurško zdravljenje (Biopsija varovalne bezgavke, limfadenektomija)
 - J. Ocvirk: Adjuvantno zdravljenje (Obravnava bolnika pred, med in po zdravljenju)
 - P. Strojani: Mesto radioterapije s tehnikami pri zdravljenju melanoma

City Hotel Ljubljana

- 13.00 Kosilo
- 14.00 Uvod in predstavitev
14.15 B. Žgavec: Epidemiologija melanoma in primarna preventiva
14.45 M. Hočevar: Etiologija in rizični dejavniki
Dedni melanom
Gensko svetovanje
15.15 Razprava
16.00 Odmor

Diagnostika

- 16.15 I. Bartenjev, M. Rogelj: Prepoznavanje sumljivih pigmentnih lezij
16.45 M. Bračko: Patologija malignega melanoma
17.15 M. Mušič: Posebnosti funkcijske in slikovne diagnostične metode
17.45 M. Snoj: Prognoza bolezni glede na stadij
18.15 Razprava

Sobota, 8. novembra 2008

City Hotel Ljubljana

Zdravljenje kot multidisciplinaren pristop

- 9.00 A. Eggermont: Kirurško zdravljenje melanoma
10.00 Dopolnilno sistemsko zdravljenje melanoma
P. Mohr: Zdravljenje z interferonom alfa
A. Eggermont: Zdravljenje s pegiliranim interferonom alfa: EORTC 18991
12.30 Razprava
12.45 Odmor
13.00 P. Strojani: Mesto radioterapije v zdravljenju melanoma
13.30 J. Ocvirk: Sistemsko zdravljenje metastatskega melanoma
14.00 M. Snoj: Algoritem in smernice zdravljenja melanoma
14.15 Razprava
14.30 Kosilo

Prijave: Auditoria, Tržaška 286 D, W: www.melanoma-slovenia.org/prevention-treatment/

Informacije: ga. Maša Pentek, T: 01 244 56 78

Kotizacija: 200 EUR

FLEBOLOŠKA ŠOLA – 2. STOPNJA

organizator •
Dermatovenerološka klinika, Klinični center
Ljubljana

LJUBLJANA,
Univerzitetni klinični center,
Dermatovenerološka klinika, predavalnica
8. november 2008

PROGRAM:

- 8.00 Registracija
9.00 Prof. dr. Tomaž Lunder, dr. med.:
Odprtje simpozija

9.10–10.40

Kronične rane

- Kronične rane
- Venske golenje razjede
- Druge ulceracije in erozije kože
- Preležanine
- Venske razjede in sladkorna

bolezen
• Arteriovenske razjede

Odmor za kavo

11.10–14.20

Sodobni materiali za zdravljenje in oskrbo kroničnih ran

- Razdelitev sodobnih oblog za oskrbo in zdravljenje kroničnih ran
- Alginati
- Hidrogeli

Obloge z dodatki:

- a) obloge s srebrom
b) druge obloge z dodatki
• Hidrokolid

Odmor

- Hidrokapilarne obloge
- Resorptivne terapevtske obloge
- Poliuretanske pene in membrane
- Kolageni
- Obloge z mehкими silikoni

Odmor

- Poliuretanski filmi
- Nelepljive kontaktne mrežice
- Novosti
- Oskrba razjede
- Kompresijska terapija

Odmor za kosilo

15.10–17.30

Učne delavnice

1. Z nekrozo in fibrinskimi oblogami obložene razjede
2. Izčiščene razjede
3. Oskrba golenje razjede

18.00 Preizkus znanja in anketa

Zaključne besede in podelitev diplom:
prof. dr. Tomaž Lunder, dr. med.

Zaključek predvidoma ob 19.00

Organizacijski in strokovni odbor: prof. dr. Tomaž Lunder, dr. med., asist. dr. Nada Kecelj Leskovec, dr. med., asist. Tanja Planinšek Ručigaj, dr. med.

Informacije in prijave: ga. Verica Petrovič, tajnica Dermatovenerološke klinike KC, Zaloška 2, 1000 Ljubljana, T: +386 1 522 42 80, F: +386 1 522 43 33, E: verica.petrovic@kclj.si

Kotizacija: 150 EUR
(številka TR 01100-6030277894, sklic na številko: 299 3034, SM 7204599, najmanj tri delovne dni pred začetkom tečaja)

90-URNI TEČAJ V TREH DELIH: »TEČAJ IZ LAKTACIJE ZA OPRAVLJANJE IZPITA MEDNARODNI POOBLAŠČENI SVETOVALEC ZA LAKTACIJO IBCLC (INTERNATIONAL BOARD CERTIFIED LACTATION CONSULTANT)«

organizator •
Društvo svetovalcev za laktacijo in dojenje Slovenije v sodelovanju z Nacionalnim odborom za spodbujanje dojenja UNICEF Slovenija

DOBRNA, Terme Dobrna

13.–15. november 2008
15.–17. januar 2009
12.–14. marec 2009

PROGRAM:

Četrtek, 13. novembra 2008

- 8.00 Registracija
- 9.00 Vladimir Weber: Anatomija dojke in fiziologija laktacije
- 11.00 Odmor s kavo
- 11.30 Zlata Felc: Anatomija, fiziologija ter nepravilnosti ust pri otroku
- 13.30 Kosilo
- 14.30 Borut Bratanič: Biokemija ženskega mleka
- 15.30 Mojca Kosi Jereb: Mlečne formule
- 16.30 Odmor s kavo
- 17.00 Cvetka Skale: Smernice za dojenje

Petek, 14. novembra 2008

- 9.00 Martin Bigec: Prehrana doječe matere
- 11.00 Odmor s kavo
- 11.30 Borut Bratanič: Antialergični in zaščitni dejavniki v ženskem mleku
- 13.30 Kosilo
- 14.30 Borut Bratanič: Zaščita pred kroničnimi boleznimi
- 16.30 Odmor s kavo
- 17.00 Marija Ocvirk: Zapleti nosečnosti, poroda
- 18.00 Marija Ocvirk: Patologija dojk

Sobota, 15. novembra 2008

- 9.00 Andreja Tekauc Golob: Dojenje bolnih in otrok, ki zahtevajo posebno pozornost
- 11.00 Odmor s kavo

- 11.30 Andreja Tekauc Golob: Dojenje bolnih in otrok, ki zahtevajo posebno pozornost
- 13.30 Marija Ocvirk: Materine akutne in kronične bolezni
- 14.30 Navodila slušateljem, da do prihodnjih srečanj preučijo in predstavijo izbran problem s področja laktacije

Četrtek, 15. januarja 2009

- 9.00 Andreja Domjan Arnšek: Toksičnost zdravil in laktacija
- 11.00 Odmor s kavo
- 11.30 Maja Pestevšek: Mlečna banka
- 13.30 Kosilo
- 14.30 Bernarda Dobnik Renko: Svetovalne spretnosti
- 16.30 Odmor s kavo
- 17.00 Rok Kosem: Mednarodni kodeks o trženju nadomestkov materinega mleka

Petek, 16. januarja 2009

- 9.00 Mojca Kosi Jereb: Zaposlena mati in dojenje
- 10.00 Mojca Kosi Jereb: Parametri otrokove rasti in razvojni mejniki
- 11.00 Odmor s kavo
- 11.30 Borut Bratanič: Interpretacija raziskav
- 13.30 Kosilo
- 14.30 Silvestra Hoyer: Starševstvo, dojenje posvojenih otrok
- 16.30 Odmor s kavo
- 17.00 Silvestra Hoyer: Etika
- 18.00 Cvetka Skale: Kodeks IBLC

Sobota, 17. januarja 2009

- 9.00 Urška Savodnik: Laična podpora dojenju po odpustu iz porodnišnice
- 11.00 Odmor s kavo
- 11.30 Urška Savodnik: Obravnavanje primerov podpore dojenju ogroženim članom družbe in vprašanja slušateljev
- 13.30 Delavnice udeležencev po skupinah – reševanje problemov iz prakse

Četrtek, 12. marca 2009

- 9.00 Cvetka Skale: Tehnike dojenja
- 11.00 Odmor s kavo
- 11.30 Cvetka Skale: Pripomočki za dojenje in njihova uporaba
- 13.30 Kosilo
- 14.30 Zlata Felc: Izbrizgavanje in shranjevanje mleka
- 16.30 Odmor s kavo
- 17.00 Predstavitev izbranih problemov slušateljev s področja laktacije

Petek, 13. marca 2009

- 9.00 Lev Bregant: Kemikalije in prepovedane droge v ženskem mleku
- 11.00 Odmor s kavo
- 13.30 Kosilo
- 14.30 Predstavitev izbranih problemov slušateljev s področja laktacije
- 16.30 Odmor s kavo
- 17.00 Predstavitev izbranih problemov slušateljev s področja laktacije

Sobota, 14. marca 2009

- 9.00 Analiza preverjanja znanja (poskusnih testov)
- 10.00 Predstavitev izbranih problemov slušateljev s področja laktacije
- 11.00 Odmor s kavo
- 11.30 Videopredstavitev slikovnega gradiva
- 13.30 Zaključek tečaja

Opomba: Manjkajoče ure bodo udeleženci opravili s pripravo seminarske naloge.

Vodja tečaja in predavateljica: Cvetka Skale, dipl. med. sestra, IBCLC

Sodelujoči predavatelji (po abecednem vrstnem redu): prim. asist. mag. Martin Bigec, dr. med., asist. dr. Borut Bratanič, dr. med., Lev Bregant, dr. med., IBCLC, Andreja Domjan Arnšek, dr. med., IBCLC, mag. Bernarda Dobnik Renko, spec. klin. psih., dr. Silvestra Hoyer, univ. dipl. ped., Mojca Kosi Jereb, dr. med., asist. Rok Kosem, dr. dent. med., Marija Ocvirk, dr. med., IBCLC, prim. Maja Pestevšek, dr. med., IBCLC, Urška Savodnik, svetovalka za dojenje pri LLL, prim. Vladimir Weber, dr. med.

Gostujoči predavateljici: prim. doc. dr. Zlata Felc, dr. med., IBCLC, asist. Andreja Tekauc Golob, dr. med., IBCLC
Minimalno število udeležencev: 20

Kotizacija: 390 EUR (DDV vključen) vključuje: kavo med odmori, zbornik, potrdilo o udeležbi, pisno preverjanje znanja kot priprava na izpit. Stroški za opravljanje izpita niso všteti v kotizacijo in se plačajo ob prijavi na izpit.

Informacije in prijave (do 15. oktobra 2008): Društvo svetovalcev za laktacijo in dojenje Slovenije, Slomškov trg 4, 3000 Celje, ali E: cveta.skale@email.si, hriberskovi@siol.net. Po prejemu plačila bo izstavljen račun.

Hotelske rezervacije: (navedite za seminar »Dojenje 08/09 Dobrna«) Terme Dobrna, T: 03 780 80 00, F: 03 780 81 11, E: info@terme-dobrna.si, W: www.terme-dobrna.si

4. DNEVI INTERNISTIČNE ONKOLOGIJE Z MEDNARODNO UDELEŽBO

organizator •
 Sekcija za internistično onkologijo SZD
 Sektor za internistično onkologijo, Onkološki inštitut Ljubljana

LJUBLJANA,
 Onkološki inštitut Ljubljana, predavalnica v stavbi C
 14.–15. november 2008

PROGRAM:

Petek, 14. novembra 2008

Tarčna zdravila v onkologiji

- 14.00 Štrukelj: Razvoj in mehanizem delovanja tarčnih zdravil
 14.30 Razprava
 14.40 Aurer: Tarčno zdravljenje limfomov
 15.10 Razprava
 15.20 Bonnefoi: Tarčno zdravljenje raka dojke
 15.50 Razprava
 16.00 Odmor
 16.20 Ciardiello: Tarčno zdravljenje GI tumorjev
 16.50 Razprava
 17.00 Tarčno zdravljenje raka pljuč
 17.30 Razprava

Sobota, 15. novembra 2008

8.00 **Skupščina Sekcije za internistično onkologijo**

9.00–13.20

Predstavitve primerov

- 9.00 Predstavitve bolnika z neuroendokrinim rakom
 Mentor: dr. Ocvirk
 Predstavitve: Boc, Gregorič
 10.00 Predstavitve bolnika s hepatocelularnim tumorjem
 Mentor: dr. Ocvirk
 Predstavitve: Mesti, Ebert
 11.00 Odmor
 11.20 Predstavitve bolnika z rakom neznanega izvora
 Mentor: prof. Zakotnik
 Predstavitve: Kuhar Grašič, Rusjan
 12.20 Predstavitve bolnice z rakom dojke
 Mentor: prof. Čufer
 Predstavitve: Vojakovič, Humar
 13.20 Zaključek

Prijave: F: 01 587 93 05

Informacije: E: asodnik@onko-i.si

STROKOVNO SREČANJE »OKUŽBE DIHAL«

organizatorji •
 Sekcija za klinično mikrobiologijo in bolnišnične okužbe SZD
 Zavod za zdravstveno varstvo Kranj
 Bolnišnica Golnik – KOPA

BRDO PRI KRANJU,
 Kongresni center
 14.–15. november 2008

PREDVIDENI PROGRAM:

Rdeča nit srečanja: pomen mikrobiološke diagnostike, epidemiologija, odpornost

Petek, 14. novembra 2008

8.30 Odprtje

1. sklop: Okužbe zgornjih dihal

- 9.10 Maja Sočan: Podatki o akutnih okužbah dihal v Sloveniji
 9.25 Janko Kersnik: Kako v Sloveniji postavimo diagnozo okužbe dihal v ambulantni družinskega zdravnika, kako ukrepamo?
 9.40 Klemen Jenko, Aleš Grošelj: Rinosinuzitis, sinuzitis in subglotisni laringitis: etiologija in diagnostična vrednost mikrobioloških metod
 9.55 Marko Pokorn: Otitis media: Ali ga zdravimo z antibiotikom?
 10.10 Iztok Štrumbelj: Bakteriološke preiskave zgornjih dihal danes – zakaj in kako?
 10.25 Razprava
 10.40 Odmor s kavo

2. sklop: Okužbe spodnjih dihal

- 11.10 Katarina Osolnik: Pljučnice domačega okolja
 11.25 Franc Šifrer: Težke okužbe spodnjih dihal, zdravljenje v EIT
 11.40 Viktorija Tomič: Mikrobiološka diagnostika okužb spodnjih dihal
 11.55 Tamara Kastrin, Metka Paragi: Odpornost proti makrolidom pri invazivnih izolatih bakterije *Streptococcus pneumoniae* v Sloveniji
 12.10 Tatjana Lejko: Novosti in obeti pri zdravljenju okužb dihal

- 12.25 Razprava
 12.40 Satelit
 13.15 Kosilo

3. sklop: Atipični povzročitelji in tuberkuloza

- 15.00 Željko Perdija, Andrej Gole in Dušan Novak: Pomen atipičnih bakterijskih okužb pri bolnikih z akutnim poslabšanjem kronične obstruktivne pljučne bolezni (apKOPB)
 15.15 Darja Keše: Mikrobiološka diagnostika atipičnih bakterij pri bolnikih z okužbo dihal
 15.30 Alenka Štorman, Tjaša Žohar Čretnik, Maja Gošnjak, Leonida Kobola: Ugotavljanje legionel iz vzorcev okolja – kako oceniti tveganje za okužbo
 15.45 Damjan Eržen: Tuberkuloza – epidemiologija, zdravljenje
 16.00 Manca Žolnir Dovč: Laboratorijska diagnostika tuberkuloze – kje smo danes?
 16.15 Razprava
 16.30 Odmor s kavo

4. sklop: Virusi in okužbe dihal

- 17.00 Mitja Košnik: Astma in okužbe
 17.15 Sabina Škrgat Kristan: Akutno poslabšanje KOPB
 17.30 Franc Strle: Influenca
 17.45 Matjaž Turel: Okužbe dihal pri imunsko kompromitiranih bolnikih
 18.00 Miroslav Petrovec: Mikrobiološka diagnostika virusnih okužb dihal
 18.15 Razprava
 18.30 Satelit
 20.00 Večerja z glasbeno popestritvijo za vse udeležence

Sobota, 15. novembra 2008

1. sklop: Izbrane okužbe dihal

- 9.00 Katja Seme: Oslovski kašelj: novosti v epidemiologiji, diagnostiki in preprečevanju
 9.15 Gorazd Lešničar: Bolniki z legionarsko pljučnico, zdravljeni na Oddelku za infektivne bolezni in vročinska stanja Splošne bolnišnice Celje v letih od 1996 do 2008
 9.30 Maja Arnež: Okužbe z respiratornim sincicijskim virusom
 9.45 Razprava
 10.00 Odmor s kavo

2. sklop: Iz vsakdanje prakse

- 10.30 Denis Perigoj Stanič, Suzana Špacapan, Nives Bavčar, Ljudmila Sarjanovič, Jerneja Fišer: Identifikacija

bakterije *Moraxella catarrhalis* s hidrolizo tributirina

- 10.45 Jerneja Fišer, Ljudmila Sarjanović: Anaerobne bakterije v plevralnih punktatih

3. sklop: Kakovost

- 11.15 Helena Ribič, U. Dermota, I. Grmek Košnik, E. Eberl, M. Ravnik: Analiza predanalitičnih napak pri mikrobioloških preiskavah
- 11.00 Irena Grmek Košnik, H. Ribič, U. Dermota, E. Eberl, M. Ravnik: Zagotavljanje kakovosti mikrobioloških preiskav
- 11.30 Razprava in zaključek srečanja

Končni program bo objavljen na spletni strani Inštituta za mikrobiologijo in imunologijo MF www.mf.uni-lj.si/imi, ZZV Kranj www.zzv-kr.si in Bolnišnice Golnik – KOPA www.klinika-golnik.si. Sproti vas bomo obveščali o novostih.

Organizacijski odbor: dr. Irena Grmek Košnik, dr. med., prof. dr. Katja Seme, dr. med., prof. dr. Miroslav Petrovec, dr. med., mag. Viktorija Tomič, dr. med., mag. Edita Eberl Gregorič, univ. dipl. biol., Helena Ribič, dr. med., Robert Marčun, dr. med., Irena Dolhar, Darja Zupan, univ. dipl. org.

Kotizacija (DDV vključen): Program za oba dneva: 120 EUR, udeležba samo 2. dan 20 EUR. Kotizacija vključuje predavanja, kongresno gradivo, prehrano in napitke ter večerno zabavo. Kotizacije so oproščeni upokojenci, študenti, prvi avtorji in recenzenti.

Kreditne točke: V postopku pridobivanja.

Organizatorji: Sekcija za klinično mikrobiologijo in bolnišnične okužbe SZD, Zavod za zdravstveno varstvo Kranj, Bolnišnica Golnik – KOPA.

Plačilo: Na podlagi prijavnice vam izstavimo račun. Prijava je veljavna z vplačilom kotizacije.

Nastanitev: Nastanitev si rezervirate sami. W: <http://www.brdo.com>, E: brdo.recp@gov.si, T: 04 260 15 01.

Kontakt: Vse informacije v zvezi s programom in prijavi: **ga. Irena Dolhar**, Bolnišnica Golnik – KOPA, Golnik 36, 4204 Golnik, Slovenija, T: +386 (0)4 25 69 493, F: +386 (0)4 25 69 117, E: irena.dolhar@klinika-golnik.si, W: <http://www.klinika-golnik.si>

V. DERMATOLOŠKI DNEVI V MARIBORU

organizatorja •
Oddelek za kožne in spolne bolezni UKC Maribor
Združenje dermatovenerologov Slovenije

MARIBOR,
Hotel Habakuk
 14.–15. november 2008

PROGRAM:

Petek, 14. novembra 2008

- 14.00 Registracija
 15.30 Odprtje

Moderator: I. Bartenjev

- 16.00 J. Arzenšek, D. Nova Gosarič: Zdravila v dermatovenerološki praksi
- 16.20 A. Stanimirovič: Novosti pri zdravljenju alopecij
- 16.40 I. Bartenjev: Sodobna načela uporabe ciklosporina v dermatologiji
- 17.00 A. Godič: Klinični izsledki uporabe retapamulina v dermatologiji
- 17.20 Odmor

Moderator: T. Lunder

- 17.40 S. Praprotnik: Zdravljenje psoriatičnega artritisa s TNF-alfa zaviralci – izkušnje Revmatološke klinike v Ljubljani
- 18.00 T. Lunder, P. Marko: Naše izkušnje pri zdravljenju psorizae z biološkimi zdravili
- 18.20 P. Marko: Biološka zdravila in kombinirano zdravljenje psorizae
- 18.40 J. Miljković, P. Marko: Zdravljenje psorizae s TNF-alfa zaviralci: naše izkušnje z adalimumabom

Sobota, 15. novembra 2008

Moderator: A. Godič

- 9.00 N. Kecelj Leskovec: Vertikalna in horizontalna začetna hitrost celjenja in trajanje razjede kot neodvisni napovedni kazalci za zacelitev razjede v šestih mesecih
- 9.20 V. Balkovec: Epidemiologija in analiza nekaterih dejavnikov tveganja nemelanomskih karcinomov kože na Dolenjskem
- 09.40 L. Stojanovič: Pojavnost sočasne prisotnosti lichen planusa in okužbe

- z virusom hepatitisa C pri slovenskih bolnikih
- 10.00 M. Vok, M. Kalač Pandurovič, A. Dugonik: Alergijski kontaktni dermatitis zaradi rastlin
- 10.20 A. Dugonik, M. Kalač Pandurovič, M. Vok: Analiza rezultatov epikutanih testov v mariborski in primorski regiji v obdobju od 2000 do 2007

- 10.40 Odmor

Moderator: M. Potočnik

- 11.00 V. Dragoš: Acrodermatitis papulosa (Sindrom Gianotti – Crosti)
- 11.20 M. Potočnik, D. Keše, A. Murnik Rau: Lymphogranuloma venereum
- 11.40 A. Dugonik: Obravnava bolnikov s pruritusom v Sloveniji
- 12.00 A. Benedičič, S. Uršič, B. Vrbovšek: Varno s soncem – ozaveščanje predšolske populacije o zaščiti pred soncem
- 12.20 I. Bartenjev, K. Voda in sodelavci: »Euromelanoma day« v Sloveniji – analiza aktivnosti in pregled rezultatov
- 12.40 Marko Potočnik in Aleksej Kansky: Jernej Demšar, prvi klinično izobraženi slovenski dermatolog

Organizacijski odbor: prim. doc. dr. J. Miljković, asist. T. Ručigaj Planinšek, asist. P. B. Marko

Strokovni odbor: prim. doc. dr. J. Miljković, prof. dr. A. Stanimirovič, prim. doc. dr. M. Potočnik, prof. dr. I. Bartenjev, asist. P. B. Marko

Častni odbor: doc. dr. A. Crnjac, prof. dr. I. Krajnc, dr. M. Berčič, prof. dr. A. Kansky

Splošne informacije: Strokovno srečanje je namenjeno dermatologom in tudi drugim zainteresiranim zdravnikom. Predavanja bodo objavljena v zborniku!

Informacije: Ga. Brigita Giber, T: 02 321 27 05, F: 02 321 27 13, E: miljkovic.j@ukc-mb.si, Oddelek za kožne in spolne bolezni UKC Maribor, Ljubljanska 5, 2000 Maribor, Slovenija

Kotizacije ni.

Srečanje je prijavljeno Zdravniški zbornici Slovenije za licenčne točke!

19. OBČNI ZBOR STROKOVNEGA ZDRUŽENJA ZASEBNIH ZDRAVNIKOV IN ZOBOZDRAVNIKOV SLOVENIJE

organizator •
Strokovno združenje zasebnih zdravnikov in
zobozdravnikov Slovenije

LJUBLJANA,
Dvorana Krke, d. d., Dunajska cesta 65
22. november 2008

PROGRAM:

- 8.30 Prihod in sprejem članov
- 9.00 Društveni del:
- Poročila o delu Združenja
 - Potrditev aktov Združenja
 - Vprašanja in predlogi članov
- 11.00 Odmor
- 11.30–13.00
Aktualna tema:
Medicinska dokumentacija
- 11.30 prof. dr. Jože Balažič, dr. med.,
Medicinska fakulteta, Inštitut za sodno
medicino
- 12.00 prim.izr. prof. dr. Janko Kersnik, dr.
med., ZD Kranjska Gora
- 12.30 Razprava

Informacije: Tajništvo Strokovnega združenja
zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov
Slovenije, Vojkova 4, 1000 Ljubljana,
T: 01 433 85 35, F: 01 437 76 00,
E: zdruzenje.zzss@t-2.net.

JESENSKO SREČANJE ZDRUŽENJA ZA PATOLOGIJO IN SODNO MEDICINO

organizator •
Združenje za patologijo in sodno medicino

CELJE,
predavalnica Splošne bolnišnice Celje
19. november 2008

PROGRAM:

Sreda, 19. novembra 2008

- I. Kern: Kakovost – sprejeta priporočila**
- 14.00 Ž. Pohar Marinšek: Normativi v
patologiji
- 14.30 R. Golouh: Čas za definitivni izvid
- 15.00 S. Frković Grazio: Predlog strokovnih
standardov
- 15.15 V. Snoj, M. Fležar Strojan: Obrazci
za sporočanje histoloških izvidov
ginekoloških biopsij v register ZORA
- 15.30 Odmor
- M. Volavšek: Gastrointestinalna patologija**
- 16.00 S. Šramek Zatler: Barrettov požiralnik v
SB Celje
- 16.30 M. Sok: Slovenski register bolnikov z
Barrettovim požiralnikom
- 17.00 M. Bračko: Gastrointestinalni stromalni
tumor
- 17.30 Razno

Po predavanjih bo družabno srečanje v hotelu
Evropa.

Organizacijski odbor: Simona Šramek Zatler,
Metka Volavšek, Jera Jeruc, Izidor Kern.

Kotizacije ni.

SIMPOZIJ IN DELAVNICE »KILE 2008« S SATELITSKIM TEČAJEM HERNIOPLASTIKE PO METODI SHOULDICE

organizatorja •
Herniološko združenje Slovenije
Splošna bolnišnica Slovenj Gradec

SLOVENJ GRADEC
20.–22. november 2008

PROGRAM:

Četrtek, 20. novembra 2008

- 9.00 Satelitski tečaj hernioplastike po
metodi Shouldice (št. kandidatov bo
omejeno)
(predavatelj in operater prof.
Alexander, klinika Shouldice, Kanada)

Petek, 21. novembra 2008
Aerodrom Slovenj Gradec

Plenarna predavanja:

- 8.30 Uradno odprtje
- 9.00 G. Campanelli: The newest trends
in hernia surgery and the EHS
classification
- 9.40 M. Alexander: The Shouldice repair
- 10.05 S. Rakovec: Racionalna izbira
postopkov ingvinalnih hernioplastik
- 10.30 Pejčič: Experience in ambulatory
hernia repair
- 10.50 S. Fakin: Hernioplastika z vidika ZZSS
- 11.05 Odmor (kava, čaj, sok)
- 11.15 A. Lukanovič: Perinealne kile
- 11.40 J. Gorjanc: Ambulantno operiranje
dimeljskih kil v lokalni anesteziji
- 12.00 F. Jelenc: Parastomalne kile
- 12.20 A. Glavič: Incizijske kile
- 12.40 M. Zajec: Okrevanje po hernioplastiki
- 13.00 M. Topler: Finančni vidik hernioplastik
- 13.20 D. Velnič: Endoscopic (TEP)
hernioplasty with and without mesh
fixation: preliminary results of
prospective comparative study
- 13.40 D. Gvardijančič in S. Lipovšek:
Predstavitve normativa za operacijo
otroških kil
- 14.00 Kosilo
- 15.00 Prispevki udeležencev

- 18.30 Letni sestanek Slovenskega
herniološkega združenja
- 19.00 Večerja
Večer ob glasbi

Sobota, 22. novembra 2008

Predvidene operacije kil v operacijski sobi (SB
Slovenj Gradec)

- 8.30 Campanelli: Dimeljska hernioplastika
po metodi Trabucco
Alexander, Gorjanc: Dimeljska
hernioplastika po metodi Shouldice
Rakovec: Lastna modifikacija
nenapetostne dimeljske hernioplastike
Breznikar: Laparoskopjska
hernioplastika dimeljske kile
Laparoskopjska hernioplastika
ventralne kile – bio mrežica

Dotatne informacije so na spletni strani
www.kile.si

OSNOVE KLINIČNE ALERGOLOGIJE IN ASTME POUK BOLNIKA Z ASTMO VODENJE BOLNIKA S KOPB

organizator •
Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo,
Golnik

KRANJSKA GORA,
Hotel LEK
20.–22. november 2008

PROGRAM:

Četrtek, 20. novembra 2008

- 13.00 prof. Šuškovič:
• Seznanitev udeležencev
• Prigrizek
• Uvod
• Predstavitve delavnice
- 13.30 prof. Šorli: Epidemiologija,
farmakoeconomika in zagotavljanje
kakovosti pri obravnavi alergijskih
bolezni in astme
- 14.15 prof. Ihan: Imunski sistem:
prijatelj in sovražnik. Klasifikacija

- preobčutljivostnih reakcij
- 15.00 Odmor
- 15.30 prim. Podboj, asist. Zidarn: Rinitis
- 16.30 asist. Zidarn: Zdravljenje alergijskih
bolezni (izogibanje alergenom,
zdravila, imunoterapija)
- 17.30 asist. Zidarn: Zdravljenje alergijskih
bolezni in astme med nosečnostjo
- 17.45 Odmor
- 18.00 asist. Kecejl: Srbež. Preobčutljivost za
sonce
- 19.00 asist. Rozman: Dispneja
- 19.30 Večerja, kopanje

Petek, 21. novembra 2008

- 8.00 prof. Mušič: Nutritivna alergija
- 9.00 prof. Šuškovič: Etiopatogeneza astme.
Poklicna astma
- 9.15 prof. Šuškovič: Klinična slika, diagnoza
astme
- 9.45 prof. Šuškovič: Farmakologija
protiastmatskih zdravil. Vzdrževalno
zdravljenje astme
- 10.15 Odmor
- 10.30 prof. Šuškovič: Poslabšanje astme
- 11.00 asist. Škrat Kristan: Težavna astma/
Problematičen bolnik/Zdravilstvo
- 11.30 **Skupina A:** prof. Šuškovič, Kadivec,
asist. Škrat Kristan: Zdravljenje
in pouk bolnika z astmo (vaje):
partnersko vodenje, uporaba pršil
- 11.30 **Skupina B:** doc. Fležar, Ravnikar:
Diagnoza astme (vaje): PEF, vitalograf,
P/V, BPT
- 13.00 **Skupina B:** Zdravljenje in pouk
bolnika z astmo (vaje): partnersko
vodenje, uporaba pršil
- 13.00 **Skupina A:** Diagnoza astme (vaje):
PEF, vitalograf, P/V, BPT
- 14.45 Kosilo
- 16.00 prof. Šuškovič: Kronična obstruktivna
pljučna bolezen
- 17.00 prof. Košnik, Ravnikar: Laboratorijska
diagnostika, prikaz kožnega testiranja
(vaje)
- 17.45 Odmor
- 18.00 Osolnik: Interakcije zdravil za astmo/
alergijo
- 18.30 prof. Košnik: Preobčutljivost za zdravila
- 19.15 Večerja, nočni pohod

Sobota, 22. novembra 2008

- 8.00 asist. Marčun: Diferencialna diagnoza
kašlja
- 8.30 prim. Kuhar, prim. Glavnik: Alergija in
cepiva/Alergijske bolezni v pediatriji/
Preventiva alergijskih bolezni

- 9.30 Odmor za kavo
- 10.15 prof. Lunder: Diagnostični postopek
pri sumu na atopijski ali kontaktni
dermatitis; zdravljenje
- 11.00 prim. Kraut: Rdeče oko
- 12.00 asist. Bajrovič: Kronična urtikarija
- 12.30 asist. Bajrovič: Anafilaksa; Alergija za
strupe žuželk (vaje)
- 13.15 Zaključek delavnice

Vodji tečaja: prof. Mitja Košnik, prof. Stanislav
Šuškovič

Prijave in informacije: ga. Irena Dolhar,
Bolnišnica Golnik – Klinični oddelek za pljučne
bolezni in alergijo, 4204 Golnik, T: 04 256 91 11

Prenočišče: je rezervirano v hotelu Lek, sobo
plačajo udeleženci.

Kotizacija: 250 EUR, vključuje zbornik, potrdilo
o udeležbi, opravljanje zaključnega izpita,
prehrano, animacijo.

Kreditne točke: 19

**Pozanimajte se pri organizatorju za
morebitne štipendije.**

XXVI. PODIPLomsKA ŠOLA ZA ZDRAVNIKE »SLADKORNA BOLEZEN TIPA 2«

organizator •
Univerzitetni klinični center Ljubljana, SPS interna
klinika, KO za endokrinologijo, diabetes
in presnovne bolezni

LJUBLJANA,
Univerzitetni klinični center
21.–22. november 2008

PROGRAM:

- Petek, 21. novembra 2008, predavalnica**
- 11.30 Registracija udeležencev
- 12.15 Uvod v šolo

Sklop I

- Moderator: Maja Ravnik Oblak
- 12.30 M. Ravnik Oblak: Klasifikacija,
etiopatogeneza, diagnostika
- 12.50 A. Janež: Vzgoja in izobraževanje
bolnikov
- 13.20 J. Zaletel: Prehrana
- 13.40 M. Ravnik: Psihosocialni vidiki

14.00 Odmor

Sklop II

Moderator: Franc Mrevlje

- 14.30 F. Mrevlje: Farmakoterapija 1
 15.00 F. Mrevlje: Farmakoterapija 2
 15.20 J. Terselič: Predstavitel repaglinida in nekaterih insulinov
 16.00 M. Tomažič: Samokontrola
 16.20 Odmor

Sklop III

Moderator: Marjeta Tomažič

- 16.40 M. Medvešček: Dislipidemija pri sladkornem bolniku
 17.10 J. Zatelet: Kronični zapleti sladkorne bolezni
 17.30 J. Zatelet: Arterijska hipertenzija in sladkorna bolezen
 18.00 V. Urbančič: Diabetična noga
 18.30 M. Vrtovec: Telesna vadba

Sobota, 22. novembra 2008

Delavnice – Skupine A, B, C – Razpored po skupinah bo dan na začetku šole

Sklop I

- 8.00 A – M. Bohnec, B – M. Hočevar, C – M. Tomažin Šporar: Svetovanje prehrane
 9.00 A – M. Bohnec, B – M. Hočevar, C – M. Tomažin Šporar: Samokontrola
 10.00 A – F. Mrevlje, B – M. Vrtovec, C – M. Ravnik Oblak: Peroralno zdravljenje 1
 11.00 Odmor

Sklop II

- 11.20 A – F. Mrevlje, B – M. Vrtovec, C – M. Ravnik Oblak: Peroralno zdravljenje 2
 12.20 A – F. Mrevlje, B – M. Tomažič, C – V. Urbančič: Zdravljenje z insulinom
 13.20 A – M. Medvešček, B – M. Tomažič, C – V. Urbančič: Sladkorni bolnik v posebnih okoliščinah
 14.30 Odmor

Sklop III

Predavalnica 1, vsi udeleženci

- 15.15 V. Urbančič: Diabetična noga, prikaz primerov
 15.45 M. Tomažič: Obravnava sladkornega bolnika v ambulanti splošne medicine
 16.15 **Preizkus znanja in zaključek šole**
 Opomba: možne so manjše spremembe avtorjev

Vodja šole in kontaktna oseba: prim. Franc Mrevlje, dr. med., Univerzitetni klinični center Ljubljana, Zaloška 7, 1000 Ljubljana, T: 01 522 31 36, E: franc.mrevlje@kclj.si

Kotizacije ni. Poleg udeležbe na predavanjih in delavnicah dobijo udeleženci brezplačno tudi vsa potrebna gradiva. Na koncu šole imajo udeleženci tudi preizkus znanja v obliki pisnega testa. Vloga za kreditne točke pri Zdravniški zbornici je v postopku.

2. MEDNARODNA KONFERENCA NOGOMET IN MEDICINA »NOGOMED 2008«

organizator •
 Univerzitetni klinični center Maribor
 Nogometna zveza Slovenije

MARIBOR,
Hotel Habakuk
 21.–22. november 2008

PROGRAM:

Petek, 21. novembra 2008

- 9.00 Odprtje
 9.15 Ejnar Eriksson (Švedska): Preteklost, sedanjost in prihodnost športne medicine
 9.45 Dejan Ravnik: Anatomija mišic in tetiv pri atletih
 10.15 Marjan Rupnik: Fiziologija mišic pri športnikih
 10.45 Robert Šmigielski (Poljska): Organizacija medicinske službe Nogometne zveze Poljske
 11.05 Odmor za kavo
 11.30 Matjaž Vogrin: Epidemiologija poškodb mišic in tetiv pri nogometaših
 11.45 Andrej Čretnik: Klinični pregled bolnika s poškodbo mišic in tetiv
 12.00 Jan Ekstrand (Švedska): Poškodbe mišic pri vrhunskih nogometaših
 12.30 Suzanne Werner (Švedska): Dejavniki tveganja za poškodbe spodnjih ekstremitet pri nogometaših
 12.50 Odmor za kosilo
 14.00 Mitja Ruprecht: Slikovna diagnostika poškodb mišic in ligamentov
 14.15 Dragan Lončarić: Konzervativno zdravljenje mišičnih poškodb
 14.30 Khalid Nasif: Konzervativno zdravljenje poškodb mišic in tetiv
 14.45 Urszula Zdanowicz (Poljska): Sindrom boleče prepone pri nogometaših
 15.05 Valentine Matev (Bolgarija): Najpogostejše poškodbe zgornjih okončin pri nogometaših
 15.20 Oskar Zupanc: Poškodbe mišic zadnje stegenske lože
 15.35 Matej Drobnič: Kasne posledice mišičnih poškodb
 15.50 Miljenko Franić (Hrvaška): Preobremenitveni sindromi pri nogometaših
 16.05 Odmor za kavo

- 16.30 **Delavnica:** Donald Kirkendall (Amerika – FIFA)
FIFA 11 in 11+ program za preprečevanje nogometnih poškodb

Sobota, 22. novembra 2008

- 9.00 Matjaž Vogrin: Operativno zdravljenje ligamentarnih poškodb
 9.15 Urszula Zdanowicz (Poljska): Operativna anatomija mišic
 9.35 Robert Šmigielski (Poljska): Operativno zdravljenje mišičnih poškodb
 9.55 Suzanne Werner (Švedska): Novosti v rehabilitaciji po rekonstrukciji ACL
 10.15 Odmor za kavo
 10.45 Jan Ekstrand (Švedska): UEFA raziskava poškodb. Rezultati 2007–2008
 11.15 Benno Zifko (Avstrija): Preventiva poškodb pri poklicnih nogometaših
 11.45 Donald Kirkendall: Vloga pravilnega vnosa hranil in tekočin za preprečevanje nogometnih poškodb
 12.15 Nejc Sarabon: Vloga proprioceptivnega treninga v nogometu pri preprečitvi poškodb
 12.45 **Delavnica:** Nejc Sarabon
Vloga proprioceptivnega treninga v nogometu pri preprečitvi poškodb
 Andrej Čretnik
Klinični pregled bolnika s poškodbo mišic in ligamentov

Strokovni odbor: doc. dr. Anton Crnjac, dr. med., Matjaž Vogrin, dr. med.

Splošne informacije: Strokovno srečanje je namenjeno zdravnikom vseh specialnosti, fizioterapevtom, maserjem, športnikom, športnim funkcionarjem itn.

Kotizacija: 280 EUR (brez DDV), za upokojene zdravnike in specializante znaša 140 EUR (brez DDV), za študente kotizacije ni.

Prijave in informacije: ga. Katja Pušnik, PR plus, d. o. o., Glavni trg 19 a, 2000 Maribor, T: 02 234 25 35, F: 02 234 25 36.

OSNOVNI TEČAJ »ASISTIRANA HUMANA REPRODUKCIJA« KLINIČNI IN LABORATORIJSKI VIDIKI

organizatorji •
Slovensko združenje za reproduktivno medicino
Univerzitetni klinični center Maribor
Klinika za ginekologijo in perinatologijo
Oddelek za reproduktivno medicino in ginekološko
endokrinologijo

MARIBOR,
Univerzitetni klinični center, Ljubljanska 5
25.–29. november 2008

PROGRAM:

Torek, 25. novembra 2008

Moderatorja: V. Vlasisavljevič in M. Reljič

- 9.00 V. Vlasisavljevič: Pozdravni govor
9.15 E. Borko: Dobra klinična praksa v asistirani reprodukciji – priporočila ESHRE?
9.30 V. Vlasisavljevič: ESHRE – razlogi za aktivno članstvo: Evropski certifikat embriologov, evropsko priznanje oddelkom za reproduktivno medicino, publikacije ESHRE – znanost in izobraževanje, smernice ESHRE
10.00 M. Reljič: Klinična diagnostika neplodnosti pred vključitvijo v postopke asistirane reprodukcije
10.30 V. Gavrič Lovrec: Izбира bolnikov in priprava na OBMP
11.00 Odmor
11.30 V. Vlasisavljevič: Ultrazvočno spremljanje ciklusov asistirane reprodukcije
12.00 V. Kovač: PCO in PCOS: endokrinološka ali ultrazvočna diagnostika?
12.30 M. Reljič: Endoskopska diagnostika v postopkih asistirane reprodukcije
13.00 Kosilo
14.30 E. Bokal Vrtačnik: Serološka in bakteriološka analiza pri pacientih v postopkih asistirane reprodukcije
15.00 B. Kovačič: Standardizirano računalniško vodenje podatkov in kontrola kakovosti ciklusov OBMP v Mariboru – petnajstletne izkušnje
15.30 T. Tomaževič: Zakonodaja o OBMP – slovenske izkušnje, Evropski register OBMP
16.00 V. Vlasisavljevič: Ocena moških pacientov pred vključitvijo v postopke asistirane reprodukcije – osnovne zahteve

- 16.30 Odmor
17.00–18.00 Videoprenos iz IVF-laboratorija
• V. Gavrič Lovrec: Skupina A: folikulometrija in punkcija jajčnih celic
• M. Reljič: Skupina B: prenos zarodkov

Sreda, 26. novembra 2008

Moderatorja: B. Kovačič in V. Gavrič Lovrec

- 9.00 V. Vlasisavljevič: Postopki OBMP pri pacientkah v pozni reproduktivni dobi. Kdaj prenehati?
9.30 R. Dmitrovič: Ultrazvočno spremljanje endometrija
10.00 V. Gavrič Lovrec: Ultrazvočno sledenje rasti foliklov in dopler v reproduktivni medicini
10.30 Odmor
10.45 B. Kovačič: Osnovni laboratorijski standardi v postopkih asistirane reprodukcije
11.00 B. Kovačič: Fiziologija in anomalije oploditve
11.30 V. Vlasisavljevič: ICSI – klinični vidik androloga
12.00 M. Čížek Sajko: Prepoznavna in ocena kakovosti jajčnih celic in zarodkov
12.30 B. Kovačič: In vitro fertilizacija: IVF/ICSI – laboratorijski vidik
13.00 Kosilo
14.30 V. Gavrič Lovrec: Tehnike prenosa zarodkov in lutealna podpora v ciklusih s prenosom svežih in odmrznjenih zarodkov
15.00 N. Hojnik: Tehnike priprave semena za intrauterino inseminacijo (IUI)
15.30 V. Kovač: Intrauterina inseminacija (IUI): kdaj izbrati spontani, klomidni ali gonadotropinski cikel
16.00 Odmor
16.30–17.30 Videoprenos iz IVF-laboratorija
• V. Vlasisavljevič: Skupina A: prenos zarodkov
• V. Kovač: Skupina B: folikulometrija in punkcija jajčnih celic

Četrtek, 27. novembra 2008

Moderatorja: V. Kovač in M. Čížek Sajko

- 9.00 M. Čížek Sajko: In vitro maturacija jajčnih celic (IVM): laboratorijski vidik
9.15 V. Kovač: In vitro maturacija jajčnih celic (IVM): klinični vidik
9.30 H. Meden Vrtovec: Protokoli indukcije ovulacije
10.00 V. Vlasisavljevič: Nova zdravila – novi protokoli: blaga stimulacija ali »veliki pok«?
10.30 Odmor
11.00 V. Gavrič Lovrec: Postopki asistirane

- reprodukcije pri pacientkah z rakom
11.30 M. Reljič: Ovarijska hiperstimulacija: ambulantno in bolnišnično zdravljenje
12.30 R. Dmitrovič: Žilni zapleti po ART
13.00 Kosilo
14.30 B. Kovačič: Zamrzovanje zarodkov
15.00 M. Čížek Sajko: Zamrzovanje semena in testikularnega tkiva
15.30 I. Virant Klun: Zamrzovanje jajčnih celic in tkiva jajčnika
16.00 L. Mlakar: Porodi po ART (rezultati mariborskega IVF-centra)
16.30 Odmor
17.00 M. Došen: Spontani splavi in spontana redukcija zarodkov po OBMP
17.30 K. Geršak: Genetsko svetovanje ART-pacientom in PGD
18.00 B. Kovačič: Pomen pravilne registracije in kakovost kontrole v IVF-centrih
18.30 Razprava

Petek, 28. novembra 2008

Okrogla miza: 25 let IVF-ja v Mariboru
Za vse udeležence

Sobota, 29. novembra 2008

- 8.00–12.00 Kako opravljati IVF/ICSI?
• Laboratorij za reproduktivno biologijo
• Laboratorij za andrologijo
• Laboratorij za kriobiologijo
• Ambulanta za ART

Vse posege na gametah in zarodkih in vitro boste lahko spremljali preko videosistema, nameščenega na laboratorijskih mikroskopih.

Registracija: Registracija je obvezna, obrazce pošljite po pošti, faksu ali po elektronski pošti.

Kotizacija in plačilo: 200 EUR (20-odstotni davek zajet v ceno). Poleg udeležbe na tečaju so v ceno vštetih prigrizki med odmori ter štiri kosila.

Informacije: ga. Suzana Knuplež, E: suzana.knuplez@ukc-mb.si

Naprašamo vas, da se za vsa nadaljnja pojasnila obrnete na organizatorja. Udeležba je mogoča le s potrdilom o plačilu.

Elektronski naslov za registracijo:

Univerzitetni klinični center Maribor
Klinika za ginekologijo in perinatologijo,
Oddelek za reproduktivno medicino in ginekološko endokrinologijo, ga. Suzana Knuplež, Ljubljanska 5, Maribor,
T: +386 2 321 24 60, F: +386 2 331 23 93,
E: suzana.knuplez@ukc-mb.si, W: www.ivf-mb.net.

ŠOLA INTENZIVNE MEDICINE IV. LETNIK

organizator •
Slovensko združenje za intenzivno medicino

NOVO MESTO,
Hotel Krka
27.–30. november 2008

PROGRAM:

Četrtek, 27. novembra 2008

- 14.00 Registracija udeležencev
15.00 Pozdravna beseda predsednika SZIM

Modul: Intenzivno zdravljenje pri poškodbah

Vodja modula: B. Kremžar

- 15.05 A. Špec Marn: Novosti pri intenzivnem zdravljenju poškodovanca s hudo možgansko poškodbo
15.20 Z. Borovšak: Intenzivno zdravljenje poškodovancev s poškodbo hrbtenice
15.35 O. Cerović: Intenzivno zdravljenje po poškodbi prsnega koša
15.50 L. Pleskovič: Poškodbe trebušnih organov
16.05 P. Gradišek: Intenzivno zdravljenje opečenca
16.20 Razprava
16.50 Premor za kavo

17.20 Okrogla miza: Pristop k politravmatiziranemu poškodovancu

Vodja mize: B. Kremžar

Sodelujejo: M. Cimerman, D. Vlahovič, B. Kremžar, P. Gradišek, I. Vidmar

- Triaža in prvi ukrepi – tudi »damage control«
- Zdravljenje politravmatiziranega odraslega in otroka v IT

- 18.05 Prikaz primerov
Moderator: B. Kremžar
Sodelujejo: A. Špec, R. Stanič, L. Pleskovič, M. Cimerman

Zapleti pri politravmatiziranem bolniku
Zaključek modula

Petek, 28. novembra 2008

Modul: Transplantacija

Vodja modula: A. Špec Marn

- 9.00 V. Sojer: Stanje transplantacije v Sloveniji (pomembnost nacionalnega

- programa, transplantacijska mreža, rezultati)
9.20 A. Kandus: Imunosupresivno zdravljenje
9.45 B. Beovič: Okužbe po presaditvah čvrstih organov in kostnega mozga
10.05 A. Špec Marn: Zdravljenje bolnikov po transplantaciji na oddelku za zdravljenje življenjsko ogroženih bolnikov
10.25 A. Gostiša Kornhauser, M. Grošelj: Posebnosti transplantacije organov pri otrocih
10.45 Razprava
11.15 Premor za kavo

11.45 Okrogla miza: Donorski program v Sloveniji

Vodja mize: D. Avsec Letonja

Predstavitel primerov

Moderator: Rade Stanič

- P. Gradišek: Primer presaditve ledvice
- R. Stanič: Primer presaditve jeter
- R. Okrajšek: Primer presaditve srca
- J. Jazbec: Primer hudo potekajoče okužbe po presaditvi KM
- N. Požar Lukanovič: Kako pripraviti transplantiranega bolnika na neko drugo operacijo

- 13.30 Zaključek modula

Modul: Organizacija, vodenje in izobraževanje

Vodja modula: G. Voga

- 15.00 G. Voga: Temeljna načela vodenja in organizacije intenzivnega oddelka
15.20 B. Kremžar: Normativi na intenzivnem oddelku
15.40 R. Kapš: Ekonomski vidiki intenzivnega zdravljenja
16.00 O. Cerović: Kontrola kakovosti intenzivnega zdravljenja
16.20 J. Primožič: Organizacija in vodenje pediatrične intenzivne medicine v Sloveniji
16.40 Razprava
17.10 Premor za kavo

17.40 Okrogla miza: Izobraževanje iz intenzivne medicine

Vodja mize: V. Gorjup

18.20 Načrtovanje intenzivnega oddelka

Vodja mize: J. Primožič

- 19.00 Zaključek modula

Sobota, 29. novembra 2008

Modul: Etika

Vodja modula: Š. Grosek, Z. Borovšak

- 9.00 J. Trontelj: Etični vidiki paliativne sedacije

- 9.15 A. Špec Marn: Opustitev in prenehanje zdravljenja
9.30 M. Podbregar: Etika raziskovalnega dela v EIT
9.45 J. Balažič: Sodnomoedicinski problemi pri intenzivnem zdravljenju
10.00 J. Primožič: Etična vprašanja pri kritično bolnih otrocih
10.15 Razprava 30 minut
10.45 Premor za kavo

11.15 Okrogla miza: Etični vidiki pri uvajanju novih metod zdravljenja v EIT

Vodja mize: Š. Grosek

Sodelujejo: J. Trontelj, G. Voga, M. Podbregar, J. Primožič, V. Švigelj, Z. Borovšak

- 12.00 Predstavitel primerov
Vodja: Z. Borovšak
Sodelujejo: Š. Grosek, T. Jurca, V. Švigelj, G. Voga, Z. Borovšak
Š. Grosek: Perinatalni hospic ali etični vidiki pri otrocih s hendikepom
13.00 Zaključek modula

Modul: Pro et Contra

Vodja in moderator modula: M. Podbregar

- 15.00 Ali res nujno potrebujemo invazivni HD-nadzor
Pro: G. Voga, **Con:** D. Štajer, **Moderator:** M. Podbregar
15.45 Hidrokortizon izboljša zdravljenje pri septičnem šoku
Pro: R. Parežnik, **Con:** P. Karner, **Moderator:** I. Muzlovič
16.30 Premor za kavo
17.00 Natančna kontrola krvnega sladkorja izboljša preživetje kritično bolnih
Pro: A. Stecher, **Con:** Š. Tadel Kocjančič, **Moderator:** B. Kremžar
17.45 Ali potrebujemo merjenje IKP pri poškodbi glave?
Pro: P. Gradišek, **Con:** Z. Borovšak, **Moderator:** A. Špec Marn

Zaključek modula

Nedelja, 30. novembra 2008

Modul: Nevrologija

Vodja modula: V. Švigelj

Moderatorja: Viktor Švigelj, Ivan Vidmar

- 8.30 S. Šteblaj: Možganski edem
8.45 V. Švigelj: Možganska kap je sistemska bolezen
9.00 S. Šteblaj, T. Filipovič: Pomen zgodnjega ukrepanja pri akutnem možganskem dogodku
9.15 I. Vidmar, D. Neubauer: Otroci v epileptičnem statusu
9.30 A. Škofljanec: Inducirana hipotermija pri hipoksično-ishemični boleznini novorojenčkov

- 9.45 Razprava
10.15 Premor za kavo

10.45 Okrogla miza: Nevrološki bolnik v internistični/kirurški intenzivni enoti

- Vodja mize: S. Šteblaj, I. Vidmar
- M. Trošt: Maligni nevroleptični sindrom in ekstrapiramidni sindrom
 - V. Švigelj: Nevrološki zapleti pri kritično bolnih
 - B. Koritnik: Vegetativno stanje
 - M. Zaletel: Možganska kap in operativni poseg
 - Š. Grosek: Odtegnitveni sindrom pri otrocih na dolgotrajni morfinski analgeziji v intenzivni terapiji

11.30 Predstavitve primerov

- Vodja: I. Vidmar
- V. Švigelj: Epileptični status
 - V. Švigelj: Možganski tumor in krvavitev
 - V. Švigelj: Ishemična možganska kap – ali je fibrinoliza zadoščala
 - I. Vidmar, Š. Grosek, A. Škofljanec: Primer iz pediatrične prakse

12.30 Test

14.00 Zaključek šole

zdravstveni dejavnosti, Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva, Zakon o varstvu osebnih podatkov, Zakon o zavarovalnicah, Zakon o kazenskem postopku, Stvarnopravni zakonik, in nenazadnje, Zakon o elektronskem poslovanju in elektronskem podpisu ter Zakon o arhivskem gradivu in arhivih.

Pripravili smo seminar, na katerem boste dobili med drugim tudi odgovore na naslednja vprašanja: Kdo je lastnik medicinske dokumentacije? Kdo lahko izvorno medicinsko dokumentacijo prenaša oziroma kako ravnati z izvorniki? Ali in kdaj ima bolnik pravico vpogleda v svojo dokumentacijo? Ali povzeteke nekega zdravnika o bolnikovi dokumentaciji nadomešča izvornike? Kakšne pravice imajo v zvezi z medicinsko dokumentacijo svojci po smrti bližnjega?

Seminar torej namenjamo v prvi vrsti zdravnikom kot vsebinskim tvorcem in hkrati uporabnikom zdravstvene dokumentacije, drugim zdravstvenim delavcem, ki zdravstveno dokumentacijo uporabljajo ali z njo delajo (administracija), predstavnikom zdravstvenega zavarovanja, predstavnikom drugih zavarovalnic, pravnim zastopnikom, odvetnikom in vsem drugim, ki jih zahtevna pravno-etična vprašanja zdravstvene dokumentacije poklicno ali kako drugače zanimajo.

Udeleženci seminarja bodo prejeli tudi posebno zgoščenko (CD) z vso navezujočo se zakonodajo.

Letošnja novost: po seminarju omogočamo udeležencem individualne zaupne pogovore s strokovnim izvajalcem o konkretnih primerih na temo medicinske dokumentacije. (Vrstni red pogovorov bomo določali na osnovi vrstnega reda prijavi.)

PROGRAM:

- Pomen medicinskih podatkov
- Vrste medicinskih podatkov
- Ravnaje z medicinsko dokumentacijo – primerjalni pregled kontinentalnih in anglosaksonskih držav
- Hranjenje in varovanje medicinskih podatkov
- Medicinska dokumentacija in elektronsko arhiviranje
- Zdravniška molčečnost
- Kaj naj ve bolnik o pravnih vprašanih pred sprejemom v bolnišnico ali zdravljenjem
- Kdo ima pravico do vpogleda v medicinsko dokumentacijo

- Razkritje podatkov iz medicinske dokumentacije
- Evropski standardi zasebnosti in zaupnosti v medicini
- Zdravstvena dokumentacija z vidika potreb
 - zavarovalnic
 - ZPIZ
 - cenzorjev
- Medicinska dokumentacija v kazenskem in civilnem postopku
- Pritožbeni postopki v zdravstvu
- Skupinsko obravnavanje primerov iz prakse udeležencev
- Individualni pogovori o konkretnih primerih (po posebni prijavi)

Strokovni izvajalec: Vojko Flis, dr. med., žilni kirurg v Splošni bolnišnici Maribor, odličen poznavalec zakonodaje in drugih predpisov s področja medicinske dokumentacije ter praktičnih izkušenj.

MEDICINSKA DOKUMENTACIJA – EVROPSKI STANDARDI ZASEBNOSTI IN ZAUPNOSTI V MEDICINI

organizator •
Odin, d.o.o.

LJUBLJANA,
Hotel Garni
27. november 2008

Medicinska dokumentacija je eden najpomembnejših podpornih sistemov v procesu zdravljenja bolnika. Ima namreč neprecenljiv pomen za samo zdravljenje bolnika, za spremljanje bolezni in ukrepanje ter ne nazadnje pri dokazovanju ustreznosti (ali neustreznosti) diagnostičnih in zdravilnih ukrepov pred sodiščem takrat, ko zdravniku kdorkoli očita napačno ravnanje.

V področje medicinske dokumentacije torej posegajo različni zakoni, ki jih je treba, vsaj v temelju, poznati. Prepletajo se: Zakon o

INTERAKTIVNA DELAVNICA ZA OBRAVNAVO IN PREPREČEVANJE SRČNO-ŽILNIH BOLEZNI

organizator •
Združenje kardiologov Slovenije
Delovna skupina za preventive bolezni srca in žilja

LJUBLJANA,
Austria Trend hotel, dvorana Horus,
Dunajska 154
28. november 2008

PROGRAM:

Petek, 28. novembra 2008

9.00–12.30

- Zlatko Fras: Epidemiologija, odkrivanje in beleženje dejavnikov tveganja, opredelitev srčno-žilne ogroženosti, celovito ukrepanje v primarni in sekundarni preventivi
- Irena Keber: Presnova lipoproteinov, njihov pomen pri aterosklerozi, opredelitev in diagnostika dislipidemij

- Matija Cevc: Zdravljenje dislipidemij in dolgoročno vodenje bolnikov
- Andrej Janež: Metabolični sindrom: opredelitev, diagnostika in ukrepanje

Razprava

12.30–14.00 Kosilo

14.00–18.00

Aktivna obravnava primerov bolnikov (vsi predavatelji, interaktivno sodelovanje udeležencev)

- intenzivno zniževanje holesterola LDL
- zniževanje holesterola LDL pri akutnem koronarnem sindromu
- visoki odmerki statinov, kombinirano zdravljenje
- obravnava hipertrigliceridemije
- dislipidemija pri hipotirozi
- bolnik z neželenim učinkom statinov
- obravnava nizkega holesterola HDL
- obravnava dislipidemije pri starejših bolnikih
- obravnava dislipidemije pri ledvičnih boleznih
- obravnava dislipidemij pri diabetesu tip II brez zapletov
- obravnava dislipidemij pri diabetesu tip II z zapleti
- metabolični sindrom

Programski odbor: Zlatko Fras (predsedujoči), Matija Cevc, Andrej Janež, Irena Keber.

Kotizacija: 120 EUR (z vključenim DDV).

Število udeležencev je omejeno na največ 50.

Prijave (do vključno 20. novembra 2008):
Saša Radelj, Združenje kardiologov Slovenije
– Slovenska hiša srca, Ulica stare pravde 6,
SI-1000 Ljubljana, E: sasa.radelj@kclj.si.

Postopek za opredelitev števila kreditnih točk SPI je v teku.

7. SLOVENSKI OFTALMOLOŠKI KONGRES Z MEDNARODNO UDELEŽBO

27.–29. november 2008

30. SIMPOZIJ OFTALMOLOGOV SLOVENIJE IN HRVAŠKE

28.–29. november 2008

31. MEDNARODNI KONGRES OFTALMOLOGOV ZDRUŽENJA ALPE-JADRAN

28.–29. november 2008

organizator •

Združenje oftalmologov Slovenije
Očesna klinika, Univerzitetni klinični center
Ljubljana

LJUBLJANA,

Hotel Mons, hotel in kongresni center

27.–29. november 2009

OKVIRNI PROGRAM:

Sreda, 26. novembra 2008

17.00–20.00 Registracija

Četrtek, 27. novembra 2008

9.00 Odprtje 7. slovenskega oftalmološkega kongresa
9.15 Strokovni program
13.00 Odmor za kosilo
14.30 Strokovni program
19.30 Odprtje 30. simpozija Slovenije in Hrvaške in 31. kongresa oftalmologov Združenja Alpe-Jadran in otvoritveni sprejem

Petek, 28. novembra 2008

9.00 Strokovni program
13.00 Odmor za kosilo
14.30 Strokovni program
20.00 Večerja s kulturnim programom

Sobota, 29. novembra 2008

9.00 Strokovni program
13.00 Odmor za kosilo
14.30 Strokovni program
17.00 Zaključek

Rok za oddajo izvlečkov: 15. september 2008

Informacije in prijave: W: www.zos2008.si,
prof. dr. Marko Hawlina, Očesna klinika UKC
Ljubljana, E: marko.hawlina@mf.uni-lj.si

NAŠIH PRVIH 3000 OTROK

organizator •

Univerzitetni klinični center Maribor
Slovensko združenje za reproduktivno medicino

MARIBOR,

Kongresni center Habakuk

28. november 2008

PROGRAM:

Svečani simpozij ob jubilejih

25 let laboratorija za in vitro fertilizacijo (IVF) v Mariboru

20 let od prvega poroda otroka, spočetega z OBMP v Mariboru

3000 otrok rojenih po spočetju v laboratorijih za OBMP v Mariboru

Petek, 28. novembra 2008

8.00 Prijava udeležencev
9.00 Uvodne besede in pozdravi
9.30 Uvod v srečanje
Y. du Plessis (AUS): Australian friendship and beginning of IVF
E. Borko (SLO): Razvoj IVF v Sloveniji
10.00 Odmor

Sodobni trendi reproduktivne medicine

Predsedstvo: V. Vlasisavljevič, V. Gavrič Lovrec

10.30 L. Gianaroli (I): The patient friendly approach to infertility diagnostics – one day clinic
11.00 P. Platteau (B): PGD or PGS? Information that we can get on embryos before ART pregnancy
11.30 T. Mardesic (CZ): Pregnancy in the late reproductive age
12.00 P. Sjoblom (S): Nordic experiences for avoiding multiple pregnancies
12.30 M. Stojkovic (E): Artificial gametes: Is the future knocking at the front door?
13.00 Kosilo

Naših prvih 3000 otrok, spočetih po postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo (OBMP)

Predsedstvo: B. Kovačič, M. Reljič

14.00 V. Vlasisavljevič: Zdrav otrok (in mati): mera uspešnosti programa OBMP

- 14.30 B. Kovačič: Rezultati postopkov OBMP v Mariboru v petletnem obdobju
- 15.00 M. Reljič: Porodi otrok, spočetih z OBMP v mariborskem centru
- 15.30 L. Mlakar: Dvojčki po spontani zanositvi in zanositvi z OBMP. Ali obstajajo razlike?
- 16.00 A. Golob Tekauc: Razvoj otrok, spočetih z OBMP
- 16.30 T. Tomažević: Program OBMP v Sloveniji – naše mesto v Evropi
- 17.00 Zaključne besede
V. Vlaisavljevič: Dobra klinična praksa pri oploditvah z biomedicinsko pomočjo: stališča Evropskega združenja za humano reprodukcijo in embriologijo (ESHRE)

Organizacijski odbor: predsednik: Veljko Vlaisavljevič, člani: Borut Kovačič, Vida Gavrič Lovrec, Milan Reljič, Mojca Čížek Sajko, Vilma Kovač, Nina Hojnik, Lea Mlakar, Polona Kores Testen, Barbara Breznik, Ksenija Rakič, Martin Ivec, Marko Došen

Strokovni odbor: Elko Borko, Borut Gorišek, Iztok Takač, Ksenija Ogrizek Pelkič, Aleksander Sikošek, Silva Burja

Častni odbor: Gregor Pivec, Anton Crnjac

Pri Zdravniški zbornici Slovenije je v teku postopek za priznavanje udeležbe na srečanju za podaljšanje licence.

Kotizacije ni.

Prijave: Univerzitetni klinični center Maribor, Klinika za ginekologijo in perinatologijo, Oddelek za reproduktivno medicino in ginekološko endokrinologijo, ga. Suzana Knuplež, Ljubljanska 5, Maribor, T: +386 2 321 24 60, F: +386 2 331 23 93, E: ivf.mb@sb-mb.si

Turistična agencija:

ga. Jana Hrescak, VENETUS,
T: +386 2 235 26 23,
F: +386 2 235 26 22,
E: jana.hrescak@venetus.si

CELJSKA SREČANJA 2008 Z MEDNARODNO UDELEŽBO

organizator •
Splošna bolnišnica Celje
v sodelovanju s Sekcijo za citopatologijo SZD in
Medicinsko fakulteto Univerze v Mariboru

CELJE,
Predavalnica Splošne bolnišnice Celje,
Oblakova 5
28.–29. november 2008

PROGRAM:

Petek, 28. novembra 2008

Ginekološka citologija in kolposkopija

- 8.00 Registracija
- 8.30 V. Kloboves Prevodnik, A. Repše Fokter: Pozdrav udeležencem
- 8.35 V. Kloboves Prevodnik, A. Repše Fokter: Morfološke značilnosti normalnih in patološko spremenjenih žleznihih celic
- 10.00 Odmor za kavo
- 10.15 P. Nieminen, A. Ahti: Ocenjevanje atipičnih ploščatih celic »ASCUS down«
- 11.15 Primeri iz ginekološke citologije iz različnih laboratorijev z glasovanjem
- 12.30 Kosilo
- 14.00 M. Ferjanc: Pozdrav udeležencem
- 14.15 P. Nieminen: Kolposkopsko-citološka delavnica
- 15.30 N. Brus, I. Pirc: Patološke spremembe na materničnem vratu na Ginekološko-porodniškem oddelku v Splošni bolnišnici Celje
- 15.45 Napake pri odkrivanju raka na materničnem vratu
- 16.15 Odmor za kavo
- 16.30 Obravnava bolnic s patološkimi brisi materničnega vratu:
- 16.30 M. Strojjan Fležar: Izkušnje iz Velike Britanije in Kanade (BCCA)
 - 16.40 M. Pajtler: Izkušnje iz Hrvaške
 - 16.50 Izkušnje iz Slovenije:
 - 16.50 F. Simoniti: Pogled z vidika ambulantnega ginekologa
 - 17.00 A. Možina: Smernice in kazalci kakovosti pri obravnavi nenormalnih BMV v Sloveniji
 - 17.10 Okrogla miza: Kje smo in kaj lahko izboljšamo citopatologiji, patologi, ambulantni in bolnišnični ginekologi
- 19.30 Večerja

Sobota, 29. novembra 2008

Učenje medicine

- 8.30 Registracija
- 9.00 F. Škrabl Močnik: Pozdrav udeležencem

- 9.10 R. Komadina: Vloga bolnišnice v procesu izobraževanja zdravnikov
- 9.30 M. Halttunen: Dodiplotomsko izobraževanje zdravnikov - finske izkušnje
- 9.50 I. Krajnc: Dodiplotomsko izobraževanje zdravnikov na MF Univerze v Mariboru
- 10.10 J. Korošec: Vloga medicinske knjižnice pri izobraževanju zdravnikov
- 10.30 Odmor za kavo
- 10.50 M. Halttunen: Podiplomsko izobraževanje zdravnikov - finske izkušnje
- 11.10 P. Skok: Podiplomsko izobraževanje zdravnikov na MF Univerze v Mariboru
- 11.30 J. Preželj: Pisanje strokovnih člankov in publiciranje v medicini
- 11.50 B. Peterlin: Učenje raziskovanja v medicini
- 12.10 I. Takač: Ustanavljanje kliničnega oddelka
- 12.30 Razprava in zaključki

Organizacijski odbor: prim. asist. dr. Alenka Repše Fokter, doc. dr. Samo K. Fokter, prof. dr. Radko Komadina, doc. dr. Veronika Kloboves Prevodnik

Strokovni odbor: prim. prof. dr. Gorazd Lešničar, prim. doc. dr. Gorazd Voga, prim. doc. dr. Danijel Žerdoner

5. MARIBORSKI KONGRES DRUŽINSKE MEDICINE

organizatorji •
Združenje zdravnikov družinske medicine
Slovenskega zdravniškega društva
Katedra za družinsko medicino Medicinske fakultete v Ljubljani
Katedra za družinsko medicino Medicinske fakultete v Mariboru
Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor
Zavod za razvoj družinske medicine

MARIBOR,
Kongresni center Habakuk,
Pohorska ulica 59
28.–29. november 2008

PROGRAM:

Teme:
dermatologija, ORL, gastroenterologija, psihiatrija, postopki na ZK in IK, kronična bolečina

Petek, 28. novembra 2008

- 8.00 Prihod in registracija
 9.00 Slavnostno odprtje srečanja in pozdravni nagovori
 9.30 Danica Rotar Pavlič: Stopenjsko zdravljenje luskavice v družinski medicini
 9.50 Pij Bogomir Marko: Bolnik z luskavico pri dermatologu
 10.10 Ana Benedičič: Bazaliomi, aktinične keratoze in kondilomi – prepoznavanje in zdravljenje
 10.30 Nena Kopčavar Guček: Bolnik z akutno urtikarijo
 10.50 Rade Ilijaž: Bolnik s kronično urtikarijo
 11.10 Vlasta Dragoš: Nega kože pri luskavici, atopijskem dermatitisu ter suhi koži
 11.25 Razprava
 11.35 Odmor: Oglad posterjev in razstavnih prostorov
 12.05 Branka Geczy: Vrednotenje praznega tonskega avdiograma
 12.25 Jernej Podboj: Nosna kongestija
 12.45 Suzana Kert: Alergijski rinitis – smernice ARIA
 13.05 Tonka Poplas Susič: Tinnitus in Menierova bolezen
 13.25 Janez Rebol: Nagla izguba sluha
 13.45 Razprava
 13.55 Kosilo
 15.15 Maja Petek Šter: Dementni bolnik – prepoznavanje v družinski medicini
 15.35 Darinka Klančar: Oskrba dementnega bolnika v domu starejših občanov
 15.55 Mojca Muršec: Hospitalna obravnava dementnega bolnika
 16.15 Jožica Gamse: Celostna oskrba družine dementnega bolnika
 16.35 Tatjana Cvetko: Svojci bolnikov z demenco in skupina za samopomoč
 16.50 Razprava
 17.00 Odmor: Oglad posterjev in razstavnih prostorov
 17.30 Vlasta Vodopivec Jamšek: Kaj mora zdravnik družinske medicine upoštevati pri predpisovanju benzodiazepinov?
 17.50 Andrej Kravos: Načela dobre tehnične opremljenosti ambulante družinske medicine
 18.10 Mateja Bulc: Prvih pet let preventivnih pregledov odrasle populacije – kaj smo se naučili?
 18.30 Razprava
 18.40 Zaključek prvega dne

Sobota, 29. novembra 2008

- 9.00 Olivera Masten Cuznar: Obvladovanje nesoglasij z bolniki in postopek menjave osebnega zdravnika – praktični primeri
 9.20 Katarina Planinec: Problemi pri vodenju bolniškega staleža
 9.40 Sanja Rozman: Rehabilitacijska ocena na Inštitutu za rehabilitacijo
 10.00 Janko Demšar: Sodelovanje med osebnim zdravnikom in invalidskimi komisijami v postopku ocene TO in DPP
 10.20 Andreja Črnko, Vojislav Ivetič: Sodelovanje zdravnika družinske medicine z rehabilitacijsko komisijo I. stopnje na zavodu RS za zaposlovanje
 10.40 Razprava
 10.50 Odmor: Oglad posterjev in razstavnih prostorov
 11.20 Slavica Lahajner: Težave pri predpisovanju opiatnih analgetikov
 11.40 Aleksander Stepanovič: Strokovno primerno odločanje za opiatne analgetike pri kronični nemaligni bolečini
 12.00 Kdaj napotiti bolnika s kronično bolečino v algoško ambulanto
 12.20 Jurij Fürst, Vita Samaluk, Tita Fürst Koren: Analiza predpisovanja opioidnih analgetikov in benzodiazepinov v Sloveniji
 12.40 Razprava
 12.50 Odmor z obloženimi kruhki: Oglad posterjev in razstavnih prostorov
 13.30 Primož Kušar: Bolečo grlo
 13.50 Ksenija Tušek Bunc: Prepoznavanje bolnikov s sumom na rak širokega črevesa in danke
 14.10 Pavel Skok: Sodobna priporočila za zdravljenje okužbe s *Helicobacter pylori*
 14.30 Špiro Stanivuk: Kako zdravniki družinske medicine napotujemo na gastroskopijo?
 14.50 Razprava
 15.00 Zaključek srečanja

Organizacijski odbor: prim. asist. Ksenija Tušek Bunc, dr. med., prof. dr. Janko Kersnik, dr. med., asist. Suzana Kert, dr. med., Majda Masten, dr. med., Jerica Furek, admin. teh.

Strokovni odbor: prof. dr. Janko Kersnik, dr. med., prim. asist. Ksenija Tušek Bunc, dr. med., asist. Suzana Kert, dr. med., asist. mag. Jernej Završnik, dr. med.

Kotizacija: 200 EUR (DDV ni vključen), za medicinske sestre in zdravstvene tehnike 130 EUR (DDV ni vključen), kotizacija samo za soboto 100 EUR (DDV ni vključen), kotizacija samo za petek 130 EUR (DDV ni vključen), vključuje udeležbo na srečanju, zbornik, osvežitve med predvidenimi odmori srečanja, kosilo prvi dan, drugi dan pa odmor s kruhki. Kotizacija ne vključuje drugih obrokov in prenočišča. Stroške kotizacije bo po končanem srečanju obračunal Zavod za razvoj družinske medicine. Ob prijavi ne pozabite na naslov plačnika, ki mu bomo izstavili račun: ime in sedež plačnika, davčna številka plačnika, davčni zavezanec – DA, NE.

Dodatne informacije: ga. Jerica Furek, Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor, Ul. talcev 5, 2000 Maribor, T: 02 228 63 64, E: jerica.furek@zd-mb.si
 Na Zdravniško zbornico smo oddali vlogo za priznanje kreditnih točk za podaljšanje licence.

Prijava: prijavnice pošljite na naslov: Organizacijski odbor 5. mariborskega srečanja družinske medicine, ga. Jerica Furek, Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor, Ul. talcev 5, 2000 Maribor. Število mest je omejeno. Prosimo, da se prijavite vsaj teden dni pred srečanjem, možna pa bo tudi prijava ob registraciji na samem srečanju.

SIMPOZIJ O DISPNEJI

organizator •
Združenje pneumologov Slovenije

MORAVSKE TOPLICE

28.–29. november 2008

PROGRAM:

- Definicija in mehanizmi dispneje
- Diagnostični postopki pri bolniku z dispnejo
- Dispneja pri bolniku s KOPB in astmo
- Dispneja pri bolniku z intersticijsko pljučno boleznijo
- Kardiovaskularni vzroki dispneje
- Dispneja zaradi sprememb v zgornjem delu dihalne poti

- Dispneja ob okužbah (pljučnica, plevritis ...)
- Izventorakalni vzroki dispneje (anemija, acidoza, septični šok, nevrološke bolezni, debelost)
- Vzroki in obravnava dispneje pri bolniku s pljučnim rakom
- Psihogeni vzroki dispneje
- Dispneja pri terminalnem bolniku
- Algoritem obravnave dispneje
- Prikazi primerov

Prijave in informacije:

irena.dolhar@klinika-golnik.si

Kotizacije ni.

Kreditne točke v postopku

XIII. ČELEŠNIKOVSKI DNEVI IN 10. STROKOVNI SEMINAR ZDRUŽENJA ZA MAKSILOFACIALNO IN ORALNO KIRURGIJO SLOVENIJE – SODOBNI DIAGNOSTIČNI POSTOPKI V PODROČJU GLAVE IN VRATU

organizatorji •

Klinični oddelek za maksilofacialno in oralno kirurgijo, Kirurška klinika UKC Ljubljana
Katedra za maksilofacialno in oralno kirurgijo, Medicinska fakulteta v Ljubljani
Združenje za maksilofacialno in oralno kirurgijo Slovenije

BRDO PRI KRANJU

29. november 2008

PROGRAM:**Sobota, 29. novembra 2008**

- 8.00 Registracija
- 9.00 Odprtje in pozdravni nagovor

Moderatorja: Vesna Koželj, Vojko Didanovič

- 9.15 Mišo Virag: Diferencialna diagnostika patologije glave in vratu
- 9.50 Vojko Didanovič: Sodobne diagnostične preiskave pri bolnikih z rakom ustne votline
- 10.15 Andrej Kansky: Načrtovanje posegov s tridimenzionalnimi modeli
- 10.40 Odmor za kavo

Moderatorja: Nataša Ihan Hren, David Dovšak

- 11.10 Vesna Koželj: Diagnostične preiskave pri otrocih s prirojenimi anomalijami
- 11.35 Nataša Ihan Hren: Diagnostični postopki pri ortognatskih pacientih
- 12.00 Hans Florian Zeilhofer: Nove tehnologije v maksilofacialni in oralni kirurgiji
- 12.35 Odmor za kosilo

Moderatorja: Aleš Vesnaver, Aleš Fidler

- 14.00 Borut Sotošek: Ortopantomogram
- 14.20 Aleš Fidler: Lokalni rentgenski posnetek
- 14.40 David Dovšak: Računalniška tomografija
- 15.00 Aleš Vesnaver: Računalniška tomografija s stožčastim žarkom
- 15.20 Janez Rebolj: Ultrazvok glave in vratu
- 15.40 Odmor za kavo

Moderatorja: Matija Gorjanc, Katarina Šurlan Popovič

- 16.10 Katarina Šurlan Popovič: Magnetna resonanca čeljustnih sklepov
- 16.30 Aleš Vesnaver, Vojko Didanovič: Artroskopija temporomandibularnega sklepa
- 16:50 Matija Gorjanc: Diagnostika v sodobni implantologiji
- 17.10 Tadej Dovšak, Miha Kočar, Dime Sapundzhiev: Diagnostični in terapevtski postopki pri bifosfonatni nekrozi in osteoradioneckrozi
- 17.30 Razprava in zaključek seminarja
- 17.50 Zaključna pogostitev

Med seminarjem bo v spremljajočih prostorih razstava medicinsko-dentalnega materiala.

Prijave in informacije: Ani Klopčič, T: 01 522 42 35, 051 381 557, E: celesnikovi.dnevi@kclj.si. Prijavnico in aktualne informacije lahko najdete na: www.zmok.si.

Število udeležencev je omejeno na 400. Vrstni red prijavljenih bo oblikovan po zaporedju vplačil.

Kotizacija:

do 10. novembra 2008: 250 EUR (z vključenim 20-odstotnim DDV)
po 10. novembru 2008: 290 EUR (z vključenim

20-odstotnim DDV)

na recepciji seminarja: 300 EUR (z vključenim 20-odstotnim DDV)

Kotizacija vključuje: zbornik predavanj in druge materiale seminarja, kosilo, prigrizke in napitke med odmori, potrdilo Zdravniške zbornice za podaljšanje licence (v postopku).

Kotizacijo nakažite na POR Združenja za maksilofacialno in oralno kirurgijo pri Novi Ljubljanski banki, d.d.: 02014-0257421571, sklic na št. 00-100. Davčna številka ZMOK Slovenije: SI10830316.

Registracija udeležencev bo potekala v predverju Kongresnega centra Brdo pri Kranju 29. novembra 2008 od 8. ure naprej. Prosimo, da zaradi hitrejšega postopka s seboj prinesete potrdilo o vplačilu.

Udeležencem seminarja je omogočeno bivanje v hotelu Kongresnega centra Brdo.

Program za medicinske sestre bo potekal vzporedno s 13. Čelešnikovimi dnevi v sosednji dvorani. Vsebinski program lahko najdete na naši spletni strani, na željo vam ga tudi pošljemo!

18. SPOMINSKO SREČANJE AKADEMIKA JANEZA MILČINSKEGA »IZVEDENSTVO 2008« Z NASLOVOM »DELAVNICA – IZVEDENSTVO V TEORIJ IN PRAKSI«

organizator •

Inštitut za sodno medicino Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani pod pokroviteljstvom dekana MF prof. dr. Dušana Šuputa v sodelovanju z Združenjem izvedencev medicinske stroke SZD

LJUBLJANA,
Medicinska fakulteta, Korytkova 2
3. december 2008

PROGRAM:**Sreda, 3. decembra 2008**

- 9.00 Slavnostno odprtje srečanja
- 10.00 Uvodna predavanja
 - Oblika in vsebina izvedenskega mnenja
 - Izvedenstvo v kazenskih zadevah

- Izvedenstvo v civilnopравnih zadevah

Razprava

- 12.00 Odmor za kosilo
- 13.00 Delavnica (v treh skupinah) in prikaz konkretnih primerov izvedenstva (Vodjijo: prof. dr. Jože Balažič, Borut Štefanič, dr. med., asist. dr. Majda Zorec Karlovšek, univ. dipl. kem., ob sodelovanju izkušenih izvedencev)
- 17.00 Zaključek srečanja

Kotizacije ni. Zdravniško zbornico Slovenije bomo zaprosili za dodelitev kreditnih točk za podaljšanje zdravniške licence. Potrdilo velja tudi za podaljšanje izvedenske licence.

Prijave:

Inštitut za sodno medicino, Korytkova 2,
1000 Ljubljana, T: 01 543 72 00,
F: 01 524 38 64, E: joze.balazic@mf.uni-lj.si

Prijave sprejemamo do 1. decembra 2008

NASPROTUJOČA SI MNENJA O DOJENJU

organizatorji •

Nacionalni odbor za spodbujanje dojenja
UNICEF Slovenija

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije
Zveza strokovnih društev medicinskih sester,
babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, Sekcija
medicinskih sester in babic
Društvo svetovalcev za laktacijo in dojenje Slovenije
Regijsko študijsko središče v Celju

LAŠKO,

Kulturni center

4. december 2008

PROGRAM:

Četrtek, 4. decembra 2008

- 9.00 Prijava
- 10.00 Cvetka Skale, Borut Bratanič: Svečana predstavitev novih slovenskih IBCLC-svetovalcev
- 10.25 Zlata Felc: Predstavitev predavatelja dr.

- 10.30 Jacka Newmana
Jack Newman:
- Formula = materino mleko?
 - Zgodnji začetek dojenja ni pomemben?
 - Dojenje poteka brez težav ali pa ga sploh ni?
 - Ali je v redu, če otroku v prvih nekaj dneh življenja dajemo formulo?
 - Ali pojav, kot je sesalna zmeda, res ne obstaja?
 - Kontracepcijske tablete ne vplivajo na količino mleka?
- 11.00 Odmor s kavo
- 12.00 Jack Newman:
- Bi morali biti dojenčki hranjeni po urniku?
 - Ali vsi nedonošenčki potrebujejo prehranske dodatke?
 - Nedonošenčki, rojeni pred 34. tednom nosečnosti, ne morejo biti dojeni?
 - Zlatica
 - Hipoglikemija
 - Ne zbučajmo občutka krivde materam, ker ne dojijo?
- 13.15 Odmor s kavo
- 13.45 Jack Newman:
- Priraščen jezik ne moti dojenja?
 - Otrok ne pridobiva na teži – ali je edina rešitev dodajanje formule?
 - Ali dojenčki potrebujejo dodajanje vitamina D?
 - Po 6. mesecu materino mleko nima hranilne vrednosti?
 - Nastavki za bradavice so dobri pripomočki
 - Ali je v redu, če delimo literaturo in vzorce proizvajalcev mlečnih formul?
- 15.00 Zaključna razprava

Organizacijski odbor: Borut Bratanič, Katja Esih, Zlata Felc, Rada Hriberšek, Vesna Savnik, Cvetka Skale, Andreja Tekauc Golob.

Predavatelj: dr. Jack Newman, dr. med., IBCLC, član Kraljeve akademije kanadskih zdravnikov (FRCPC) uživa sloves svetovno priznanega strokovnjaka za dojenje. Leta 1984 je v Kanadi ustanovil prvo kliniko za dojenje. Aktiven je tudi kot Unicefov svetovalec pri pobudi za Novorojenčkom prijazne porodnišnice (BFHI). Danes dela na Kanadski akademiji za naturopatsko medicino. Dr. Newman je avtor priročnika o dojenju, ki je namenjen tako strokovnjakom kot materam (v Kanadi: Dr. Jack Newman's Guide to Breastfeeding, v ZDA: The Ultimate Breastfeeding Book of Answers).

Predaval bo v angleškem jeziku, zaradi lažjega razumevanja bo celotna računalniška predstavitev v »power pointu« sočasno predvajana tudi v slovenskem jeziku (strokovni prevod slikovnega gradiva Alenka Benedik).

Število udeležencev: 160. Predavanja so namenjena pediatrom, družinskim zdravnikom, ginekologom, medicinskim sestram, bobicam in patronažnim medicinskim sestram ter ostalim, ki delajo z doječimi materami in otroki.

Informacije: Vesna Savnik, T: 01 538 80 78, F: 01 583 80 81, E: vesna.savnik@unicef.si

Kotizacija: 50 EUR (vključno z DDV). V kotizacijo so vštetih kava med odmori, potrdilo o udeležbi, kreditne točke.

Prijave: do 27. novembra 2008 na naslov: Vesna Savnik, Nacionalni odbor za spodbujanje dojenja, UNICEF Slovenija, Pavšičeva 1, 1000 Ljubljana, T: 01 538 80 78, F: 01 583 80 81, E: vesna.savnik@unicef.si

Po prejemu plačila bo izstavljen račun.

XXXIX. MEMORIALNI SESTANEK PROFESORJA JANEZA PLEČNIKA Z MEDNARODNIM SIMPOZIJEM »TUMORJI DEBELEGA ČREVEVA IN DANKE«

organizatorji •

Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani, Inštitut za patologijo, Inštitut za anatomijo, Inštitut za histologijo in embriologijo, Inštitut za sodno medicino in Fundacija doc.dr. Josip Cholewa v sodelovanju s klinikami in inštituti Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani, Onkološkimi inštitutom v Ljubljani in CINDI Slovenija

LJUBLJANA,

Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani,
Korytkova 2

4.–5. december 2008

PREDHODNI PROGRAM:

Četrtek, 4. decembra 2008

9.00–9.30 Svečano odprtje

10.00–11.30

M. Primic Žakelj: Karcinom debelega črevesa in

danke v Sloveniji in Evropi
 V. Čebašek: Anatomija in embriologija debelega črevesa in danke
 P. Skok: Nevarnostni dejavniki za karcinom debelega črevesa in danke
 D. Glavač: Dedne oblike karcinoma debelega črevesa in danke in njihovi geni
 M. Glavač Ravnik: Molekularno-genetske metode za presejanje bolnikov z dednim nepolipoznim karcinomom debelega črevesa in danke in genetsko svetovanje

12.00–13.30

B. Štabuc: Zgodnje odkrivanje tumorjev debelega črevesa in danke
 Klinično-patološki prikazi primerov bolezni, ki lahko simulirajo tumorje debelega črevesa in danke
 V. Jurčič, L. Šmid: Divertikuloza kolona
 T. Mohar Hajnšek, A. Brodnjak: Medikamentna stenoza debelega črevesa in danke
 M. Volavšek, D. Drobne: TBC debelega črevesa in danke
 S. Pavlovič Đokič, S. Plut: Solitarni ulkus
 O. Blatnik, Ž. Mrevlje: Endometrijoza

15.00–16.30

J. van Krieken: Patogeneza epitelijskih tumorjev debelega črevesa in danke - od hiperplastičnega polipa do invazivnega karcinoma
 N. Zidar: Vloga COX-2 v kancerogenezi karcinoma debelega črevesa in danke
 S. Tejpar: Pomen molekularnih markerjev pri metastatskem karcinomu debelega črevesa in danke; vloga KRAS
 J. Orłowska: Patološke značilnosti polipov in polipoze debelega črevesa in danke
 M. Stefanovič: Endoskopske značilnosti polipov in sledenje po polipektomiji

17.00–18.30

A. Cerar: Histološki kriteriji za postavitev diagnoze karcinoma debelega črevesa in danke iz endoskopskih biopsij
 B. Vodopivec: Stromalne spremembe pri invazijskem karcinomu debelega črevesa in danke
 Z. Dolenc Stražar: Histološka klasifikacija karcinoma debelega črevesa in danke
 I. Talbot: Prognostični dejavniki pri karcinomu debelega črevesa in danke

Petek, 5. decembra 2008

9.00–10.30

B. Luzar: Patološke značilnosti endokrinih tumorjev debelega črevesa in danke
 E. Kovačič Palli: Klinične značilnosti endokrinih tumorjev debelega črevesa in danke ter zdravljenje
 J. Jeruc: Patološke značilnosti mezenhimskih tumorjev debelega črevesa in danke

B. Zakotnik: Sistemsko zdravljenje mezenhimskih tumorjev debelega črevesa in danke
 N. Zidar: Maligni limfomi debelega črevesa in danke
 T. Milanez: Zdravljenje bolnikov s primarnim malignim limfomom debelega črevesa in danke

11.00–12.30

V. Jovič: Sekundarni tumorji debelega črevesa in danke
 M. Perše: Eksperimentalni modeli epitelnih tumorjev debelega črevesa in danke
 B. Tepeš: Priporočila za obravnavo bolnikov z znanimi nevarnostnimi dejavniki za tumorje debelega črevesa in danke
 S. Štepec: Predoperativna zamejitev tumorjev debelega črevesa in danke z endoskopskim UZ
 M. Glušič: Predoperativna zamejitev tumorjev debelega črevesa in danke z magnetno resonanco

13.00–14.20

F. Jelenc: Kirurgija karcinoma debelega črevesa
 M. Ormež: Kirurgija karcinoma danke
 D. Stanislavjevič: Kirurško zdravljenje zasevkov karcinoma debelega črevesa in danke v jetra
 V. Velenik: Vloga radioterapije pri zdravljenju karcinoma debelega črevesa in danke
 R. Janša: Novosti v sistemskem zdravljenju karcinoma debelega črevesa in danke

15.30–17.00

J. Maučec Zakotnik, M. Bračko, S. Repše, M. Stefanovič, B. Štabuc, B. Tepeš: Presejanje tumorjev debelega črevesa in danke v Sloveniji (okrogla miza)
 A. Cerar, B. Štabuc: Zaključek

Predsednica organizacijskega odbora:

prof. dr. Nina Gale, dr. med.

Predsednik programskega odbora:

prof. dr. Anton Cerar, dr. med.

Prijave: Medicinska fakulteta, Inštitut za patologijo, Korytkova 2, 1000 Ljubljana

Informacije: prof. dr. Anton Cerar, dr. med.,
 T: 543 71 26, F: 543 71 04,
 E: anton.cerar@mf.uni-lj.si,
 E: vlasta.krfogec@mf.uni-lj.si

Kotizacije ni.

NEURODEGENERATIVNE BOLEZNI

organizator •
 Sekcija za otroško nevrologijo SZD

LJUBLJANA,
Grand hotel Union, Srebrni salon
 5. december 2008

PROGRAM:

Petek, 5. decembra 2008

- 9.00 D. Neubauer: Redke neurodegenerativne bolezni: zgodnja prepoznavna in diagnostični algoritmi
- 9.30 N. Župančič, N. Krajnc, B. Gnidovec Stražisar, M. Perkovič Benedik, I. M. Ravnik, Z. Rener Primec: Razvrščanje neurodegenerativnih bolezni in predstavitev kliničnih primerov
- Odmor
- 11.30 M. Popovič: Nevropatološke značilnosti
- 12.00 N. Pečarič Meglič: Nevroradiološke značilnosti
- 12.30 M. J. Kržan, I. M. Ravnik: Nevrofiziološke značilnosti
- 13.00 M. Žerjav Tanšek: Možnosti zdravljenja
- 13.45 Razprava
- 14.00 Predavanje sponzorja

Kosilo

Prijave: UKC, Pediatrična klinika, Vrazov trg 1, 1525 Ljubljana (Sekcija), prof. dr. David Neubauer, dr. med.

Kotizacije ni.

39. KONCERT ZDRAVNIKOV OB XXXIX. MEMORIALNEM SESTANKU PROFESORJA JANEZA PLEČNIKA

organizatorji •

Kulturno-umetniško društvo Univerzitetnega kliničnega centra in Medicinske fakultete dr. Lojz Kraigher

Inštitut za anatomijo

Inštitut za histologijo in embriologijo

Inštitut za patologijo

Inštitut za sodno medicino Medicinske fakultete v Ljubljani

LJUBLJANA,

Velika dvorana Slovenske filharmonije

5. december 2008 ob 19. uri

SPORED:

I. Florjanc (*1950): Votum hippocratis – prva izvedba

Združeni zbori KUD-a KC in MF dr. Lojz Kraigher:

Mešani pevski zbor dr. Bogdan Derč

Zbor študentov medicine COR

Vokalna skupina Kliničnega centra Vox medicorum

Domagoj Jugović, orgle

J. Brahms: Madžarski ples št. 5
Madžarski ples št. 4

Polona Maver, klavir
Andraž Cerar, klavir

J. Laharnar: Kadar mlado leto
D. Bortniansky: Tebe poem (liturgična)
Mešani pevski zbor dr. Bogdan Derč
Zborovodja: Venčeslav Zadravec

C. Saint-Saëns: Septet v E-duru op. 65

- Preludij

- Menuet

- Intermezzo

- Gavota – Finale

Zdravniška komorna skupina Pro medico

Matija Švagan, trobenta

Marko Zupan, 1. violina

Andrej Gubenšek, 2. violina

Vilim Demšar, viola

Jan Štangelj, violončelo

Tomaž Štular, kontrabas

Pavle Kornhauser, klavir

J. Brahms: In Stiller Nacht
(iz nemških ljudskih pesmi op. 8)
O Süßer Mai (op. 93a št. 3)
Vokalna skupina Kliničnega centra Vox medicorum
Umetniški vodja: Tomaž Faganel

F. Mendelssohn – Bartholdy: Koncert za violino, klavir in orkester v d-molu – Allegro molto
Andrej Gubenšek, violina
Polona Maver, klavir
Ljubljanski zdravniški orkester Camerata medica
Dirigent: Andrej Ožbalt

P. Collins/P. Bailey/N. East (arr. P. Lavender): Easy Lover
C. Mangione (arr. V. Lopez): Children of Sanchez
J. Garland (arr. G. Miller): In the Mood
Big Band Medicinske fakultete
Dirigent: Mitja Dragolič

Vstop prost

STROKOVNI SIMPOZIJ OB 30-LETNICI DELOVANJA SPLOŠNE NUJNE MEDICINSKE POMOČI V LJUBLJANI

organizator •

Splošna nujna medicinska pomoč, SNMP

LJUBLJANA,

Cankarjev dom, Linhartova dvorana

5.–6. december 2008

PROGRAM:

Petek, 5. decembra 2008

- 12.00 Registracija
14.00 Odprtje in slavnostni del
14.00 Uvod in pozdravni nagovor
14.35 Primož Aplenc: 30-letnica delovanja SNMP – razvoj in rast službe
14.50 Andraž Glavič: Delo v SNMP – pogled v preteklost
15.00 **Vabljeni predavanji:**
15.00 Branka Štigl: Vloga SNMP v očeh zdravnika družinske medicine
15.15 Breda Krišto: Nujna stanja v ambulanti družinskega zdravnika

- 15.30 Odmor
16.00 Sodelovanje predbolnišnične in bolnišničnih urgentnih služb – video moderirana razprava
- Miha Kovač: pogled zdravnika SNMP
 - Hugon Možina: pogled internista
 - Dušan Vlahovič: pogled anesteziologa
 - Matej Cimerman: pogled travmatologa
 - Viktor Švigelj: pogled nevrologa

17.30 Okrogla miza

Umestitev predbolnišničnih služb nujne medicinske pomoči v nove urgentne centre (Vabljeni predstavniki MZ, UKC, PHE MB, CE, KR, ZDL, MOL)

19.30 Slavnostna večerja s plesom

Sobota, 6. decembra 2008

9.00 **Izbrane teme s področja urgentne medicine** (vabljeni predavatelji)

9.00 Matjaž Turel: Bolnik v dihalni stiski –

diagnostični in terapevtski izziv

9.25 Marko Gričar: Bolnik z motnjno ritma –

diagnostični in terapevtski izziv

9.50 Štefek Grmec: Hipotenziven bolnik –

diagnostični in terapevtski izziv

10.15 Viktor Švigelj: Neodziven bolnik –

diagnostični in terapevtski izziv

10.40 Anže Kristan: Hudo poškodovan bolnik – oskrba v prvi uri

11.05 Odmor

11.30–15.10 Učne delavnice

- Dihalna pot
- Defibrilacija
- Motnje zavesti
- Periarestne aritmije
- Pristop k poškodovanemu v prometni nesreči

Namen: Seminar je namenjen zdravnikom, medicinskim sestram in zdravstvenim tehnikom, ki se pri svojem delu srečujejo z nujnimi stanji. Poteka pod pokroviteljstvom Slovenskega združenja za urgentno medicino.

Kotizacija: Zdravniki 130 EUR, medicinske sestre 110 EUR, člani SZUM 110 EUR, sekundariji 60 EUR, učne delavnice 60 EUR. Kotizacija vključuje udeležbo na predavanjih, zbornik, potrdilo o udeležbi, pogostitev med odmori in slavnostno večerjo. Plačilo kotizacije na račun ZD Ljubljana pri UJP: št. rač. 01261-6030921845, sklic 00 7908, namen plačila: Simpozij SNMP

Udeležba na predavanjih je brezplačna za

nekdanje uslužbenke SNMP in za študente medicinske fakultete.

Programski odbor: Primož Aplenc (predsednik), Renata Rajapakse, Marko Zelinka, Miha Kovač, Zvonko Rauber, Polonca Bracar, Marko Gričar, Hugon Možina, Dušan Vlahovič, Matej Cimerman

Organizacijski odbor: R. Rajapakse, P. Aplenc, S. Mahnič, M. Zelinka, M. Kovač, R. Vajd, K. Kmetič, A. Popović, A. Klemenčič, M. Žnidaršič, D. Žnidaršič, D. Buić Rerečić, D. Cvitkovič, D. Kotnik, M. Jevšenak Peršolja, N. Oblak Plitaver, J. Martinušč Porobič

Prijave: Zdravstveni dom Ljubljana, Splošna nujna medicinska pomoč (za simpozij), Bohoričeva 4, p.p. 2548, 1000 Ljubljana, T: 01 522 43 13, F: 01 433 20 85, E: snmp@zd-lj.si

Podaljšanje licence: vložena je vloga za pridobitev kreditnih točk na Zdravniški zbornici Slovenije in na Zbornici zdravstvene in babiške nege.

Zaradi omejitve števila udeležencev na učnih delavnicah priporočamo čimprejšnjo prijavo in plačilo kotizacije.

- Klinični primeri
17.15 A. Sever: Kliničnopsihološka ocena bolnika z bolečino
18.15 Večerja

Sobota 6. decembra 2008

- 9.00 A. Pražnikar: Periferna nevropatska bolečina
Klinični primeri
10.15 Odmor s kavo
10.30 M. Zaletel: Centralna nevropatska bolečina
Klinični primeri
11.30 Blanka Kores Plesničar: Psihične motnje pri kronični bolečini
12.00 S. Kert: Vodenje bolnika z nevropatsko bolečino v ambulanti družinskega zdravnika
Klinični primeri
13.00 Zaključek

Organizacijski odbor: B. Žvan, M. Zaletel, A. Pražnikar, S. Kert

Prijave: T: 01 52 11 400,
E: milka.karadza@pfizer.com, Pfizer, Podružnica za svetovanje s področja farmacevtske dejavnosti, Letališka cesta 3c, 1000 Ljubljana, Slovenija

Kotizacije ni!

- **Zgodovina Bolnišnice za pljučne bolezni Topolšica**
- **Proste teme**

Kot vsako leto, bodo na srečanju predstavljene tudi proste teme z različnih področij te stroke. Organizatorji vabijo vse, ki posvečajo svoje znanje, pozornost in izkušnje zgodovini medicine, da sporočijo naslov svojega prispevka s kratkim povzetkom (do 250 besed) do 15. novembra 2008 na Inštitut za zgodovino medicine Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani, Zaloška cesta 7a, 1000 Ljubljana, ali na E: france.urlep@guest.arnes.si
Podroben spored srečanja bo objavljen v decembrski številki Izide.

Organizacijski odbor: Zvonka Zupanič Slavec, France Urlep, Jože Zupancič, Srečko Meh, Milan Medved, Duša Fischinger.

Kotizacije ni.

UČNA DELAVNICA MIGRENE IN NEVROPATSKE BOLEČINE

organizatorji •
Sekcija za glavobol - Združenje nevrologov SZD
Slovensko združenje za zdravljenje bolečine
Združenje družinske medicine SZD

ŠMARJEŠKE TOPLICE

5.-6. december 2008

PROGRAM:

Učna delavnica bo potekala interaktivno ob kliničnih primerih

Petek, 5. decembra 2008

- 15.00 B. Žvan: Namen učne delavnice
15.05 M. Strgar Hladnik: Obravnava in vodenje migrenskih bolnikov
Klinični primeri
15.45 B. Žvan: Kronična migrena
Klinični primeri
16.15 Odmor s kavo
16.30 B. Žvan: Kranialne nevrologije

ZGODOVINA MEDICINE 10. PINTARJEVI DNEVI

organizatorji •
Inštitut za zgodovino medicine Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani
Znanstveno društvo za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije
Zdravstveni dom Velenje, Občina Velenje in Premogovnik Velenje

VELENJE,

Hotel Paka
12. december 2008

Na 10. jubilejnim letnem strokovnem srečanju s področja zgodovine medicine bo ob 50. obletnici Zdravstvenega doma Velenje na sporedu Pintarjevih dnevov:

- **Pregled zdravstvenega varstva rudarjev premogovnika Velenje skozi čas**
- **Razvoj osnovnega zdravstva v občini Velenje**

VIII. DRŽAVNO PRVENSTVO ZA ZDRAVNIKE IN STOMATOLOGE V STRELJANJU S STANDARDNO ZRAČNO PUŠKO IN PIŠTOLO S SEMINARJEM O POŠKODBAH V ŠPORTU

organizator •
Strelska sekcija zdravniškega in stomatološkega športnega društva Medicus

POSTOJNA,
Srednja šola za gozdarstvo

13.-14. december 2008

PROGRAM:

Sobota, 13. decembra 2008

- 9.00 Registracija in namestitvev
10.00 Streljanje s standardno zračno puško in pištolo
14.00 Kosilo
16.00 Predavanje: Poškodba kometca
Zvečer: Skupna večerja

Nedelja, 14. decembra 2008

- 10.00 Predavanje: Poškodbe kolka
 14.00 Kosilo
 16.00 Predavanje: Poškodbe spodnje čeljusti

Prosto popoldne in odhod domov

Propozicije:

- kotizacija je 20 EUR, za člane Medicusa 10 EUR (vpisno polo dobite na Zdravniški zbornici) in jo lahko nakažete na TRR Medicusa št.: 02014-0089618943. Ob plačilu navedite sklic 3333. Ob prijavi predložite dokazilo o plačani kotizaciji in prosite za račun;
- strelja se neomejeno število preizkusnih strelav + 40 strelav za oceno s puško in pištolo v času 75 minut;
- streljali bomo ločeni v kategorijah po spolu in starosti. Kategorije bodo postavljene glede na število udeležencev;
- število udeležencev ni omejeno;
- orožje za tekmovalce, ki so brez orožja, bo priskrbel organizator. Ob prijavi navedite, da ste brez orožja;
- spremljevalci, ki niso stomatologi ali zdravniki, imajo svojo kategorijo. Prijavnina za obe disciplini je 20 EUR;
- v primeru prijave vsaj štirih farmacevtov, bomo državno prvenstvo priredili tudi za farmacevte.

Tekmovanja se zaradi druženja vsako leto udeleži več tekmovalcev, med njimi pa se spletoje številne prijateljske vezi. Pridite in videli boste, zakaj. Znanje streljanja ni obvezno. Vsega se da naučiti.

Prijave in informacije: Branko Košir,
 T: 041 444 972, E: branko.kosir@siol.net.
 Prijave sprejemamo do 7. decembra 2008.

V pripravi je tudi državno prvenstvo v streljanju na glinene golobe. Organizirano bo ob prijavi vsaj petih tekmovalcev. Informacije in predprijave: Branko Košir T: 041 444 972, E: branko.kosir@siol.net.

PRVA DELAVNICA IZ INVAZIVNE KARDIALNE ELEKTROFIZIOLOGIJE V LJUBLJANI - AV NODALNA KROŽEČA TAHIKARDIJA IN SINDROM WOLFF-PARKINSON-WHITE, Z ŽIVO PREDSTAVITVIJO PRIMEROV

organizator •
 Klinični oddelek za kardiologijo, UKC Ljubljana
 Društva za napredek kardiologije

LJUBLJANA,
Univerzitetni klinični center, Zaloška 7,
predavalnica 1
 19. december 2008

PROGRAM:

- Osnove kardialne anatomije in elektrofizilogije
- Novosti v farmakološkem zdravljenju atrijske fibrilacije
- Predstavitve standardne ablacijske tehnike za AVNRT in sindrom WPW
- Predstavitve primerov v živo iz elektroфизиološkega laboratorija

7.15 Registracija
 7.50 M. Šinkovec (Ljubljana): Pozdravni nagovor

AV nodalna krožeča tahikardija

Moderatorji: D. Vokač (Maribor), P. Rakovec (Ljubljana), A. Pernet (Ljubljana), M. Šinkovec (Ljubljana)

8.00 P. Rakovec: Razpoznavna aritmij z EKG – nazaj k osnovam
 8.30 M. Šinkovec: Elektrofiziološka preiskava – predpogoj za pravilno diagnozo in uspešno katetsko ablacijo
 9.00 Odmor za kavo

Moderatorji: D. Vokač (Maribor), P. Rakovec (Ljubljana)

9.30 A. Pernet: Kako opravimo RF ablacijo AV nodalne krožeče tahikardije?
 10.00 P. Rakovec: Težavna RF abalcija AV nodalne krožeče tahikardije
 10.30 A. Pernet, M. Šinkovec: Živa predstavitev primera 1 – RF ablacija AV nodalne krožeče tahikardije
 12.30 Odmor za kosilo

Mini simpozij: Sodobno farmakološko zdravljenje atrijske fibrilacije

Moderatorji: D. Vokač (Maribor), P. Rakovec, I. Zupan, A. Pernet, M. Šinkovec (Ljubljana)
 14.00 P. Rakovec: Pristop k zdravljenju bolnika z atrijsko fibrilacijo
 14.15 I. Zupan: Amiodaron, sotalol, propafenon

- 14.30 A. Pernet: Novi antiaritmiki razreda III
 14.45 D. Vokač: Kombinirano antiaritmčno zdravljenje
 15.00 M. Šinkovec: Antiaritmčni učinki neantiaritmčnih zdravil

Sindrom WPW

Moderatorji: A. Pernet (Ljubljana), P. Rakovec (Ljubljana)

- 15.00 P. Rakovec: Katetska ablacija aritmij v KC Ljubljana
 15.30 M. Šinkovec: Kako opravimo RF ablacijo akcesornih poti?
 16.00 D. Vokač: Težavna ablacija akcesorne poti?
 16.30 D. Vokač, M. Šinkovec: Živa predstavitev primera 2 – RF ablacija akcesorne poti

Odmor za kavo

Organizacijski in strokovni odbor: M. Šinkovec (predsednik), A. Pernet, D. Vokač, P. Rakovec

Uradni jezik: slovenščina in angleščina

Dodatne informacije: ga. Irena Orel,
 T: +386 (01) 522 28 44, F: +386 (01) 522 28 28, E: irena.orel@kclj.si, TR: 02014-02553-84166 (NLB)

Kotizacije ni!

SIMPOZIJ O OČESNIH POŠKODBAH

organizatorja •
 UKC Maribor, Oddelek za očne bolezni
 Medicinska fakulteta Univerze v Mariboru,
 Katedra za oftalmologijo

MARIBOR,
Univerzitetni klinični center, velika predavalnica, kirurška stolpnica, 16. nadstropje
 29.–30. januar 2009

PROGRAM:

Četrtek, 29. januarja 2009

8.00 Prihod in prijava
 9.30 Uvodni pozdrav

10.00–13.00

Moderatorja: F. Kuhn in D. Pahor

- F. Kuhn: Terminology and prognosis
- F. Kuhn: Epidemiology
- K. Haložan, D. Pahor: Open globe injuries –

- trends of ocular injury in East of Slovenia
- Z. Slezak: Mechanisms of ocular trauma development
 - F. Kuhn: Counseling
 - F. Kuhn: Management of the injured cornea
 - F. Kuhn: Hyphema and its treatment
 - F. Kuhn: Iris trauma and restoration

13.00 Odmor za kosilo

14.30–18.30

Moderatorja: F. Kuhn in Z. Slezak

- B. Gračner: Reconstruction of anterior chamber after trauma – case presentations
- F. Kuhn: The injured lens
- D. Pahor: Traumatic cataract – case presentations
- D. Pahor: Lens displacement following blunt ocular trauma – case presentations
- Z. Slezak: Endophthalmitis, meeting point of the anterior and posterior segment surgery
- F. Kuhn: Endophthalmitis and its treatment
- F. Kuhn: IOFB injuries
- Z. Slezak: Unrecognized intraocular foreign bodies - trust your eyes only
- D. Pahor: Management of traumatic wound dehiscence after penetrating keratoplasty

19.00 Skupno druženje

Petek, 30. januarja 2009

10.00–12.00

Moderatorja: F. Kuhn in B. Gračner

- T. Gračner, B. Gračner: Chemical injuries and case presentations
- T. Gračner: Posttraumatic secondary glaucoma
- F. Kuhn: The eye with NLP vision and the issue of sympathetic ophthalmia
- F. Kuhn: Prevention of posttraumatic PVR
- F. Kuhn: Traumatic vitreous hemorrhage
- D. Pahor: The role of ultrasound in diagnosis of ocular trauma
- N. Špička: Posttraumatic optic neuropathy

12.00 Odmor

12.30–14.45

Moderatorja: F. Kuhn in T. Gračner

- F. Kuhn: Controversies in ocular traumatology
- M. Hudovernik: Eye lid trauma
- S. Trpin: Lacrimal system trauma
- M. Naji: The role of contact lens in rehabilitation of patients following open globe injury
- H. Skačej, T. Gračner: Ocular trauma following sport activities
- J. Uršič, D. Pahor: Ocular trauma in different age group

14.45 Razprava in zaključki

Kotizacije ni.

Uradni jezik srečanja: slovenščina in angleščina

Informacije: Tajništvo oddelka za očne bolezni UKC Maribor, g. Majda Jurkovič,
T: 02 321 16 30, 02 321 17 39,
E: info.ofta@sb-mb.si

Prijave: T: 02 321 16 30, 02 321 17 39,
E: info.ofta@sb-mb.si in ob začetku simpozija

Udeleženci bodo dobili potrdilo o udeležbi.

Pri ZZS je vložena vloga za priznanje kreditnih točk.

Program srečanja je objavljen v angleškem jeziku, ki bo tudi uradni jezik srečanja.

III. SLOVENSKA ŠOLA EHOKARDIOGRAFIJE

organizator •
Združenje kardiologov Slovenije
Delovna skupina za ehokardiografijo

ŠMARJEŠKE TOPLICE
30.–31. januar 2009
maj 2009
oktober 2009

PROGRAM:

Petek, 30. januarja 2009

- 8.00 Registracija
9.00 Janez Tasič: Uvod v šolo ehokardiografije
9.15 Nadja Ružič Medvešček: Slovenska pot ehokardiografije
9.30 Martin Tretjak: Fizikalne osnove ehokardiografije in tehnične osnove aparature
10.40 Odmor

- 11.00 Tatjana Golob Gulič: Osnove ehokardiografskih metod

Herbert Bernhardt: praktični del

- 13.30 Kosilo
15.00 Mirta Koželj: Ehokardiografska anatomija
16.30 Odmor

17.00 Tatjana Golob Gulič, Mirta Koželj: praktični del

- 20.00 Skupna večerja

Sobota, 31. januarja 2009

- 9.00 Iztok Gradecki: Standardne metode in meritve. Normalne vrednosti
10.30 Odmor

11.00 Iztok Gradecki, Janez Tasič: praktični del

- 13.30 Kosilo
15.00 Nadja Ružič Medvešček: Osnove doplerske ehokardiografije
16.30 Odmor

17.00 Nadja Ružič Medvešček: praktični del

- 18.30 Kolokvij
18.45 Zaključek

Spolne informacije: Delavnica je namenjena specializantom in specialistom interne medicine, kardiologom, anesteziologom in pediatrom.

Šola bo potekala v treh ciklih oziroma tečajih, ki bodo sestavljeni iz predavanj in praktičnih vaj, v času med tečaji pa bo potekalo usposabljanje ob mentorju. Vsak tečaj se bo končal s kolokvijem, šola pa s teoretičnim in praktičnim izpitom, ki je osnova za pridobitev dodatnega znanja iz ehokardiografije.

Prvi tečaj bo potekal januarja 2009 v Šmarjeških Toplicah.

Drugi tečaj bo potekal maja 2009: funkcija prekatov, kardiopatije, IBS, perikard, tkivni doppler, tumorji ...

Tretji tečaj bo potekal oktobra 2009: zaklopke levega in desnega srca, nove tehnologije, endokarditis, prirojene srčne napake, 3D ...

Kotizacija: za posamezni tečaj znaša 400 EUR (DDV je vključen). Kotizacija vsebuje: udeležbo na predavanjih, praktičnih vajah, kolokvijem in izpitu, gradivo, osvežitve med predavanji, kosilo, večerjo v petek ter zakusko po kolokvijem. Kotizacijo nakažite na transakcijski račun Združenja kardiologov Slovenije pri Novi Ljubljanski banki, d.d., Ljubljana, št.: 02222-0018629680, s pripisom:

»Šola ehokardiografije« in navedbo priimka udeleženca.
Plačilo mentorjev (250 EUR, 50 ur izobraževanja) se lahko izvede preko Združenja kardiologov Slovenije ali neposredno po pogodbi z mentorjem.

Prijave in informacije: Število mest je omejeno. Za sprejem v šolo je pomemben rok prijave in plačilo kotizacije. Prijave sprejemamo do zapolnitve mest oz. do 15. januarja 2009. Izpolnjeno prijavnico in kopijo potrdila o plačilu pošljite na naslov organizatorja najkasneje do 15. januarja 2009. Dodatne informacije: prim. Janez Tasič, dr. med. T: 03 543 44 21, E: janez.tasic@zd-celje.si, ga. Saša Radelj, tajništvo Združenja kardiologov Slovenije, Ul. stare pravde 6, 1000 Ljubljana, T: 01 434 21 00, F: 01 434 21 01, E: sasa.radelj@kclj.si.

INFEKTOLOŠKI SIMPOZIJ 2009

organizator •
Sekcija za kemoterapijo SZD
Katedra za infektivne bolezni in epidemiologijo MF
Klinika za infektivne bolezni in vročinska stanja
UKC Ljubljana

LJUBLJANA
Univerzitetni klinični center, Zaloška 2,
predavalnica 1
27.-28. marec 2009

PROGRAM:

Petek, 27. marca 2009

8.30 Tobias Welte: Sponzorirano predavanje z zajtrkom Astra Zeneca
Resistance problems in G-negative bacteria - where do we go from here?

Moderatorja: M. Čizman, J. Tomažič

- B. Beović: Novi antibiotiki: kaj potrebujemo in kaj lahko

pričakujemo

- T. Lejko Zupanc: Novosti na področju glivnih okužb. Nova zdravila, nove indikacije
- M. Čizman, Slovenska skupina za spremljanje porabe protimikrobnih zdravil: Poraba antibiotikov v slovenskih bolnišnicah
- F. Strle, V. Maraspin Čarman: Pregled najpomembnejših objav s področja infektologije v zadnjem letu

10.35 Odmor za kavo – vabi Astra Zeneca

Moderatorji: T. Lejko Zupanc, T. Lužnik Bufon

- 11.00 I. Muzlovič, V. Tomič: Okužbe, povezane z zdravstvom: pristop Svetovne zdravstvene organizacije, inštitucij Evropske unije in Slovenije
- 11.20 D. Pleterški Rigler: Okužbe, povezane z zdravstvom: medkolegialni vidik
- 11.40 B. Kotnik Kervorkijan, Z. Simonović: Epidemiologija okužb, povezanih z zdravstvom v Sloveniji: kaj vemo
- 12.00 M. Müller Premru, H. Ribič, S. Lorenčič Robnik, T. Žohar Čretnik, J. Fišer, M. Kavčič, T. Harlander, I. Štrumbelj, V. Tomič, I. Piltaver Vajdec, S. Jeverica: Odpornost bakterij *Staphylococcus aureus*, *Enterococcus spp.*, *Klebsiella pneumoniae*, *Pseudomonas aeruginosa* in *Acinetobacter baumannii*, osamljenih pri bolnikih v slovenskih bolnišnicah v letu 2007
- 12.20 K. Seme, V. Tomič, S. Lorenčič Robnik: Sponzorirano predavanje s kosilom PharmaSwiss: tygacil – prvi rezultati občutljivosti v Sloveniji

Moderatorja: M. Jereb, B. Beović

- 14.00 P. Karner, S. Gregorčič: Bolnišnična pljučnica
- 14.20 A. Pikej Pečnik, T. Jurca: Okužbe žilnih katetrov in bakteriemija, povezana z zdravstvom
- 14.40 S. Lotrič Furlan, T. Lejko Zupanc: Okužbe kirurške rane
- 15.00 B. Zakotnik: Okužbe sečil, povezane z zdravstvom
- 15.20 Odmor za kavo

Moderatorja: M. Matičič, G. Lešničar

- 16.00 J. Ahčan, A. Radšel: Črevesne bolnišnične okužbe pri otrocih
- 16.10 J. Blatnik, G. Lešničar: Črevesne bolnišnične okužbe pri odraslih
- 16.20 J. Tomažič, T. Vovko, N. Gorišek Miksič: Okužba s HIV, povezana z zdravstvom
- 16.35 M. Matičič: Okužbe z virusi hepatitisa, povezane z zdravstvom
- 16.50 K. Seme, N. Švent Kučina:

Mikrobiološka diagnostika z zdravstvom povezanih okužb

Sobota, 28. marca 2009

Moderatorja: L. Vidmar, M. Arnež

- 9.00 M. Škerl: Okužbe, povezane z vodo in zrakom v bolnišnici
- 9.25 M. Pokorn: Okužbe, povezane z zdravstvom, pri otrocih
- 9.50 T. Lužnik Bufon: Vloga izolacije v preprečevanju bolnišničnih okužb
- 10.15 M. Logar, T. Lužnik Bufon: Ukrepi za preprečevanje okužb v izrednih razmerah
- 10.40 Odmor za kavo

Moderatorja: T. Lejko Zupanc, F. Strle

- 11.10 A. Lenhart, S. Vrenko: Vloga dezinfekcije in čiščenja prostorov v preprečevanju bolnišničnih okužb
- 11.35 V. Tomič: Priporočila za preprečevanje okužb, povezanih z zdravstvom, ki se uporabljajo v Sloveniji: kaj uporabljamo, kaj je novega, kaj bomo morali spremeniti
- 12.00 T. Lejko Zupanc, S. Lotrič Furlan: Okužbe v negovalnih ustanovah
- 12.25 T. Remec, A. Berginc Dolenšek: Ali je zdravstveni delavec lahko vir bolnišnične okužbe?

CENIK MALIH OGLASOV

- Razpisi za delovna mesta v javni zdravstveni mreži – brezplačno.
- Razpisi za delovna mesta 83,46 EUR, za člane ZZS 50 % popusta.
- Oddaja poslovnih prostorov – ordinacij: 83,46 EUR, za člane ZZS 50 % popusta.
- Ostali mali oglasi (prodaja inštrumentov, avtomobilov): 104,32 EUR, za člane ZZS 50 % popusta.
- Novoletne in druge osebne čestitke: v okvirčku 1/6 strani 175,26 EUR, za člane ZZS 50 % popusta.

20 % DDV ni vračunan v ceno.

DELOVNA MESTA

Javni zdravstveni zavod Splošna bolnišnica Trbovlje

objavlja prosta delovna mesta

1. **zdravnika specialista ginekologije in porodništva (m/ž)**
2. **zdravnika specialista interne medicine (m/ž)**
3. **zdravnika specialista radiologije (m/ž)**
4. **zdravnika specialista pediatrije (m/ž)**

Pogoji pod:

1.
 - zdravnik specialist ginekologije in porodništva,
 - veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
2.
 - zdravnik specialist interne medicine,
 - veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
3.
 - zdravnik specialist radiologije,
 - veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
4.
 - zdravnik specialist pediatrije,
 - veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom in štirimesečnim poskusnim delom.

Nudimo stanovanje v Trbovljah.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: Javni zdravstveni zavod Splošna bolnišnica Trbovlje, 1420 Trbovlje, Rudarska c. 9.

O izbiri bomo kandidate pisno obvestili v 30 dneh po opravljenem izboru.

Zdravstveni dom dr. Božidarja Lavriča Cerknica

zaposli

1. zdravnika specialista družinske/šolske medicine (m/ž)

Pogoji:

- VII. stopnja strokovne izobrazbe,
- specializacija iz družinske/šolske medicine,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- štiri leta ustreznih delovnih izkušenj,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- vozniško dovoljenje B-kategorije,
- osnovno računalniško znanje.

Zdravnik specialist bo opravljal delo nedoločen čas s polnim delovnim časom.

2. zdravnika po končanem sekundarijatu (m/ž)

Pogoji:

- VII. stopnja strokovne izobrazbe,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- vozniško dovoljenje B-kategorije,
- osnovno računalniško znanje.

Zdravnik bo opravljal delo nedoločen čas s polnim delovnim časom.

3. zdravnika specialista internista pulmologa (m/ž)

- VII. stopnja strokovne izobrazbe,
- specializacija iz pulmologije,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- štiri leta ustreznih delovnih izkušenj,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- vozniško dovoljenje B-kategorije,
- osnovno računalniško znanje.

Zdravnik specialist bo opravljal delo nedoločen čas s krajšim delovnim časom od polnega, v obsegu 15 ur na teden. Obstaja možnost zaposlitve do polnega delovnega časa pri drugem delodajalcu.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev naj kandidati pošljejo v roku 15 dni po tej objavi na naslov: ZD Cerknica, Cesta 4. maja 17, 1380 Cerknica. O izbiri bodo kandidati obveščeni v osmih dneh po izbiri. Interesente vlijudno vabimo na razgovor. Za dodatne informacije pokličite T: 051 601 313.

Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor, OE Varstva otrok in mladine

vabi v svoj delovni kolektiv za delo na področju pediatrije

enega zdravnika s temeljno specializacijo iz pediatrije (m/ž)

za nedoločen čas s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom. Kandidati, ki se bodo prijavili na prosto delovno mesto, morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- opravljen specialistični izpit iz pediatrije,
- znanje slovenskega jezika,
- veljavna licenca.

Ponujamo vam:

- možnost vsestranskega strokovnega razvoja,
- plačilo po kolektivni pogodbi.

Vaše cenjene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev nam, prosimo, pošljite v 15 dneh po objavi v Službo za pravne in kadrovske zadeve Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor, Ul. talcev 9, 2000 Maribor.

Za dodatne informacije lahko pokličete vsak dopoldan v Službo za pravne in kadrovske zadeve, T: 02 228 62 59.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi razpisa.

Javni zavod zdravstveni dom Trbovlje

objavlja prosto delovno mesto

zdravnika specialista pediatrije (m/ž)

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pogoji za zasedbo:

- končana medicinska fakulteta,
- opravljen strokovni izpit,
- opravljena specializacija iz pediatrije,
- znanje slovenskega jezika,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- državljanstvo Republike Slovenije,
- poskusno delo štiri mesece.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratek življenjepis v osmih dneh po objavi tega razpisa na naslov: Zdravstveni dom Trbovlje, Rudarska cesta 12, Kadrovska služba, 1420 Trbovlje.

O izbiri bomo kandidate pisno obvestili v 30 dneh po opravljenem izboru.

Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor

Služba splošne medicinske dejavnosti vabi v svoj delovni kolektiv za delo na področju splošne/družinske medicine

dva zdravnika s temeljno specializacijo iz splošne ali družinske medicine (m/ž)

za nedoločen čas s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

Kandidati, ki se bodo prijavili na prosto delovno mesto, morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- opravljen specialistični izpit iz splošne ali družinske medicine,
- veljavna licenca za področje splošne ali družinske medicine ali
- zaključen sekundarijat in opravljen licenčni izpit,
- znanje slovenskega jezika.

Ponujamo vam:

- možnost vsestranskega strokovnega razvoja,
- delo v dinamičnem okolju v primestni ter mestni ambulanti, v domu starejših občanov, kot tudi sodelovanje v službi nujne medicinske pomoči,
- vključitev v izobraževanje študentov, specializantov,
- podporo pri razvojnem in raziskovalnem delu,
- plačilo po kolektivni pogodbi.

Sprva bi sklenili delovno razmerje za nadomeščanje zdravnic v času porodniškega dopusta, v nadaljevanju pa vam nudimo izjemne možnosti za delo v lastni ambulanti. Vaše cenjene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev nam, prosimo, pošljite v 15 dneh po objavi v Službo za pravne in kadrovske zadeve Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor, Ul. talcev 9, 2000 Maribor.

Za dodatne informacije lahko pokličete vsak dopoldan v Službo za pravne in kadrovske zadeve, T: 02 228 62 59.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi razpisa.

Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor

Služba splošne medicinske dejavnosti vabi v svoj delovni kolektiv - onkološkega dispanzerja

zdravnika specialista V/VI (specialista interne medicine) (m/ž)

za nedoločen čas s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

Kandidati, ki se bodo prijavili na prosto delovno mesto, morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- opravljen specialistični izpit iz interne medicine,
- veljavna licenca za področje interne medicine
- znanje slovenskega jezika.

Ponujamo vam:

- možnost vsestranskega strokovnega razvoja,
- delo v dinamičnem okolju v mestni ambulanti, v domu starejših občanov, kot tudi sodelovanje v službi nujne medicinske pomoči,
- vključitev v izobraževanje študentov, specializantov,
- podporo pri razvojnem in raziskovalnem delu,
- plačilo po kolektivni pogodbi.

Vaše cenjene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev nam, prosimo, pošljite v 15 dneh po objavi v Službo za pravne in kadrovske zadeve Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor, Ul. talcev 9, 2000 Maribor.

Za dodatne informacije lahko pokličete vsak dopoldan v Službo za pravne in kadrovske zadeve, T: 02 228 62 59.

Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor

Organizacijska enota Varstvo žensk – Center za boleznij dojke vabi v svoj delovni kolektiv **zdravnika s specializacijo iz radiologije (z usposobljenostjo odčitavanja mamografskih posnetov v skladu z doktrino centrov za boleznij dojke) (m/ž)** ali **zdravnika s specializacijo iz ginekologije (z licenco za odčitavanje radioloških slik v Centru za boleznij dojke) (m/ž)**

za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Kandidati, ki se bodo prijavili na prosto delovno mesto, morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- opravljen specialistični izpit iz radiologije (z usposobljenostjo odčitavanja mamografskih posnetkov v skladu z doktrino centrov za boleznij dojke) oz. ginekologije (z licenco za odčitavanje radioloških slik v centru za boleznij dojke),
- veljavna licenca,
- znanje slovenskega jezika.

Vaše cenjene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev nam prosimo pošljite v 15 dneh po objavi v Službo za pravne in kadrovske zadeve Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor, Ul. talcev 9, 2000 Maribor.

Za dodatne informacije lahko pokličete vsak dopoldan v Službo za pravne in kadrovske zadeve, T: 02 228 62 59.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi razpisa.

Javni zavod zdravstveni dom Trbovlje

objavlja tri prosta delovna mesta

zdravnika specialista splošne medicine (m/ž) oziroma **zdravnika po končanem sekundarijatu (m/ž)**

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pogoji za zasedbo:

- končana medicinska fakulteta,
- opravljen strokovni izpit,
- opravljen sekundarijat ali opravljena specializacija iz splošne ali družinske medicine,
- znanje slovenskega jezika,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- državljanstvo Republike Slovenije,
- poskusno delo štiri mesece.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratek življenjepis v osmih dneh po objavi tega razpisa na naslov: Zdravstveni dom Trbovlje, Rudarska cesta 12, Kadrovska služba, 1420 Trbovlje.

O izbiri bomo kandidate pisno obvestili v 30 dneh po opravljenem izboru.

Zdravstveni dom Koper

objavlja prosto delovno mesto

zdravnika v službi splošne medicine (m/ž)
za nedoločen čas.

Pogoji:

- diploma medicinske fakultete,
- opravljen strokovni izpit,
- zaželeno so delovne izkušnje,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v roku 15 dni po objavi razpisa na naslov: Zdravstveni dom Koper, Dellavallejeva 3, 6000 Koper.

Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po objavi razpisa.

Zdravstveni dom Koper

objavlja dve prosti delovni mesti

zdravnika v službi nujne medicinske pomoči (m/ž)

za nedoločen čas.

Pogoji:

- diploma medicinske fakultete,
- opravljen strokovni izpit,
- zaželeno so delovne izkušnje,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v roku 15 dni po objavi razpisa na naslov: Zdravstveni dom Koper, Dellavallejeva 3, 6000 Koper.

Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po objavi razpisa.

Osnovno zdravstvo Gorenjske Kranj
OE Zobna poliklinika Kranj

objavlja prosto delovno mesto

zobozdravnika (m/ž)

za delo v šolski zobni ambulanti
Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas (en zobozdravnik) s polnim delovnim časom.

Pogoji:

- diploma medicinske fakultete – smer dentalna medicina,
- opravljen strokovni izpit,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- poskusno delo tri mesece.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov: OE Zobna poliklinika, Gosposvetska ulica 8, 4000 Kranj.

O izbiri bomo kandidate obvestili v zakonskem roku.

Septum, d.o.o., kardiološka ambulanta s koncesijo

objavlja prosto delovno mesto

specialista interne medicine (m/ž)

Pogoji:

- diploma medicinske fakultete in opravljen specialistični izpit iz interne medicine,
- opravljen strokovni izpit,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- aktivno znanje slovenskega in angleškega jezika,
- državljanstvo Republike Slovenije,
- znanje ultrazvoka srca (vendar ni pogoj; možno tudi naknadno izobraževanje).

Ponujamo vam zaposlitev za nedoločen čas, stimulativen osebni dohodek, urejeno delovno okolje, možnost strokovnega izobraževanja in raziskovalnega dela.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi. Pisne ponudbe z dokazili pošljite na naslov: Septum, d.o.o., Šmartinska 53, 1000 Ljubljana ali na E: info@septum.si.

Splošna bolnišnica dr. Jožeta Potrča Ptuj

zaposli

1. tri specialiste ali specializante s področja interne medicine (m/ž)

Pogoji:

- končana medicinska fakulteta,
- opravljena specializacija in specialistični izpit iz interne medicine,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- aktivno znanje slovenskega jezika ali
- končana medicinska fakulteta,
- končan sekundarijat,
- aktivno znanje slovenskega jezika;

2. specialista s področja ginekologije in porodništva (m/ž)

Pogoji:

- končana medicinska fakulteta,
- opravljena specializacija in specialistični izpit iz ginekologije in porodništva,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- aktivno znanje slovenskega jezika.

Za delovno mesto specialista bo delovno razmerje sklenjeno za nedoločen čas s štirimesečnim poskusnim delom. Za delovno mesto specializanta bo delovno razmerje sklenjeno za določen čas do dokončane specializacije, kasneje zaposlitev za nedoločen čas.

Plačnik specializacije bo Splošna bolnišnica dr. Jožeta Potrča Ptuj. Omogočeno bo nadaljnje izobraževanje.

Kandidate, ki bi se želeli pridružiti našemu zdravniškemu kolektivu, vabimo, naj se glede ostalih možnosti in pogojev dela oglasijo na razgovor.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev, kratkim življenjepisom in opisom doseganja delovnih izkušenj pošljite v osmih dneh po objavi na naslov: Splošna bolnišnica dr. Jožeta Potrča Ptuj, Potrčeva 23–25, 2250 Ptuj. Kandidate bomo obvestili o izbiri v 30 dneh po sprejeti odločitvi.

Zdravstveni dom Novo mesto

objavlja prosto delovno mesto:

zdravnika splošne medicine ali zdravnika specialista splošne medicine oziroma družinske medicine za potrebe dejavnosti nujne medicinske pomoči (m/ž)

Pogoji:

- končana medicinska fakulteta – oddelek splošna medicina/družinska medicina,
- opravljen strokovni izpit,
- opravljen sekundarijat oziroma specialistični izpit,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- državljanstvo Republike Slovenije ali dovoljenje za delo v RS,
- poskusno delo štiri mesece,
- vozniški izpit B-kategorije.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati oziroma kandidatke naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v osmih dneh po objavi na naslov: Zdravstveni dom Novo mesto, Kandijska c. 4, 8000 Novo mesto.

Zdravstveni dom Logatec

zaposli

zdravnika specialista pediatrije (m/ž)

Pogoji:

- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- potrdilo o specializaciji,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- slovensko državljanstvo ali dovoljenje za delo v Republiki Sloveniji,
- osnovno računalniško znanje,
- vozniški izpit B-kategorije.

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas 12 mesecev za polni delovni čas z možnostjo podaljšanja. Nastop dela po dogovoru.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev, kratkim življenjepisom in opisom delovnih izkušenj pošljite v petnajstih dneh na naslov: Zdravstveni dom Logatec, Notranjska 2, 1370 Logatec.

Zdravstveni dom Šentjur

objavlja prosti delovni mesti

1. zdravnika družinske medicine v splošni ambulanti v ZD Šentjur (m/ž)

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Delovno mesto je prosto takoj.

Pogoji:

- zdravnik s končano medicinsko fakulteto, opravljenim strokovnim izpitom, sekundarijatom ali specializant ali zdravnik s končano specializacijo iz družinske/splošne medicine,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije za področje splošne medicine,
- vozniški izpit B-kategorije,
- poskusno delo v skladu z določili kolektivne pogodbe za zdravnike in zobozdravnike,
- znanje slovenskega jezika,
- poznavanje dela z računalnikom,
- usposobljenost za delo v dežurni službi in NMP.

2. zdravnika splošne medicine ali zdravnika družinske medicine z zaključenim sekundarijatom v ZP Planina (m/ž)

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Delovno mesto je prosto takoj.

Pogoji:

- zdravnik s končano medicinsko fakulteto, opravljenim strokovnim izpitom in sekundarijatom ali zdravnik s končano specializacijo iz družinske/splošne medicine,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije za področje splošne medicine,
- vozniški izpit B-kategorije,
- poskusno delo v skladu z določili kolektivne pogodbe za zdravnike in zobozdravnike,
- znanje slovenskega jezika,
- poznavanje dela z računalnikom,
- usposobljenost za delo v dežurni službi in NMP.

Kandidatu nudimo družinsko stanovanje v ZP Planina pri Sevnici.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili pošljejo na naslov: ZD Šentjur, Cesta Leona Dobrotinška 3b, 3230 Šentjur.

Zdravstveni dom Ivančna Gorica

zaposli

dva zdravnika splošne medicine ali zdravnika specialista splošne medicine (m/ž)

Pogoji:

- diploma medicinske fakultete in opravljen strokovni izpit,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- slovensko državljanstvo ali veljavno dovoljenje za delo v Republiki Sloveniji,
- vozniški izpit B-kategorije,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- poskusno delo 3 mesece.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Nastop dela takoj ali po dogovoru. Kandidati naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov: Zdravstveni dom Ivančna Gorica, Cesta II. grupe odredov 16, kadrovska služba, 1295 Ivančna Gorica.

OGLASI

Ljubljana, Dravlje, pritličje

prodam ali oddam v najem

OČESNO ORDINACIJO

s Top Con diagnostično opremo in dovoljenjem Ministrstva za zdravje

Pred ordinacijo je veliko brezplačno parkirišče, ordinacija ima dva vhoda, dostop za invalide, sprejemnico s čakalnico, dve stranišči.

Informacije: 041 292 841

Nekaj utrinkov s kongresa Evropske zveze medicine v zavarovalništvu in socialnem zavarovanju

Života Lovrenov, Marjan Rus

Od 5. do 7. junija 2008 je v Kongresnem centru v Pragi potekal 17. kongres Evropskega združenja zavarovalniške medicine in medicine v socialnem zavarovanju (European Union of Medicine in Assurance and Social Security – EUMASS).

Zbranih je bilo 300 udeležencev iz Evrope, Alžirije, Arube, Brazilije, Kanade ter Združenih držav Amerike.

Slovenijo je zastopalo šest udeležencev. Štirje predstavniki z Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije in po en udeleženec z Inštituta Republike Slovenije za rehabilitacijo in Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Vodilna tema kongresa je bila »Kronične bolezni in njihov vpliv na zdravstveno oskrbo in socialno varnost, upoštevanje ekonomski vidik«.

Uvodoma nas je pozdravil podpredsednik vlade Republike Češke, ki je izpostavil pomen področja našega dela, to je ocenjevanja delovne zmožnosti v kontekstu ohranjanja socialne varnosti ob upoštevanju ekonomskih vidikov v času rastočih potreb po sredstvih za pokojnine in druge socialne namene.

Po pozdravu predsednika Češkega združenja zdravniških društev nas je nagovorila predsednica kongresa, ki je napovedala bogat strokovni program s 17 plenarnimi predavanji, okoli 40 učnimi delavnicami in posterji. Med slednjimi sta bila dva posterja avtorjev z Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (»Ocenjevanje invalidnosti in delovanje invalidskih komisij na ZPIZ Slovenije« in »Ocenjevanje invalidnosti in kostno mišične bolezni«), ki sta vzbudila precejšnje zanimanje. Vsebina posterjev je bila predstavljena tudi na DVD-jih z najavo 1. mednarodnega kongresa medicinskih izvedencev v organizaciji ZPIZ-a, ki bo potekal aprila 2009 v Mariboru.

Sledil je nagovor sedanjega predsednika organizacije EUMASS, prof. Freddyja Faleza iz Belgije.

Mag. Dean Premik, mag. Eva Kosta, dr. med., Života Lovrenov, dr. med., asist. mag. Andrejka Fatur Videtič, dr. med., Marjan Rus, dr. med. (z leve)

Predstavniki iz Velike Britanije je v svojem prispevku z naslovom »Življenje ni kronična bolezen« spregovoril o tem, kaj vpliva, da vse bolj uspešno zdravimo kronične bolezni pri ljudeh, starejših od šestdeset let. Funkcionalna sposobnost ljudi po šestdesetem letu je bistveno drugačna. To življenjsko obdobje pridobiva novo kakovost in je v marsikaterem pogledu bolj produktivno. Finski predstavnik je poročal o študiji na populaciji »belih ovratnikov« (nefizičnih delavcev), ki je bila izpeljana s pomočjo vprašalnikov o lastni oceni zdravstvenega stanja ob obremenitvah na delu. Pri vprašanih o zdravstvenih navadah je kar 55 odstotkov vprašanih odgovorilo, da poznajo pravila zdravega načina življenja, a jih ne upoštevajo.

Profesor iz Belgije je predaval o pomenu razvoja zavarovalniške medicine kot akademske specialistične stroke. Trenutno obstaja katedra za zavarovalniško medicino le na univerzi v Leuvenu v Belgiji! Rastoči stroški za denarna nadomestila iz blagajn socialnih zavarovanj (bolniški dopusti, invalidske upokojitve)

zahtevajo strokovno zanesljive odločitve, ki bodo pripomogle k preudarni uporabi teh sredstev.

Naša kolegica z Inštituta Republike Slovenije za rehabilitacijo (IRSR) je uspešno predstavila prispevek o pomembnosti vračanja delavcev s kroničnimi boleznimi na delo, kar omogoča, da lahko invalidi še nadalje ostajajo zaposleni.

Med plenarnimi predavanji naslednjega dne kongresa velja omeniti prispevek predstavnika Norveške na temo ICF-klasifikacije, ki temelji na prizadetosti glede na izgubo funkcionalnih sposobnosti. Poročal je o tekočem projektu, pri katerem sodeluje več evropskih držav, v delovni skupini pa sodeluje tudi ZPIZ Slovenije.

Zelo aktualna sta bila dva prispevka o študijah odsotnosti z dela iz zdravstvenih razlogov. Norvežan je predstavil projekt, s katerim so na Norveškem s široko akcijo in tudi s politično podporo leta 2000 ustavili naraščanje začasne nezmožnosti za delo, ki je še sedaj na isti ravni.

Finec je poročal o študiji, v katero je bilo vključenih 3000 delavcev gradbene stroke. Skupino so razdelili v dve podskupini in pri eni skupini izvedli program intervencij za preprečevanje bolniške odsotnosti (specialistični pregled in naporitve na diagnostične in terapevtske obravnave), kar pomeni proaktivni pristop k rešitvi problema. Rezultat je pokazal manjše število dni odsotnosti z dela v skupini, kjer so potekale intervencije, pa tudi nižje stroške obravnave zdravstvenega varstva kljub opravljenim usmerjenim storitvam.

Pred koncem kongresa nas je predstavnik iz Nemčije povabil na 18. kongres EUMASS-a, ki bo v Berlinu od 23. septembra do 25. septembra 2010. ■

Srečanje slovenskih anesteziologov veteranov

Miriam Petrun Ulaga, Jasna Müller

Zbrali smo se 11. junija 2008 na pobudo Jožeta Četina, dolgoletnega predsednika slovenske anesteziološke sekcije. Namen sestanka je bil obuditi in osvežiti spomin na ustanovitev in delovanje sekcije v prvih dveh desetletjih obstoja. Pregledali smo skromne ohranjene zapisnike in dopise iz zaupščine ustanoviteljice sekcije Darje Ojstrež.

Žal arhivi, ki so jih skrbno varovali tajniki sekcije do leta 1968, niso dosegljivi. Ob prevzemu predsedstva 1970 (predsednik J. Četina, tajnik M. Hribar Habinc) niso bili prevzeti. Srečno naključje, da so se srečanja udeležili skoraj vsi prvi predsedniki in tajniki, je omogočilo manjkajoče podatke dopolniti s podatki kolegov, ki so opravljali v določenih obdobjih te funkcije. Seznam predsednikov in tajnikov prvega obdobja obstoja sekcije je popoln.

Almin dom, Svetina, od leve: M. Pečan, L. Šlibar Grubič, S. Jeretin, J. Müller, N. Pirc Delak, M. Petrun Ulaga, J. Četina

Srečanje v »Alminem domu« na Svetini je potekalo v izredno prijateljskem vzdušju, ki mu je dalo poseben pečat lepo okolje, zelo urejena restavracija in odlična postrežba hrane in pijače. ■

Funkcijo predsednikov in tajnikov so od 1962 do 1981 opravljali:

Leto	predsedniki	tajniki
1962	Darja Ojstrež, dr. med (ustanoviteljica)	Stojan Jeretin, dr.med.
1962/63	Drago Ažman, dr. med.	Marija Pečan, dr. med.
1964/65	Jasna Müller, dr. med.	Nada Kovačič, dr. med.
1965/66	Stojan Jeretin, dr. med.	Verena Kolšek, dr. med., in Andreja Pipp, dr. med.
1967/68	Ljudmila Šlibar, dr. med.	Darinka Soban, dr. med.
1968/69	Ljudmila Šlibar, dr. med.	Darinka Soban, dr. med.
1969/70	Darinka Soban, dr. med.	Ljudmila Šlibar, dr. med.
1971/73	Jože Četina, dr. med.	Janez Vilč, dr. med./ Miša Hribar Habinc, dr. med.
1973/75	Jože Četina, dr. med.	Harald Hofman, dr. med.
1976/81	Jože Četina, dr. med.	

Sporočite svoj e-naslov – in si zagotovite redno prejemanje aktualnih informacij

Spoštovana članica, spoštovani član

Zdravniška zbornica vzpostavlja sodobne načine obveščanja svojih članov po elektronski pošti. Redno bi vam želeli pošiljati obvestila o aktivnostih v Zbornici in informacije, ki bi bile zanimive za člane (borza delovnih mest, ugodnosti za člane, sprejetje pomembnih zakonskih ali podzakonskih dokumentov ...).

Vljudno vas prosimo, da posredujete svoj e-poštni naslov, saj boste s tem pridobili možnost ažurnega prejemanja pomembnih informacij o stanovskih in drugih aktualnih novicah.

Vabimo vas, da svoj e-naslov sporočite na: e-naslov: cecilija.dolhar@zss-mcs.si, telefon: 01 30 72 122

*Za vaše sodelovanje se vam najlepše zahvaljujem.
Prim. asist. Gordana Kalan Živčec, predsednica Zdravniške zbornice Slovenije*

30. Alpe-Adria srečanje perinatalne medicine

22. Alpe-Adria perinatalni kongres

Boštjan Lovšin

V skupni organizaciji Združenja za perinatalno medicino pri Slovenskem zdravniškem društvu, Ginekološke klinike Ljubljana in Ginekološko-porodniškega oddelka Splošne bolnišnice Izola je Izola od 18. do 20. septembra gostila udeležence jubilejnega 30. Alpe-Adria srečanja perinatalne medicine. V novi predavalnici Visoke šole za zdravstvo ob izolski bolnišnici je preko 150 ginekologov porodničarjev in pediatrov iz Italije, Avstrije, Madžarske, Hrvaške in Slovenije izmenjevalo izkušnje na področju dveh aktualnih tem: bolečina pri porodnici in novorojenčku ter problemi večplodne nosečnosti. Srečanja so tradicionalno zelo zanimiva, saj dajo vpogled v podobnosti in razlike obravnave pacientov ob istem problemu v sosednjih državah. Vsaki od dveh glavnih tem sta namenjeni uvodni predavanji priznanega porodničarja perinatologa in nato še pediatra neonatologa, nato pa sledijo za državo specifična predavanja strokovnjaka iz vsake države udeleženke posebej.

Po uvodnih besedah spodaj podpisane lokalnega organizatorja in predsednice kongresa Tanje Premru Sršen z Ginekološke klinike Ljubljana je z vidika porodničarja sistematično predstavil obravnavo bolečine pri porodnici prof. Walcher iz Gradca. Manj učinkovite nefarmakološke metode in na plod delujoče sistemske analgetike vse bolj nadomeščajo regionalne tehnike, ki jih je predstavil kot zlati standard porodne analgezije. Klasično lumbarno epiduralno analgezijo izpopolnjujejo v zadnjih letih dodatki epiduralnih opioidov lokalnemu anestetiku in nove tehnike vzdrževanja analgezije, kot je na primer dodajanje odmerka s strani porodnice same. Profesor Brovedani iz Trsta je opozoril, da bolečina pri novorojenčku negativno vpliva na nevrološki razvoj, zato je potrebno bolečino preprečiti ali učinkovito obvladovati.

Povabilu na kongres se je s posredovanjem prof. Žive Novak Antolič z Ginekološke klinike Ljubljana prijazno odzval prof. Isaac Blickstein iz Izraela, eden vodilnih na področju obravnave večplodnih nosečnosti. V predavanju je

predstavil najnovejše ugotovitve, pri katerih je bil tudi sam udeležen. V luči novih podatkov, dobljenih ob zdravljenju neplodnosti in tehnikah asistiranе reprodukcije, je nekoliko provokativno predstavil novejšo hipotezo o monozigotni delitvi. Pri razvoju sindroma transfuzije dvojčka k dvojčku se je zavzel za zgodnejše dokončanje poroda, saj so zapleti zaradi prezgodnjega poroda ponavadi manj težki kot zaradi same transfuzije. Dokazal je, da steroidi pri večplodni nosečnosti redko zmanjšajo pojav respiratornega distres sindroma, pač pa zmanjšajo pogostost intraventrikularnih krvavitev pri novorojenčkih. Za konec je prikazal še raziskave maskulinizacije moškega ploda na sestro dvojčico, ki tako izgubi prednosti ženskega spola in utero in ima lahko kasneje dolgoročne posledice. Zainteresirane vabim, da si več ogledajo v številnih člankih.

Porodničarji perinatologi iz vseh petih držav so nato predstavili svoj in nacionalni pogled in izkušnje ob obravnavi porodne bolečine. V Gradcu tri četrtine vseh carskih rezov (teh pa je kar 30 odstotkov glede na vse porode) opravijo v regionalni anesteziji, epiduralno anestezijo pa uporabijo pri 17 odstotkih vaginalnih porodov, in sicer šele ob neučinkovitem lajšanju porodne bolečine na druge načine. V Zagrebu uporabljajo predvsem intravenski meperidin, pa tudi fentanil in epiduralno analgezijo. Uporaba slednje hitro narašča tudi v Szegedu. V Italiji je glede na ostale razvite države presenetljivo malo zanimanja porodnic za epiduralno analgezijo, izrazita je tudi nenaklonjenost zdravstvenega osebja. Celo v tako razviti regiji, kot je Bassano del Grappa v deželi Veneto, so rutinsko epiduralno analgezijo uvedli šele lani. Slovenske rezultate je predstavil prof. Pajntar, najprej pogostost uporabe porodne analgezije v obdobju od 2002 do 2006. V tem obdobju smo v Sloveniji dvema tretjinama porodnic z zdravili lajšali porodno bolečino, večinoma s parenteralnimi analgetiki. Uporaba epiduralne analgezije je pri skromnih 4,4 odstotka, vendar pa vidno raste od slabih 2 odstotkov leta 2002 do 6 odstotkov leta 2006, velike so tudi razlike med posameznimi porodničnicami. Pri pregledu povezave

vitalnosti novorojenčka z vrsto uporabljene porodne analgezije je zanimivo, da so imeli novorojenčki v skupini epiduralne analgezije najslabšo oceno po Apgarjevi po 1. minuti in najboljšo po 5. minuti.

Pediatri neonatologi se v zadnjih letih še bolj trudijo prepoznati in zmanjšati bolečino pri novorojenčku. Kolegi iz Gradca so poudarili izogibanje nenujnim postopkom in splošne ukrepe: pri manjših bolečih postopkih uporabijo raztopino glukoze na dudo in senzorično stimulacijo, pri večjih pa zdravila nalorfin ali propofol. Kolegi z Reke so ugotovili, da na Hrvaškem ni enotnega protokola uporabe analgezije. V manjši raziskavi so ugotovili statistično značilno manjšo bolečino ob uporabi raztopine glukoze na dudo. V Budimpešti so v zadnjih 14 letih zdravili čez 100 retinopatij pri nedonošenčkih, v prvih letih s kriopeksijo v splošni anesteziji, zadnjih 10 let z laserjem v fentanil-diazepamski analgeziji, po kateri je bilo bistveno manj zapletov. V Trstu so v raziskavi ugotavljanja bolečine ob odvzemu krvi iz pete 197 novorojenčkov ugotovili, da so imeli dojeni in hranjeni z raztopino glukoze precej manj bolečin kot tisti s senzorično stimulacijo. Ljubljanski neonatologi sicer ne uporabljajo enotnega protokola ocene bolečine, so pa avgusta letos pričeli z uporabo najbolj razširjenega med njimi, PIPP (Premature Infant Pain Profile), je povedal kolega Križnar iz ljubljanske porodnišnice.

Na kongres je prispelo 25 prispevkov na proste teme, kar je največ v dosedanjih 30 letih, zato smo jih organizatorji razdelili na osem ustnih predstavitev in prvič tudi 17 posterjev z javno predavitvijo ter možnostjo razpravljanja. Čeprav je ta del potekal v petek popoldne, je bila obiskanost zavidljiva in razprava marsikdaj burna. Za slovenske razmere sta bila najbolj zanimiva prispevka kolegov iz Kranja in Ptuja o uporabi remifentanila, ultrakratkega opioida za lajšanje porodne bolečine, ki si ga porodnica vbrizga ob začetku vsakega popadka. V kranjski porodnišnici so v prvi polovici leta 2008 izvedli 138 tovrstnih analgezij, kar je predstavljalo 19 odstotkov vseh porodov v tem obdobju. Uporaba se je izkazala

tveganja za omenjeno bolezen. Ugotovili so povezavo med hipokarbijo in razvojem cistične PVL. V Zagrebu so primerjali psihomotorični razvoj prvega in drugega dvojčka, to primerjali z razvojem enojčkov in raziskovali vpliv neonatalnih zapletov na razvoj. Med obema dvojčkoma razlik niso našli, pač pa je bil pri dvojčkih na splošno razvoj govora kasnejši, več je bilo sindroma minimalne cerebralne disfunkcije in neepileptičnih krčev. Kolegica iz Szegeda je poudarila vse več neonatalnih problemov zaradi dvojčkov in trojčkov po tehnikah oploditve z biomedicinsko pomočjo, ki bi se jih dalo zmanjšati s pogostejšim prenosom le enega zarodka v maternico. Tudi v Trstu so primerjali nevropsihološki razvoj prezgodaj rojenih dvojčkov proti enojčkom, a niso našli statistično pomembnih razlik. Čisto za konec je Lilijana Kornhauser Cerar z Ginekološke klinike Ljubljana predstavila raziskavo 20 parov dvojčkov, rojenih po razvoju sindroma transfuzije dvojčka k dvojčku. Izidi so bili zelo slabi, polovica je bila rojenih pred 30. tednom nosečnosti, četrtnina je bila mrtvorojenih, od ostalih je preživelo vsaj 18 mesecev le 79 odstotkov, pa še pri teh je bil le pri polovici opažen normalen nevrološki razvoj. Med prejemnikom in dajalcem ni bilo statistično značilnih razlik v umrljivosti in zbolewnosti, tako da ni mogoče zaključiti, kdo od para takih dvojčkov je bolj ogrožen.

Kolegi z avstrijske Štajerske so nas povabili na naslednje srečanje, ki bo jeseni 2009 v Leobnu. Temi pa bosta slikovna diagnostika v perinatologiji ter indukcija in način poroda pri različnih stanjih v nosečnosti. Na obilni večerji ob ravno prav glasni glasbi smo se lahko še temeljiteje pomenili o problemih v perinatologiji, ob obisku vinske kleti pa tudi o rešitvah. Kongres bi zelo težko organizirali brez sponzorjev, ki so nam prijazno priskrčili na pomoč: GlaxoSmithKline, DrGorkič, Pharmaswiss, SeptumEsaoate, Aloka, Mediline, ScheringPlough, Bayer Schering, Pfizer, Krka in Biohramba pokovnične krvi. ■

za učinkovito in varno, porodnice pa so bile z lajšanjem bolečine zadovoljne.

V soboto je zaradi odsotnosti predavatelja žal izostalo uvodno predavanje obravnave nosečnosti z dvojčki z vidika porodničarja, zato pa je kolegica Orvos iz Szegeda predstavila težave neonatologov ob dramatičnem porastu dvojčkov in trojčkov na Madžarskem v zadnjih letih. Večplodne nosečnosti prispevajo četrtnino vseh prezgodaj rojenih otrok, teh je 8 odstotkov, delež pa ne upada.

Peterica porodničarjev je predstavila posebne probleme pri večplodni nosečnosti. V Gradcu so pristopili k veliki mednarodni raziskavi Predict – učinkovitosti vaginalne uporabe progesterona za preprečevanje prezgodnjega poroda pri dvojčkih. Sodelujejo še porodnišnice iz Danske in Avstralije, v kratkem bo zbranih predvidenih 660 nosečnic, rezultate pričakujemo v naslednjem letu. Zagrebčani so analizirali 85 nosečnosti s trojčki v zadnjih 15 letih, predvsem vpliv novih postopkov (meritve plodovih pretokov, pri novorojenčku pa široka uporaba surfaktanta in parenteralne prehrane) na perinatalni izid. Perinatalna umrljivost se je značilno znižala, saj so bili otroci rojeni v boljšem splošnem stanju in deležni boljše neonatalne nege in zdravljenja. Kolegi iz Szegeda so predstavili večno dilemo

načina poroda dvojčkov in zaradi porasta carskih rezov svetovali večkrat pozabljeno vaginalno vodenje poroda dvojčkov. Izide nosečnosti z zelo rizičnimi monohorijskimi dvojčki v letih od 2002 do 2006 je predstavila Nataša Tul Mandić iz ljubljanske porodnišnice. Primerjala jih je z izidi pri dihorijskih dvojčkih in enojčkih. Zanimivo je, da je zapletov več pri dihorijskih dvojčkih kot pri monohorijskih, verjetno zaradi večje starosti mater in predhodnega zdravljenja neplodnosti pri prvih. Glede na enojčke je pri dvojčkih pričakovano več preeklampsij in krvavitev v prvem trimesečju, enako pa krvavitev v drugem ter tretjem trimesečju, nosečniške sladkorne bolezni in anemije. 28 odstotkov monohorijskih dvojčkov in 16 odstotkov dihorijskih je rojenih pred dopolnjenim 33. tednom nosečnosti. Polovica enih in drugih dvojčkov je rojenih s carskim rezom, od teh 50 odstotkov z elektivnim carskim rezom, najpogostejša indikacija za operacijo je nepravilna oziroma neugodna lega dvojčkov.

Za konec je peterica pediatrov iz sodelujočih držav predstavila neonatalne probleme po večplodni nosečnosti. V Gradcu so pri 18 parih prezgodaj rojenih dvojčkov, kjer je en dvojček imel cistično periventrikularno malacijo, drugi pa ne, primerjali dejavnike

Obvestilo

Po sestankih izvršilnega odbora ZZS in po mnenju vodstva Zdravniške zbornice Slovenije ter uredniškega odbora revije Isis je bilo sklenjeno, da se v prihodnje večji del koledarja in programov strokovnih srečanj prenese v elektronsko obliko.

V prehodnem obdobju bomo v reviji Isis objavljali koledar in programe za naslednje tri mesece, celoten koledar in programi pa bodo objavljeni na spletni strani Zbornice.

Uredništvo

Tretja šola praktične epileptologije

Matevž J. Kržan, David Gosar

Letos smo v društvu Liga proti epilepsiji Slovenije s sodelovanjem centrov za epilepsijo otrok in mladostnikov ter odraslih po načelih uveljavljene francoske Ecole Pratique Jean Bancaud in pod pokroviteljstvom Evropske akademije za epilepsijo (EUREPA) tretjič izvedli Šolo praktične epileptologije. Glavna tema so bile epilepsije čelnega režnja, zato je bil začetni sklop predavanja posvečen bolj širokemu razmišljanju o dejavnostih tega predela možganov, med drugim o filozofskih in nevroloških pogledih na svobodno voljo (Z. Pirtošek) in s tem povezanimi raziskavami (U. Kordeš). Sledil je pregled možnosti nevropsihološkega vpogleda v dejavnosti čelnih režnjev (J. Mlakar) in nato opis značilnih potekov napadov z začetkom v tem predelu možganov (P. Marusič).

obravnavi. Tu so prišli do izraza različni pristopi in izkušnje naših gostov predavateljev, ki izhajajo iz različnih epileptoloških šol s svojimi zgodovinskimi tradicijami. Poleg francoskih kolegov (F. Bartolomei iz Marseilla ter M. Fohlen in O. Delalanda iz Pariza), ki imajo dolgoletne izkušnje s snemanjem z globinskimi elektrodami (stereoencefalografija – SEEG), sta bila na šoli tudi nemški (H. Holthausen iz Vogtareutha) in češki epileptolog (P. Marusič iz Prage), ki imata izkušnje predvsem z meritvami s površine možganske skorje (kortikografija – CEEG). Prednost francoskega pristopa je v tem, da se s pomočjo natančnih meritev s površine in globine možganov ogromno naučimo o tem, na kaj moramo biti pozorni tako pri anamnezi, kliničnem pregledu kot opazovanju med in po napadu ter čitanju EEG-ja. Vmes smo poslušali sklop plenarnih predavanj, preko katerih smo

namenjenih lokalizaciji epileptičnega žarišča, posebnosti pri različni etiologiji (primerjava kortikalne displazije tipa I in II), kirurgije epilepsije in njenega dolgoročnega izida. Med prispevki udeležencev, predstavljenimi v obliki plakatov, smo imeli priložnost prisluhniti mag. Lorberju, ki je s sodelavko K. Angleitner predstavil psihosocialne izide 31 odraslih bolnikov iz Slovenije, ki so bili operirani med letoma 2002 in 2007. Med drugimi prispevki udeležencev sta bila predstavljena klinična primera epilepsije – z obročastim kromosomom 20 (M. Korošec) in tuberozna skleroza z de novo mutacijo (F. Duma) – ter kognitivni in psihosocialni izid pri štirinajstih otrocih in mladostnikih z epilepsijo čelnega režnja (V. Krkoč, D. Gosar).

Precejšnji del programa je bil nato namenjen obravnavi naših bolnikov. Nekateri izmed njih so bili že operirani, drugi so sredi priprav na operativne posege, tretji pa so šele v postopku, ko razmišljamo o možnostih takega zdravljenja. Primere so predstavili lečeči specialisti vključno s posnetimi napadi, EEG-ji in magnetnoresonančnimi slikami možganov. Ob prikazu vsakega bolnika je potekala poglobljena razprava – konzilij, ki se je zaključila z navodili za nadaljnje zdravljenje ali diagnostiko. Izbrane bolnike in svojce smo povabili na zaključni skupni razgovor. Na ta način se lahko izognemo večkratnemu pošiljanju bolnikov v tujino. Zdravstvena zavarovalnica tega ne prizna kot storitev, kljub temu, da privarčujemo precejšnja sredstva. Zaenkrat še niso odobrili finančne podpore srečanja. Upanje na pomoč umre zadnje! Morda bomo bolj prepričljivi v prihodnosti.

Za udeležence srečanja smo v sodelovanju z leječimi nevrologi za vseh 30 bolnikov pripravili zgoščene klinične prikaze, ki so skupaj s povzetki nekaterih predstavitev izšli v zborniku Poletna šola praktične epileptologije – Epilepsije čelnega režnja. Za boljše delo smo zborniku priložili še gradivo, ki so ga priporočili predavatelji. Za tiste, ki jih snov zanima, je literatura dosegljiva v pisarni Lige proti epilepsiji Slovenije, Ulica stare pravde 2, Ljubljana (tel. 01 432 93 93).

Kraj srečanja, Čebelarski center Slovenije na Brdu pri Lukovici, se je s svojo infrastrukturo, pridruženo gostilno Pri čebelici, prijaznim

Udeleženci šole pred Čebelarskim centrom na Brdu pri Lukovici

Naslednje jutro smo začeli zelo podrobno obravnavo dveh bolnikov po vzorcu francoske šole: najprej natančna anamneza in klinični pregled. Po dolgotrajni razpravi in pregledu videoposnetkov napadov s hkratnim elektroencefalogramom (EEG) s površine glave je bila potrebna odločitev o nadaljnji diagnostični

poskušali soočiti različne izkušnje in praktično delo treh evropskih centrov, s katerimi sodelujemo in kjer redno opravljajo operativne posege pri osebah z epilepsijo. Predavanja so osvetlila epilepsije čelnega režnja z vidika anatomije in semiologije (zaporedja kliničnih dogodkov med epileptičnim napadom), metod,

okoljem z vrtom in čebelnjaki ter enostavnim dostopom do avtoceste v smeri Štajerske izkazal kot prikladen in razgiban kraj za organizacijo strokovnega srečanja. Predvideno delo v mirnem predalpskem okolju je že prvi večer presenetila Rokovnjaška noč, ki nam je preprečevala spanec do zgodnjih jutranjih ur. Naslednji večer smo obiskali kapelico in cerkev na Limbarski gori, ki sta posvečeni svetemu Valentinu, med drugim priprošnjiku oseb z epilepsijo. V zavetju cerkve smo imeli krajši glasbeni program glasbeno navdahnjenih kolegov, Marka Zupana, dr. med., s hčerjo in prim. dr. Igorja M. Ravnika ter gostov dr. Olivierja Delalanda in dr. Martine Fohlen. Zadovoljni z opravljenim delom v preteklih dneh smo se strinjali, da je treba s šolami nadaljevati,

tako da bo srečanje postalo tradicionalno in z dodano evropsko vrednostjo v smislu srečevanja različnih pogledov na probleme v epileptologiji po programu Evropske akademije za epilepsijo.

Za pripravo in uspešen potek šole gre še posebna zahvala organizacijskemu odboru: I. M. Ravniku, D. Georgievu, L. Kopaču, L. Vrbi, V. Glavič Tretnjak, S. Simič, M. Kržanu in D. Gosarju ter zelo prizadevnim lečečim nevrologom (nevrologinjam) Mirjani Perković Benedik, Nataliji Krajnc in Bogdanu Lorberju. Zelo smo hvaležni tudi za prijazno pomoč Francoskega inštituta Charles Nodier iz Ljubljane ter drugih podpornikov, ki niso bili le s farmacevtskega področja. ■

Obvestilo avtorjem

Uredništvo revije Isis sporoča, da je rok za oddajo prispevkov za številko januar 2009 petek, 5. december 2008.

Tečaj dermoskopije v Mariboru

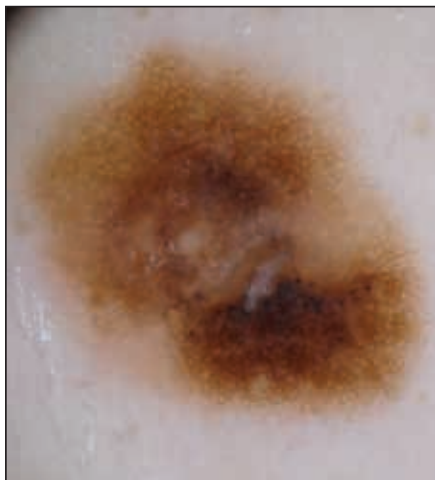
Vesna Tlaker Žunter

Dermoskopija (imenovana tudi dermatoskopija, epiluminiscenčna mikroskopija, povrhnja mikroskopija kože) je neinvazivna diagnostična tehnika za pregledovanje pigmentiranih kožnih sprememb. Metoda nam omogoča bistveno boljše preglednost kožnih struktur kot pregledovanje s prostim očesom ali z lupo ter oceno struktur, ki z običajnim kliničnim pregledom ali z navadno povečavo niso vidne.

Pri dermoskopskem pregledu površino pregledovane spremembe najprej navlažimo s tekočino (alkohol, mineralno olje ali voda), nato pa nanjo prislonimo dermatoskop, ki je lahko ročni ali povezan z računalnikom. Običajno uporabljamo 10-kratno povečavo pri ročnih dermatoskopih in do 40- ali celo 100-kratno povečavo pri računalniški dermoskopiji. S pomočjo imerzije onemogočimo površinski odboj svetlobe od zgornje rožene plasti kože (*corneum*), kar nam omogoči preglednost vrhnjih slojev kože skozi epidermis do povrhnjega dermisa. Nekateri dermatoskopi namesto imerzije uporabljajo polarizirano svetlobo, ki prav tako onemogoči površnji odboj svetlobe, vendar je dermoskopska slika ob uporabi imerzije boljša.

Največjo diagnostično vrednost ima dermoskopija v prepoznavi malignega melanoma, in sicer omogoča kar od 10 do 27 odstotkov boljše občutljivost kot klinični pregled (s prostim očesom) izkušnega preiskovalca. Poleg ocene melanocitnih sprememb (»pigmentnih znamenj«) je dermoskopija izvrstna diagnostična metoda za prepoznavanje številnih nemelanocitnih kožnih sprememb. Računalniški sistemi omogočajo tudi sledenje bolnikom in neposredno primerjavo starih in novih slik, kar je izjemnega pomena pri bolnikih s številnimi atipičnimi oziroma displastičnimi nevusi.

Krivulja učenja dermoskopije je v začetku zelo strma, tako da se je osnov mogoče naučiti v nekaj urah, za dobro obvladovanje te metode pa je seveda poleg učenja potrebne veliko vaje. Zlasti za ocenjevanje melanocitnih sprememb je potrebnih veliko izkušenj. V pomoč preiskovalcem je bilo v preteklih letih oblikovanih več različnih analitičnih pristopov in algoritmov, npr. pravilo ABCD, Menziesova metoda, lestvica s 7 točkami ali 3 točkami.

Dermoskopska slika malignega melanoma, ki je vzniknil v melanocitnem nevusu. Sprememba je strukturno asimetrična. V osrednjem delu je vidno belkasto področje regresije z nepravilnimi pigmentnimi globuli. Na periferiji je ohranjena pravilna retikularna pigmentna mreža.

Eden najpomembnejših svetovnih centrov razvoja dermoskopije je Gradec v Avstriji, kjer od leta 2002 vsako leto v juliju prirejajo petdnevni mednarodni tečaj dermoskopije. Tečajniki z vsega sveta prosta mesta zasedejo že več mesecev vnaprej. Tečaja se je v preteklih letih udeležilo več slovenskih dermatologov in brez izjeme so bili z njim zelo zadovoljni. Zato smo z veseljem pozdravili odlično zamisel vodstva Združenja slovenskih dermatovenerologov, da povabi graške predavatelje v Slovenijo in strne tečaj na tri dni ob koncu tedna, tako da se ga lahko udeleži čim več slovenskih dermatologov.

Tečaj je potekal od 26. do 28. septembra 2008 na Medicinski fakulteti v Mariboru. Vodila sta ga H. Peter Soyer, ki se je iz Gradca pred nedavnimi preselil v avstralski Brisbane, in Rainer Hofmann-Wellenhof. Čeprav med udeleženci tečaja verjetno ni bilo nikogar, ki dermoskopije ne bi bolj ali manj že uporabljal v vsakdanji praksi, je bil tečaj zasnovan tako, da so mu lahko sledili tudi začetniki. Prvi dan smo ponovili osnove dermoskopije z osnovnimi dermoskopskimi vzorci ter diagnostičnimi merili za melanocitne in nekatere nemelanocitne spremembe (bazaliom, seboroična keratoza,

žilne spremembe, dermatofibromi). Sledilo je seznanjanje z merili za razlikovanje med benignimi melanocitnimi spremembami in malignim melanomom. Stopenjsko smo se seznanjali z merili za diagnosticiranje malignega melanoma, običajnih (banalnih) melanocitnih nevusov, pigmentiranih Spitzovih (Reedovih) nevusov in prirojanih melanocitnih nevusov. Dan je sklenilo vabljen predavanje Marka Snoja o diagnostičnih in terapevtskih algoritmih za obravnavo malignega melanoma, ki se uporabljajo na Onkološkem inštitutu.

Drugi in tretji dan tečaja dermoskopije je bil namenjen nadgrajevanju znanja in diagnostiki zahtevnejših sprememb, pri čemer sta avtorja ves čas smiselno uporabljala klinično-patološko korelacijo. Seznanili smo se s posebnostmi melanocitnih sprememb na nekaterih lokacijah, npr. dlaneh in stopalih, nohtih, obrazu in vratu ter na sluznicah. Predstavila sta različne diagnostično težavnejše oblike nevusov (npr. spremembe z regresijskimi strukturami, rekurentni nevus, kombinirani nevus) ter maligni melanom brez specifičnih lastnosti, ki je velik diagnostični izziv in potencialna past tudi za izkušene preiskovalce. Voditelj tečaja sta pripravila tudi pregled novejših literatur s področja dermoskopije, ki je resnično zelo vroča tema in se iz diagnostike kožnih tumorjev širi še na nekatera druga področja. Predstavila sta tudi refleksno konfokalno mikroskopijo, ki predstavlja še korak naprej od dermoskopije in praktično predstavlja zasnovo *in vivo* patohistološke diagnostike kožnih sprememb. Zaenkrat preiskavo omejujejo velikost in cena aparature ter relativno dolg čas preiskave. Veliko je bilo zanimanje za predstavljene načine avtomatske dermoskopske diagnostike s pomočjo računalnikov ter za teledermoskopijo in internetni dermoskopski forum, ki je dosegljiv tudi nam. Kot vabljen predavanje je Sandra Dugonik predstavila 10-letne izkušnje z imikvimodom. Srečanje smo sklenili z zanimivo predstavitevijo in razpravo o kliničnih primerih, ki smo jih s sabo prinesli udeleženci.

Dermoskopija je izvrstna diagnostična metoda za prepoznavo melanocitnih in nekaterih nemelanocitnih kožnih sprememb, saj je hitra, neboleča, poceni in sprejemljiva za bolnika. Poleg tega znatno izboljša prepoznavo malignih kožnih sprememb in nenazadnje bistveno zmanjša število po nepotrebem

izrezanih benignih kožnih sprememb. Osnov dermoskopije se je mogoče naučiti relativno hitro, tako da bi lahko dermatoskop, ki ne stane več kot nekaj sto evrov, postal tudi s pridom uporabljan pripomoček v ambulantah splošne oz. družinske medicine. Pojavnost malignega melanoma je v porastu in ozaveščeni, zlasti mlajši pacienti pogosto želijo tovrsten pregled

in posvet. Zato so dermatološke ambulante po vsej Sloveniji preplavljene z bolniki, ki imajo povsem enostavno prepoznavne benigne kožne spremembe in dermatologa sploh ne potrebujejo. Na ta račun se daljša čakalna doba za vse bolnike z napotno diagnozo »številnih« ali »spreminjajočih se znamenj«, med njimi pa je zagotovo tudi nekaj bolnikov z malignim

melanomom. Združenje slovenskih dermatovenerologov je v Mariboru organiziralo izvrsten tečaj, ki je bil tokrat zaradi omejenega prostora namenjen predvsem dermatologom; upamo, da bo v prihodnje priložnost, da se podobnega tečaja udeležijo tudi drugi zainteresirani zdravniki. ■

Sestanek evropskega sveta delovne skupine Vasco da Gama

Marko Drešček

V Evropskem združenju družinske medicine (WONCA Europe) sodeluje tudi delovna skupina »Vasco da Gama movement« (VdGM).

Zastopajo jo mladi zdravniki družinske medicine (DM). Po definiciji so to vsi specializanti DM in specialisti DM do pet let po opravljenem specialističnem izpitu. Skupina se je prvič sestala leta 2004 v Amsterdamu, od takrat pa so organizirali predkonference še na Kosu (2005), v Firencah (2006) v Parizu (Francija 2007) ter letos v Istanbulu. Predkonference trajajo dva dni, časovno so vezane na glavno konferenco WONCA Europe, kjer so tudi predstavljeni rezultati dela.

VdGM sestavljajo člani vseh držav, ki sodelujejo v WONCA Europe, po en predstavnik države sodeluje v evropskem svetu VdGM, ožje vodstvo te skupine pa sestavlja osem delegatov. Predstavniki v evropskem svetu sodelujejo v petih tematskih skupinah

(»Theme groups«), delovnih telesih, ki se ukvarjajo z raziskovanjem v DM, promocijo DM med mladimi zdravniki, mednarodnimi izmenjavami, izobraževanjem in potekom specializacij ter s celostno podobo delovne skupine. Več informacij o VdGM najdete na spletni strani www.vdgm.eu.

Kot vsako leto, smo se tudi letos pred glavno konferenco Wonca sestali člani VdGM. Na srečanju, ki smo ga izvedli na Medicinski fakulteti univerze v Marmari, se je zbralo lepo število turških in tujih mladih zdravnikov DM, saj je vsaka sodelujoča država oz. nacionalno združenje DM na srečanje poslalo po dva predstavnika. Predstavnika Slovenije na letošnjem srečanju VdGM sva bila Ana Jakopin kot sodelujoča na predkonferenci in Marko Drešček, član evropskega sveta VdGM, oba specializanta družinske medicine.

VdGM predkonferenca in sestanek evropskega sveta VdGM sta potekala vzporedno od 3. septembra zjutraj do popoldneva 4. septembra. Udeležencev je bilo skupaj 60, 30 predstavnikov evropskih držav in 30 turških specializantov DM.

Na skupnem uvodnem delu, ki smo ga imeli udeleženci predkonference in evropskega sveta v slikoviti predavalnici medicinske fakultete v Marmari, Istanbul, Turčija, so nas pozdravili gostitelji in predsednik VdGM. Nato nam je mlada turška zdravnica DM predstavila proces prenove specializacije, ki ga načrtujejo v Turčiji, delo zdravnikov DM v mestih in oddaljenih ruralnih področjih ter težave zaradi nezanimanja turških mladih zdravnikov za delo v DM.

Člani evropskega dela smo nato nadaljevali delo ločeno od predkonference. Po uvodnih predstavitvah smo preverili dosedanje aktivnosti, njihovo izvedbo in načrte za prihodnost. V skupinah smo izvedli natančno SWOT-analizo (Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats) dejavnosti tematskih skupin ter po živahni razpravi in izmenjavi mnenj na podlagi ugotovitev pripravili stališča in usmeritve za nadaljnje delo in koordinacijo teh delovnih teles. Pretresli smo tudi statut organizacije in sprejeli njegovo rahlo popravljeno obliko.

Naslednji dan smo najprej izvolili štiri nove predstavnike v ožje vodstvo VdGM, saj štirje kolegi ne izpolnjujejo več pogojev za definicijo »mladi zdravnik DM«, so namreč že v petem letu po specialističnem izpitu. Odhajajočim kolegom smo se zahvalili za dosedanje delo in zavzetost, da pa bodo dejavnosti tekle dalje,

Udeleženci predkonference in sestanka evropskega sveta

Delovna skupina, predstavniki Slovenije, Irske, Švedske, Portugalske, Avstrije in Grčije (od leve proti desni).

se je videlo pri kandidaturah. Za štiri mesta je namreč kandidiralo šest kandidatov, ki so se s predstavitvami programov prihodnjega dela zelo potrudili, zato smo imeli na volitvah težko delo med odličnimi kandidati izbrati najboljše.

V nadaljevanju smo obravnavali tudi povabila več drugih združenj, ki si želijo sodelovanja in povezovanja z VdGM. Tudi svetovno zdru-

ženje zdravnikov DM, WONCA World, nam je posredovalo pobudo za tesnejše sodelovanje, kar priča o tem, da se naše delo vidi in je cenjeno, to pa je dober obet za prihodnost.

Pred zaključkom smo po podrobni predstaviti potrdili še program predkonference v Baslu 2009, obravnavali pa smo tudi predhodni program predkonferenc v Malagi 2010 in Varšavi 2011.

V skupnem zaključku so nam udeleženci predkonference predstavili svoje delo. Organizatorji so nas nato peljali skozi Istanbul do kongresnega centra, kjer se je začela otvoritvena slovesnost WONCA Europe 2008. Predstavitveni prostor VdGM je bil dobro obiskan, veliko zanimanja smo vzbudili tudi pri starejših kolegi, ki so po srcu še vedno mladi zdravniki, četudi so specializacijo opravili že pred več kot petimi leti. Na srečanju WONCA je potekal tudi sklop, ki so ga vodili predstavniki VdGM.

Med člani evropskega sveta in udeleženci predkonference je čutili veliko motivacijo za krepitev položaja DM in razvoj stroke. VdGM si bo še naprej prizadeval za čim večjo prepoznavnost DM, spodbujal bo raziskovanje v DM, ter »pomagal« kolegom pri izbiri specializacije iz DM. Brez znanstvenoraziskovalnega dela ne bo napredka stroke, zato je treba že specialistom DM prikazati možnosti raziskovanja in ga zainteresiranim čim bolj omogočiti. Tako bomo družinsko medicino še naprej uspešno razvijali in nadgrajevali v enakovredno stroko ostalim vejam medicine.

Udeležbo na srečanju sta mi omogočili Katedra za družinsko medicino Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani ter Roche farmacevtska družba, d.d. ■

Svetovni kongres enterostomalnih terapevtov

Pavle Košorok

Od 15. do 19. junija je bila Ljubljana gostiteljica 17. svetovnega kongresa enterostomalnih terapevtov.

Svetovno združenje enterostomalnih terapevtov je organizacija, ki združuje strokovnjake s področja rehabilitacije bolnikov z izpeljanim črevesom. Iz spontanin in neorganiziranih začetkov pred 50 leti je pred 30 leti pričela nastajati strokovno močna mreža medicinskih centrov, ki so postavili pravila za novo medicinsko dejavnost. Slovenija je pri tem dejavno sodelovala, saj smo bili člani svetovnega združenja še v času Jugoslavije, od vsega začetka leta 1978. Dandanes svetovno združenje skrbi za kakovost izobrazbe novih enterostomalnih terapevtov, predlaga in uvaja nove dejavnosti, ki poleg nege stom zajemajo predvsem še probleme urinske in fekalne

inkontinence ter nego kompliciranih ran in fistul. Kongresa se je udeležilo več kot 1500 udeležencev, kar je več, kot je običajno za te vrste srečanj, saj ponavadi pride okrog 1000 udeležencev.

Uradni pričetek kongresa je bil v ponedeljek, 16. junija, z otvoritveno svečanostjo in pozdravnim govorom predsednika republike prof. dr. Danila Türka. Nato so se zvrstili pozdravni govori predsednice slovenskega združenja sester in babic gospe Darinke Klemenc, predsednice svetovnega združenja enterostomalnih terapevtov Elizabeth English in predsednika mednarodnega združenja stomistov gospoda Vladimirja Kleinwachterja. Presenečenje odprtja je bil nastop stomista

Prva predsednica svetovnega združenja Prilli Stevens in »sošolca« s clevelandske šole za enterostomalno terapijo dr. Taiso Tamura in dr. Pavle Košorok

Roba Hilla, ki je na oder dobesedno priplezal po posebej napravljeni plezalni steni. Rob Hill je namreč že mnoga leta stomist, obenem pa navdušen alpinist, ki namerava osvojiti vse najvišje vrhove celin. Bolnik s stomo, ki zmore nekaj takega, je zelo zanimiv zgled za ostale.

Po otvoritveni svečanosti so se udeleženci razdelili v tri skupine. Glavna predavanja so bila v Gallusovi dvorani, vzporedno pa so tekla predavanja še v Kosovelovi in Linhartovi dvorani. Med povabljenimi je bilo 23 vabljenih predavateljev, med njimi devet domačih. Gallusova dvorana je bila rezervirana za vodilne teme. Najprej se so predstavili slovenski predavatelji s temo »Vzgoja, raziskave in izboljšanja kvalitete«. V nadaljevanju sta bili zelo odmevni predavanji Paule Erwin Toth s clevelandске klinike. Najprej je predstavila zdravljenje kompleksnih stom in enterokutanih fistul. V spominskem predavanju Norme Gill je bila orisana 50-letna pot enterostomalne terapije na clevelandski kliniki, ki je pripeljala do ustanovitve svetovnega združenja enterostomalnih terapevtov pred 30 leti.

M. V. Quigley je predstavila vlogo sklada Norme Gill. Sklad podpira vzgojne programe v vseh državah, poseben pomen pa daje pobratanim povezavam, kjer neka razvita dežela pomaga novinkam, da dosežejo kakovostno raven negovanja in po možnosti razvijejo lastni izobraževalni sistem. Med prvimi je to možnost izkoristila Slovenija, ki je že pred 30 leti na ta način dobila prvo izobraženo medicinsko sestro - enterostomalno terapevtko!

Med kongresom so bile obdelane vse teme, ki danes predstavljajo področje enterostomalne terapije. Govora je bilo o kakovosti življenja stomistov, negi običajnih in kompliciranih stom. Predstavljeni so bili pediatrični problemi enterostomalne terapije in hranilne stome. Kot posledica radikalnih posegov zaradi raka na črevesu in mehurju so pogoste težave v spolnosti. Spolnost ni samo problem bolnikov, ki so operirani, ampak tudi njihovih partnerjev. Enterostomalni terapevti se ukvarjajo vedno pogosteje tudi s problemi urinske in fekalne inkontinence ter s kroničnim zaprtjem. Pridružena področja, ki jih danes morajo pokrivati enterostomalni terapevti, so komplicirane rane in fistule. Med rane prav tako spada nega in preventiva preležanin ter zdravljenje varikoznih ulkusov na goleni.

Zelo pomembna je vzgoja enterostomalnih terapevtov in izbira pravih oseb, ki svoje delo opravljajo odgovorno. Predstavljene so bile šole enterostomalne terapije v različnih deželah sveta. Tudi rehabilitirani bolniki potrebujejo vodenje in morajo biti seznanjeni z novimi možnostmi, ki se pojavljajo tekom let. Pomembna je samoorganiziranost bolnikov in delo z njimi

v društvih, ki jim pomagajo pri presejanju drugačnosti. Med bolniki lahko izbiramo in posebej izobrazimo prostovoljce, ki pomagajo pri rehabilitaciji novih stomistov.

Tudi zdravniki smo se želeli vključiti kot sodelavci medicinskih sester v sklopu predavanj »Vročje teme za zdravnike in sestre«. Predstavljen je bil kirurški pogled na problem

Skupina hongkonških enterostomalnih terapevtov, organizatorjev zadnjega kongresa svetovnega združenja

fekalne inkontinence in obstipacije. Ena od možnosti pri inkontinenci so tudi umetni sfinktri. O tem je mogoče razmišljati tudi pri bolnikih z anorektalnimi malformacijami. Med vroče teme gotovo spada okužba s humanim papiloma virusom, ki dokazano lahko povzroča tudi analni, po nekaterih poročilih tudi rektalni karcinom, posebej pri bolnikih z oslabiljeno imunsko odpornostjo. Močno je razgibala publiko Prilli Stevens, medicinska sestra iz Južne Afrike, prva šolana enterostomalna terapevtka in prva profesionalna predsednica WCET, ki je z nekaj provokativnimi temami predstavila odnose med zdravniki in sestrami, pa tudi stanje v svetovnem zdravstvu glede na potrebe in finančne možnosti razvitega in nerazvitega sveta.

Tudi v enterostomalni terapiji se srečujemo z alternativnimi metodami in duhovnostjo, predvsem pri težko bolnih in umirajočih. Temu je posvetilo svoje predavanje nekaj slovenskih sester in v uvodnem predavanju tudi vabljen predavateljica iz Nemčije.

Na kongres je bilo povabljenih tudi nekaj nacionalnih predstavnikov združenj stomistov. Uvodno predavanje je imel Franc Kavčič iz Slovenije, kot vabljeni predavatelj, ki je govoril o slovenskih izkušnjah. Predstavljene so bile še izkušnje iz Češke, Danske in Združenih držav

Amerike. Za konec je bila še koristna debata o etiki in o pravicah bolnikov s stomo. Zadnje besedo je imela predsednica svetovnega združenja Elizabeth English, ki je s svoje perspektive podala oceno sedanjega stanja stomaterapije v svetu, oceno smernic razvoja in možne poti v lepšo prihodnost za enterostomalne terapevte in stomiste.

Vseh, ki so želeli sodelovati, ni bilo mogoče uvrstiti v program, zato je bilo več kot 200 plakatnih predstavitev – posterjev, ki so govorili o marljivem delu mnogih. V tej mavrici predstavitev so resnično dobili možnost enterostomalni terapevti z vsega sveta.

Zaključna slovesnost je ponavadi pravo ljudsko rajanje. Na oder prihajajo udeleženci iz različnih držav, mnogi med njimi v narodnih nošah. Posebej lepo je uspel zaključni večer z obiskom Postojnske jame in s slovesnostjo pred vhodom v jamo, kjer je bila pogostitev in ognjemet. Obenem je bil ta zaključek tudi praznovanje 30-letnice Svetovnega združenja enterostomalnih terapevtov.

Čas kongresa se je pokrival z zaključkom predsedovanja Slovenije evropski uniji. Številni zanimivi dogodki so pritegnili tudi udeležence 17. svetovnega kongresa enterostomalnih terapevtov in pomagali, da so bili vtisi delegatov še bolj živi.

Zame osebno je bil to ganljiv čas obujanja spominov na začetke enterostomalne terapije v Sloveniji in Jugoslaviji, obenem pa srečanje z veterani svetovnega dogajanja, ki so vsak po svojih močeh v svojih deželah orali ledino. Uspešen kongres v Sloveniji je bil dokaz, da je tudi moje delo rodilo sadove!

Evropski dan antibiotikov

Milan Čižman, v imenu Komisije za smiselno porabo protimikrobnih zdravil v Sloveniji

Člani komisije: Bojana Beović, Tom Bajec, Silva Jenko, Silvestra Kobal, Manica Mueller Premru, Silva Pečar Čad, Tonka Poplas Susič, Milena Radoha Bergoč, Jelka Reberšek Gorišek, Helena Ribič, Anton Svetlin, Brane Šibanc

Univerzitetni klinični center Ljubljana, Klinika za infekcijske bolezni in vročinska stanja, Japljeva 2, 1525 Ljubljana

18. novembra 2008 Evropa prvičkrat obeležuje evropski dan ozaveščanja o antibiotikih (angl. European Antibiotic Awareness Day). Datum bo postal tradicionalen. Nastal je na evropsko pobudo na področju zdravstva. Cilj evropskega dneva antibiotikov je povečati ozaveščenost prebivalstva o tveganjih, ki so povezana z nesmotrno rabo antibiotikov in izboljšati njihovo preudarno jemanje. Namenjen je zdravstvenim delavcem (zdravnikom, osebju zdravstvene nege, farmacevtom) in splošni javnosti, posebno staršem in prosvetnim delavcem. Zakaj smo izbrali omenjeni dan? Pretirano in nepravilno predpisovanje antibiotikov vodi do razvoja odpornih bakterij in drugih mikroorganizmov. Če ne bomo resno pristopili k smotrni rabi in bomo predpisovali antibiotike kot do sedaj, se bomo vrnili v predantibiotsko obdobje, kar pomeni, da bodo bolniki lahko umirali zaradi enostavnih okužb. Vsakdo od nas, tako zdravstveni delavci, ki predpisujejo antibiotike, kot prejemniki, torej bolniki, ki jemljejo zdravila, je odgovoren, da antibiotiki ostanejo učinkoviti sedaj in še za prihodnje generacije. Na tej osnovi je pomembno, da obvestimo ljudi, kdaj je smiselno jemati antibiotike in kako jih jemati odgovorno. Za razliko od drugih zdravil, nepravilna raba antibiotikov ni pomembna le za bolnika, ki jemlje zdravilo, ampak za vse, ki prihajajo v stik z bolnikom. Evropski center za nadzor bolezni je sprožil aktivnosti ob evropskem dnevu ozaveščenosti o antibiotikih in daje podporo vsem državam Evropske unije o odgovorni rabi antibiotikov (1). Slovenija bo obeležila evropski dan antibiotikov z uvodnikom v Zdravniškem vestniku, prispevkom v novembrski številki revije Eurosurveillance, novinarsko konferenco na Ministrstvu za zdravje, pismom Ministrstva za zdravje, ki bo poslano vsem bolnišnicam in bo prebrano na jutranjem raportu (3, 4). Načrtovan je TV-

oglas za ozaveščenje prebivalstva o smotrni rabi antibiotikov.

V novembru 2001 je Evropski svet izdal priporočila o smiselni rabi protimikrobnih učinkovin v humani medicini (2). Omenjena priporočila zahtevajo, da članice EU izvajajo posebne strategije o smiselni rabi protimikrobnih učinkovin s ciljem upočasniti razvoj pojavljanja in zmanjševanje širjenja odpornosti mikroorganizmov v različnih okoljih. Strategija vključuje nadzor protimikrobne odpornosti mikroorganizmov, nadzor nad porabo protimikrobnih učinkovin, preprečevanje in nadzor nad okužbami (cepljenje, preprečevanje bolnišničnih okužb), izobraževanje in vzgajanje zdravstvenih delavcev, informiranje splošnega prebivalstva, raziskovanje in razvoj novih učinkovin in mednarodno sodelovanje. Evropska unija priporoča, da vsaka država ustanovi nacionalno medresorsko koordinacijsko komisijo (angl. Intersectoral Coordinating Mechanism), sprejme nacionalno strategijo in načrt ukrepov. Dve leti po sprejetju priporočil so morale države poročati o izvrševanju priporočil, ob koncu leta 2008 pa se zbira drugo priporočilo.

Kakšno je stanje v Sloveniji? Ministrstvo za zdravje je ustanovilo nacionalno medresorsko koordinacijsko komisijo v novembru 2005. Leto kasneje smo sprejeli nacionalno strategijo in načrt ukrepov za boj proti odpornosti na protimikrobna zdravila.

V spodnjem besedilu navajamo nacionalno strategijo in načrt ukrepov za zmanjšanje odpornosti mikroorganizmov proti protimikrobnim zdravilom v Sloveniji, ki jo je sprejela Nacionalna komisija za smiselno rabo protimikrobnih učinkovin 14. junija 2006.

Glavni elementi strategije: ◆

1. Spremljanje:

- izboljšanje in vzdrževanje nacionalne mre-

že, ki bo zbirala podatke o mikroorganizmih, odpornih na protimikrobna zdravila, in z njimi povezanimi boleznimi v medicini in veterini z namenom, da se:

- oceni pomen in breme bolezni, ki jih povzročajo odporni mikrobi,
- oceni stanje odpornosti mikrobov in spremlja trende odpornosti,
- določi dejavnike tveganja in glavne vzroke nastanka in širjenja odpornosti,
- odkriva nove pojave odpornosti,
- obvešča zdravnike na osnovni in bolnišnični ravni o odpornosti,
- obvešča drugo strokovno javnost o odpornosti,
- obvešča veterinarske in živinorejske službe o odpornosti bakterij, ki povzročajo okužbe pri živalih in človeku,
- oceni posledice ukrepov v osnovni zdravniški službi in v bolnišnicah,
- oceni posledice ukrepov v masovni živalski proizvodnji,
- uvedba in vzdrževanje mreže za nadzorovanje porabe protimikrobnih zdravil v medicini in v veterini z namenom, da se:
- vzpostavi optimalno predpisovanje in raba protimikrobnih zdravil,
- ugotovi morebitne medsebojne povezave med odpornostjo mikrobov in porabo protimikrobnih zdravil,
- vzpostavi spremljanje porabe protimikrobnih zdravil,
- izboljšanje vedenje o medsebojni povezanosti porabe antibiotikov, odpornosti mikroorganizmov na antibiotike in bolezni, ki jih le-ti povzročajo pri ljudeh in živalih

2. Smiselna raba antibiotikov

Namen je izboljšati znanje in razumevanje predpisovalcev in uporabnikov o odpornosti mikrobov. Aktivnosti:

- spodbujanje optimalnega predpisovanja antibiotikov v medicini in veterini na naslednje načine:

- izobraževanje zdravstvenih delavcev,
- izobraževanje veterinarjev,
- izobraževanje zootehnikov in drugih strokovnjakov v živinoreji,
- podpora pri obveščanju in izdelavi smer-nic za predpisovanje antibiotikov,
- organizacijska podpora,
- protimikrobna zdravila so dostopna samo z receptom,
- informiranje o temeljnih značilnostih zdravil
- razvijanje in uvedba hitrejših ter zane-sljivejših diagnostičnih testov in testov za dokazovanje občutljivosti mikrobov; omogočiti hitreše obveščanje zdravnikov in veterinarjev oz. tistih, ki zdravila pred-pisujejo,
- obveščanje prebivalstva (laične javnosti) in izpostavljanje vloge posameznika pri obvladovanju odpornosti proti antibiotikom preko:
 - oglaševalskih akcij in drugih dogodkov v medijih,
 - zdravnikov,
 - veterinarjev, zootehnikov in drugih strokovnjakov v živinoreji,
 - različnih načinov izobraževanja,
- podpiranje in pospeševanje programov za preprečevanje okužb in cepljenja,
- optimalna raba protimikrobnih zdravil v veterini in poljedelstvu (vključno s preprečevanjem uporabe protimikrobnih zdravil s strani nepooblaščenih oseb).

3. Pregled nad infekcijskimi boleznimi

Namen je zmanjšanje širjenja infekcijskih bolezni, predvsem tistih, ki jih povzročajo proti protimikrobnim zdravilom odporni mikroorganizmi. Aktivnosti:

- vzpostaviti optimalno diagnostiko infekcijskih bolezni, vključno z mikrobiološko,
- vzpostaviti optimalno zdravljenje,
- izobraževanje in usposabljanje zdravnikov,
- izobraževanje in usposabljanje veterinarjev,
- izobraževanje zootehnikov in drugih strokovnjakov v živinoreji,
- izoblikovanje in nadzorovanje standardov,
- organizacijska podpora.

4. Mednarodno sodelovanje:

- preko obstoječih strokovnih združenj, mednarodnih projektov, raziskovalnih skupin in drugih oblik,
- sodelovanje z Evropsko komisijo in Svetovno zdravstveno organizacijo.

Načrt ukrepov za zmanjšanje odpornosti mikroorganizmov proti protimikrobnim zdravilom v Sloveniji ◆

- ustanoviti nacionalne medresorske koordinacijske komisije (angl. ICM – intersectorial coordinating mechanism), določiti njene naloge, proračun in strukturo:
 - ICM mora nadzirati in usmerjati spremljanje odpornosti proti protimikrobnim zdravilom – določa prednostne naloge in bolnišnice, zdravnike in veterinarje obvešča o ustrezni praksi,
 - zagotoviti medsektorsko delovanje (vključiti veterinarsko stroko in kot opazovalce predstavnike pacientov, živinoreje oz. javnosti)

1. Spremljanje:

- izboljšati in vzdrževati nacionalno mrežo za spremljanje odpornosti mikroorganizmov, ki povzročajo doma in v bolnišnicah pridobljene okužbe,
- ustanoviti mrežo za spremljanje odpornosti bakterij, ki povzročajo okužbe pri živalih in človeku,
- spremljati odpornosti patogenih in indikatorskih bakterij v veterini,
- jasno definirati dostopnost in lastništvo nad podatki o odpornosti mikroorganizmov,
- jasno definirati dostopnost in lastništvo nad podatki o porabi protimikrobnih učinkovin v medicini, veterini in poljedelstvu,
- odpraviti ovire pri pridobivanju podatkov o odpornosti in porabi antibiotikov (zakonske, finančne, organizacijske),
- ugotavljati povezavo med porabo protimikrobnih zdravil in odpornostjo mikroorganizmov,
- sodelovati z Nacionalno komisijo za obvladovanje bolnišničnih okužb (NAKOBO) ter spremljati pojavnost mnogotero odpornih mikroorganizmov,
- spremljati ambulantno rabo protimikrobnih zdravil po regijah, starosti in spolu bolnikov ter po specializaciji predpisovalcev,
- spremljati bolnišnično in oddelčno rabo protimikrobnih zdravil na 100 oskrbnih dni in na 100 sprejemov,
- občasno spremljati pogostost in strukturo predpisanih antibiotikov v ambulantah in bolnišnicah glede na diagnozo,
- občasno spremljati rabo protimikrobnih zdravil na farmah in v veterinarskih ambulantah (s sodelovanjem veterinarske inšpekcije in izbranih veterinarskih ambulant),

- ugotoviti porabo in strukturo porabe protimikrobnih zdravil glede na diagnozo bolnika v bolnišnicah in ambulantno.

2. Smiselna raba antibiotikov:

- spremljati predpisovanje antibiotikov za zdravljenje določenih bolezni in izdelati priporočila za predpisovanje protimikrobnih zdravil ter spremljati učinke teh priporočil,
- izoblikovati priporočila za pravilno predpisovanje protimikrobnih zdravil v ambulantah in v bolnišnicah,
- izoblikovati priporočila za pravilno predpisovanje protimikrobnih zdravil v veterini,
- izoblikovati priporočila za pravilno predpisovanje antibiotikov vsaj za najbolj pogoste okužbe pri ljudeh in živalih in oceniti učinke upoštevanja teh priporočil,
- pripraviti predloge za oblikovanje ali spremembo predpisov o promocijskih akcijah farmacevtskih firm,
- izboljšati izobraževanje zdravstvenih delavcev in veterinarjev na dodiplomski in podiplomski stopnji izobraževanja,
- definirati aktivnosti Agencije RS za zdravila in medicinske pripomočke in zavarovalnic,
- ocenjevati učinke izobraževalnih in omejevalnih ukrepov pri predpisovanju protimikrobnih zdravil v ambulantah in bolnišnicah,
- ocenjevati učinke izobraževalnih in omejevalnih ukrepov pri predpisovanju protimikrobnih zdravil v veterini in živinoreji,
- pripraviti izobraževalne akcije za ozaveščanje javnosti (ne samo o cepljenju, ampak tudi o rabi protimikrobnih zdravil). ■

Literatura:

1. <http://antibiotic.ecdc.europa.eu>
2. COUNCIL. Council recommendation of 15 November 2001 on the prudent use of antimicrobial agents in human medicine 2002; 34/13.
3. Čižman M. Evropski dan antibiotikov. Zdrav Vestn 2008; 77: številka 10 (sprejeto za objavo).
4. Čižman M. Experiences in AMR prevention and control in Slovenia. Eurosurveillance 2008; 13: Suppl Nov. (poslano za objavo).

O zdraviliščih za otroke – z nekaj razmisleka

Jasna Čuk Rupnik

Po dvajsetih letih dela mi ambulantna pediatrija
še vedno predstavlja neprecenljiv osebni izziv.

Vsakodnevno testiranje lastnih sposobnosti in znanja se zavrti že kmalu po prvih dneh septembra v zanimivo kolesje, ko se začno v ambulanto zgrinjati trume bolj ali manj ubogih kašljajočih in piskajočih malih smrkavčkov. In vsako leto, kot bi z navdušenjem »prebirala fižol«, prebiram med njimi tiste, ki bi jim lahko pomagal bronhodilatator – torej tiste, ki imajo astmo. To delo se mi je od nekdaj zdelo še posebej zanimivo in z veseljem sem pred zdaj že »davnimi« leti sprejela vabilo za sodelovanje z Društvom pljučnih bolnikov Slovenije. Kot ena od urednic otroške priloge revije Zdrav dih za navdih sem se ob uredniškem delu s kolegico Nuško v tistih letih o astmi naučila še marsičesa novega. Že dolgo sem z drugimi kolegicami in kolegi tudi članica sekcije za alergologijo in pulmologijo. Pred leti sem opravila podiplomski tečaj iz alergologije in pulmologije, ki ga bom letos oktobra obnovila. Že kmalu po drugem letu v ambulanti učim otroke, ki jim pri okužbi v pljučih piska, sunkovito pihnni vetrnico, piščal ali papir in mnogi se tako naučijo pravilno uporabljati merilec pretoka že pred tretjim letom. Učim jih pravilnega vdihavanja preko »bučke« in ni tako nenavadna zgodba mame, ki ji je pri družinskem kosilu dve in polletni fantič potiskal v naročje Babyhaler. Šele po stričevem vprašanju »Pa kaj ti tamau kar naprej tiši v roke?« je opazila, da sinček težko diha in jo s tem prosi, naj mu pomaga obvladati astmatični napad. In na podoben način jo je opozoril na svoje težave tudi čez dober mesec. Kasneje se je mama naučila opaziti napade tudi sama.

Včasih se kateremu izmed tistih, ki imajo zelo hude napade, ali pogostejše, ali kljub preprečevalcem težje obvladljive, odločim ponuditi zdraviliško zdravljenje na Rakitni ali Debelem rtiču. Težko se odločim za kaj takega, saj so otroci še majhni, v času zdravljenja pa njihovi starši niso upravičeni do odsotnosti za spremstvo otrok. Težko je nagovoriti celo tiste, ki si v ta namen lahko vzamejo dopust ali pa otroka spremlja kateri od starih staršev. Seveda tudi zato, ker predšolske otroke pošljem v zdravilišča izven sezone počitnic.

Pa vendar. Na leto običajno napotim na rehabilitacijo od tri do pet otrok. V prvi polovici leta 2008 sem jih za zdraviliško zdravljenje predvidela kar devet. Nekatere predloge, kot že leta prej, je komisija pač zavrnila. V obilici dela sem to dejstvo sprejela in se s tem nisem prav veliko ukvarjala. A čez poletje me je nekje globoko iz podzavesti občasno dramil sicer lepi, a takrat dokončno zgroženi obraz sestre Mihele, ko mi je v začetku julija na vratih ordinacije sporočila:

»Zdravnica, a veste, da so zavrnilo tudi njega!?!« Razočaranja v glasu ni mogla skriti.

...

Na septembrski prvi dan šole, ko okrog poldne ni bilo več nobenega naročenega otroka, sem jo prosila za pomoč. Poiskala je kartoteke v zdravilišča napotenih otrok. Želela sem zares preveriti, ali morda živim v nerealnem svetu, v katerem si le umišljam svoje znanje iz pulmologije, pri tem pa v zdravilišče povsem nekritično usmerjam neustrezno odbrane bolnike; od devetih (9) v letu 2008 pripravljenih predlogov je komisija namreč odobrila tri (3). Še tri je odobrila po pritožbi, trije pa so bili odklonjeni tudi po pritožbi.

Zato sem zbrala nekaj energije, časa in poguma, da bi svojemu delu nastavila pravo zrcalo. Če bi ustrezno korigirala svoj pojmovni svet, naslednje leto ne bi več pošiljala predlogov, ki »nimajo strokovnega kritja«, če sem zavrnitve razumela prav.

A sem ob koncu inventure svojega dela ostala vseeno nekoliko zmedena. Pa pogledjmo, zakaj!

1. Jan, 2 leti. Več bronhioolitov – odobreno.
2. Patricija, 2 leti. Hospitalizirana zaradi hudega napada, v katerem je potrebovala GK i.m. Kasneje pogosti in hudi napadi. Iz kartona je razvidno, da ji očitno pomaga bronhodilatator. Zdravilišče 14. marca zavrnjeno. Zahtevali so, da pošljemo dokumentacijo ponovno, ko bo čez en teden opravila še naročeno kontrolo pri pulmologu. Čez dober teden odobreno.
3. Teja, 3 leta. Od 10. meseca številni hudi bronhioolitisi, sedemkrat hospitalizirana, rabila tudi GK i.m., prejela redno inhalacijske GK. Marca je bil odobren predlog za Rakitno, a je tam kmalu po prihodu zbolela in zato zdravljenje prekinila. Kasneje posredovan nov predlog za Debeli rtič. Zavrjen.
4. Erik, 4 leta. Astma od drugega leta in pol. Na Rakitni marca 2007. Močno povečane vrednosti NO v izdihanem zraku, redno jemanje antilevkotriena in IGK. Odobreno je bilo zdravljenje na Rakitni, a je doma pred odhodom zbolel. Prošnja za preložitve zdravljenja na kasneje je bila zavrnjena, po pritožbi odobreno.
5. Daša, 5 let. Napadi astme od drugega leta dalje. Ugotovljena huda alergija na pršico. Mama je redno merila največji pretok in redno dajala inhalacijske GK. Prvi predlog je bil zavrjen, ker »še ni preteklo eno leto od predhodnega zdravljenja« (op.: leta 2007 je bila v zdravilišču v drugi polovici aprila, leta 2008 pa bi bila tam – glede na poslani predlog – v prvi polovici aprila). Poleg tega se je po mnenju komisije »astma umirila«. In res je bilo tako: ob rednem dajanju inhalacijskih GK in uvedbi GK za nos je astma popuščala, razvila pa se je slika alergijskega nahada. Predlog za Debeli rtič je bil zavrjen, po pritožbi odobren.
6. David, 4 leta. V drugem letu hospitaliziran zaradi zelo hude adeno-viroze, več dni je rabil kisik. Kasneje veliko bronhitov. Odobrena

Rakitna 2007. V letu 2008 močno povečana vrednost NO v izdihanem zraku, redno dajanje inhalacijskih GK in antilevkotriena, redno merjenje največjega pretoka. Sklepi komisije: predlog 4. marca in 28. marca zavrnen, 24. junija odobren.

7. Katja, 12 let. Astma od drugega leta in pol. Ves čas vodena pri pulmologu, vsa leta redno prejela inhalacijski GK, starši zelo skrbni pri merjenju največjega pretoka in pri izvajanju preventive. Zavrnjena. Tudi po pritožbi zavrnjena.
8. Martin, 1 leto. V desetem mesecu hospitaliziran zaradi hudega bronhitisa, dva dni je potreboval kisik, tudi kasneje več bronhitisov, pri katerih je pomagal bronhodilatator. Zavrnen. Tudi pritožba zavrnjena.
9. Luka, 6 let. Zelo hudi napadi težkega dihanja od drugega leta in pol. Potreboval tudi GK i.m. Ob astmi dokazana alergija na pršico hišnega prahu in cvetni prah, pozitivni izvid NO v izdihanem zraku. Kljub rednemu merjenju največjega pretoka, rednemu prejemanju zaščitne terapije z antilevkotrienom in kar 2 x 2 dnevni odmerki inhalacijskih GK je bil prvi predlog zavrnen z razlago: »Od 1. 5. dalje zavarovanec-ka nima ustreznih zavarovalne podlage, zato ... vračamo dokumentacijo.« Predlog je bil tudi po popravku zavarovalne podlage ob očetovi menjavi službe znova zavrnen.

...

In seštevek tega pošiljanja kartonov na komisijo in nazaj?

Da sta lahko odšli v zdravilišče dve tretjini predlaganih otrok, je bilo izvedenih 12 zavrnitev ter sedem odobritev. Precej zanimiv rezultat.

...

Začela sem intenzivno razmišljati, kako vse to gre in česa morda le ne razumem prav dobro:

»V skladu s temi določbami so zavarovani osebi zagotovljene tudi storitve zahtevnejše medicinske rehabilitacije, ki se izvajajo s souporabo zdravnih sredstev v naravnih zdraviliščih. To pravico lahko zavarovane osebe uveljavljajo pri bolezenskih stanjih, navedenih v 45. členu Pravil (op.: med katerimi je tudi astma), če je z zdravljenjem v naravnem zdravilišču pričakovati:

- bistveno izboljšanje zdravstvenega stanja za daljši čas,
- povrnitev funkcionalnih in delovnih sposobnosti,
- preprečitev napredovanja bolezni ali slabšanja zdravstvenega stanja za daljši čas,
- zmanjšanje pogostosti zadržanosti od dela zaradi bolezni ali zdravljenja v bolnišnici ...«

...

Morda pa bi morala, glede na vse navedeno, zdravstveno situacijo svojih malih bolnikov vendarle videti v drugačni luči!? Nenadoma sem odkrila več možnih pogledov. Npr.:

- zaradi pogostih zbolevanj v otroštvu se jim tudi po zdravljenju v zdravilišču stanje ne bo bistveno izboljšalo, predvsem pa ne za daljši čas,
- povrnitev njihovih funkcionalnih sposobnosti je morda nezaželena, saj ob težavah z dihanjem vsaj ne bodo divjali več naokrog in s tem ne bodo več utrujali svojih že tako ali tako preobremenjenih staršev,
- njihove delovne sposobnosti niso predmet tržnega zanimanja, saj je otroško delo v Sloveniji zaenkrat še prepovedano,
- astme se danes tako ali tako ne da ozdraviti,
- zadržanost z dela ni otroška kategorija.

...

Želela sem si, da bi ob takšnem ali podobnem »ustvarjalnem prevrednotenju« pogledov na zdravljenje otrok v zdraviliščih morda vendarle ugledala resnico. Res je, da imajo zdaj otroci možnosti zdraviliškega zdravljenja astme vsako leto dva tedna. Seveda bi bil učinek na zdravje boljši, če bi bili tam raje tri tedne, še bolje pa šest! Sprašujem se, ali bo morda, glede na vsa predhodno opisana dejstva, naša država ugotovila, da ob sodobnem zdravljenju astme bolniki sploh ne rabijo več zdravilišč?! Da je čisto v redu, če otroke temeljito »nafilamo« z visokimi odmerki KS, da le ne bi imeli poslabšanj astme in jih ne bi bilo treba pošiljati v zdravilišča. Saj je vseeno, če bo zaradi visokih odmerkov GK njihova končna višina kak centimeter manjša! Ali pa bomo družno spoznali, da bi komisija v bodoče privarčevala največ svojega dragocenega časa in denarja s tem, da ji predlogov pediatri sploh ne bi več pošiljali. Tako jih tudi zavračati ne bi bilo treba!

...

Resnica je pač resnica, pa čeprav jo nerada priznam. Kakšna stvar mi gre kdaj pa kdaj nekoliko težje v glavo, čeprav bi rada, da bi bilo drugače. Prej navedene zaključke sem namreč v zadnjih letih že večkrat slišala od svojih »daljnovidnih« kolegic in kolegov. In zmedena se sprašujem, ali niso morda že takrat imeli prav? ■

Obvestilo uredništva

Elektronska pošta

Zaradi nezanesljivega elektronskega omrežja obveščamo avtorje, da bomo vsa sporočila, ki jih bomo prejeli, potrdili s povratno pošto. V kolikor od nas ne prejmete potrdila o prejeti elektronski pošti, vljudno prosimo, da nas pokličete ali ponovno pošljete prispevek.

Uredništvo

Utrinki iz zdravniške prakse: O »starih« zdravnikih

Zlata Remškar

Petintrideset let opravljanja zdravniškega poklica je za menoj. Dopolnila sem šestdeset let in... ne počutim se staro... Mladi kolegi me seveda vidijo drugače. Zanje sem pač le ena izmed maloštevilne še preostale generacije kolegov na koncu delovne dobe.

Starosti ne obžalujem. Leta so se pač nabrala. Spoznala sem mnoge, ki moje starosti niso dočakali. Res je sicer, da ti leta prinesejo gube in zmanjšajo telesno prožnost..., a prinesejo tudi izkušnje, ki so vsaj za zdravniški poklic koristne. Z njihovo pomočjo šele poklicno dozoriš.

Zdi se mi, da je največja razlika med mladostjo in starostjo v tem, da mlad zaupaš avtoritetam, ki to so ali niso. Mlad na primer še ne znaš videti, da avtoriteta nekaterih izhaja le iz položaja, ki ga trenutno zasedajo, in izgine, ko ga izgubijo. Pri šestdesetih si manj zaupljiv tudi zato, ker si že nekajkrat opazoval, da resnice vedno ne ostanejo resnice ter jih zamenjajo druge resnice... do naslednjic...

Leta ti prinesejo tudi čustveno distanco do dogodkov, s katerimi se srečuješ, ki nate ne vplivajo več tako izrazito, kot so včasih, ne glede na to, ali so zate prijetni ali jih doživljaš kot neprijetne.

Čas ti prinese tudi dokončno odkritje, da je vsak od nas pogrešljiv ter da se vsi večinoma zanimamo samo za sebe in nimamo pravega časa za druge.

Strokovno delo, ki ga opravljaš, dobi pri šestdesetih letih druge poudarke, kot jih je imelo, ko si začel svojo zdravniško pot. Manjkrat obravnavaš le diagnozo bolezni in večkrat bolnika z diagnozo neke bolezni. Potrjuje se ti, kar so ugotovili že mnogi pred teboj, kako pomembno je, da bolnika poslušаш in pregledaš. Pretekle delovne izkušnje ti omogočajo, da si bolj sproščen v odnosu z bolnikom. Zavestno se zaustavljaš ob bolniku, mu daš možnost, da se pogovarja s teboj, da ti opiše svoje videnje stanja.

Spomnim se na primer bolnika, ki se je zdravil zaradi raka pljuč. Bolezen je bila že ob diagnosticiranju zelo razširjena. Poskušalo se jo je obvladati z različnimi načini zdravljenja, ki so bili bolj ali manj učinkoviti, a bolezni niso popolnoma zaustavili in je navzlic vsemu zdravljenju počasi napredovala. Srečala sva se že bolj na koncu njegove bolezenske poti. Pripovedoval mi je, kako se je učil z rakom živeti, kako je bolezen izostrila njegovo zavest o neponovljivosti posameznikovega bivanja, ga osvestila, da je vsak dan poln, če ga napolniš s kakršno koli ustvarjalnostjo. Bolezni je hvaležen, mi je povedal, ker ga je osvestila o obstajanju. Če se ne bi pojavila, ne bi doživljal tako polnih let, kot jih je imel zaradi nje. Naredila pa ga je s svojimi poslabšanji tudi prisluškujočega svojemu telesu in vsako jutro sproti (mi je priznal) je hvaležen, če ne zazna novih znakov bolezni. Zaveda se, je povedal, da se bodo možnosti ukrepanja proti bolezni nekoč iztrošile, da jih ni neskončno..., a do takrat...

Če se ne bi zaustavila ob njem, če bi hitela mimo njega, kot praviloma

sistemske hitimo mimo bolnikov z izčrpanim specifičnim zdravljenjem, ne bi nikoli izvedela vsega tega, me ne bi kasneje še nekajkrat poklical in mi povedal, da je še tukaj in da uživa v svoji živosti, ki se je sedaj zaveda do bolečine..., a da ga je tudi strah, zelo strah... do kdaj!?

In zgodba osemdesetletnega upokojenega poklicnega pilota, vdovca, ljubiteljskega astrologa z zabrazgotinjenimi pljuči, ki sem ga srečevala dve leti. Nikoli ni hodil okrog zdravnikov, mi je povedal. Takrat pa se je že nekaj časa pripravljal, da bi šel, ker je njegova fizična zmogljivost v zadnjem letu zelo hitro upadla in je začel razmišljati, kako bo, če se ne bo mogel več samostojno oskrbovati, kot se je do tedaj. Ugotovila sem, da je prišel prepozno, da bi mu lahko res učinkovito pomagala, saj so bila njegova pljuča dokončno kronično brazgotinsko preustrojena. Nisem mu napisala suhoparnega izvida, iz katerega bi bilo razbrati vso strokovno nemoč pri napredovali pljučni prizadetosti, temveč sem v izvidu (vedela sem, da ga bo prebral) dala poudarek podpornim ukrepom in si ga naročila čez tri mesece na kontrolni pregled. Prihajal je redno. Vsakič sem opazila, da ima še malo krajšo sapo, kot jo je imel ob prejšnjem obisku. Ob pregledih mi je vsakokrat na novo povedal, da so jutranje ure težke, nato pa je malo bolje. Zmore še vse sam, če se aktivnosti loti počasi, kar pa mu vedno ne uspe. Vedno so sledile še njegove razlage, kako vpliva zračni tlak na njegovo kratko sapo in vlaga in kako se lažje pelje s kolesom, kot pa hodi... In nekega dne mi je začel pripovedovati o svoji ženi, ki jo je imel zelo rad, in otrocih. In pripovedoval mi je o moškem in ženskem principu sveta. O smehljaju svoje žene, ki ga pogreša... o zvezdah, ki jih ponoči proučuje, in o glasbi, ki jo rad poslušā, ki poje o hrepenenju, ljubezni, žalosti in obupu... poslušala sem ga in razmišljala, kako je v duši živ, navkljub osemdesetim letom in napredovali pljučni fibrozi.

»V domu se ne pogovarjajo!« mi je rekla stara gospa, ko sem jo pregledovala: »Veste, nimajo časa!« Premišljala sem o njenih besedah. Ostale so mi v zavesti: V domu, veste, se ne pogovarjajo z vami! Nimajo časa! Pomislila sem, da ni z nami v ambulantah dostikrat nič bolje. Nimamo časa!...

Pri šestdesetih poskušāš, morda le zaradi sedemdesetih, ki so ti iznenada tako blizu, prav z zaustavljanjem ob bolnikih upočasniti to hitenje svojega časa. A kakor koli že, tudi spodbuda in tolažba bolniku sta del našega poklica ter občutek sprejetosti in varnosti, ki ga lahko daš bolniku, je zanj neprecenljiv. Ko včasih pri svojih šestdesetih letih ugledam v bolnikovih očeh hvaležnost in zaupanje, se vsakokrat zavem, mnogo bolj kot v svoji mladosti, svoje zdravniške moči. Skoraj se je ustrašim. Vprašam se, ali sem jo in jo dovolj odgovorno uporabljā pri svojem poklicu? In prav zato je zdravniški poklic drugačen od drugih poklicev. V njem je, kljub tvojemu odhajajočemu času, lahko neprestana rast in postaja vse manj rutinski, bolj ustvarjalen... ■

NOVA SPLETNA STRAN ZDRAVNIŠKE ZBORNICE SLOVENIJE

www.zdravniskazbornica.si

Bolnišnica Golnik

Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo

Ob desetletju samostojnosti
1998–2008

Avtorica: Zvonka Zupanič Slavec. 273 strani, 406 fotografij. Oblikovalka: Metka Žerovnik. Slikovna oprema: Zvonka Zupanič Slavec. Fotografije: Biserka Komac. Tehnično uredništvo fotografije: Lea Remic. Lektorica: Dana Petrovič Kugler. Recenzent: Izidor Kern. Prevajalki povzetka v angleščino: Anja Blažun, Manja Leban. Lektura angleških povzetkov: Linda Kosmyrk. Uredništvo knjižne priprave v bolnišnici: Saška Zdolšek. Tisk: Littera picta, d.o.o. Založnik: Bolnišnica Golnik – KOPA.

Pred kratkim je Zvonka Zupanič Slavec napisala odlično knjigo o sodobni pulmološki in alergološki bolnišnici na Golniku, ki ima bogato tradicijo in ki se dostojno postavlja ob bok tovrstnim bolnišnicam v Evropi. Knjiga je izšla ob desetletnici ponovne samostojnosti bolnišnice in je prva od načrtovanih dveh. Opisuje predvsem obdobje zadnjih desetih let. Avtorica napoveduje drugo knjigo, ki se bo ukvarjala predvsem z začetnimi protituberkuloznimi aktivnostmi te presenetljive bolnišnice sredi predalpskih gozdov na Gorenjskem pod Storžičem.

Monografije o bolnišnicah v Sloveniji so vse pogostejše. Ne mine leto, da se ne pojavi nova, in kmalu skoraj ne bo bolnišnice, ki se ne bi

ponašala s svojo reprezentativno monografijo. Gre za izjemne, lepo oblikovane knjige velikega formata, v katerih so začetni deli namenjeni zgodovini bolnišnic. Sledijo podrobni opisi sedanjega stanja v bolnišnicah, predstavitev posameznih oddelkov, predstojnikov, zdravnikov in sodelavcev. Opisani so strokovni in znanstveni dosežki, diagnostični postopki in načini oskrbe bolnikov.

Pred seboj imam nekaj domačih in tujih monografij. Ugledne so monografije o Splošni bolnišnici dr. Jožeta Potrča na Ptujju, o novomeški bolnišnici, o Splošni bolnišnici Celje, o Dunajski univerzitetni kliniki in o Deželni bolnišnici v Gradcu. Kaj hitro ugotovim, da slovenske v ničemer ne zaostajajo za tujimi, seveda če upoštevam, da je npr. monografija Dunajske univerzitetne klinike v velikomestnem okolju drugačna, kot izjemno dovršena monografija Splošne bolnišnice Celje.

Splošen vtis je tudi, da so knjige iz leta v leto estetsko vse bolj oblikovane. Mnoge fotografije niso več le pojasnila in dopolnila besedilu, ampak pripovedujejo lastno zgodbo in bralca neposredno in dopadljivo pripeljejo prav v središče delovnih okolij in dogajanj.

Avtorica in ostali uvodničarji so že v svojih nagovorih prikazali uspehe, delovno vzdušje, vizijo in namere, kamor žele pripeljati ustanovo v prihodnje. Na uvodnih desetih straneh knjige so zato nagovori direktorja, predstavnika ministrstva, profesorja tuje univerze, zdravnikov Jane Furlan, Eme Mušič, Stanislava Šuškoviča in Mitje Košnika, ki na kratko opisujejo strokovni razvoj od Protituberkuloznega sanatorija Golnik leta 1921, preko pnevmološke bolnišnice do sodobne Bolnišnice Golnik – KOPA, Kliničnega oddelka za pljučne bolezni in alergijo med leti 1998 in 2008. Avtorica na začetku opiše sedanjo organiziranost bolnišnice in njene upravne organe: svet zavoda, strokovni svet, direktorja, dva stalna kolegija: upravni kolegij in kolegij zdravstvene nege, stalne strokovne komisije, namestnika direktorja za strokovno področje in namestnika za poslovno področje, pomočnico direktorja za področje zdravstvene nege in pomočnico direktorja za razvoj ljudi pri delu.

Sledi podroben opis desetletja samostojnosti, v katerem so kronološko nanizani dogodki, ki so predstavljali rast bolnišnice in postopno oblikovanje zelene podobe. Kot film slede zapisom fotografije pomembnejših dogodkov na dnu vsake strani.

Prenovo so doživeli Vurnikova stavba, stavba infekcije, kirurški trakt, prostori za funkcionalno diagnostiko, laboratorijsko delo in prostori za nemoteno delovanje spremljajočih dejavnosti bolnišnice. K večji kakovosti je pripomoglo tudi mnogo novih diagnostičnih aparatov.

Uvedba »klinične poti« in informacijskega

sistema je povečala ambulantno delo in skrajšala hospitalizacije; ločili so akutne in neakutne obravnave bolnikov. Bolnike so obravnavali bolj racionalno, laboratorijsko pa bolj celostno. Na vseh ravneh so izboljšali kakovost in skrajšali hospitalizacije.

Nova direktorica Marija Seljak, MBA, in novi strokovni direktor prof. Mitja Košnik, dr. med., sta leta 2004 pričela s še intenzivnejšimi spremembami. Odprta je bila nova alergološka in pnevmološka ambulanta v Ljubljani, uvedli so mobilne telefone za komunikacijo med zdravniki, e-pošto za komunikacijo med zdravniki in bolniki in digitalne diktafone za organizacijo centralne administracije. Ustanovili so oddelek za obravnavo kronične obstruktivne pljučne bolezni in razširili alergološke laboratorijske preiskave. Oblikovali so sistem kakovosti s standardi ISO 9001:2000 in sprejeli ukrepe za večje zadovoljstvo zaposlenih. V. d. direktorja prof. Mitja Košnik je leta 2005 napovedal uvajanje javno-zasebnega partnerstva in podjetniške miselnosti.

Funkcijske preiskave opravljajo na respiratornem endoskopskem, abdominalnem endoskopskem, na oddelku za kardiovaskularno funkcijsko in ultrazvočno diagnostiko ter na oddelku za intenzivno terapijo in nego.

Bolnišnica ima popolno laboratorijsko dejavnost za klinično biokemijo, hematologijo, za respiratorno mikrobiologijo, za mikobakterije, za citologijo in patologijo, laboratorij za imunologijo in molekularno biologijo.

Na kliniki vodijo nacionalni register za tuberkulozo in register za trajno zdravljenje s kisikom. Vsa leta posvečajo veliko pozornost pedagoškemu, izobraževalnemu in znanstvenoraziskovalnemu delu.

Pravo sliko o bolnišnici na Golniku si ustvariš, ko prebereš sedemdeset strani, ki opisujejo delo na sedmih oddelkih bolnišnice z več kot 200 posteljami, ki jo štejejo danes za vodilno pnevmološko in alergološko bolnišnico v državi. Pri procesni obravnavi sodelujejo vse bolnišnične zdravstvene službe in tako v resnici omogočajo celostno obravnavo bolnika. Pri tem je v veliko pomoč učinkovit informacijski sistem in predvsem izjemno kakovostna bolnišnica nega medicinskih sester.

Knjiga je, bolj kot zgodovinska, strokovno promocijska. Namenjena je vsem, ki bi radi spoznali današnji utrip in prihodnjo vizijo te naše edinstvene bolnišnice, ki si je tudi zaradi izjemnih predstojnikov Furlana, Fortiča in Šorlija v preteklosti ter motiviranosti vseh zaposlenih, uveljavila in pridobila ugled tako doma kot v tujini. S tradicijo neprestanih posodabljanj, ponovnim uvajanjem torakalne kirurgije in drugih sodobnih načinov zdravljenja si bolnišnica zagotavlja uspešen razvoj tudi v prihodnje.

Bolnišnični številčni pokazatelji

	Leto 2007
Postelje	207
Sprejemi	7197
Ambulantne obravnave	37.911
Zaposleni	
Zdravniki	39
Medicinske sestre	53
Zdravstveni tehniki	142
Drugi zaposleni	238
Skupaj zaposleni	472

Knjiga je sodobno urejena in oblikovana. Vsi uvodni nagovori so natisnjeni v slovenščini in angleščini. Tudi vsako poglavje ima na začetku kratek povzetek v slovenščini in angleščini. Za sodobno oblikovanje knjige

gre zasluga že utečeni delovni skupini okrog avtorice Zvonke Zupanič Slavec, oblikovalke Metke Žerovnik, fotografij Biserke Komac in tehnične ureditve fotografij Lee Remic. Saška Zdolšek je bila urednica, ki je pripravljala knjigo v bolnišnici.

Na koncu nekaj besed o avtorici. Do leta 2006 je napisala devet samostojnih znanstvenih monografij, 26 samostojnih strokovnih monografij, 12 izvornih znanstvenih člankov, 47 strokovnih člankov, 85 sestavkov v enciklopedijah, slovarjih, leksikonih, recenzije, poljudnoznanstvene spise, spise kot soavtorica. Od takrat do danes se je število njenih objav še občutno povečalo. Včasih se sprašuješ, kje jemlje energijo, da poleg strokovnega, raziskovalnega in pedagoškega dela na fakulteti najde čas za mednarodne predstavitve dosežkov slovenske zgodovine medicine na Dunaju, v

Pragi, v Moskvi, v Trstu in na Reki. Kako uspeva voditi Kulturno-umetniško društvo Kliničnega centra v Ljubljani in vsak mesec pripraviti koncert za bolnike s slikarsko umetniško razstavo, kje najde čas za pisanje poljudnoznanstvenih spisov in strokovnih predavanj v Društvu za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije ter organizacijo vsakoletnega strokovnega simpozija Pintarjevi dnevi. Kako uspeva poleg vzorne skrbi za družino, ob soprogu in treh doraščajočih otrocih, ustvarjati okrog sebe tako vedro in optimistično delovno vzdušje? Nekaj je gotovo v zadovoljstvu po izidu njenih knjig, ki so bile vse tako dobro sprejete. A res je tudi, da nas uspehi vzpodbujajo, k novim in novim podvigom. ■

France Urlep

Naš otrok

Naš otrok (prvo leto), avtorja: Dagmar von Cramm in prof. dr. Eberhard Schmidt.

Iz nemščine prevedla Ema Andoljšek, prof., poglavje o boleznih (str. 198-235) prevedel Jurij Kurillo, dr. med., specialist pediater. Poglavja s področja socialnega varstva napisala oz. priredila Nada Novak, dipl. upr. org. Strokovno pregledala in priredila slovenskim razmeram Majda Rous Medvešček, dr. med., specialistka pediatrinja. Izdala Založba Narava iz Kranja.

Knjiga nudi nasvete o negi, prehrani in zdravju otroka v prvem letu življenja. Snov je podana v sedmih poglavjih: o prvih dneh z dojenčkom, nega od glave do pet in varno ravnanje, osnovno znanje o dojenčkovi prehrani. Veseli me poudarek, da je najbolj dojeti, in razlaga, zakaj je to optimalno za mamo in otroka.

Sledi poglavje, kako postati družina. Opisane so težave z dojenjem, nasveti za doječe matere in ravnanje, ko pride čas za odstavljanje. Ob hrani za dojenčke je najprej govora o mleku in pripravah, tudi o hranjenju po steklenički. Sledi dopolnilna hrana po žlički.

Peto poglavje govori o razvoju dojenčka, ki ga poda v treh štirimesečnih obdobjih. Posebno pozornost posveti razvoju njegove osebnosti.

Šesto poglavje je posvečeno boleznim, preventivnim pregledom in cepljenju. Tu bi poudaril, da me je razveselil pozitiven odnos do cepljenja v času, ko nekateri pri nas zagovarjajo svobodno odločitev staršev, s katero se kot pediater ne morem strinjati. V petdesetih letih prejšnjega stoletja sem še videl davico pri otrocih, ki je izbruhnila v nekem slovenskem mestu zaradi zmanjšanja precejšenosti otrok. Podobna je shema obveznega cepljenja.

Izraz »pasivna cepljenja« (str. 209) se mi ne zdi primeren, ker ne gre za cepljenje (aktivna imunizacija) ampak za pasivno imunizacijo, kar je sicer razloženo. Prevajalec tudi pravi t.i. pasivna cepljenja.

Pri boleznih v prvem letu pogršam (str. 213) opozorilo na ukleščeno dimeljsko kilo. Spomnim se primera, ko si mati ni znala razložiti otrokovega joka in ga je zato prinesla

na otroško kliniko. Uro zatem je bil deček že uspešno operiran.

V sedmem (zadnjem) poglavju je govora o pomoči materi v gospodinjstvu in o zagotavljanju varnosti v hiši in okrog hiše, kar se mi zdi zelo pomembno, saj smo kar pogosto videvali nepotrebne nesreče, opekline ter nigestije raznih zdravil. Na koncu sedmega poglavja so opisane pravice staršev. Besedilo je prispevala Nada Novak, dipl. upr. org., na osnovi zakonov in predpisov v Republiki Sloveniji, veljavnih na dan 1. junij 2008. Razlago pravic staršev je koristno prebrati, tudi meni je bilo nekaj predpisov nejasnih. Že takoj, ko sem vzel knjigo v roke in odprl trde platnice (naveden je razvoj od 1. do 6. meseca, na koncu knjige pa od 7. do 12. meseca), me je pri tretjem mesecu zbudilo besedilo: »Po osmih tednih se zdaj izteka zaščita matere. Ni osnovno preiti na poln delovni čas?« Saj so naše mlade matere doma ob otroku vse leto po porodu. Telefoniral sem na Center za socialno delo v Ljubljani, kjer smo mi pojasnili, da imajo matere porodniški dopust 105 dni, nato pa dopust za nego in varstvo otroka (260 dni). Tega zadnjega si lahko mati deli z otrokom.

Najbrž so to nejasnosti, ki nastanejo zaradi prilagajanja knjige, napisane sicer za neko drugo okolje. O porodniškem dopustu bomo na strani 275. Dopust za nego in varstvo otroka je obravnavan na strani 252, natančno z vsemi možnostmi!

Informacija založbe: vse matere, ki bodo v naslednjem letu rodile v Kranju ali na Jesenicah, bodo knjigo prejele kot darilo Gorenjske banke. ■

Luka Pintar

NOVE PUBLIKACIJE

Coco Dias ali Zlata vrata

Brina Svit (Brina Švigelj Merat): *Coco Dias ali Zlata vrata*.

Cankarjeva založba, Ljubljana 2008, 274 str.

Zgodba: Valerie Nolo, tolmačka in prevajalka (rada pa bi bila pisateljica) živi v Parizu. Je poročena in s soprogom Yannom imata trinajstletnega sina Felix. Vsi trije živijo v stanovanju, imenovanem **Folie**, in ko se ga Yann naveliča, se družinica odloči za selitev. Vse je hitro pripravljeno, saj večine opreme, ki je stara in oguljena, nečejo odpeljati v novo, lepše in bolje opremljeno stanovanje. No, in ko je vse pripravljeno za odhod, ko Yann in Felix že sedita na tovornjaku, se Valerie nenadoma noče preseliti. Odloči se, da bo z dotedanjo opremo ostala v starem stanovanju. Po neuspešnem pregovarjanju se Yann in Felix odpeljeta v novo stanovanje in med vožnjo očē zmedenega sina prepričuje, da gre le za kratkotrajno muho matere oziroma soproge Valerie, da se bo prav gotovo že naslednjega dne premislila in pojavila pri njej.

A to se ne zgodi. Četudi je zdaj Valerie z denarjem bolj na tesnem, se odloči za samsko življenje, saj se čuti samsko. Njen zakon je le še preteklost. Začne pisati roman o Agati, ljubiteljici umetnosti ter občudovalki slikarja Velasquesa. Največ svojega časa pa zdaj posveča plesu, tangu. Tango je po njenem mnenju ples, ki razkriva. Med drugim tudi moškost, kar se ji zdi pripravno, saj jo moški zelo zanimajo. Ker je tango zahteven ples, si najame učitelja, Argentinca, imenovanega Coco Dias. Ko med zahtevnimi plesnimi vajami Valerie zelo napreduje, ji njen učitelj predlaga tole:

»Če napišeš o meni knjigo, te bom naučil plesati.« (str. 7).

Valerie po krajšem razmišljanju torej odloži pisanje romana o Agati ter začne pisati knjigo o svojem učitelju. Tako, kot ga vidi, ko Coco Dias pleše tango z njo ali z drugimi plesalkami. In tudi Valerie ima razne soplesalce. V zvezek, ki ga vedno nosi s sabo in vanj piše spoznanja ob plesanju tanga, некоč zapiše tole:

»Ponavadi zmeraj vemo, kako se bo tango začel, ne pa, kako se bo končal. S tangom gremo zmeraj v neznanu. Se razkrivamo ... Pripovedujemo, kdo smo.« (str. 69).

Po zanimivih – tudi ljubezenskih – zapletih se Valerie in njen učitelj Coco Dias končno najdejo v domovini tanga, v Buenos Airesu. Vadita oziroma plešeta tango ali skupaj ali z najrazličnejšimi soplesalci. Tako Valerie nabira gradivo za knjigo o svojem učitelju, spoznava

njegovo družino, ženo, s katero imata otroka, pa tudi njegove nekdanje srečne in nesrečne ljubezni ter ljubice. In končno tudi starca, ki ga Valerie in Coco Dias poimenujeta s šifro 840. Človeka, zaradi katerega je Coco Dias že kot mladostnik začel plesati tango. V bistvu živi Valerie enako kot v Parizu, le da je tu, v Buenos Airesu, doživljanje tanga bolj avtentično, bolj samoumevno, bolj vse življenje prežemajoče. Pa vendar se Coco Dias nekega dne odloči za vrnitev v Pariz. Spremlja ga seveda Valerie, a ko prispeta na letališče, se slednja nepričakovano odloči, da bo še ostala. Coco Dias jo sprašuje, zakaj in čemu, a ona mu odvrne, da je predolgo, da bi mu utegnila razložiti. A to ni res. Lahko bi razložila kratko in preprosto, da bo v Buenos Airesu ostala še nekaj časa zato, ker mora nekoga še enkrat videti. Se prepričati, ali je z njim vse v redu in ali gre življenje naprej.

*

V tem kratkem povzetku sem seveda preskočil številne pomembne nadržbnosti. Tudi to, da se pripoved začne navidez zmedeno, skoraj kot nekakšno hkratno dogajanje na različnih krajih in časih. Nekako na polovici knjige pa se pripoved in dogajanje uredita, postaneta premočrtna in tako ostaneta do konca. Na srečo konec zgodbe nekako obvisi v zraku in ko sem knjigo prebral ter odrinil, sem si rekel, da je knjiga pravzaprav avtoričin življenjepis, da pa (še) ne vem, kako ga razumeti.

Valerieino pripoved lahko bralec interpretira pač, kot se mu zdi. Tudi kot krizo, ko ženska srednjih let nenadoma ugotovi, da se ji življenje izteka in da doslej v varnem zakonskem življenju ni preskusila vseh možnosti, ki se ponujajo. Da pa je zdaj, ko je samska, čisto drugače. Ko se vrne domov »... gotovo dišim po reki, vetru, soncu, utrujenosti in znoju. Tej utrujenosti in tem znoju, ki govorita, da imamo življenje in telo zato, da ju uporabljamo, použivamo, in ne nasprotno, da ju varujemo, varčujemo z njima. ...« (str. 222).

Jaz sem se z iskanjem sporočila ubadal kar dolgo in iskal oporne točke. Nekaj časa celo v naslovnici, v sliki moškega in ženske, oba fotografirana kot torzo. Za njegovo levo roko ga drži tudi ona s svojo levico tako, da se zelo očitno vidi prstan. V ospredju vidim dvojce:

- Tango je ples, ki ga (obvezno) lahko plešeta le moški in ženska. Gonilo je usklajenost para, partnerstva. A četudi gre vedno za usklajenost

in vedno za žensko-moški par, ni nujno, da ga vedno sestavljata isti moški in ista ženska. Napredovanje v usklajenosti v načelu nima konca ali vrha. In tudi ni nujno, da gre vedno za tango, ples v najožjem pomenu besede. Tango je v bistvu lahko karkoli, kar (oba) partnerja privlači in kar hkrati zahteva vzajemnost in usklajenost. Ki sta lahko minljivi, enkratni in neponovljivi – ali pa se lahko ponovita ali celo ponavljata. Za Valerie pomeni, da »... tango so vrata, zlata vrata, če jih znaš odpreti« (str. 87).

- Avtoričin komentar na hrbtni strani zadnje platnice se konča takole: »To je torej zgodba, ki se odvija v Parizu, blizu metrojske postaje Zlata vrata, a tudi tam, kjer je tango doma, v Buenos Airesu. Zgodba o plesalcu tanga, ki se prekriva z zgodovino tanga. A tudi zgodba o ženski, ki končno razume, kaj pomeni objeti moškega.«

*

Če ženska objame moškega, to pomeni, da hoče o njem napisati – lahko le v svoji domišljiji – knjigo, vedeti, kaj je. A pred tem mora avtorica napisati – tudi lahko le v svoji domišljiji – knjigo o sebi (prim. str. 20). Tako je **Coco Dias ali Zlata vrata** v resnici knjiga o njej, Valerie, ki nenadoma spozna, da mora ugotoviti, kaj je njena identiteta. Znotraj slednje so tudi tisti trije deli, ki zajemajo odnos do sočloveka: starševska, bratovska (sestrska) ter erotična ljubezen.

S starševsko ljubeznijo, z odnosom do sina Felix je Valerie opravila že zdavnaj. Materinstvo je sicer posledica spolne dejavnosti, ki pa verjetno največkrat nima nič opraviti ne z erotiko, ne z identiteto ženske.

Sestrsko ljubezen, odnos do bivšega soproga ter do priložnostnih ljubimcev Valerie spozna v Buenos Airesu (prim. str. 163–166).

Erotična ljubezen – ali bolje spolna identiteta ženske – pa je tisto, kar Valerie išče in raziskuje z vso silovitostjo. Ta identiteta je pri njej vedno heteroseksualna, žensko-moška in napreduje. Morda v stopnji, morda v obliki, morda oboje. Navzven se to pokaže tako, da ima različna imena. V vsakdanjem življenju je **Valerie**. Njen učitelj Coco Dias jo kliče **Balerie**. Svoj vrh v spoznavanju spolne identitete pa doseže s partnerjem, ki jo kliče **Bailarina**.

Tako me knjiga **Coco Dias ali Zlata vrata** ter Valerie spominjata na **Igro senc** ter gospo

Agnes. Njen opisovalec, Hermann Hesse, jo je leta 1906 v tej pravljici opisal zastrto, pa kljub temu kar nadrobno:

... Vsak praznik je gospa Agnes šla v cerkev, tam je molila in obdarovala berače. Prihajala je k revnim starim ženskam v vasi, jim darovala čevlje, jim pomagala pri šivanju in ko je odšla, je v kolibah zapustila mili blišč mlade svetnice. Po gospe Agnes so hrepeneli vsi moški, in kdor ji je ugajal in kdor je prišel ob pravi uri, mu je bil poleg poljuba na roko dovoljen še poljub na usta, in kdor je imel srečo in bil lepo raščen, ta je morda tvegala in ponoči prišel pod njeno okno. ...

Se pravi, človek lahko svojo spolno identiteto raziskuje zunaj standardnih zapovedi in prepovedi. Raziskuje svobodno: zanese se lahko na svoj občutek in dostojanstvo ter razvija svojo odgovornost tudi brez najmanjše primesi

promiskuitetnosti (prim. str. 62–69).

Če se prav spomnim, je Brina Svit (Brina Švigelj Merat) doslej napisala štiri knjige v slovenščini (morebitnih v francoščini žal ne poznam). Res dobro branje so tri in menim, da se jasno vidi evolucija njenih spoznanj. Prva, **Con brío**, je najbolj duhovita, seveda le zato, ker so običajni in očitno že tisočletja ponavljajoči se žensko-moški ljubezenski zapleti opisani s skoraj uničujočo ironijo. Prava ljubezenska slepa ulica! Druga knjiga, **Odveč srce**, je že bolj pogumna, vendar se konča s standardnim zasukom tako, da ljubimec pravzaprav izgine. Sicer malce čudno, zato sem izginotje opisal tudi z čudnim izrazom, namreč, da »ga (ona) umre«. Tretja knjiga – ta, o kateri pišem – pa se mi zdi razred zase. Predvsem zaradi superenosti, kako Valerie vodi svoje življenje; implicitno pove, da ni nikomur ničesar dolžna, pa tudi,

da ni nihče ničesar dolžan njej (str. 36)! Prebral sem jo dvakrat: prvič bolj hlastno zaradi radovednosti, drugič pa zaradi nadrobnosti, da so mi prišle do živega.

Coco Dias ali Zlata vrata je izvrstna knjiga! Duhovita! Lepa, tekoča slovenščina. Navidez zmedena pripoved na začetku zahteva bralno zbranost in disciplino in končno – kot vsaka dobra literatura – verjetno ponuja toliko interpretacij, kot je bralcev. ■

Marjan Kordaš

Če tango – ali vse »tisto«, kar se utegne skrivati za tem – omogoča komunikacijo, medsebojno razumevanje ženske z moškim in obratno, se to ujema s koncepti C. G. Junga. Slednji izhaja iz dejstva, da sta ženska in moški različna ter da se lahko medsebojno razumeta le prek svojih arhetipov.

ZDRAVNIKI V PROSTEM ČASU

Po Baragovih stopinjah na ameriških tleh ...

Ob mednarodnem letu jezikov

Karolina Godina

Irenej Friderik Baraga se je rodil 29. junija 1797 v graščini Mala vas pri Dobrniču na Dolenjskem. Njegov oče je bil skrbnik mirnskega gradu, mati pa dedinja graščine v Mali vasi pri Dobrniču. Imel je brata in tri sestre. Brat in sestra sta umrla že kot otroka in Friderik je postal dedič graščine. Oče in mati sta kmalu umrla, zato so se otroci preselili k svojemu stricu, ki je postal varuh otrok in njihove dediščine. Friderik je že v otroštvu tekoče govoril tri jezike.

Po šolanju v Ljubljani je študiral pravo na Dunaju. Tu ga je v duhovnem življenju vodil redovnik Klemen Hofbauer, znan kot svetovalec mladim izobražencem, poznejši svetnik. Po končanem pravo je stopil novembra 1821 v bogoslovje v Ljubljani in tako postal namesto osnivalca družine z že »izbrano ženo«, hčerko družinskih prijateljev, in namesto graščaka, duhovnik. Prvi kraj Baragovega dušnopastirskega delovanja je bil Šmartin pri Kranju. To je bil čas, ko je bil v Avstriji že več desetletij močno utrjen janzenizem in jožefinizem. Za-

Matevž Langus: Friderik Baraga, 1858

vzema se je za milejšo obliko katoličanstva. Kot goreč pridigar in priljubljen spovednik, predvsem pa kot pisec molitvenika Dušne paše za kristjane, kateri žele v duhu in resnici Boga moliti (1830), ki je doživel 18 izdaj v skupni nakladi 114.666 izvodov, je vplival na vernike po vsej Sloveniji.

Janzenisti so dosegli, da je bil premeščen v Metliko. Kmalu je tudi tu spoznal, da ne bo mogel delovati v domovini po svojih verskih spoznanjih, zato je ta apostol petrovske vere in pavlovske nepomirljivosti, ki je svojo mladostno vedoželjnost tešil s tujimi jeziki (latinščina, grščina, francoščina, angleščina, italijanščina, španščina), glasbo in risanjem, svojo duhovniško pot preusmeril v severnoameriške misijone in že januarja 1831 po enomesečni vožnji z ladjo prispel k škofu, pristojnemu za misijonarstvo, v Cincinnati, prestolnico zvezne države Ohio. Tu ga je indijanski gojenec semenišča, sin otavanskega poglavarja daleč gori na Michiganskem jezeru, uvedel v otavščino, obenem pa v svet in zgodovino svojega nomadskega rodu, katerega mati je bila Azija. Tako pripravljen

je Baraga spomladi istega leta pripotoval na sever na ozemlje Treh velikih jezer, znanih po bogastvu rib in pragozdov naokrog, v svet, ki je bil zrel za evangelij.

O Frideriku Baragi in njegovih Indijancih, rdečečočih z značilno tršato silhueto, z zimastimi črnimi lasmi in z mongoloidnim pogledom, sem najprej slišala ob domačem ognjišču. V našo hišo so prihajali katoliški misijonarji, za kar je poskrbel očetov najstarejši brat, Jožef Godina (1898–1986), duhovnik, publicist, urednik, Maistrov borec, pred 2. svetovno vojno pa ravnatelj Misijonske tiskarne v Grobljah pri Domžalah. Vse od leta 1948 do 1969 je deloval kot duhovnik v Združenih državah Amerike med ameriškimi Slovenci, zaradi znanja jezikov pa tudi med Italijani in Madžari. Že v otroštvu je pritegnil mojo pozornost z veliko ljubeznijo do materne jezika in slovenstva nasploh ter s širokim kulturnim obzorjem, kar se je odražalo v njegovih pismih. V njih je pogosto omenjal slovenskega misijonarja Friderika Barago, ki je v severnoameriških misijonih spal z Indijanci v njihovih kočah in v snegu na prostem, se boril s smrtjo tudi na 370 kilometrov dolgih potovanjih na krpljah skozi zasneženo divjino, na saneh s pasjo vprego, na ledu in v čolnu, pisal knjige za Indijance in svoj narod v indijanski zimi ob luninem svitu in sveči, zavil v plašč v izbi iz brun. Poslal nam je podobice z Baragovim portretom v škofovskem oblačilu, s priporočilom, naj se v težavah zatekamo k njemu po pomoč. Tako sva s sestro Danico zgodaj spoznali, da Baraga ni pomemben le kot oznanjevalec krščanstva med Indijanci, marveč tudi kot splošni kulturni delavec med njimi, posebej pa še kot pisatelj o njih.

Ko sva spomladi 1966 prejeli med študijem stričevo vabilo, da preživiva 3-tedenske počitnice v Združenih državah Amerike, v njegovi drugi domovini, sva bili zaradi njegovega širokega kulturnega obzorja prepričani, da nama želi pokazati glavne ameriške znamenitosti. Lepšega darila si ne bi mogli izbrati. Vedeli sva, da boljšega vodiča in poznavalca Barage ne bi mogli najti, kar so nama ob srečanju potrdili tudi ameriški Slovenci. Za strica Jožefa je bil svetniški kandidat Friderik Baraga že davno svetnik, ameriški svetnik, rojen v Sloveniji, postopek za njegovo proglasitev za blaženega, ki se že desetletja zavlačuje, pa le formalnost, ki jo Cerkev mora opraviti po svojih predpisih. V pokoju se je za več let preselil v Baragovo mesto Marquette v zvezni državi Michigan, da bi z zbiranjem gradiva pomagal tamkajšnjemu Baragovemu odboru, odboru v nadškofiji v Ljubljani in Cerkvenemu sodišču za svetniške postopke v Vatikanu. Najino željo, obiskati na ameriških tleh tudi grob Johna F. Kennedyja in Baragovo deželo, nama je stric z veseljem

izpolnil.

Po srečanju z ameriškimi Slovenci v Ohio in ogledu znamenitosti Clevelanda ter pozneje Washingtona z obiskom Kennedyjevega groba smo pripotovali v Michigan in se v marquetteški stolnici, kjer je škof Baraga pokopan, poklonili s slovenskim očenašem spominu na tega izrednega sina Evrope, dunajskega pravnik in slovenskega duhovnika, ki je 37 let živel in delal za preganjana in izumirajoča ljudstva v daljnih neprijaznih deželah ter izgorel za svojo vizijo: reševati Indijance ne samo versko, ampak tudi civilizacijsko in nacionalno.

Stolnica Marquette, zgrajena leta 1938; v njej je grob škofa Friderika Barage.

Že naslednji dan smo z ameriškima Slovencema, zakoncema Stupar iz Marquette, obiskali prvo Baragovo misijonsko postojanko Arbre Chroche (Krivo drevo) na vzhodni obali Michiganskega jezera, nekaj kilometrov naprej od današnjega Harbor Springsa v Dolnjem Michiganu. V Baragovem času je bilo to še svobodno ozemlje izven Združenih držav. Indijanski rod Otava s 4000 člani se je tu naselil šele leta 1740, potem ko so Indijance francoski naseljenci in Irokezi zdesetkali in pregnali z vzhoda in juga proti severu in zahodu v okolico Velikih jezer. Bili so trgovski posredniki med vzhodnimi in zahodnimi indijanskimi rodovi. K Otavanom, ki so bili po srcu in značaju najboljši, je Baraga prišel spomladi 1831. Otavanom je napisal prvi molitvenik v otavanščini (1832). Obiskoval pa je tudi sosednje kraje ob Huronskem, Michi-

ganskem in Gornjem jezeru. Otavani so morali po letu 1835 skoraj vso zemljo prodati Združenim državam za majhno odškodnino in odslej živeti v rezervatih (omejeno ozemlje prisilnega bivališča), kamor tujec ni smel vstopiti.

Indijanski poglavar s prekmurskima študentkama Karolino in Danico Godina pred vstopom v indijanski rezervat, 11. avgusta 1966.

Svet z zelenimi pragozdovi in velikimi jezeri je napravil na naju poseben vtis. Stric Jožef je z živo vero in gorečo ljubeznijo zbuja najino zanimanje za Baragovo veliko trpljenje in spoštovanje do samobitnosti in človeškega dostojanstva Indijancev, ki jih je bilo v začetku naseljevanja Evropejcev v Severni Ameriki le nekaj čez milijon (v Baragovem seznamu 36 najpomembnejših plemen – rodov), po podatku iz leta 1970 pa skupaj z mešanci le še okoli 500.000. Baraga je živel in delal za Indijance, postal je eden izmed njih in v zadnjih letih celo podoben njim. Priskrbel jim je boljše stanovanja in šole. Napisal več verskih knjig v njihovem jeziku in tako postal začetnik indijanskega slovstva v jeziku Otavanov in pozneje tudi deloma Očipvejev ob Gornjem jezeru v Gornjem Michiganu.

Naslednja Baragova misijonska postojanka po spreobrnitvi Otavanov v Arabre Chrochu je bila Velika reka, danes Grand Rapids ob Michiganskem jezeru, kjer je deloval v obdobju od 1833 do 1835. Po krajšem bivanju v škofijskem mestu Detroit je prišel k indijanskemu rodu Očipve v La Point ob Gornjem jezeru (zvezna država Wisconsin). Očipvejev je bilo 20.000. Ti so imeli že dve knjižici. V zimi 1835/36 je napisal pet knjig: slovensko z versko vsebino

(411 strani), tri indijanske in knjigo v nemščini, ki jo je sam prevedel v francoščino: *Geschichte, Character, Sitten und Gebräuche der nordamerikanischen Indier* (Zgodovina, značaj, šege in navade severnoameriških Indijancev). To delo je bilo mišljeno tudi kot promocija tako Indijancev kot misijonarskega dela in upal je, da mu bo uspelo pridobiti nove misijonarje in podpornike. Po krajšem potovanju po Evropi (od 1836 do 1837), kjer je oddal rokopisa v tisk, in vrnitvi v Ameriko je sestavljal slovar in slovnico očipvejskega jezika. Leta 1843 se je preselil v L'Anse v Gornji Michigan. Tu je leta 1853 končal Očipvejsko-angleško-očipvejski slovar, ki je vseboval 30.000 besed in imel 620 strani, in slovnico na 576 straneh. S tem je zasedel prvo in vodstveno mesto med raziskovalci severnoindijanskih jezikov ter se tako s slovarjem in slovnico zapisal v zgodovino ne le naroda, kjer je misijonaril, ampak tudi v svetovno.

Leta 1853 je bil posvečen v škofa in postal apostolski vikar v mestu Sault Ste. Marie (Slap sv. Marije) za Gornji Michigan, po štirih letih pa prav tu redni škof. Njegov škofovski grb nosi geslo: UNUM EST NECESSARIUM (Eno je potrebno!). Namreč – skrbeti za neumrljivo dušo. Baraga pa se ni ukvarjal le z Indijanci, ki jih je redčil tudi alkohol in druge bolezni. V okolici Velikih jezer je bilo tudi nekaj katoliških

lovcev in naseljencev francoskega, nemškega in anglosaksonskega rodu. Odkritje velikih nahajališč bakrene in železove rude na »bakrenem polotoku«, kjer nama je stric Jožef podaril bakrena spominka, je pripeljalo do novega vala naseljencev iz Češke, Luksemburga, Alzacije, Irske, nemških dežel in nekaj tudi iz Slovenije. Škof Baraga, ki je tekoče govoril osem jezikov, je tako imel z maševanjem polne roke dela in prosil za sredstva, predvsem pa za misijonarje, še posebej takšne, ki bi znali več jezikov oz. imeli smisel zanje.

Leta 1866 je zaradi boljših prometnih zvez premestil škofijski sedež v Marquette. Tega leta ga je na cerkvenem zboru v Baltimoru, sedežu metropolije, zadela kap. Umril je v Marquetteu 19. januarja 1868. Pokopali so ga v stolnici, v kripti cerkve Sv. Petra v Marquetteu. Tako se je zaključila življenjska pot našega največjega misijonarja, patriarha slovenskega misijonarstva, prvega škofa v mestih Sault Ste. Marie in Marquette Friderika Barage, ki je za vselej zapisal ime svoje slovenske domovine v zgodovino najsevernejših pokrajin Združenih držav Amerike. Okrožje, katerega glavno mesto je Maquette, se danes imenuje Baraga. Po njem so v istem okrožju imenovali tudi naselje, več ulic in manjši narodni park. Na otoku Mackinac je kraj Baraga Point, v bližini L'Ansa pa manjša jezera Baraga Lakes. Rimskokatoliška

cerkev ga je zaradi njegovih zaslug razglasila za Božjega služabnika.

Najino petdnevno bivanje v Baragovi deželi, kjer sem si prvič ogledala tudi zasebno polikliniko v spremstvu njenega predstojnika, marquetteškega zdravnika dr. Conleyja, je stric Jožef obogatil z zgodbami iz življenja Indijancev. O njih je napisanih že veliko knjig in razprav. Z njihovimi kulturami se ukvarjajo razne znanosti, ki se opirajo na pisne vire, med prvimi katoliških in protestantskih misijonarjev. Baragova knjiga o Indijancih, napisana v nemščini in prevedena v francoščino, nosi v slovenščini naslov »Zgodovina, značaj, nravi in šege severnoameriških Indijancev«. V prvem poglavju govori o telesnih značilnostih in značaju Indijancev, v drugih trinajstih pa o njihovih kulturi. Privlačnost te knjige je v Baragovem poznavanju indijanskih jezikov, v njegovem naporu, da jim je dal slovstveno obliko v lastnimi deli v teh jezikih. V Sloveniji je v popolnem slovenskem prevodu prvič izšla kot redna knjiga Mohorjeve družbe za leto 1971 v Celju, v skrajšanem prevodu pa že ob izidu v nemščini. Našla sem jo leta 1986 med urejanjem zapuščine strica Jožefa v Pliberku na Koroškem, kjer je pokopan. Z veseljem sem ugotovila, da jo je uvodoma z etnološko natančnostjo pospremil med Slovence stričev prijatelj in moj svetovalec pri odkrivanju zgodovine Prekmurja, prekmurski rojak prof. dr. Vilko Novak (1909–2003), ki je prav tako videl v tem apostolu Indijancev, slovenskem poliglotskem prosvetitelju Velikih jezer »nenavadnega misijonarja, katerega 22-letno težaško delo v izredno težkih razmerah med dvema indijanskima rodovoma in evropskimi naseljenci ter za tem 15-letno organizacijsko in vodstveno delo z vzpostavitvijo nove škofije, je doseglo ne le nenavadne verske, marveč tudi pomembne splošno kulturne uspehe«. Mladostni spomini na najino versko potovanje s stricem Jožefom po Baragovih stopinjah na ameriških tleh so spet oživali. Baragovo knjigo o Indijancih čuвам kot dragocen spomin na tega duhovnega in kulturnega velikana, nepozabnega po svetosti in delavnosti, obenem pa na dva velika prekmurska delavca, izobraženca širokih kulturnih obzorij, zavedna Slovenca in katoličana, duhovnika Jožefa Godina in prof. dr. Vilka Novaka, ki sta s posebno slovensko ljubeznijo v obeh Baragovih domovinah delala zanj. Njima v zahvalo, vsem odgovornim za Baragov postopek doma in po svetu pa v vzpodbudo posvečam ta prispevek v letu 2008, ki ga je Generalna skupščina Združenih narodov razglasila, zavedajoč se ključnega pomena jezikov za identiteto skupin in posameznikov, za mednarodno leto jezikov.

Karolina in Danica Godina s slovenskima zakoncema Stupar pred Baragovim spomenikom v L'ansu, 11. avgusta 1966

Spoznanje

Zlata Remškar

Pomislila sem,
da sem vedno živela s tvojim obrazom
s črno in sivo zenico...
da ga poznam
z zenico, ki vidi, in slepo zenico...
Razpolovljen je,
si me danes presenetila,
na polovico, ki se smehlja
in polovico, ki motri vase...
in opazila sem iznenada,
da sta tudi ustnici
in ušesi razdeljeni na polovico...
da se le s polovico ustnic smehljaš
in le na pol slišiš...
da je bilo tako
tudi včeraj in predvčerajšnjim,
da je bilo vedno tako!...
Zmedla sem se
zaradi razdeljenosti tvojega obraza
v živo in mrtvo polovico,
v polovico, ki se mi odpira
in polovico, ki je zaprta pred menoj,
in polovico, ki mi govori
in polovico, ki se pogovarja le s seboj,
v polovico, ki me išče
in polovico, ki se mi izmika...
na polovici razdeljen obraz,
ki sem ga pravkar odkrila...
...
in postala sem žalostna
zaradi spremenjenosti obraza,
ki ne bo nikoli več obraz matere,
ki sem ga do včeraj
poznala...
ki sem mu zaupala sebe,
pa je živel zase,
kot drugi obrazi,
ki sem jih srečevala,
mimoidočih ljudi.

Pogovori z Bogom

Dušan Sket

*Dès l'instant où l'homme soumet Dieu
au jugement moral, il le tue en lui-même.*
Albert Camus

V beneški galeriji

Na starih potemnelih platnih
svetnikov nepregledni zbori se vrstijo,
polni zanosa, s kretnjami, s pogledi,
ki zro v nebo, so napolnili galerijo.

Bog Oče z vrha slike opazuje
vrverje vernega sveta,
na vsakem platnu z drugačno brado
pošilja dol jim Svetega Duha.

Ko v potemnele slike se oziram,
mi misli v nek drug čas beže,
Genezo, Exodus odpiram,
kaj Mojzesa besede govore.

Ne delaj si podobe božje,
ne skruni imena božjega,
»Jaz sem, ki sem« nima obličja,
izpahnjjen kolk Jakob ima.

Kam odtod?

Ko vpregli so Boga v svoj voz,
da bi jim služil, ubogal na ukaz,
menili so, da bodo grozi kos,
da jim poslej bo blažen, svet obraz.

A groze Bog odvzeti noče,
ker groza ne prihaja od Boga,
le človek v grozi onemogel joče,
le človek v grozi se spozna.

Saj Bog ni hotel vsega tega,
človek si sam izbral je svojo pot,
v iskanju sreče záse kupe zlega
je bratu svojemu nasul povsod.

Zdaj čaka brez moči, da se zaključi
ta drzni, v upanju začeti vzpon,
z ugaslimi očmi si išče luči,
ki bi ga vzdignila v nov zagon.

Job

Bil je nedolžen, bil je kaznovan,
izgubil vse je, kar imel je rad,
okusil je krivice grenki sad
in bil je od prijateljev izdan.

»Kdo si, ki meni rad bi kljuboval,«
se Bog je krokodilasto* čeljustil,
on pa, ki vere v pravičnost ni opustil,
posul se je s pepelom in molčal.
*Jobova knjiga 40:25-32, 41:1-26.

(Ne)vera

Vem, da nisem čisto sam,
tvoja roka me drži,
a čeprav srce ti dam,
prazne moje so oči.

Si zaslužim mar, da ni
zame čas postal prezrel,
da bi tvoja roka me
raztrosila kot pepel.

Je to milost, je na slepo
iz dlani izvlečen žreb,
le kako naj vidim preko,
če postal sem zate slep.

Velika noč

Zbrali smo se okrog mize,
sestra moli, vest me grize,
si Gospod od mrtvih vstal,
mar bi v grobu se razpal.
Laže bi bilo človeku,
če bi te vsesala prst.
Jaz odhajam proč od tebe,
daleč stran od tvojih vrst,
ti pa z mano popotuješ,
tiho mi dopoveduješ,
bodi, kar veli ti krst.

Krivda

Franci Bečan

Tistega poznojulijskega četrtega se je pričela mlačev. Jutro, sveže in čisto, je obetalo lep dan. Trije vozovi, visoko naloženi s snopi pšenice, so stali pred podom, zadnji z lesenimi ojnici in tankimi železnimi platišči na lesenih kolesih, ki so škripala in puščala sledi na pesknatem dvorišču. Mlatilnica je stala sredi poda, umazano vinskordeča, kot trojanski konj. Bila je edina v tem delu vasi in kmetje so si jo delili. Mlačev je bila na kmetiji praznik, dela ni zmogla družina sama, mlatiči so prišli od vsepovsod.

Na Brdu je odbilo osmo uro. Na podu je bobneče zatulilo, nato pa rezko zahreščalo, ko je oče potisnil prve snope posušene pšenice v vrteče se žrelo. Iz trebuha mlatilnice se je sipalo zrnje, ki ga je mlatič odnašal v oddaljeni kot skednja. Na zadku je v slapu padala slama, mlatiči so jo z velikimi ukrivljenimi lesenimi vilami spravljali nad skedenj. V snopu svetlobe, ki je prihajala skozi line dvignjenih strešnikov, se je kmalu zaznal prah, ki se je valil povsod po podu.

Francek je stal vrh naloženega voza in metal snope na lesen mostič pred žrelom. Preneki snop je zdrsnil mimo mostiča na tla, kjer so ga pod vozom, živahno se prepirajoč, kluvale kokoši. Bilo mu je deset let in to leto je bil v prvo pravi mlatič. Snopi so bili na koncu, kjer je bilo klasje, prijetno žametni, na žetem koncu so ga bodli v goleni, kolena in roke. Hitel je, znoj mu je lepil lase na čelu in oče mu je tu in tam odobravajoče pokimal.

Omlatili so prva dva vozova, zapeljali pred žrelo škripajočega tretjega, prazna dva pa so mlatiči iz kozolca ponovno polnili s snopi pšenice. Proti sredini se je praznil voz, ko je Francek začutil bolečino. Kradoma se je pojavila, nejasno in prihuljeno, v žlički in pod desnimi rebri, se izgubila, pa ponovno udarila, da se je skrčil in opotekel. Bilo mu je slabo in bruhal bi. Snopi so postajali vse težji in voz neskončno velik.

»Nič mi ni,« se je bodril, »moram vzdržati, minilo bo.«

Oče je zaznal, da snopi prihajajo počasneje, tu in tam je sam potegnili snop z voza in se mu nasmehnil.

Opoldne je zvonilo in mlatiči so prišli s skednja, potnih umazanih lic, prašnih nosnic in obrvi, opikani od slame, a vedri in dobrovoljni. Popili so hruševno vodo, ko je na Brdu odzvonilo, so se odpravili nazaj na skedenj.

Francek je skrčen sedel pri vodnjaku, hruševa voda mu ni napravila dobro, bled in z bolečino v trebuhu je pogledoval proti mami.

»Ne morem več, res ne morem,« jo je pro-seče gledal.

»Bom jaz na vozu, fant naj se spočije,« je rekla očetu.

»Preveč je v knjigah, nič se ne utrdi ob delu, potem pa ne zmore, ko ga rabimo,« je bil kratek oče in trdih korakov stopil pred žrelo.

Francek se je opotekel v posteljo. Telo mu je bilo tuje in težko, v prsih ga je dušilo, v glavi mu je bučalo. Slišal je enakomerno tuljenje mlatilnice in rezko hreščanje, ko so snopi padali v žrelo, v duši so mu odzvanjale trde, neusmiljene očetove besede, potem je zaspal.

Že zarana so bili v polju. Njiva pšenice, bogata in dolga, se je vila blago navkreber. Zelen slak in rdeči cvetovi maka so žlahtili valoveče rumeno pšenično polje in oče ga je božal s pogledom.

»Pa začnimo, v božjem imenu,« je dejal.

Rjavca, vprežena v težko, okorno kosilnico, sta zagrizla v žitno polje. Pokošeno žito je ostajalo za njimi, žanjice so ga povezoval v snope, otroci so snope zlagali v kupe. Poljske miši so prestrašene begale po strnišču in iskale novo zavetje, nekaj fazanov, ki jih je zmotil hrup, je vzletelo iz žita proti gozdu.

Proti opoldnevu se je njiva pšenice zožila na polovico. Takrat je Francek prvič opazil grozeče oblake za Grintavcem. Oče je zaskrbjeno pogledoval proti kamniškim hribom in pospešil konje. Rjavca sta grizla, z grivo in repi sta divje opletala po rojih muh, po hrbtih sta počasi pomokrila.

Nebo je temnelo vse bliže. Grintavec se je ovil v sivino. Huda ura se je bližala. Rjavca sta ob bližajočem se grmenju postajala nemirna, oče ju je priganjal, žanjice so nizko sključene s srpi hitele grabiti po pokošnem žitu.

Padle so prve kaplje, vrtinci vetra so postajali močnejši, zagrmelo je in završalo, vsula se je toča, nebo se je odprlo in razkalezlo.

Zatekli so se pod kozolec. Pšenica je nekaj hipov kljubovala hudi uri, nato je utrujeno

poglela. Ženske so molile, otroci so se stiskali v otavi. Oče je pod napuščem kozolca s skrhanim glasom miril rjavca, bil je sključen in strt.

»Kaj bomo jedli, ljubi bog.«

Strmel je v umazano sivo nebo, nemočno in obtožujoče, in Francek je v njegovem glasu zaznal strah in bolečino.

Mama mu je tipala čelo, ko se je zbudil.

Bil je zgodnji večer, z mlačvo so končali. Slišal je očeta, ki je točil domače vino, bil je glasen in razgret, velika skrb je bila za njim. Mlatiči so hvalili dobrote na mizi in premlevali, kaj je novega na vasi.

Ponudila mu je čaj, Francek je napravil le požirek. Skrb ji je legla na lice.

»Fant ima vročino, bolan je,« je rekla očetu.

»Preveč je bilo zanj, čez noč bo minilo,« jo je pomiril, nato se je s stricem zadržal v pogovoru o petju pri žegnanjski maši.

Noč je bila dolga. Vročičen je bledel, bruhal je, proti jutru je zaspal. Ob prvem svitu je ob vzglavju začutil mamo.

»Marija, rumen je,« jo je slišal, ko je v hiši obupana potožila očetu.

Oče je zapregel zapravljiček. Rjavcu je nadel vezeni nedeljski komat, Francka sta posadila na udoben žimnati sedež in ga zavila v mehko odejo.

Zdravnik v bližnjem trgu je bil starejši go-spod, kratkih sivih las, razkošnih brk, resnobe-ga videza, prijaznih oči. Gledal ga je, poslušal pljuča, tipal trebuh, odvezel mu je kri in vodo. Govorila je mama, oče je bil tiho.

»Zlaticeno ima, v bolnico mora. Morda ste prišli pozno,« je končno dejal.

Tisti hip je Francek začutil, da se je oče zlo-mil. Videl ga je, da je obsedel na stolu, s trdimi, grčavimi dlanmi si je pokril obraz in bolestno zavzdihnil. Breme razklanosti med vsakdanjim garanjem in ljubečo predanostjo otrokom, kes včerajšnjih trdih besed, vse je privrelo iz njega s tem vzdihom.

»Oče, saj bom hitro ozdravel,« mu je želel reči, a so usta ostala nema.

Reševalni avto je prišel kmalu. Čakajoči v polni čakalnici so ga pospremili s srepmi, dolgočasnimi pogledi.

Zgrbljen in ubog je ležal na trdi postelji v oddaljujočem se rumenem avtu, gledal je očeta in mamo, vsa majhna in drobna pod visokimi kostanji, milotoožna sta bila ob rjavcu in starem domačem lesenem koleslju, in bilo mu je hudo, da nikoli tako.

Sončne slike v bolniške sobe Univerzitetnega kliničnega centra

Zvonka Zupanič Slavec

Dejavnosti, ki se skozi leta izkažejo za uspešne, rade preprestejo v tradicijo. Druženje slikarjev iz »belih« ljubljanskih ustanov v počitniškem domu Univerzitetnega kliničnega centra v Savudriji sodi med take dogodke. Skozi desetletja se v septembru okoli 50 ljubljanskih slikarjev zbere na obmorski koloniji in ustvarja v inspirativnem vzdušju obmorske istrske pokrajine, polne bujnega mediteranskega rasti, prepojene z vonjem od sonca presušenih trav, mirte in sivke, ob muziki škrcatov, ki jim dan in noč ne zmanjka moči za njihov koncert. Slikarska stojala se skrivajo v senčnih zavetjih oljk, rdečega bora in bambusa okoli doma UKC, lahkotne zamisli pa kar same prihajajo izpod čopičev in slikarskih palet na papir in platno. Nastajajo lahkotni akvareli morskega valovanja, prizori zibajočih se čolnov, mogočnega svetilnika. Slikarji si mežikajo izpod širokokrajnih klobukov, se skrivajo pred vročim soncem, iščejo sapice vetra in v nekaj kolonijskih dneh ustvarijo zavidanja vredno število del. Ob

koncu kolonije umetniški vodji Likovne sekcije KUD-a UKC in MF, akademska slikarja Janez Kovačič in Marjan Zaletel, izbereta najboljšo sliko vsakega udeleženca in te gredo na razstavo v galerijo UKC.

Slovesno odprtje savudrijske razstave, ki ga je vodila podpredsednica KUD-a prof. dr. Bojana Boh, je v galeriji UKC pospremil imenitni koncert Godbe ljubljanskih veteranov. 50 glasbenikov je pod dirigentsko paličico maestra Jožeta Hriberška in ob organizacijskem trudu predsednika prof. Milana Pavliha za bolnike in vse obiskovalce pripravilo praznično razpoloženje. Znane viže iz svetovnih in domačih godbenih logov so obiskovalcem hitro zlezle ne le v ušesa, ampak tudi v srca. Še dolgo po koncertu so si jih požvižgavali in z mehкими obraznimi potezami razodevali notranjo vedrino. Glasba jim je vlila optimizem in zaupanje v ozdravitev.

Še nekaj besed o orkestru KUD Godba ljubljanskih veteranov (GLV): je najmlajši pihalni orkester v Sloveniji po nastanku in najstarejši po »mladosti« članov. Pobudo za ustanovitev so dali ob koncu leta 2004 njegov sedanji

Prireditev je povezovala podpredsednica KUD-a prof. dr. Bojana Boh (foto Tomaž Rott).

predsednik Milan Pavliha, dirigent Jože Hriberšek in sedanji podpredsednik Jože Meden. Mesto Ljubljana in vsi ljubljanski orkestri so s seniorskim orkestrom pridobili priložnost za dodatno druženje, muziciranje in nastopanje v tretjem življenjskem obdobju. Sestav orkestra je raznolik, tako po starosti kot po poklicni in glasbeni izobrazbi. Pogoj za članstvo je dosežen abraham in igranje na enega izmed godbenih instrumentov. Orkestru se je pridružila tudi večina dirigentov ljubljanskih godb, med drugim dvanajst upokojenih uglednih akademskih glasbenikov. Vsako leto nastopijo na reviji ljubljanskih pihalnih orkestrorov – vedno z zelo ugodnim strokovnim odmevom, sezono pa zaključijo s celovečernim koncertom v Slovenski filharmoniji. V programu poudarjajo gojenje slovenskega godbeniškega izročila.

Razstava slik je bila le prvi del savudrijskega slikarskega dogodka. Po mesecu dni razstavljanja postanejo vsa ta dela last UKC in obogatijo stene bolniških sob, hodnikov, ordinacij, administrativnih prostorov. Z njimi bolnišnica pridobiva domačnost, prinaša bolnikom prijaznejše vzdušje, spodbudno nagovarja zdravstveno osebje in vse obiskovalce. Tako se skozi dolga leta plemeniti sodelovanje med upravo UKC in Kulturno-umetniškimi društvom ljubljanske klinike in medicinske fakultete ter humanizira zdravstvo. ■

Likovni terapevt Jano Milkovič je predstavil umetniško-savudrijske kolonije (foto Tomaž Rott).

Zdravniška zbornica Slovenije objavlja seznam zdravnikov, ki so opravili specialistični izpit

Suada Filekovič, dr. med., specialistka anesteziologije, reanimatologije in perioperativne intenzivne medicine, izpit opravila s pohvalo 11. 9. 2008

Dr. Nataša Gašperšič, dr. med., specialistka interne medicine, izpit opravila 16. 9. 2008

Eleonora Ivanova, dr. med., specialistka anesteziologije, reanimatologije in perioperativne intenzivne medicine, izpit opravila 18. 9. 2008

Jožef Magdič, dr. med., specialist nevrologije, izpit opravil s pohvalo 16. 9. 2008

Dominika Novak Mlakar, dr. med., specialistka javnega zdravja, izpit opravila s pohvalo 26. 9. 2008

Eva Novinec Prlja, dr. med., specialistka oftalmologije, izpit opravila 18. 9. 2008

Tijana Orešič Barač, dr. med., specialistka dermatovenerologije, izpit opravila s pohvalo 25. 9. 2008

Tadeja Poropat, dr. med., specialistka radiologije, izpit opravila 12. 9. 2008

Ingrid Rahne, dr. med., specialistka oftalmologije, izpit opravila 1. 9. 2008

Milena Senica Vrabič, dr. med., specialistka splošne kirurgije, izpit opravila s pohvalo 4. 9. 2008

Mag. Bogdana Suhadolnik, dr. med., specialistka interne medicine, izpit opravila 5. 9. 2008

Alenka Šket Kontastabile, dr. med., specialistka oftalmologije, izpit opravila 1. 9. 2008

Igor Vatovec, dr. dent. med., specialist stomatološke protetike, izpit opravil s pohvalo 23. 9. 2008

BILI SO MED NAMI

In memoriam - Barbara Kolarič, dr. dent. med. (1976-2008)

Petek, 29. avgust 2008. Bil je povsem navaden dan v službi.

Okoli 11. ure dopoldan mi je zazvonil mobilni telefon, poklicala me je prijateljica Maša.

Nič hudega sluteča sem se oglasila.

Novica, ki mi jo je sporočila, pa je bila tako strašna, da ji nisem mogla oziroma nisem hotela verjeti.

Ta dan, zgodaj zjutraj, na poti v službo, je v tragični nesreči umrla moja, naša prijateljica, kolegica zobozdravnica Barbara Kolarič. Pa saj to ne more biti res! Kako? Zakaj? Ostala sem brez besed. Neskončna žalost in bolečina sta zavladali v meni. Praznina.

Danes vem, da je nesmiselno ugibanje o poteh usode in vzrokih nesreče, ki je toliko prezgodaj vzela njeno mlado življenje. Počasi in s težavo čas odnaša žalost, praznino pa polnijo lepi spomini nanjo in dogodki, ki sva jih preživeli skupaj. Rada bi jih delila z vami, dragi kolegi in kolegice.

Barbara Kolarič se je rodila 24. marca 1976 v Mariboru. Spoznali sva se kot komaj triletni deklici, obe na obisku pri babicah. To je bilo najino prvo srečanje, od takrat naprej pa najinih srečanj ni bilo ne konca ne kraja. Kot sošolki sva

skupaj gulili osnovnošolske klopi, kot sošolki skupaj preživeli gimnazijska leta, na koncu pa še obe zajadrali na isto poklicno pot.

Barbara je bila izjemen človek. Njen večni nasmeh je izvabljal nasmeh, njena dobra volja je prinašala sonce. Šale in norosti. Trmasta vnema, s katero se je lotevala najtežjih stvari. Izjemen razum. Vse to in še več je bilo del nje.

Svojo poklicno pot je začela na Stomatološki fakulteti v Zagrebu, kjer je diplomirala maja 2003. Po nostrifikaciji diplome na Medicinski fakulteti v Ljubljani se je leta 2005 kot štipendistka ZD zaposlila v Zdravstvenem domu dr. Adolfa Drolca v Mariboru.

Zobozdravniško pot je začela z zobozdravstvenim varstvom za otroke in mladino. Hitro je našla skupen jezik z otroki. Znala je pridobiti njihovo zaupanje. V njeni bližini je strah otrok pred zobozdravnikom čudežno izginil. S svojo vedrino jih je bodrila in marsikateri otrok, ki jo je spoznal, jo danes zagotovo pogreša.

Po dobrem letu in pol se je kolo njenega življenja obrnilo tako, da se je preselila v Ljubljano ter se za določen čas najprej zaposlila v Zdravstvenem domu v Kranju. Po izteku zaposlitve je stalno delovno mesto našla v zasebni zo-

Barbara Kolarič, dr. dent. med.

bozdravstveni ordinaciji v Domžalah.

Ko takole razmišljam ... največji uspeh človeka je, ko uspe spremeniti svoje neuporabne paradigme in zaživi z novimi, v novo življenje. Barbara je to znala

storiti, njej je to uspelo. Ogromno bi lahko še naredila in nam obogatila življenje. A žal, veliko njenih načrtov ostaja neizpoljenih.

Hvaležna sem ji, da sem lahko bila njena prijateljica.

Nekje sem prebrala in verjamem v to, da je naše življenje na tem svetu tako in tako samo trenutek v primerjavi z večnostjo. Zato se ne želim poslavljati.

Duhovni svet je svobodnejši, neizmeren in vedno na razpolago. ■

Barbara Lesničar

BILI SO MED NAMI

Im memoriam – Edita Stok, dr. med.

(1960-2008)

Sredi poletnih, vročih dni nas je zapustila. Na vrhuncu profesionalnega delovanja, polna neizmerne življenjske energije, a je bila bolezen neusmiljena in močnejša. Ob takšnih trenutkih se vedno postavi vprašanje – ali je to pravično? In odgovor je jasen – NI!

Težko rečem, da sva bili najboljši prijateljici, prej sva bili sorodni duši. Spoznali sva se na podiplomskem tečaju iz socialne medicine, v okviru specializacije iz splošne medicine. Že takrat je kazala svoj neuklonljivi duh. Protestirala je proti celodnevemu sedenju na predavanjih in podpisovanju liste prisotnosti. Predlagala je bolj aktivne oblike izobraževanja, na katerih bodo udeleženci radi sodelovali in bodo liste prisotnosti povsem nepotrebne. V odmorih nam je predstavila svoje izkušnje iz mednarodnih povezav in nas navduševala zanje.

Četudi z dušo predana zdravnica, tudi so-proga zdravnika, je bil njen strokovni interes bolj usmerjen v organizacijo in učinkovitost delovanja zdravstvenega sistema. V izrazito moškem resorju, na Ministrstvu za obrambo, je bila sekretarka za organizacijo zdravstvene službe. Tamkajšnje izkušnje, znanja in veščine je vgradila v organizacijo službe nujne medicinske pomoči v Sloveniji, tokrat na Ministrstvu za zdravje. To je njen idejni projekt, ki bo, upam, letos (ali je to res le usoda?) prešel iz projektne v normalno sistemsko delovanje. Poglavitna prednost sodobne organiziranosti je, da omogoča izvajanje službe nujne medicinske pomoči na način, ki ustreza našim razmeram in ni le neposreden prepis

Edita Stok, dr. med.

iz nekega drugega, morda celo učinkovitega, a za nas neprimernega sistema. Takšna strategija je terjala ogromno znanja in sposobnosti preceniti prednosti enega in drugega. Želim in upam, da bodo vsi nadaljnji ministri za zdravje prepoznali njene vizionarske poglede in obnovili delovanje strokovne skupine za NMP pri ministrstvu, skupine, ki bo še v prihodnje bedela nad sistemskim delovanjem tega nacionalno izjemno pomembnega sistema. To je v interesu vseh državljanov Slovenije, ki potrebujejo dobro organizirano službo nujne medicinske pomoči na državni ravni,

ki omogoča enako dostopnost. Tako državljani ne bodo več prepuščeni stihijskim ukrepom lokalnih organizatorjev zdravstvene službe, ki področja ne poznajo.

Z Edito sva si bili blizu tudi osebno. Njena dva sinova in moj sin so podobnih starosti. Skupaj sva se veselili njihovih uspehov in se tolažili, ko je šlo kdaj kaj tudi po zlu. Vodilna misel je bila, »glavno, da so zdravi in pošteni, vse ostalo je obrobnega pomena«. To njej ni bilo v celoti dano. Do zadnjega trenutka se je borila proti zahrbtni bolezni, ki ji je jemala moč, vendar ji ni uspela odvzeti življenjskega poleta in idej. Njen iskri duh nas je nenehno presenečal z novimi idejami in predlogi za prihodnost.

Pred slabim mesecem sem odhajala z enega od sestankov na Štefanovi 5. Na ulici je pristopila prijetna gospa najinih let, z dvojčkoma v vozičku in me nagovorila: »Oprostite, vi ste bili Editina prijateljica, ali se lahko spoznava? Hvala vam za lepe besede ob njenem slovesu. Videlo se je, da ste jo imeli radi prav tako kot jaz.«

To jemljem kot neposredni dokaz, da je Editin duh še vedno med nami. Njeno življenjsko delo bo zagotavljalo državljanom Slovenije varnost na cestah, v domovih, v vsakem za zdravje kritičnem trenutku. Njena dobrota, prijateljstvo in iskričnost pa nas povezujejo, pletejo nevidne niti in nas utrjujejo v prepričanju, da živi še naprej nekje v nas in nam želi vse dobro. ■

Gordana Kalan Živčec

The professional public journal of the Medical Chamber of Slovenia

The Isis Journal is issued on the first day of each month. The annual subscription for non-members is 49,20 EUR. A single issue costs 4,10 EUR. The tax is included in price. Manuscripts are not returned to authors. An honorarium is paid for selected articles. Printed 8500 copies. Postage for the Journal Isis paid at the 1102 Ljubljana post office.

The name of the journal is by the Isis, an Egyptian goddess, of all the gods and goddesses. The legend describes her as both the sister and the wife of Osiris, the first king in history. Isis had healing powers. She could also give new life into the body with her wings. According to the legend, her power extended all over the world. Each person is a drop of her blood. She was considered as the founder of medicine. A detail on a granite sarcophagus of Ramses III from the XXth dynasty shows her as a symbolic picture. This image and her name were chosen to be the title of the journal of the Medical Chamber of Slovenia, the goal of which is to unite and link together doctors in their efforts towards the welfare of all people, the drops of blood from the goddess Isis.

The President of the Medical Chamber
Prim. assist.

Gordana Kalan Živčec, M. D.
gordana.kalan-zivcec@zss-mcs.si

The vice-presidents of the Medical Chamber
Prof. **Mitja Košnik**, M. D., Ph. D.
Sabina Markoli, S. D.

The President of the Assembly
Uršula Salobir Gajšek, M. D.

The vice-president of the Assembly
Diana Terlevič Dabič, S.D.

Executive board of the Medical Chamber of Slovenia

The president of the Educational council
Prof. **Matija Horvat**, M. D., Ph. D.

The president of the Professional medical committee
Prof. **Radovan Hojs**, M. D., Ph. D.

The president of the Primary health care committee
Assist. **Antonija Poplas Susič**, M. D., Ph. D.

The president of the Hospital health care committee
Prof. **Mitja Košnik**, M. D., Ph. D.

The president of the Dentistry health care committee
Sabina Markoli, S. D.

The president of the Legal-ethical committee
Assist. **Danica Rotar Pavlič**, M. D., Ph. D.

The president of the Social-economic committee
Jana Wahl, M. D., M. Sc.

The president of the Private practice committee
Assist. **Dean Klančič**, M. D.

The Secretary General
Brane Dobnikar, L. L. B.
Public Relations Department
Elizabeta Bobnar Najžer, B. A.

Legal and General Affairs Department
Vesna Habe Pranjčič, L. L. B.

Finance and Accounting Department
Jožica Osolnik, Econ.

Health Economics, Planning and Analysis Department
Nika Sokolič, B. Sc. Econ.

Training and Professional Supervision Department
Moja Vrečar, M. B. A.

The Medical Chamber of Slovenia

Founded in 1893 as The Medical Chamber for the Carniola Province. The Medical Chamber of Slovenia was subsequently founded in 1992.

Tasks

The Medical Chamber of Slovenia is an independent professional organisation of medical doctors and dentists. Membership is an honour and obligation for all those that work as physicians or dentists in Slovenia and have a direct contact with the patients.

The Medical Chamber of Slovenia protects and represents the interests of the medical profession, and helps to ensure the correct behaviour of doctors and uphold their reputation by:

- Having and issuing a Code of Medical Ethics, monitoring the behaviour of doctors and administering any measures necessary for violations of the Code.
- Maintaining a register of members and issuing membership cards.
- Issuing, extending and revoking the doctors' licences for independent work.
- Participating in the development of the undergraduate education programme for doctors.
- Managing (planning, monitoring and supervising) the secondments of the two year compulsory postgraduate training in hospitals; secondments for specialisations; other postgraduate professional training, and examination.
- Organising professional seminars, meetings and other types of professional medical development.
- The professional auditing and appraisal of each doctor practising in Slovenia.
- Participating in the preparation of regulations, planning and staffing plans in health care issues.
- Determining doctors' fees and participating in agreeing the prices of health care services.
- Representing the interests of doctors in determining contracts with the Institute of Health Insurance of Slovenia.
- Participating in the negotiation of collective contracts, and agreeing them on behalf of private doctors as employees, thereby managing the value of medical professional' salaries.
- Providing legal assistance and advice to members on insurance against medical compensation claims.
- Maintaining a Welfare Fund to help members and their families.
- Monitoring the demand for doctors and helping unemployed doctors find job.
- Assisting members to find suitable locums during their absence.
- Publishing activities, editing activities; issuing a free journal to members, publishing books and other publications.
- Encouraging co-operation between members and arbitrating in disputes.
- Encouraging the cultural and social activities of members; organising the cultural, sporting and other social events and activities.
- Monitoring alternative methods of treatment.
- Deterring prohibited and unacceptable medical practices.
- Providing a free permanent consulting service to members.
- Undertaking other tasks pursuant to legal regulations and the statute.

Kamni ravnotežja

Letos poleti, Švica, obala Zürškega jezera. Mož je iz vode pobiral kamne, majhne in velike, jih nekaj časa vrtel po rokah, nato pa zlagal v neverjetne skulpture. Trije, pet kamnov, velikih in majhnih, ki na konicah stojijo drug vrh drugega. Prisežem, nobenega lepila, podložnih elastik ali česa drugega, kar bi prepričilo, da se stolp podre. Mož je doma iz Bosne in je eden redkih genijev, ki v rokah začuti, kje natančno ima kamen težišče in ga nato položi v ravnotežje z ostalimi.

Če ne bi sam videl, če ne bi pol ure stal ob njem in slikal, kako postavlja svoje stolpe, bi bil prepričan, da gre za potegavščino.

Zdravstvo ne potrebuje genijev, hudo pa potrebuje nekoga, ki bo vse sile zastavil za to, da zdravstveni sistem ne pade iz ravnotežja. Bodoči minister ali ministrica bo vodil(a) enega najbolj kočljivih resorjev v novi vladi. Prav nič javnosti ne prizadene bolj kot težave v zdravstvu in s tem skrb vsakega državljana, da mu v boleznih ne bodo kar najbolje pomagali.

Da se danes sistem že podira, tega ne bom rekel. Da pa se nevarno maje, o tem ne dvomim. Za odnose med zasebniki in javnimi zavodi lahko vsaj za specialistično raven zapišem, da smo mnogi prepričani, da si zasebniki jemljejo nezapletene bolnike, tiste dražje in z velikim tveganjem za zaplete pa prepuščajo javnim zavodom. Velik problem so čakalne dobe za specialistične preglede, za diagnostiko in za zdravljenje. Tisti, ki iz etičnih razlogov ne pristajamo na čakalne liste, imamo nedopustno veliko bolnikov, kaos v čakalnicah (ker po 40 ali več bolnikov ne moreš razporediti v noben sistem naročanja) in premalo časa za vsakega bolnika. Nagrajeni bomo s tem, da nikoli ne bomo dobili dodatnega kadra, prostorov in denarja za odpravo čakalnih list in da me bo morda nekdo tožil, ker se ne držim Zakona o bolnikovih pravicah ali, še huje, ker sem v naglici naredil strokovno napako. Tudi v osnovnem zdravstvu ni vse čisto: veliko je težav na primer z oskrbo hudo bolnih na domu, še posebej, če bolne starše za zadnje tedne vzamejo v nego otroci, ki živijo v drugem kraju. Vse breme zdravstvene oskrbe na domu tako pade na zdravnika in njegovo ekipo, ki tega moža ni nikoli imel v seznamu za svojo glavarino. Povečujejo se napetosti med osnovnim zdravstvom in specialističnimi dejavnostmi: vsak bolnik je strošek in z ekonomskega stališča je najbolj smotrno, če si ga pošiljamo drug drugemu: osebni zdravnik specialistu, ta pa nazaj na osnovno raven.

Hudo se zapleta v odnosih med različnimi zdravstvenimi delavci. Nezadovoljstvo med medicinskimi sestrami, tehniki, laboratorij-

skim osebjem in inženirji ogroža gladek in varen potek dela.

Se bo stolp, ki je nekako preživel težke čase tranzicije, sesul?

Bodočemu ministru ali ministrici najprej svetujem, naj se otrese ideološko obarvanih predsodkov o javnem ali zasebnem zdravstvu. Za delovanje sistema gre in za to delovanje je popolnoma vseeno, ali zdravnik in njegova ekipa delajo kot zasebniki ali pa v okviru javnega zavoda. Probleme zdravstva je treba rešiti pri koreninah, korenine vseh naših problemov pa so v popolnoma zblojeni ekonomiji. Zavarovalnica nas ne plačuje po delu, pač pa po nekih pavšalnih in po vnaprej dogovorjenih programih. Pri osnovnem zdravstvu je glavno merilo

plačila glavarina, pa je pri tem zelo malo pomembno, kako hudo je bolan posamezen bolnik in koliko dela in stroškov prinese. V bolnišnicah pa smo plačani po povprečni ceni primera z neko diagnozo. Kaj bomo storili za konkretnega bolnika in koliko stroškov nam bo ta bolnik prinesel, to zavarovalnice ne zanima. Tako v osnovnem zdravstvu kot v bolnišnici brez težav najdemo dva bolnika, ki sta nam pri enakem plačilu zavarovalnice pomenila tudi dvajsetkratno razliko v stroških in vložnem delu.

V sedanjem sistemu morda še nekako preživijo zasebniki, ki si lahko izbirajo finančno ugodnejše bolnike. Težje je javnim zavodom, ki morajo prevzeti vse bolnike. Minister za zdravje bo največ naredil za ohranitev javnega zdravstva, če bo dosegel, da bo zavarovalnica opustila plačevanje po vnaprej dogovorjenem programu in po pavšalnih cenah ter plačevala naše delo po realnem ceniku za dejansko opravljeno delo.

In bolnik? Danes je nemočen, malo pomemben. V bodoče si brez njegove aktivne vloge ne morem predstavljati racionalne porabe zdravstvenega denarja. Ponovna uvedba participacije je res politično težavna, vendar je nujna za ohranitev finančne stabilnosti zdravstva. Nepotrebne domače zaloge zdravil, podvajanje preiskav, nepotrebno pošiljanje bolnika k specialistu, prevažanje z reševalnim vozilom čez pol Slovenije za terapijo, ki bi jo lahko prejel v domačem kraju, hospitalizacije iz socialnih razlogov ali preprosto zato, da bolnišnica »izpolni program« – vse to so neizkoriščene rezerve denarja. Če se bo zavedal, da gre to tudi njemu v breme, bo bolnik presneto dobro pazil, kako se porablja denar z njegove zdravstvene police.

Če greste v Švico, pa si le pogledjte genija ob Zürškim jezeru.

Matjaž Zwitter